

*Agatha
Christie*

**ZAJEDNO
PROTIV
ZLOČINA**

Zajedno protiv zlocina

Partners in Crime

Agatha Christie, 1929

1. Vilinski predznak

Supruga Thomasa Beresforda vrpaljila se na kauču i natmureno je gledala kroz prozore. Pogled nije bio osobit i gledao je samo na kratak niz stanova na drugoj strani ulice. Gđa. Beresford uzdahnu i potom zijevne.

– Tako bih željela - reče - da se nešto dogodi. Suprug ju je pogledao prijekorno.

– Budi oprezna, Tuppence. Ta tvoja čežnja za vulgarnim uzbuđenjima počinje me zabrinjavati.

Tuppence je ponovno uzdahnula i sanjarski je sklopila oči.

– I tako su se Tommy i Tuppence vjenčali - pjevušila je – i sretno su živjeli do vijeka. I poslije šest godina još su bili sretni i zajedno. Nevjerojatno je kako se događaji uvijek razvijaju drukčije nego što smo ih bili zamislili u početku.

– Vrlo duboka misao, Tuppence. No nije izvorna. Već su je davno izrekli ugledni pjesnici i još ugledniji duhovnici, i, ako smijem reći, iskazali su to mnogo bolje.

– Prije šest godina - nastavila je Tuppence - bila bih se zaklela da će mi s dovoljno novca koji ću moći trošiti i s tobom kao suprugom život biti kao predivna slatka pjesma, kako to kaže jedan od pjesnika koje ti očito tako dobro poznaješ.

– Jesi li se razočarala u meni ili je uzrok tome novac? – ledeno je propitkivao Tommy.

– Razočaranje nije prikladan izraz - ljubazno je dometrnula Tuppence. - Samo sam navikla na bogomdane lagodnost, to je sve. Kao što nitko ne razmišlja posebno o tome kolika je blagodat disati kroz nos sve dok se ne prehladi.

- Da te malo zanemarim? - predložio je Tommy. - Da neku drugu ženu izvedem u noćni lokal. Ili da poduzmem nešto slično.
- Ne bi koristilo - reče Tuppence. - Samo bi me mogao sresti u društvu nekih drugih muškaraca. Osim toga, sasvim bih pouzdano znala da te žene tebe ne zanimaju, dok ti nikad ne bi bio siguran u to ne privlače li me ti drugi muškarci. Žene su mnogo manje predvidljive.
- Samo u vrlini skromnosti muškarci osvajaju vrijedne bodove - mrmlijao je njezin suprug. - No što li je to s tobom, Tuppence? Odakle to sjetno nezadovoljstvo?
- Ne znam. Želim da se nešto dogodi. Nešto uzbudljivo. Zar ne bi želio ponovno loviti njemačke špijune, Tommy? Sjeti se samo uzbudljivih opasnih dana koje smo nekad proživljavali. Dakako, znam da i sada više ili manje radiš u Odjeljenju za tajnu službu, no to je čisti činovnički posao.
- Hoćeš reći da bi voljela kad bi me poslali u najcrnju Rusiju, zakrinkanog u boljševičkog krijumčara votke ili nešto slično?
- To ne bi bilo dobro - reče Tuppence. - Ne bi mi dopustili da idem s tobom, a ja sam ta koja toliko čezne za nekim događanjem. Da nešto učinim. Upravo to govorim cijeloga dana.
- Ovo je djelokrug ženskog rada - naglasi Tommy i široko zaokruži kretnjom ruke.
- Dvadeset minuta poslije doručka svakog jutra dovoljno je da se stan održi u savršenom redu. Ni na što se ne možeš potužiti, zar ne?
- Tvoje održavanje kućanstva tako je savršeno, Tuppence, da je to gotovo monotono.
- Radujem se tom priznanju - odgovorila je Tuppence i nastavila. - Ti, dakako, imaš svoj posao, no reci mi, Tommy, zar nikad ne poželiš neko uzbuđenje, ne poželiš li da se nešto dogodiš.

– Ne - reče Tommy - barem ne mislim da imam takvih želja. Sasvim je u redu htjeti da se nešto dogodi - no mogle bi to biti neugodne stvari.

– Kako li su muškarci dosadno promišljeni - uzdahnu Tuppence. - Zar nikad potajno ne osjetiš ludu želju za nečim romantičnim, pustolovnim, živim?

– Što čitaš upravo sada? - upita Tommy.

– Pomisli kako bi to bilo uzbudljivo - nastavila je Tuppence - kad bismo začuli snažno kucanje na vratima i kad bismo ih otvorili, a ono - utetura neki mrtvac.

– Kad bi bio mrtav, ne bi mogao doteturati unutra.

– Znaš već što mislim - reče Tuppence. - Oni se uvijek dovuku unutra prije nego li izdahnu i stropoštaju ti se pred noge upravo pošto su istisnuli nekoliko zagonetnih riječi. "Pjegavi leopard" ili nešto poput toga.

– Preporučio bih čitanje Schopenhauera ili Emmanuela Kanta - reče Tommy.

– To bi bilo dobro za tebe - reče Tuppence. - Debljaš se i postaješ trom.

– Nije istina - odgovori Tommy uvrijeđeno. - Osim toga, i sama izvodiš vježbe za skidanje kila.

– To čini svatko - odvratila je Tuppence. - Kad sam rekla da se debljaš, govorila sam metaforički. Postaješ imućan i samozadovoljan i sklon dokoličarenju.

– Ne znam što te je spopalo - reče njezin suprug.

– Pustolovni duh - promrmlja Tuppence. - U svakom slučaju i to je bolje od čežnje za romantičnom pričom. Obuzima me to ponekad.

Pomišljam na susret s nekim muškarcem, zaista privlačnim muškarcem..

– Našla si mene - reče Tommy. - Nije li ti to dovoljno?

– Smedokosog vitkog muškarca, strašno snažnog, čovjeka one vrste koji može jahati na svemu i lasom lovi divlje konje. .

– U potpunosti hlačama od ovčje kože i kaubojskim šešikom - dometnu Tommy zajedljivo.

– I koji živi na Divljem zapadu - nastavila je Tuppence. - Voljela bih kad bi se istinski ludo zaljubio u mene. Ja bih ga, dakako, kreposno odbila vjerna svojim bračnim zavjetima, no moje bi srce potajno kucalo za njime.

– Pa da - reče Tommy. - I ja često poželim sresti neku zaista prelijepu djevojku. Djevojku lanene kose koja bi se smrtno zaljubila u mene.

Samo, rekao bih, nisam siguran bih li je odbio.. zapravo sam siguran da ne bih to učinio.

– To je - reče Tuppence - znak nepristojne naravi.

– Zaista - reče Tommy - što je to s tobom, Tuppence? Nikad dosad nisi govorila tako?

– Nisam, no to kuha u meni već neko vrijeme - odgovori Tuppence. - Vidiš, vrlo je opasno kad imaš sve što želiš... dovoljno novca da možeš kupovati. Dakako, šešira nikad dosta.

– Već sada imaš četrdesetak šešira - reče Tommy - i svi su nalik jedan na drugoga.

– Sa šeširima je tako - odgovori Tuppence. - Nikad nisu sasvim isti.

Razlikuju se u nijansama. Vidjela sam jutros jedan jako zgodan šešir u izlogu kod Violette.

– Ako nemaš ništa pametnijeg od neprestanog kupovanja šešira koji ti ne trebaju?

– Upravo to - reče Tuppence. - Upravo o tome je riječ. Kad bih samo imala nekog pametnijeg posla. Mislim da bih se morala posvetiti dobrotvornim djelatnostima. Ah, Tommy, tako želim da se dogodi nešto uzbudljivo. Osjećam, zaista duboko osjećam da bi nam to bilo od velike koristi. Kad bismo sreli neku dobru vilu.

– Ah! - izgovori Tommy. - Baš dobro da si to spomenula.

Ustao je i prešao preko sobe. Otvorio je ladicu pisaćeg stola, izvadio malu fotografiju i pokazao ju je Tuppence.

– Gle! - reče Tuppence. - Ipak si ih dao razviti. Koja je to, je li to ona koju si ti načinio u ovoj sobi ili koju sam ja snimila?

– Ona koju sam ja načinio. Tvoja nije uspjela. Prekratko si je eksponirala. Uvijek tako radiš.

– Lijepo je - reče Tuppence - da vjeruješ kako si bar u nečemu bolji od mene.

– Primjedba nije baš veleumna - reče Tommy - no zasad ću prijeći preko nje. Htio sam ti pokazati ovo.

Upro je prstom na malu bijelu mrlju na fotografiji.

– Ogrebotina na filmu - reče Tuppence.

– Uopće ne - odgovori Tommy. - Ovo je vila, Tuppence.

– Tommy, ti si šenuo umom.

– Pogledaj sama.

Pružio joj je lupu. Tuppence je pomno promotrila sliku. Gledana tako, i uz malo mašte, ogrebotina na filmu mogla se protumačiti kao mala krilata spodoba koja se spustila na ogradu kamina.

– Ima krila! - uskliknu Tuppence. - Kakvo uzbuđenje, prava živa vila u našem stanu. Hoćemo li pisati o tome Conanu Doyleu? Ah, Tommy, misliš li da će nam htjeti ispuniti želje?

– Doznat ćeš uskoro - reče Tommy. - Cijelo si popodne žarko željela da se nešto dogodi.

Tog su se trenutka otvorila vrata i neki mladac od petnaestak godina, koji se nije mogao odlučiti je li teklić ili dvoranin, upitao je vrlo dostojanstveno:

– Jeste li na raspolaganju posjetiteljima, /Vlac/am? Upravo se oglasilo zvono na ulaznim vratima.

– Voljela bih kad bi Albert manje išao u kino - uzdahnula je Tuppence pošto je potvrdila svoj pristanak, na što se Albert povukao. - Sada oponaša batlera iz neke otmjene kuće. Zahvaljujem Bogu što sam ga mogla izliječiti od toga da od posjetitelja traži posjetnicu i donosi mi je na srebrnu pladnju.

Vrata su se ponovno otvorila i Albert je najavio kao da je došla neka kraljevska ličnost:

– Gospodin Čarter!

– Sef - promućao je Tommy, uvelike iznenađen. Tuppence je poskočila s radosnim usklikom i srdačno je pozdravila visokog prosijedog muškarca prodorna pogleda i umorna osmijeha.

– Gospodine Čarter, iskreno se radujem što vas vidim.

– To mi je drago, gospodo. Prvo mi odgovorite na jedno pitanje. Kako, uglavnom, živite?

– Prihvatljivo, no dosadno - odgovori Tuppence i namigne.

– Sve bolje i bolje - reče g. Čarter. - Očito sam vas zatekao u pravom raspoloženju.

– To zvuči uzbudljivo - reče Tuppence.

Albert, i dalje glumeći batlera iz otmjene kuće, donio je čaj. Kad je taj pothvat izveden bez neželjenih posljedica i kad su se vrata zatvorila za njime, Tuppence je ponovno glasno uskliknula.

– Vi ciljate na nešto, zar ne, gospodine Čarteru? Namjeravate li nam povjeriti zadatak u najdubljoj Rusiji?

– Ne baš tako - reče g. Čarter.

– Ali nešto je ipak posrijedi.

– Da, nešto je posrijedi. Rekao bih da niste od onih koji izbjegavaju opasnost, zar ne, gospodo?

U očima Tuppence zrcalilo se uzbuđenje.

– Trebalo bi obaviti neki posao za Odjeljenje pa sam pomislio, zaista samo pomislio - kako bi to moglo odgovarati vama dvoje.

– Nastavite. Slušam - reče Tuppence.

– Vidim da čitate "Daily Leader" - nastavio je g. Čarter i uzeo novine sa stola.

Otvorio je stranicu s oglasima i upirući prstom na jedan oglas gurnuo je novine pred Tommyja.

– Pročitajte to. Tommy ga poslušao.

– Međunarodna detektivska agencija. Ravnatelj Theodore Blunt.

Privatne istrage. Mnogobrojni povjerljivi i vrhunsko osposobljeni istražitelji. Potpuna diskrecija. Besplatno savjetovanje. Ulica Halehan 118. London, W. C.

Ispitivački je promotrio g. Čartera. Ovaj je kimnuo.

– Ta detektivska agencija već je neko vrijeme na klimavim nogama - promrmljao je. - Moj ju je prijatelj kupio za sitnicu. Razmišljamo o tome da je oživimo, recimo na pokusno razdoblje od šest mjeseci. Tijekom tog vremena, dakako, morat će imati ravnatelja.

– A što je s gospodinom Theodoreom Bluntom? - upita Tommy.

– Moram reći da je gospodin Blunt u priličnoj mjeri bio izigrao povjerenje. Do tog stupnja da se morao uplesti Scotland Yard. Ukratko, stvar je bila sazrela za policiju. Gospodin Blunt sada stanuje i hrani se o trošku Njegova Veličanstva, a ne želi reći ni pola od onoga što nas zanima.

– Shvaćam, gospodine - reče Tommy. - Odnosno, mislim da shvaćam.

– Predložio bih vam da uzmete šest mjeseci dopusta u vašem uredu.

Zbog lošeg zdravlja. I dakako, ako želite voditi detektivsku agenciju pod imenom Theodorea Blunta, to nije ni u kakvoj vezi sa mnom.

Tommy je pomno promatrao Sefa.

– Ikakvih uputa, gospodine?

– Gospodin Blunt imao je neke poslove s inozemstvom, rekao bih.

Obratite pozornost na modra pisma s ruskom markom. Od nekog trgovca šunkama koji bi žarko želio naći svoju suprugu koja je prije nekoliko godina došla u ovu zemlju kao izbjeglica. Namočite marku i naći ćete znamenku 16 napisanu ispod nje. Načinite prijepise tih pisama, a izvornike pošaljite meni. Također, ako bilo tko dođe u vaš ured i na neki način spomene broj 16, smjesta me obavijestite o tome.

– Razumijem, gospodine - reče Tommy. - Imate još kakvih uputa?

G. Čarter je uzeo rukavice sa stola i krenuo prema izlazu.

– Agenciju možete voditi kako vam drago. Pomislio sam - namignuo je gotovo neprimjetno - kako bi gospodu Beresford zabavljalo da se malo okuša u detektivskom poslu.

2. Šalica čaja

Nekoliko dana kasnije gospodin i gospoda Beresford zaposjeli su prostorije Međunarodne detektivske agencije na drugom katu prilično oronule zgrade u četvrti Bloomsburv. Albert je u malom predsoblju ureda odustao od uloge butlera iz gospodske kuće i preobrazio se u uredsko trčkaralo, a taj je lik razvio do savršenstva. Papirna vrećica sa slatkišima, prsti uprljani tintom i raskuštrana kosa, to je po njemu bilo znakovito za tu rolu.

Iz tog predsoblja dvoja su vrata vodila u uredske prostorije. Na jednim je vratima stajao natpis "Tajništvo", dok se na drugima kočila pločica "Privatno". Iza potonjih vrata bila je mala udobno namještena soba s golemim pisaćim stolom, gomilom potpuno praznih korica za spise s kićenim natpisima na hrptu te s nekoliko udobnih kožom presvučenih naslonjača. Za stolom je sjedio navodni g. Blunt i trudio se da ostavi dojam osobe koja je cijelog života vodila detektivsku agenciju. Uz lakat mu je, dakako, stajao telefonski aparat. Tuppence i on uvježbali su nekoliko dojmljivih telefonskih prizora, a i Albert je dobio odgovarajuću pouku.

U susjednoj je sobi bila Tuppence, s jednim pisaćim strojem, stolom i stolcima odgovarajuće slabije kakvoće od onih u sobi velikog Šefa te plinskim kuhalom za čaj.

I doista, ničega nije manjkalo, osim klijenata.

U prvom valu početnog oduševljenja Tuppence je gajila svijetle nade. - Bit će nam predivno - bila je izjavila. - Progonit ćemo ubojice i nalaziti izgubljene obiteljske dragulje i otkrivati nestale osobe i razotkrivati pronevjeritelje.

U tom je trenutku Tommy ocijenio kako mu je dužnost ohladiti njezin pretjerani žar.

– Saberi se, Tuppence, i nastoj zaboraviti jeftine romane koje običavaš čitati. Naša će se klijentela, ako ćemo uopće imati klijenata, sastojati isključivo od muševaca koji će željeti uhoditi svoje žene i od supruge koje će htjeti da im uhodimo muževce. Dokazi za razvod braka jedini su kruh privatnih detektiva.

– Fuj! - Tuppence je gadljivo naprčila nos. - Ni taknut nećemo slučajeve razvoda. Moramo podići razinu svojeg novog zvanja.

– Daaa - reče Tommy s mnogo dvojbe.

Tjedan dana poslije otvaranja ureda prilično su potišteno prevrtali po bilješkama.

– Tri mahnite žene čiji muževi odlaze od kuće preko vikenda - uzdahnu Tommy. - Je li dolazio itko dok sam bio vani na ručku?

– Neki stari debeljko s lakoumnom ženom - uzdahnu tužno Tuppence. - Već godinama čitam u novinama kako se širi pošast rastava braka, no nekako nisam vjerovala u to sve do prošlog tjedna. Muka mi je i zlo od govorenja: "Ne bavimo se razvodima".

– Sad smo to naveli u oglasima - podsjetio ju je Tommy. - Neće više biti tako zlo.

– Uvjerena sam da su naši oglasi u svakom pogledu vrlo izazovni - nastavila je Tuppence sjetnim glasom. - Ipak se ne predajem. Bude li potrebno, sama ću počinuti zločin, a ti ćeš ga razotkriti.

– I koje bi koristi bilo od toga? Zamisli moje osjećaje dok se nježno opraštam od tebe pred vratima zatvora.

– Prisjećat ćeš se dana dok si bio neženja - primijetila je Tuppence zlobno i nastavila:

– Dakle, nešto se mora učiniti. Prštimo od nadarenosti, a ne pruža nam se prigoda da je primijenimo.

- Oduvijek me je privlačio tvoj nesalomljivi optimizam. Nimalo ne sumnjaš u posjedovanje talenta koji bi mogla iskazati.
- Upravo tako - reče Tuppence širom otvarajući oči.
- A nemaš ni trunca iskustva na tom polju.
- Pa, pročitala sam sve detektivske romane koji su biti objavljeni u posljednjih deset godina.
- I ja sam - reče Tommy - no nekako imam osjećaj da nam to neće biti od velike pomoći.
- Oduvijek si bio pesimist, Tommy. Vjera u samoga sebe, to je vrlo važna stvar.
- No, ti je imaš u izobilju - reče njezin suprug.
- Dakako, lako je to u detektivskim romanima - nastavila je Tuppence zamišljeno - jer ondje se djeluje unatrag. Hoću reći, kad se zna rješenje, lako je namjestiti tragove. Pitam se..

Zašutjela je, nabirući obrve.

- Da? - upitno će Tommy.
- Rada mi se neka zamisao - reče Tuppence. - Još se nije sasvim uobličila, ali nadire. - Odlučno je ustala. - Mislim da ću otići i kupiti onaj šešir o kojemu sam ti govorila.
- Moj Bože! - zavapi Tommy. - Još jedan šešir!
- Vrlo je lijep - reče Tuppence dostojanstveno. Izašla je s vrlo odlučnim izrazom lica.

Jednom ili dvaput sljedećih se dana Tommy sa zanimanjem raspitivao o onoj zamisli. Tommy je samo odmahivala glavom i govorila da joj treba vremena.

A tada, jednog slavnog jutra, stigao je prvi klijent i sve drugo bilo je zaboravljeno.

Začulo se kucanje na ulaznim vratima ureda i Albert, koji je upravo stavio kiseli bombom u usta, promumljao je nerazgovijetno "naprijed".

Potom je od uzbuđenja i oduševljenja progutao cijeli bombon. Jer izgleda da je došlo Ono Pravo.

Visok mlad muškarac, izuzetno i otmjeno odjeven, neodlučno je stajao među vratnicama.

– Gizdelin, od glave do pete - pomisli Albert. U takvim je prigodama njegova prosudba bila nepogrešiva.

Mladom su čovjeku mogle biti oko dvadeset četiri godine, kosa mu je bila prekrasno zalizana unatrag, naginjao je crvenim kolobarima oko očiju i jedva da je imao spomena vrijednu donju čeljust.

Vrlo uzbuđen, Albert je pritisnuo gumb pod stolom i gotovo istog trenutka pravi je strojopisni rafal odjeknuo iz sobe označene kao "Tajništvo". Tuppence se iz petnih žila bacila na posao. Huka te zaglušne marljivosti još je više zaplašila mladog čovjeka.

– Oprostite, molim vas - upitao je - je li ovo, ovaj... detektivska agencija Bluntovi nenadmašni detektivi? Mislim, tako nekako, ako ne griješim?

Hm?

– Želite li, gospodine, razgovarati s gospodinom Bluntom osobno? - raspitivao se Albert, dajući naslutiti kako je dvojbeno hoće li se takva želja moći ispuniti.

– Pa, dakle, mladiću - složio se pridošlica - upravo to sam mislio. Može li to?

– Pretpostavljam da nemate dogovoren susret? Posjetitelj je postajao sve skrušeniji.

– Nažalost, nemam.

– Mudro je, gospodine, uvijek se unaprijed javiti telefonom. Gospodin Blunt je užasno zauzet. Ovog trenutka telefonski razgovara sa Scotland Yardom. Londonska policija traži savjet od njega.

Mladi je muškarac djelovao dovoljno impresionirano. Albert je spustio glas i prijateljski ponudio povjerljivu informaciju:

– Krađa važnih spisa iz nekog vladinog ureda. Žele da gospodin Blunt preuzme slučaj.

– Ah, zaista, ma nemojte! Mora da je velika zvjerka.

– Šef je, gospodine - reče Albert - upravo takav.

Mladi je muškarac sjeo na tvrdi stolac, potpuno nesvjestan činjenice da je bio podložen pomnom ispitivanju dvaju parova očiju, kroz vješto smještene rupe za promatranje - Tuppence je to činila tijekom stanki u grozničavom tipkanju, a Tommy je čekao na pogodan trenutak.

Uskoro se resko oglasilo zvonce na Albertovu stolu.

– Šef je sada slobodan. Pogledat ću može li vas primiti - reče Albert i nestane kroz vrata označena s "Privatno".

Odmah se ponovno pojavio.

– Molim vas uđite, gospodine.

Posjetitelj je bio uveden u privatni ured, a iz naslonjača se na pozdrav podigao mladi ridokosi čovjek pristala lica koje je zračilo samopouzdanjem.

– Sjednite. Željeli ste se savjetovati sa mnom? Ja sam Blunt.

– Ah! Zaista, ovaj, prilično ste mladi, zar ne?

– Vrijeme Stare garde ostalo je za nama - reče Tommy mašući rukom. - Tko je izazvao rat 1914.? Stara garda. Tko je kriv za sadašnju nezaposlenost? Starci. Tko je kriv za sve trulo što se događa? I ponovno kažem, Stara garda.

– Rekao bih da imate pravo - reče klijent. - Poznam jednog tipa koji je pjesnik. . barem kaže da je pjesnik.. i on uvijek govori to isto.

– Dopustite da vam kažem ovo, gospodine. Nitko od mojih visoko izobraženih suradnika nije ni dana stariji od dvadeset pet godina. To je istina.

Kako se visoko izobraženo osoblje sastojalo od Tuppence i Alberta, tvrdnja je bila sušta istina.

– A sada - molim činjenice - rekao je g. Blunt.

– Želio bih da nađete jednu osobu koja je nestala - ispentao je mladi čovjek.

– U redu. Možete li mi reći pojedinosti?

– Dakle, znate, to je prilično teško. Hoću reći, to je grozno osjetljiva stvar i sve tako. Ona bi mi to mogla užasno zamjeriti. Hoću reći. . uh, to je tako prokleta teško objasniti.

Nemoćno je gledao u Tommyja. Tommy je postao uznemiren. Upravo je bio odlučio otići na ručak, no procijenio je da će morati cijediti činjenica iz svoga klijenta, što će biti mučan i dugotrajan posao.

– Je li nestala vlastitom voljom ili sumnjate na otmicu? - odlučno je pitao.

– Ne znam - odgovori mladić. - Ne znam ništa. Tommy je posegnuo za pisaljkom i bilježnicom.

– Prije svega - reče - hoćete li mi reći svoje ime? Moj pomoćnik je dobio nalog da nikad ne pita za ime. Tako naši razgovori mogu ostati potpuno povjerljivi.

– Ah! zaista - reče mladi muškarac. - Vraški dobra zamisao. Ja sam. . uh.. moje je ime Smith.

– Ali ne, molim vas - reče Tommy. - Pravo ime, molim! Posjetitelj ga je pogledao s nelagodom.

– Ovaj - St. Vincent - reče. - Lawrence St. Vincent.

– Zanimljivo je - reče Tommy - kako je malo osoba kojima je pravo ime Smith. Osobno ne znam nikoga tko se zove Smith. No devet osoba od deset koje žele prikriti svoje pravo ime, reći će da se zovu Smith. Pišem monografiju na tu temu.

U tom se trenutku diskretno oglasilo zujalo na njegovu stolu. Bio je to znak kako Tuppence traži da je se uvede u igru. Tommy, koji je čeznuo za ručkom i kojemu je g. St. Vincent bio uistinu odbojan, bio je presretan da prepusti kormilo.

– Ispričajte me - reče i podiže telefonsku slušalicu. Licem mu se munjevito smjenjivahu raspoloženja.. iznenađenje, zaprepaštenje, malo olakšanje.

– Nemojte mi reći! - izgovori u slušalicu. - Predsjednik vlade osobno?

Dakako, u tom slučaju dolazim smjesta.

Odložio je slušalicu i okrenuo se svom klijentu.

– Dragi moj gospodine, moram vas zamoliti da me ispričate. Vrlo hitan poziv. Izložite činjenice o slučaju mojoj osobnoj tajnici, ona će se pobrinuti za sve.

Krenuo je prema pokrajnjim vratima.

– Gospođice Robinson.

Doskakutala je Tuppence, vrlo pristala i smjerna, glatko začesljane crne kose i s bijelim okovratnikom i manšetama. Tommy ih je upoznao i udaljio se.

– Koliko sam shvatila, nestala je dama za koju se vi zimate, gospodine St. Vincent - reče Tuppence tihim glasom dok je sjedala i uzimala bilježnicu i olovku g. Blunta. - Jedna mlada dama?

– Uh! dakle - reče g. St. Vincent. - Mlada.. i.. i. . proketo zgodna i sve tako.

Tuppence je načinila zabrinuto lice.

– Za miloga Boga - promrmljala je - nadam se da...

– Valjda ne vjerujete da joj se dogodilo nešto ozbiljno - zavapio je g. St.

Vincent, iskreno brižno.

– Ah, nadajmo se najboljemu - reče Tuppence hinjenom vedrinom, što je još više užasnulo g. St. Vincenta.

– Čujte, gospođice Robinson. Morate učiniti nešto. Nemojte štedjeti truda ni novca. Ni za Što na svijetu ne bih dopustio da joj se nešto dogodi. Vi me strašno razumijete i ja se ne ustručavam priznati vam u povjerenju da jednostavno obožavam tlo po kojemu ona korača. Ona je divno, divno stvorenje.

– Molim vas, recite mi njezino ime i sve o njoj.

– Zove se Janet. . ne znam joj prezime. Ona je kitničarka i radi u trgovini Madame Violette u Ulici Brook - neporočna je i nema joj prigovora. Nebrojeno me je puta pozivala na red, bio sam tamo jučer, čekao da izađe, sve su druge došle, ali ne i ona. Onda sam saznao da se tog jutra opće nije pojavila na poslu, ni poruku nije poslala, stara je gospoda bila bijesna zbog toga. Dobio sam adresu njezina stana i otišao sam onamo. Nije bila došla kući prethodne

noći i nisu znali gdje je. Bio sam sasvim izvan sebe. Pomislio sam na to da odem na policiju.

Ali znao sam da bi Janet bila bijesna kao ris na mene da sam to napravio, ako je s njome sve u redu i ako je otišla po vlastitoj želji. Onda sam se sjetio kako mi je ona sama jednom pokazala vaš oglas u novinama i pričala mi kako je neka žena, koja je tamo kupovala šešire, doslovce kovala u zvijezde vaše sposobnosti i kako ste diskretni i sve nešto takvo. Pa sam dojurio ovamo najbrže što sam mogao.

– Razumijem - reče Tuppence. - Koja je adresa njezina stana?

Mladi joj je čovjek dao podatke.

– Mislim da je to dovoljno - rekla je Tuppence zanesena u misli. - Da razjasnimo nešto.. jesam li dobro razumjela da ste zaručeni s tom mladom damom?

G. St. Vincent zarumenio se poput opeke.

– Dakle, ne, ne baš sasvim. Nisam nikad rekao nešto slično. Ali vama mogu reći da ću je zaprositi čim je ponovno ugledam, ako ću je ikad vidjeti.

Tuppence je odložila bilježnicu.

– Želite li našu naročitu uslugu od dvadeset četiri sata? - upitala je savršeno poslovnim glasom.

– A što je to?

– Honorar je dvostruk, no mi ćemo u tom slučaju staviti na raspolaganje sve svoje raspoloživo osoblje. Gospodine St. Vincent, ako je dama na životu, ja ću vam do sutra u ovo doba moći reći gdje se ona nalazi.

– Sto? Ma nemojte, pa to je savršeno.

– Mi upošljavamo samo najbolje stručnjake i jamčimo uspjeh - rekla je Tuppence odlučno.

– Dakle, slušajte, bit će da imate apsolutno silno osoblje.

– Ah, zaista imamo - prihvatila je Tuppence. - Usput, niste mi dali opis mlade dame.

– Njezina je kosa nešto najljepše na svijetu. . tako nekako zlaćasta, ali vrlo tamno zlatna, kao vraški lijep zalaz Sunca, da, upravo tako, vraški lijep zalaz. Znae, sve do nekog vremena nisam primjećivao neke stvari, kao što je na primjer Sunce na zalazu. Ili pjesništvo. Nikad nisam mislio da je toliko toga u poeziji.

– Ridokosa - rekla je Tuppence hladno i zapisala to u bilježnicu. - Sto biste rekli, koliko je visoka dama?

– Ah! povisoka. I ima čarobne oči, mislim da su tamnomodre. I prilično je odlučna, od nje čovjeku stane dah.

Tuppence je zapisala još nekoliko riječi. Zatim je zaklopila bilježnicu i ustala.

– Ako nas posjetite sutra u dva sata, mislim da ćemo imati neke novosti za vas - rekla je. - Do viđenja, gospodine St. Vincent.

Kad se Tommy vratio, Tuppence je upravo proučavala jednu stranicu Debrettova godišnjaka o britanskom plemstvu.

– Prikupila sam sve pojedinosti - rekla je jezgrovito. - Lawrence St.

Vincent nećak je i nasljednik grofa od Cheritona. Ako ovo sredimo, steći ćemo dobar glas na najvišim mjestima.

Tommy je preletio preko bilježaka u bilježnici – Sto misliš da se zaista dogodilo s djevojkom? - upitao je.

– Mislim - reče Tuppence - da je pobjegla po nalogu svoga srca, jer osjeća da previše voli tog momka i da će joj to poremetiti spokoj.

Tommy ju je sumnjičavo promatrao.

– Znam da se to događa u knjigama - reče - no nikad nisam čuo za neku djevojku koja bi to bila učinila u pravom životu.

– Ne? - odvrati Tuppence. - Dobro, možda imaš pravo. No usudila bih se reći kako će Lav/rence St. Vincent progutati tu besmislicu. Sada su ga obuzeli romantični osjećaji. Usput, zajamčila sam mu uspjeh u roku od dvadeset četiri sata. Naš specijalni postupak.

– Tuppence, slatka ludo, kako ti je to palo na pamet?

– Zamisao mi se sama rodila u glavi. Pomislila sam kako će to dobro zvučati. Nemoj se brinuti. Prepusti to meni, znam što radim.

Izašla je i ostavila Tommyja duboko nezadovoljnog.

Ubrzo potom i on je ustao, uzdahnuo i izašao, kako bi obavio to što se učiniti može, proklinjući prebujnu maštu svoje supruge.

Kad se u pola pet vratio izmučen i iscrpljen, zatekao je Tuppence kako izvlači vrećicu biskvita iz skrovišta u jednoj od ladica.

– Djeluješ uznemiren i neraspoložen - primijetila je. - Sto si radio?

Tommy je zarežao.

– Obilazio sam bolnice i po opisu tražio onu djevojku.

– Nisam li ti rekla da to prepustiš meni? - odlučno je pitala Tuppence.

– Ne možeš sama naći tu djevojku do sutra u dva.

– Mogu, i štoviše, našla sam je.

– Našla si je? Kako to misliš?

– Jednostavno, Watsone, zaista vrlo jednostavno.

– Gdje je sada?

Tuppence je pokazala rukom preko ramena.

– U mojem uredu u onoj sobi.

– A što radi tamo? Tuppence se stala smijati.

– Pogledat ćemo i vidjeti. A kad su na raspolaganju kotlić, plinski plamenik i četvrt kilograma čaja pod nosom, zaključak se neminovno nameće.

– Gledaj - nastavila je Tuppence nježno. - Šešire kupujem kod Madame Violette. Neki sam dan tamo među djevojkama zatekla staru prijateljicu još iz bolničkih dana. Prestala je biti bolničarka poslije Svjetskog rata i otvorila je vlastitu trgovinu šeširima, propala je i uposlila se kod Madame Violette. Mi smo skuhale cijelu priču. Njezin je posao bio da mladom St. Vincentu dobro napuni uši reklamom o nama i da potom nestane. Savršeno djelotvorni Bluntovi nenadmašni detektivi.

Propaganda za nas, a nužni poticaj za mladog St. Vincenta da se napokon odluči na prošnju. Janet je već počela očajavati zbog njega.

– Tuppence - reče Tommy - to prelazi sve granice! Pa to je najnemoralniji pothvat za koji sam ikad čuo. Ti potičeš i nukaš tog mladog čovjeka da se oženi osobom nižeg staleža...

– Koješta - reče Tuppence. - Janet je sjajna djevojka, a najsmješnije je što zaista obožava tog mlakonju. Već na prvi pogled vidi se što je potrebno njegovoj obitelji. Prilog u svježoj krvi. Janet će biti ta koja će ga podići na noge. Brinut će se o njemu poput majke, ograničit će koktele i izlaske u noćne klubove i natjerat će ga da živi zdravim životom ladanjskog zemljoposjednika. Dođi i upoznaj je.

Tuppence je otvorila vrata susjednog ureda i Tommy ju je slijedio.

Visoka djevojka lijepe riđe kose i pristala lica odložila je kotlić iz kojeg je sukljala para i okrenula se prema pridošlicama smiješkom koji je otkrivao pravilan niz bijelih zuba.

– Nadam se da ćete me ispričati, sestro Cowley, oprostite, htjela sam reći gospodo Beresford. Vjerujem da bi i vama prijala šalica čaja. Tolike ste ih načinili meni u bolnici u tri u jutro.

– Tommy - reče Tuppence. - Upoznaj moju stari prijateljicu, sestru Smith.

– Rekla si Smith? Kako neobično! - usklikne Tommy, mašući rukama.
- Što? Ah, ništa - mala rasprava koju sam namjeravao napisati.

– Daj se uozbilji, Tommy - reče Tuppence. Natočila mu je šalicu čaja.

– Pa sada pijmo svi zajedno. Neka to bude za uspjeh Međunarodne detektivske agencije. Za Bluntove nenadmašne detektive! Neka nikad ne iskuse neuspjeh!

3. Ružičasti biser

– Što to radiš, za miloga Boga? - htjela je znati Tuppence kad je ušla u unutrašnje svetište Međunarodne detektivske agencije (geslo: Bluntovi nenadmašni detektivi) i zatekla svog gospodara i pretpostavljenog kako leži ničice na tlu u moru knjiga.

Tommy se s mukom osovio na noge.

– Pokušao sam poravnati knjige na vrhu tog ormara - jadao se. - I prokleti se stolac polomio.

– Kakve su to knjige, zapravo - upita Tuppence i podigne jedan svezak.

"Baskervilski pas". Ne bih imala ništa protiv da ponovno pročitam tu pustolovinu Sherlocka Holmesa.

– Shvaćaš li što sam naumio? - pitao je Tommy dok je brižljivo otirao prašinu sa sebe. - Svaki dan po pola sata s Velikim majstorima detektivske priče. Znaš, Tuppence, ne mogu se osloboditi pomisli kako smo više ili manje amateri u ovom poslu, u onom smislu da ne možemo izbjeći da budemo nevježe, pa nam nimalo ne bi škodilo da se podučimo u tehnici, da tako kažem. Te su knjige detektivske priče iz pera vodećih majstora u tom umijeću. Namjeravam iskušati različite stilove rada i potom usporediti rezultate.

– Hmmm - odgovori Tuppence. - I sama se često pitam kako bi se ti detektivi proveli u stvarnom životu. - Podigla je još jednu knjigu. - Bit će ti teško utjeloviti Thorndvkea. Nemaš medicinskog iskustva, a još manje pravničkog; također nisam čula da bi ti znanost bila jaka strana.

– Možda nije - reče Tommy. - No u svakom slučaju kupio sam vrlo dobar fotografski aparat i snimat ću otiske cipela i povećavat ću

negative i radit ću sve to. A sada, mon ami, pokreni svoje male sive stanice. Sto ti govori ovo?

Upro je prstom prema najnižoj polici ormara. Ondje su bili kućni haljetak ponešto futurističkog uzorka, par turskih papuča i jedna violina.

– Očito, dragi moj Watsone - reče Tuppence.

– Pogodila si - reče Tommy. - U stilu Sherlocka Holmesa.

Podigao je violinu i ovlaš je prevukao gudalom po žicama, što je iz Tuppence izmamilo očajni vapaj.

Tog se trenutka oglasilo zujalo na stolu, u znak da se u predsoblju pojavio posjetitelj i da ga razgovorom zadržava uredski teklić Albert.

Tommy je hitro odložio violinu u ladicu i šutnuo knjige iza stola.

– A i nije neka žurba - primijetio je. - Albert će servirati štos o tome da sam zauzet telefoniranjem sa Scotland Yardom. Idi u ured i počni tipkati, Tuppence. To će zvučati kao da smo zaposleni i u gužvi. Ne, čekaj, kad bolje razmislim ti ćeš stenografirati po mojem diktatu. Idemo proviriti tko nam je došao prije nego što javimo Albertu da žrtvu pošalje unutra.

Pristupili su špijunki koja je bila vješto sakrivena i namještena tako da pruža pogled u predsoblje ureda.

Klijent je bila djevojka po godinama blizu Tuppence, visoka i tamnokosa, prilično blijeda lica i podrugljiva pogleda.

– Odjeća jeftina i napadna - primijeti Tuppence. - Pusti je unutra, Tommy.

Sljedećeg trenutka djevojka se rukovala sa slavnim g. Bluntom, dok je Tuppence sjedila smjerno oborenih očiju, s bilježnicom i olovkom u ruci.

– Moja osobna tajnica gospođica Robinson - reče g. Blunt uz laganu kretnju rukom. - Možete slobodno govoriti pred njom. - Potom se zavalio u stolac, nekoliko trenutaka počivao napola zaklopljenih očiju i progovorio je umornim glasom:

– Putovanje autobusom mora da je bilo vrlo mučno u vrijeme ovakve gužve.

– Došla sam taksijem - reče djevojka.

– Zar? - reče Tommy povrijeđeno. Pogled mu je zbunjeno počivao na modroj autobusnoj karti koja joj je virila iz rukavice. Djevojčine oči slijedile su njegov pogled; nasmiješila se i izvukla kartu.

– Mislite na ovo? Pokupila sam je s pločnika. Neki dječak iz susjedstva skuplja ih.

Tuppence se nakašljala, a Tommy ju je počastio otrovnim pogledom.

– Prijedimo na posao - rekao je odlučno. - Potrebne su vam naše usluge, gospođice. .?

– Zovem se Kingston Bruce - reče djevojka. - Stanujemo u Wimbledonu. Gospoda koja nam je došla u posjet sinoć je izgubila vrijedan ružičasti biser. Gospodin St. Vincent također je večerao s nama i tijekom večere spomenuo je vašu tvrtku. Majka me je jutros poslala k vama da vas upitam biste li preuzeli ovaj slučaj?

Djevojka je govorila zlovoljno, gotovo s negodovanjem. Bilo je jasno poput sunca da se njezina majka i ona nisu slagale oko ovog slučaja. Bila je ovdje protiv svoje volje.

– Dakle tako - reče Tommy, pomalo zbunjen. - Policiju niste pozvali?

– Ne - rekla je gospođica Kingston Bruce - nismo. Bilo bi bezumno pozvati policiju i potom otkriti da se ta glupa stvar otkotrljala pod kamin ili da se dogodilo nešto slično.

– Ah! - reče Tommy. - Onda se biser vjerojatno samo zagubio?

Gospođica Kingston Bruce slegla je ramenima.

– Ljudi podižu mnogo buke ni za što - promrmljala je. Tommy je pročistio grlo.

– Dakle - reče zabrinuto - upravo sada sam vrlo zauzet..

– Potpuno razumijem - reče djevojka ustajući. U očima joj je sijevnuo tračak zadovoljstva, što nije promaklo Tuppence.

– Unatoč tome - nastavio je Tommy - mislim da bih mogao urediti nekako da skoknem u Wimbledon. Biste li mi dali adresu, molim vas?

– Vila bršljana, Edgeworth Road.

– Pribilježite to, gospođice Robinson.

Gospođica Kingston Bruce malo je oklijevala, a potom rekla prilično neljubazno:

– Onda vas očekujemo. Zbogom.

– Čudna djevojka - reče Tommy. - Nisam je uspio proniknuti.

– Pomišljam nije li ona sama ukrala tu stvar - primijetila je Tuppence zamišljeno. - Hajde, Tommy, pospremimo te knjige, sjednimo u auto i idemo onamo. Usput, što ćeš biti, i dalje Sherlock Holmes?

– Mislim da to još moram vježbati - reče Tommy. - Ispao sam budala s tom autobusnom kartom, zar ne?

– Jesi - odgovori Tuppence. - Da sam na tvom mjestu, ne bih se pravila važna s tom djevojkom. Lukava je kao lisica. I također je nesretna, sirotica.

– Pretpostavljam da već znaš sve o njoj - primijetio je Tommy zajedljivo - iz samog promatranja oblika njezina nosa!

– Reći ću ti što mislim da ćemo zateći u Vili bršljana - reče Tuppence nimalo pokolebana. - Kuću punu snobova koji se upinju da se kreću u najboljim krugovima; otac, ako postoji, sasvim sigurno ima vojni čin. Djevojka se pokorava njihovom načinu života i sama sebe prezire zbog toga.

Tommy baci posljednji pogled na sada već uredno poslagane knjige na polici.

– Mislim da ću danas - reče zamišljeno - biti Thorndyke.

– Nisam stekla dojam da ima ičega sudskomedicinskog u ovom slučaju – primijeti Tuppence.

– Možda nema - odgovori Tommy. - No ja jednostavno umirem od želje da iskušam taj svoj novi fotografski aparat! Navodno ima najbolje leće koje uopće postoje ili će ikad postojati.

– Znam tu vrstu optike - reče Tuppence. - Dok namjestiš brzinu zapora i odrediš otvor i izoštriš sliku i prilagodiš pogled, mozak ti zakaže i jednostavno poželiš svoju jednostavnu idiotkameru.

– Samo je neambiciozna duša zadovoljna nekim automatskim fotoaparatom.

– Dobro, kladim se da ću ja postići bolje rezultate od tvojih.

Tommy se nije obazirao na taj izazov.

– Morao bih imati pribor za lulu - rekao je sa žaljenjem. - Tko zna gdje se može kupiti?

– Možeš se poslužiti univerzalnim vadičepom što ti ga je prošlog Božića darovala tetka Araminta - uslužno je ponudila Tuppence.

– Imaš pravo - reče Tommy. - Tada sam to procijenio kao vrlo neobičan pakleni stroj i kao prilično komičan dar od jedne zaklete tetke trezvenjakinje.

– Ja ću - rekla je Tuppence - biti Polton. Tommy ju je prijekorno pogledao.

– A zašto baš Polton? Ne možeš početi izvoditi to što on radi.

– Mogu - reče Tuppence. - Mogu trljati ruke kad sam zadovoljna. To mi je sasvim dovoljno za početak. Nadam se da ćeš uzimati sadrene otiske tragova stopala?

Tommy je ostao bez riječi. Pošto su pokupili vadičep, obišli su oko kuće u garažu, izvezli kola i krenuli su prema Wimbledonu.

Vila lovora bila je velika zgrada. Krunili su je tomjići i kule, vidjelo se da je svježije obojena, a okruživale su je uredne cvjetne lijehe krcate grimiznim pelargonijama.

Visok muškarac kratko šišanih sijedih brkova i naglašeno vojničkog držanja otvorio je vrata prije nego li je Tommy dospio pozvoniti.

– Čekao sam vas - izjavio je malo osorno. - Gospodin Blunt, zar ne? Ja sam pukovnik Kingston Bruce. Dođite u moj kabinet, molim vas.

Poveo ih je u malu radnu sobu u dnu kuće.

– Mladi St. Vincent vrlo mi je pohvalno govorio o vašoj tvrtki. I sam sam primijetio vaš oglas. U njemu se jamči dvadesetčetverosatna usluga - sjajna zamisao. Upravo nam to treba.

Proklinjući u sebi Tuppence zbog njezina nesmotrena izmišljanja te sjajne pojedinosti, Tommy je odgovorio:

– Računajte s time, pukovniče.

– Cijeli je slučaj vrlo neugodan, gospodine, krajnje neugodan.

– Ako biste bili tako ljubazni da mi priopćite činjenice - reče Tommy s natruhom nestrpljenja u glasu.

– Dakako da hoću, odmah sada. Ovog trenutka kod nas boravi naša vrlo draga i stara prijateljica, Lady Laura Barton. Kćer pokojnog grofa Carrowwaya. Sadašnji grof, njezin brat, neki je dan održao sjajan govor u Domu lordova. Kao što rekoh, ona je naša stara i vrlo draga prijateljica. Neki moji američki prijatelji koji su upravo stigli ovamo prijeko, gospodin Hamilton Betts i njegova supruga, po svaku su se cijenu željeli upoznati s njome. "Ništa lakše od toga", rekao sam. "Ona je sada kod mene. Dođite nam preko vikenda." Znae već kako su ti Amerikanci opčinjeni plemićkim naslovima, gospodine Blunt.

– Ponekad ne samo Amerikanci, pukovniče Kingston Bruce.

– Doista! Koliko je samo istine u tome, dragi moj gospodine. Ništa ne mrzim tako kao snobove. Dakle, kao što rekoh, Bettsovi su došli preko vikenda. Sinoć - igrali smo bridž u to vrijeme - slomila se kopča na lančiću što ga je nosila gospoda Betts, pa ga je ona skinula i odložila na stolić, s namjerom da ga uzme kad bude odlazila gore u svoju sobu na katu. No to je zaboravila učiniti. Moram vam objasniti, gospodine Blunt, da je privjesak na lančiću načinjen od dva mala krila od dijamanata, s velikim ružičastim biserom između njih. Nakit smo našli kako leži na istom mjestu gdje ga je ostavila gospoda Betts, no biser, biser neprocjenjive vrijednosti, bio je iščupan.

– Tko je našao nakit?

– Sobarica - Gladys Hill.

– Ima li razloga da posumnjate u nju?

– Kod nas je već nekoliko godina i uvijek je bila savršeno poštena. No, dakako, nikad se ne zna.

– Točno. Biste li mi opisali svoju poslugu i također mi rekli tko je sve bio sinoć na večeri?

– Prvo kuharica, kod nas je tek dva mjeseca, no ona nije imala prilike ući u salon, a to se odnosi i na djevojku iz kuhinje. Tu je kućna

pomoćnica Alice Cummings. I ona je s nama već nekoliko godina. Napokon, tu je i sobarica Lady Laure. Ona je Francuskinja.

Pukovnik Kingston Bruce izgovorio je to osobito dojmljivo. Tommy, neosjetljiv na otkrivanje djevojičine narodnosti, reče:

– Tako dakle. A društvo za stolom?

– Gospodin i gospoda Betts, mi, dakle moja supruga i kćer, i Lady Laura.

S nama je večerao i mladi St. Vincent, a gospodin Rennie svratio je nakratko poslije večere.

– Tko je gospodin Rennie?

– Osobito nepriličan tip, okorjeli socijalist. Pristala izgleda, dakako, i vrlo uvjerljiv u razgovoru. Ali to je čovjek, i ne ustručavam se to reći, kojemu ne vjerujem ni koliko je crno pod noktom. Prilično opasan tip.

– Zapravo - rekao je Tommy hladno - sumnjate u gospodina Renniea?

– Pogodili ste, gospodine Blunt. Uvjeren sam da s takvim nazorima kao što su njegovi, on nema nikakvih poštenih načela. Što li bi mu bilo lakše nego da vješto iščupa biser dok smo svi mi bili zaokupljeni kartama?

Bilo je nekoliko vrlo uzbudljivih trenutaka, sansatout s rekontrom, sjećam se, pa žučna prepirka kad moja supruga nije odgovorila na boju.

– Tako dakle - reče Tommy. - Još bih samo jedno volio saznati: kako se drži gospoda Betts u svemu tome?

– Htjela je da pozovem policiju - odgovorio je odbojnim glasom pukovnik Kingston Bruce. - Naime, pošto smo sve pregledali, u nadi da se biser samo otkotrljao nekamo.

– No vi ste je razuvjerali?

– Vrlo sam se snažno protivio mogućnosti da sve izbije u javnost, a u tome su me podržale supruga i kći. I onda se moja žena sjetila da je mladi St. Vincent pripovijedao o vašoj tvrtki tijekom večere i o posebnoj usluzi tijekom samo dvadeset četiri sata.

– Ah, da - reče Tommy teška srca.

– Vidite i sami, ni u kojem slučaju ne može nam se ništa predbaciti.

Pozovemo li policiju tek sutra, moći će se pretpostaviti da smo vjerovali kako se biser samo izgubio i da smo ga tražili. Usput, nikome nismo dopustili da ovog jutra napusti kuću.

– Osim vašoj kćeri, zar ne - reče Tuppence i prvi put progovori.

– Osim mojoj kćeri - složi se pukovnik. - Sama se smjesta ponudila da ode i da vam izloži naš slučaj.

Tommy je ustao.

– Učinit ćemo sve što možemo da ispunimo vaše želje, pukovniče - reče.

– Volio bih vidjeti salon i stolić na koji je bio odložen nakit. Također bio volio postaviti nekoliko pitanje gospodi Betts. Poslije toga ispitat ću poslugu, odnosno, to će učiniti moja pomoćnica, gospođica Robinson.

Osjetio je da je klonuo duhom iz straha od ispitivanja posluge.

Pukovnik Kingston Bruce širom je otvorio vrata i poveo ih je niz predvorje. Dok su prolazili, jasno su mogli čuti primjedbu koja im je doprla do ušiju kroz otvorena vrata sobe kojoj su se približavali.

Izgovarao ju je glas što je pripadao djevojci koja ih je posjetila tog jutra.

– Savršeno dobro znaš, majko - govorila je - da je u mufu donijela kući žličicu za čaj.

Sljedećeg su trenutka bili predstavljeni gospodi Kingston Bruce, dami turobnog glasa i mlaka držanja. Gospođica Kingston Bruce potvrdila je svoju nazočnost lakim kimanjem glave. Lice joj je bilo mrgodnije nego ikad.

Gospoda Kingston Bruce bila je govorljivija.

– Ali znam na koga sumnjam da je uzeo - završila je rečenicu. - Onaj užasni mladi socijalist. On voli Ruse i Nijemce i mrzi Engleze, pa što se drugo može očekivati od njega?

– Ni pipnuo ga nije - rekla je vatreno gospođica Kingston Bruce. - Neprestano sam ga promatrala, cijelo vrijeme. Ne bi mi bilo promaklo da je to učinio.

Promatrala ih je prkosno uzdignute brade. Tommy je smirio duhove željom da razgovara s gospodom Betts. Kad je gospoda Kingston Bruce, u društvu supruga i kćeri, izašla da potraži gospodu Betts, zamišljeno je fućnuo.

– Volio bih znati - reče - tko je to imao žličicu u mufu?

– I ja razmišljam o tome - odgovori Tuppence.

U sobu je banula gospoda Betts, a suprug ju je pratio u stopu. Bila je to krupna žena, vrlo odlučna glasa. Gospodin Hamilton Bruce djelovao je poput potištena čovjeka s lošom probavom.

– Čujem, gospodine Blunt, da ste privatni detektiv i da stvari sređujete na brzu brzinu?

– Brza brzina je prikladan izraz, gospodo Betts. Dopustite da vam postavim nekoliko pitanja.

Potom su se događaji odvijali doista na brzinu. Tommyju su pokazali oštećeni nakit, stol na koji je bio odložen, a gospodin Betts se

oglasio iz svoje šutnje i izvijestio o vrijednosti ukradenog bisera, u dolarima.

Pri svemu tome Tommy se nije mogao otresti nelagodna osjećaja da nikamo ne napreduje.

– Mislim da će ovo biti dovoljno - primijetio je napokon. - Gospodo Robinson, hoćete li biti ljubazni donijeti iz predvorja onaj specijalni fotografski aparat?

Gospođica Robinson je poslušala.

– To je moj mali izum - objasnio je Tommy. - Naizgled, vidite, izgleda kao obična fotografska kamera.

Osjetio je određeno zadovoljstvo kad je primijetio da je to ostavilo dojam na Bettsove.

Snimio je lančić s privjeskom, stol na kojemu je ležao i načinio je nekoliko općih snimaka stana. Potom je poslao "gospođicu Robinson" da razgovara s poslugom, a s obzirom na izraze napetog očekivanja na licima pukovnika Kingstona Brucea i gospode Betts, Tommy je osjetio potrebu da izrekne nekoliko značajnih riječi:

– Stanje je sljedeće - reče. - Biser se još nalazi u kući ili nije više u kući.

– Vrlo ispravno - reče pukovnik s više strahopoštovanja nego što je to možda opravdavala priroda netom izrečenog.

– Ako nije u kući, može biti bilo gdje, no ako je u kući, onda nužno mora biti sakriven negdje..

– I mora se provesti potraga - upao je pukovnik Kingston Bruce. - Imate potpuno pravo. Dajem vam odriješene ruke, gospodine Blunt. Pretražite kuću od krova do temelja.

– Ah! Charles - promrmijala je plačljivo gospoda Kingston Bruce. - Misliš li da je to mudro? Posluzi se to nimalo neće svidjeti. Uvjerena

sam da će nas ostaviti.

– Njihove ćemo prostorije pregledati na kraju - reče Tommy umirujući. - Tat je biser vjerojatno sakrio na mjestu na koje najmanje sumnjamo.

– Mislim da sam nešto slično čitao negdje - složio se pukovnik.

– Vjerojatno je to bilo oko slučaja Rex protiv Baileya koji je stvorio presedan.

– Hm.. da.. oh - zbunjeno je potvrdio pukovnik.

– Dakle ovako, najnevjerojanije je mjesto u spavaćoj sobi gospode Betts - nastavio je Tommy.

– Gle! Zar to ne bi bilo lukavo? - oduševila se gospoda Betts.

Bez imalo oklijevanja povelala ga je gore na kat u svoju sobu gdje je Tommy ponovno upotrijebio svoj osobiti fotografski aparat.

Ubrzo mu se pridružila Tuppence.

– Nadam se da nemati ništa protiv toga da moja pomoćnica pregleda vašu garderobu.

– Ali uopće ne. Jesam li vam još potrebna ovdje? Tommy ju je uvjerio kako nema potrebe da je dalje zadržava i gospoda se Betts udaljila.

– Dakle, možemo nastaviti ovu lakrdiju - reče Tommy.

– No osobno mislim da nemamo ni najmanjeg izgleda pronaći tu stvar.

K vragu i ti i taj tvoj štos od dvadeset četiri sata, Tuppence.

– Poslušaj me - reče Tuppence. - Posluga je u redu. Sigurna sam u to, no uspjela sam iscijediti nešto iz francuske sobarice. Čini se da je

prigodom lanjskog posjeta ovdje Lady Laura izašla s nekim prijateljima Kingstona Brucea na čaj i kad se vratila kući, iz mufa joj je ispala žličica za čaj. Svi su povjerovali da se žličica našla ondje sasvim slučajno. No kad sam povela razgovor o sličnim krađama, saznala sam mnogo toga zanimljivog. Lady Laura neprestano boravi kod nekoga u gostima.

Nema ni prebijene pare, čini mi se, i uvijek traži udoban smještaj kod ljudi koji još padaju na plemićke naslove. Možda je to slučajnost, a možda je i nešto više, no dok je boravila u raznim domovima dogodilo se pet značajnih krađa. Nekad su bili posrijedi beznačajni predmeti, a našlo se tu i skupocjenog nakita.

– Oho! - reče Tommy i dade si oduška oduljim zviždukom. - Znaš li gdje je soba stare svrake?

– Točno preko puta.

– Mislim da ćemo se onda jednostavno došuljati preko i pronjuškati.

Vrata sobe nasuprot bila su širom otvorena. Bio je to prostran apartman, s bijelo obojenim namještajem i ružičastim zastorima. Vrata u pozadini sobe vodila su u kupaonicu. U vratnicama pokazala se vitka tamnokosa djevojka, vrlo pristalo odjevena.

Usklik iznenađenja iz djevojčinih usana zatomila je Tuppence:

– Ovo je Elise, gospodine Blunt - rekla je neprirodno.

– Sobarica Lady Laure.

Tommy je prekoračio prag kupaonice i s odobravanjem procijenio suvremenu i raskošnu opremu. Pokušao je ublažiti duboku sumnju što se čitala s lica mlade Francuskinje.

– Imate mnogo posla, zar ne, Mademoiselle Elise?

– Da, Monsieur, upravo čistim kupaonicu.

– Možda biste mi umjesto toga mogli pomoći u fotografiranju. Imam naročiti fotografski aparat i snimam unutrašnjost svih soba u kući.

Tog su se trenutka iza njega s freskom zalupila vrata prema spavaćoj sobi. Elise se trgnula na taj zvuk.

– Sto je to bilo?

– Mora da je bio vjetar - reče Tuppence.

– Idemo natrag u sobu - reče Tommy.

Elise krene otvoriti vrata, no uzalud je okretala kvaku.

– Sto se dogodilo? - upita Tommy odlučno.

– Oh, Monsieur, mora da ih je netko zaključao s druge strane. - Dohvatila je ručnik i ponovno pokušala. Ovaj put rukohvat kvake odmah je popustio i vrata su se otvorila širom.

– Voila ce qui est curieux. Mora da su se bila zaglavila - reče Elise.

U spavaćoj sobi nije bilo nikoga.

Tommy je postavio fotoaparat. Tuppence i Elise slušale su njegove naloge. No njegov se pogled neprestano vraćao na pokrajnja vrata.

– Pitam se - cijedio je kroz zube. - Pitam se zašto su se bila zaglavila ta vrata?

Pregledao ih je vrlo pomno, otvarao i zatvarao. Savršeno su prijanjala.

– Još samo jedan snimak - uzdahnuo je. - Biste li odmaknuli onaj ružičasti zastor, Mademoiselle Elise? Hvala. Samo ga držite tako.

Začuo se poznati škljocaj. Osvijetljenu staklenu ploču negativa pružio je Elisi, tronogi stativ prepustio je Tuppence, a on sam brižljivo je zaklopio i spremio aparat.

S nekom je izlikom otpravio Elise i čim nje više nije bilo u sobi, prihvatio je Tuppence za ruku i užurbano joj je rekao:

– Nešto mi je palo na pamet. Možeš li ostati ovdje? Pregledaj sve sobe, to će potrajati. Pokušaj razgovarati sa starom svrakom, s Lady Laurom, i izvući nešto iz nje, ali je nemoj preplašiti. Reci joj da sumnjaš na sobaricu. No štogod radila, nemoj joj dopustiti da napusti kuću. Ja odlazim autom. Vratit ću se čim budem mogao.

– Dobro - reče Tuppence. - Samo nemoj biti previše siguran u uspjeh.

Zaboravio si na jedno.

– Što to?

– Na kćer. Nešto mi je neobično s tom djevojkom. Slušaj, saznala sam u koje je vrijeme jutros krenula iz kuće. Trebalo joj je dva sata da stigne do našeg ureda. To je pretjerano. Gdje je bila prije nego što je došla k nama?

– Ima nečega u tome - priznao je njezin suprug. - Dakle, slijedi bilo koji trag koji ti se pokaže, samo ne puštaj Lady Lauru iz kuće. Što je to bilo?

Njegovo je osjetljivo uho primijetilo neko šuškanje vani na odmorištu stuba. Pretrčao je preko sobe do vrata, no nije vidio nikoga.

– Onda, do viđenja - reče. - Vratit ću se što prije.

Tuppence je s nelagodnim predosjećajem gledala za autom kojim se Tommy udaljavao. Tommy je bio tako siguran, no ona uopće nije bila.

Jednu ili dvije stvari nikako nije razumjela.

Još je stajala uz prozor i promatrala cestu, kad je ugledala nekog muškarca kako napušta vežu kuće preko puta gdje se bio sklonio, prelazi cestu i zvonu na vratima.

U hipu Tuppence je izašla iz sobe i spustila se niz stube. Gladys Hill, sobarica, pojavila se iz stražnjeg dijela kuće, no Tuppence ju je odlučno poslala natrag. Potom je sama prišla vratima i otvorila ih.

Na pragu je stajao neki loše odjeveni crnooki mladić oštrog pogleda.

Trenutak je oklijevao i potom rekao:

– Je li gospođica Kingston Bruce kod kuće?

– Molim vas, uđite - rekla je Tuppence.

Stala je ustranu kako bi ga propustila i zatvorila vrata.

– Gospodin Rennie, pretpostavljam? - rekla je vrlo srdačno.

Bacio je sumnjičav pogled prema njoj.

– Ovaj... da.

– Biste li ušli ovamo?

Otvorila je vrata radne sobe. Soba je bila prazna i Tuppence je ušla poslije njega, zatvorivši vrata za sobom. Okrenuo se prema njoj negodujući:

– Želim vidjeti gospođicu Kingston Bruce.

– Ne bih rekla da ćete to moći - rekla je Tuppence smireno.

– Slušajte me, tko ste do vruga vi? - reče grubo gospodin Rennie.

– Međunarodna detektivska agencija - reče Tuppence odrješito - i zamijeti da se gospodin Rennie lecnuo.

– Molim vas, sjednite, gospodine Rennie - nastavila je. - Odmah da znate, sve nam je poznato o jutrošnjem posjetu vama gospođice Kingston Bruce.

Bila je to smjela tvrdnja, no uspješna. Primijetivši njegovu zbunjenost, Tuppence je brzo nastavila.

– Želimo samo dobiti biser natrag, gospodine Rennie. Nikome u ovoj kući nije stalo do publiciteta. Možemo li postići neki sporazum?

Mladi ju je čovjek prodorno promatrao.

– Ovisi o tome koliko toga znate - rekao je promišljeno. - Pustite me da razmislim.

Položio je glavu na dlanove i postavio sasvim neočekivano pitanje:

– Je li istina da se mladi St. Vincent zaručio i da će se ženiti?

– Sasvim pouzdano - reče Tuppence. - Poznam djevojku.

Gospodin Rennie odjednom je postao povjerljiv.

– Ovdje je bio pravi pakao - priznao je. - Pozivali su ga ujutro, u podne i navečer - svim su sredstvima pokušavali natovariti mu Beatricu na vrat.

Samo zato što će jednog dana naslijediti plemićki naslov. Kad bi bilo po mome..

– Nećemo sada politizirati - naglo ga je prekinula Tuppence. - Biste li mi rekli, gospodine Rennie, što mislite zašto je gospođica Kingston Bruce uzela biser?

– Ja, ja ne znam.

– Znate - reče Tuppence staloženo. - Čekali ste da vidite kad će se detektiv odvesti i zrak biti čist, pa ste došli ovamo i potražili nju. Sve je očito. Da ste sami uzeli biser, ne biste bili tako uznemireni.

– Njezino je ponašanje bilo tako neobično - reče mladi muškarac. - Došla je jutros k meni i pričala mi je o kradi, a ujedno objasnila kako

je na putu prema privatnoj detektivskoj tvrtki. Činilo se kao da želi reći nešto što joj je bilo na srcu, no da to ne može izgovoriti.

– U redu - reče Tuppence. - Želim samo biser. To je sve. Bilo bi najbolje da idete i razgovarate s njom.

No tog je trenutka vrata otvorio pukovnik Kingston Bruce.

– Ručak je na stolu, gospođice Robinson. Jest ćete s nama, nadam se. Ja..

Zastao je i pogledom prostrijelio gosta.

– Očito - rekao je gospodin Rennie - ne namjeravate me pozvati na ručak.

Bez brige, odlazim.

– Vratite se poslije - prošaptala je Tuppence dok je prolazio mimo nje.

Tuppence je slijedila pukovnika Kingstona Brucea, koji je još mrmljao u brk o nesnosnoj drzovitosti nekih ljudi, u golemu blagovaonicu gdje se obitelj već bila okupila. Tuppence nije poznavala samo jednu od nazočnih osoba.

– Lady Laura, ovo je gospođica Robinson, koja nam ljubazno pomaže.

Lady Laura nagnula je glavu i proučavala ju je kroz cviker. Bila je visoka i mršava, tužna osmijeha, ugodna glasa i vrlo oštih, zlobnih očiju.

Tuppence je uzvratila pogled i Lady Laura oborila je oči.

Poslije ručka Lady Laura upustila se u razgovor u ozračju blage znatiželje. Kako napreduje istraga? Tuppence je naglasila svoju sumnju u odnosu na sobaricu, ali svoju pozornost ipak nije bila usredotočila na Lady Lauru. Lady Laura možda prikriva čajne žličice

i ostale predmete u svojoj odjeći, no Tuppence je bila uvjerenjena u to da nije ukrala ružičasti biser.

Odmah potom ponovno se bacila na pretraživanje kuće. Vrijeme je brzo protjecalo. Nije bilo ni traga Tommyju, a što je bilo još važnije, nije se pojavljivao ni gospodin Rennie. Tuppence je naglo izašla iz spavaće sobe i sudarila se s Beatricom Kingston Bruce koja je silazila niz stube.

Bila je u ogrtaču i šeširu, odjevena za izlazak iz kuće.

– Bojim se - reče Tuppence - da sada ne možete van.

Djevojka ju je drsko pogledala.

– Ne tiče vas se izlazim li ja ili ne - rekla je ledeno.

– Ali me se tiče hoću li javiti policiji ili neću - reče Tuppence.

Istog trenutka djevojka je probljedjela poput zida.

– Ne smijete, ne smijete, neću izaći, samo nemojte.. - molećivo je zgrabila Tuppence za ruku.

– Draga moja gospođice Kingston Bruce - smijući se reče Tuppence.
- Slučaj mi je savršeno jasan od samog početka. Ja...

Prekinuli su je. U uzbuđenju susreta s djevojkom, Tuppence nije čula zvonce s ulaznih vrata. I sada je, na svoje iznenađenje, ugledala Tommyja kako grabi uz stube, a dolje u predvorju krajičkom oka ugledala je visokog krupnog muškarca koji je upravo skidao svoj polucilindar.

– Inspektor Marriot iz Scotland Yarda - rekao je smješkajući se.

S glasnim usklikom Beatrice Kingston Bruce istrkla se iz ruku Tuppence i sjurila se niz stube, upravo u trenutku kad su se ulazna vrata ponovno otvorila da bi propustila gospodina Renniea.

– Sada si sve zabrljao - reče Tuppence gorko.

– Sto to? - bio je Tommyjev odgovor dok je hitao u sobu Lady Laure.

Produžio je u kupaonicu, dohvatio veliki sapun za kupanje i donio ga u ruci. Inspektor se upravo uspinjao stubama.

– Išla je sasvim mirno - izjavio je. - Iskusna je osoba i zna kad je igri kraj.

A gdje je biser?

– Usudio bih se reći da ćete ga naći ovdje - reče Tommy pružajući mu sapun.

U inspektorovim očima ogledalo se priznanje.

– Stari trik, a pri tome vrlo dobar. Prereze se komad sapuna, izdubi, načini mjesto za dragulj i ponovno sastavi, a rez se zagladi u toploj vodi.

Vrlo dobro obavljen posao, gospodine.

Tommy je sa zahvalnošću primio kompliment. On i Tuppence sišli su niz stube. Pukovnik Kingston Bruce dojurio je do njega i srdačno se rukovao s njime.

– Moj dragi gospodine, ne mogu vam dovoljno zahvaliti. Lady Laura također vam želi zahvaliti. .

– Raduje nas da smo zadovoljili vaša očekivanja - reče Tommy. - No na žalost ne mogu ostati. Imam jako hitan sastanak. S ministrom unutarnjih poslova.

Brzao je do auta i ukrcao se. Tuppence je skočila do njega.

– Ali, Tommy, pa zašto nisu uhitili Lady Lauru?

– Ah! - reče Tommy. - Zar ti nisam rekao? Nisu uhitili Lady Lauru.

Uhitili su Elisu.

– Dakle - nastavio je, dok je Tuppence zbunjeno šutjela. - Često sam i sam pokušavao otvoriti vrata nasapunanim rukama. Ne može se učiniti – ruka sklizne s kvake. Razmišljao sam o tome što li je to Elise radila sa sapunom da su joj ruke bile tako skliske. Poslije je dohvatila ručnik, tako da na rukohvatu brave nisu ostali tragovi sapuna. Poslije mi je palo na um kako nije sretna zamisao biti sobarica u nekoga tko je osumnjičen da je kleptomani i tko često boravi u gostima u raznim kućama. Pa sam tako uredio da sam načinio njezinu fotografiju, zajedno sa snimkom sobe, naveo sam je da prstima uhvati stakleni negativ i otputio sam se u našu staru dobru policiju, u Scotland Yard. Negativ je u hipu razvijen, otisci prsta uspješno identificirani, a tu je bila i fotografija. Elise je bila njihova davno nestala poznanica. Vrlo je korisno mjesto taj Scotland Yard.

– A kad čovjek samo pomisli na to - reče Tuppence - da su one dvije mlade budale sumnjale jedno u drugo zbog pretjerane osjećajnosti, kao u jeftinim romanima. Ali zašto mi nisi rekao što smjeraš, tada kad si odlazio?

– Prvo, sumnjao sam da Elise prisluškuje na odmorištu, a drugo..

–Da?

– Moj dragi suradnik zaboravlja - reče Tommy - da Thorndyke drži jezik za zubima sve do posljednjeg trenutka. Osim toga, Tuppence, ti i tvoja prijateljica Janet Smith povukle ste me za nos prošli put. Sad smo izravnali račune.

4. Tajanstveni stranac

– Dan je bio užasno dosadan - reče Tommy uz golem zijev.

– Još malo pa će vrijeme za čaj - zijevnula je i Tuppence.

Međunarodna detektivska agencija nije se pretrgavala od posla. Željno očekivano pismo od trgovca šunkama nije stizalo, a ni ozbiljnih zadataka nije bilo na vidiku.

Uredski potporučnik Albert ušao je i donio zapečaćenu omotnicu koju je stavio na stol.

– "Tajna zapečaćene omotnice" - promrmljao je Tommy. - Jesu li u njoj čuveni biseri ruske Velike Vojvotkinje? Ili je to pakleni stroj koji će raznijeti u komade Bluntove nenadmašne detektive?

– Zapravo je to moj vjenčani dar Francisu Havilandu – reče Tuppence otvarajući zamotak. - Zar nije lijepa?

Iz njezine ispružene ruke Tommy je uzeo plosnatu srebrnu kutiju za cigarete i ugledao posvetu ugraviranu njezinim rukopisom: Francisu od Tuppence. Otvorio ju je i zaklopio, kimajući s odobravanjem.

– Zaista se razbacuješ novcem, Tuppence - primijetio je. - Ja za svoj rođendan sljedećeg mjeseca želim isto takvu, samo zlatnu. Čudim se zašto daješ takvo nešto Francisu Havilandu, koji je bio i uvijek će biti jedna od najvećih budala što ih je Bog ikad stvorio!

– Zaboravljaš da sam bila vozačica njegova automobila dok je bio general tijekom rata. Ah! bili to su divni dani.

– Jesu - složio se Tommy. - Sjećam se kako su u bolnicu dolazile ljepotice i rukovale se sa mnom. Ali ja im ipak svima ne šaljem darove za vjenčanje. Nisam siguran hoće li mlada biti oduševljena tvojim darom, Tuppence.

– Lijepa je tabakera i lijepo stane u džep, zar ne? - reče Tuppence ne obazirući se na njegovu primjedbu.

Tommy ju je spustio u vlastiti džep.

– Baš pristaje - priznao je. - Ah, evo Alberta s popodnevnom poštom.

Velika je vjerojatnost kako nas zove vojvotkinja od Perthshirea da nađemo njezina čistokrvnog pekinezera.

Zajedno su razvrstali pisma. Odjednom je Tommy produženim zviždukom dao oduška svom iznenađenju i visoko podigao kuvertu koju je držao u ruci.

– Modri list s ruskom markom. Sjećaš li se što je rekao Sef? Tražimo upravo takvo pismo.

– Kako uzbudljivo - reče Tuppence. - Napokon se dogodilo nešto.

Otvori ga da vidimo odgovara li sadržaj očekivanome. Bilo je riječi o trgovcu šunkama, zar ne? Pričekaj samo trenutak. Nemamo mlijeka uz čaj. Nisu nam ga donijeli jutros. Poslat ću Alberta po to.

Vratila se iz predsoblja pošto je Alberta poslala u trgovinu i zatekla je Tommyja kako u ruci drži list modrog papira.

– Kako smo i pretpostavljali - primijetio je. - Gotovo doslovno ono što je Sef rekao.

Tuppence je uzela pismo od njega i pročitala ga je.

Bilo je sročeno kićenim engleskim jezikom i upućivalo je na to da ga je pisao neki Gregor Feodorski koji se žarko zanimao za sudbinu svoje žene. Međunarodna detektivska agencija bila je umoljena da ne štedi truda ni mara u njezinu nalaženju. Feodorski je trenutačno bio spriječen da osobno napusti Rusiju zbog krize koja je izbila na tržištu svinjetine.

– Pitam se što li je točno značenje tih riječi - reče Tuppence udubljena u misli i ravnajući stolnjak na stolu pred sobom.

– Neka tajna poruka, nema dvojbe - reče Tommy. - No nas se to ne tiče.

Naš je zadatak da pismo predamo Sefu što je prije moguće. Za svaki slučaj, provjerimo jesmo li dobili pravo pismo, i to tako da namočimo marku i vidimo piše li broj 16 ispod nje.

– Dobro - reče Tuppence - no ja mislim..

Riječ joj je zapela u grlu, a Tommy, iznenađen neočekivanom stankom, podigao je pogled da bi ugledao krupnu pojavu koja je ispunila vratnice.

Uljez je bio visok naočit muškarac, krupne grade, potpuno okrugle glave i snažnih čeljusti. Moglo mu je biti oko četrdeset pet godina.

– Molim vas da mi oprostite - reče stranac ulazeći u sobu sa šešikom u ruci. - Vaše sam predsoblje zatekao prazno, a ova vrata otvorena, pa sam uzeo sebi slobodu da vam zasmetam. Ovo je Biuntova Međunarodna detektivska agencija, zar ne?

– To je točno.

–A vi ste gospodin Blunt? Gospodin Theodore Blunt?

– Ja sam Blunt. Želite razgovarati sa mnom? Ovo je moja osobna tajnica, gospođica Robinson.

Tuppence je dražesno nagnula glavu, no i dalje je pažljivo procjenjivala stranca kroz oborene trepavice. Pitala se kako li je dugo stajao među dovratcima i što li je sve čuo i vidio. Njezinoj pažnji nije izbjegla pojedinost da je tijekom razgovora s Tommyjem stalno svraćao pogledom na list modrog papira u njezinoj ruci.

Tommyjev glas, s naglašenim prizvukom upozorenja, vratio ju je u stvarnost.

– Gospođice Robinson, molim vas pribilježite. Dakle, gospodine, biste li mi iznijeli o čemu to želite moj savjet?

Tuppence je posegnula za bilježnicom i olovkom. Krupni je muškarac zaustio prilično grubim glasom.

– Zovem se Bower. Dr. Charles Bower. Živim u Hampsteadu, gdje imam ordinaciju. Došao sam k vama, gospodine Blunt, zato što su se posljednjih dana zbile neke neobične dogodovštine.

– A što je to bilo, dr. Bower?

– Tijekom proteklog tjedna dva se me puta telefonom zvali zbog hitnog slučaja - i svaki se put ispostavilo da je poziv bio lažan. Prvi put sam pomislio da je to samo nečija psina, no kad sam se vratio s drugog poziva, otkrio sam da je netko prekapao po mojim povjerljivim bilješkama i premještao ih. Sada mi se čini da je tako bilo urađeno i prvi put. Temeljito sam sve pregledao i zaključio sam da je cijeli moj stol prerovan i da su različiti papiri navratnanos potrpáni natrag.

Dr. Bower je zašutio i promatrao je Tommyja.

– Dakle, gospodine Blunt?

– Dakle, gospodine Bower - odgovorio je smiješeći se mladi čovjek.

– Što mislite o svemu, hm?

– Dakle, prvo bih volio čuti činjenice. Sto imate u svom stolu?

– Svoje osobne bilješke.

– Dobro. Sto je u tim bilješkama? Koliko to može biti vrijedno običnom provalniku ili bilo kojoj osobi?

– Ne vidim koliko bi to bilo zanimljivo običnom tatu, no moje bilješke sadrže neka saznanja o malo poznatim alkaloidima, a to može biti vrijedno za bilo koga tko posjeduje odgovarajuće tehničko znanje.

Posljednjih nekoliko godina proučavao sam tu materiju. Ti su alkaloidi smrtonosni i jaki otrovi, a uz to ih se gotovo ne može otkriti. Ne pokazuju nikakvu poznatu reakciju.

– Njihova tajna, dakle, ima znatnu novčanu vrijednost?

– Za neku nemoralnu osobu, da.

– A vi sumnjate na nekoga?

Doktor je slegnuo svojim širokim ramenima.

– Koliko ja znam, u kuću se nije nasilno ulazilo izvana. To bi upućivalo na nekog od stanovnika kuće, a ja u to ipak ne mogu povjerovati - Naglo je prekinuo pa nastavio, vrlo ozbiljna lica.

– Gospodine Blunt, moram biti potpuno iskren pred vama. Ne usuđujem se s ovime otići na policiju. U svoje tri služavke imam puno povjerenje. Rade za mene vjerno već mnogo godina, lako, nikad se ne zna. Zatim, sa mnom žive moja dva nećaka, Bertram i Henry. Henry je dobar momak, vrlo dobar dječak, nikad mi nije zadao nikakvih briga. To je sjajan i marljiv mladi čovjek. Bertram, moram s tugom reći, sasvim je drukčije naravi, neugodan je, neodgojen i uporno ne želi raditi.

– Razumijem - reče Tommy zamišljeno. - Vi sumnjate da je vaš nećak Bertram upleten u sve to. No ne slažem se s vama. Sumnjam na onog dobrog dečka, na Henryja.

– Ali zašto?

– Tradicija. Presedani - razmahao se Tommy. - Iz iskustva znam da su sumnjive ličnosti uvijek nevine i obrnuto, dragi moj gospodine. Da, bez dvojbe, sumnjam u Henryja.

– Oprostite, gospodine Blunt - upala je Tuppence smjerno. - Jesam li dobro razumjela da je dr. Bower rekao kako te bilješke o.. ovaj.. nepoznatim alkaloidima drži u stolu s ostalim papirima?

– Oni jesu u stolu, draga moja mlada damo, ali u tajnom pretincu za koji znam samo ja. I tako su, dosad, ostali neotkriveni.

– I što, zapravo, želite da učinim, doktore Bower? - zapita Tommy. - Pretpostavljate li da će netko ponovno prekapati po stolu?

– Mislim tako, gospodine Blunt. Imam dobrog razloga vjerovati u to.

Dobio sam brzojav od pacijenta kojeg sam prije nekoliko tjedana poslao na oporavak u Bournemouth. U brzojavu se tvrdi da je pacijent u kritičnom stanju i da me moli neka dođem smjesta. Potaknut sumnjivim događajima o kojima sam vam govorio, poslao sam spomenutom bolesniku brzojav s plaćenim odgovorom i došlo je na vidjelo kako je u dobru zdravlju i ni u kojem obliku nije tražio moju nazočnost. Domislio sam da ćemo, budem li hinio da sam nasjeo i otputovao u Bournemouth, imati izvrsnu priliku zateći lopove na djelu. Oni će, ili on, nedvojbeno čekati dok se ukućani ne povuku u postelju i tek tada se dati na posao.

Predlažem vam stoga da se nađemo pred mojom kućom večeras u jedanaest sati pa ćemo zajedno istražiti taj slučaj.

– Nadajući se, zapravo, da ćemo ih zateći na djelu. - Tommy je udubljen u misli nožem za papir bubnjao po stolu. - Vaš mi se naum čini izvrsnim, doktore Bower. Ne vidim mu nikakve mane. Da čujemo, vaša je adresa...

– Vila ariša, Hangsman Lane, prilično pusto mjesto, usudio bih se reći.

No pogled na grad je prekrasan.

– I ja bih rekao - reče Tommy. Posjetitelj je ustao.

– Očekujem vas večeras, gospodine Blunt. Pred Vilom ariša u . . . neka bude pet do jedanaest, za svaki slučaj?

– Dogovoreno. Pet do jedanaest. Do viđenja, doktore Bower.

Tommy je ustao, na stolu pritisnuo dugme zujala i Albert se pojavio da bi ispratio klijenta. Doktor je hodao prilično šepajući, no unatoč tome njegova golema tjelesna snaga bila je očita.

– Teško je raditi s takvim klijentom - promrmlja Tommy više za sebe.
- Dakle, Tuppence, stara moja, što ti kažeš na to?

– Reći ću ti samo jednu riječ - odgovori Tuppence. - "Krivonogi"!

– Molim?

– Rekla sam Krivonogi! Nije bilo uzalud moje čitanje klasika detektivskih priča. Tommy, ovaj je slučaj stupica. Rijetki alkaloidi, koješta... nikad nisam čula slabiju priču.

– Čak se ni meni nije činila osobito uvjerljivom ~ priznao je njezin suprug.

– Jesi li vidio kako je očima strijeljao pismo? Tommy, on je jedan iz bande. Proniknuli su činjenicu da ti nisi pravi gospodin Blunt i traže tvoju glavu.

– U tom slučaju - reče Tommy i otvori ugrađeni ormar kako bi nježnim pogledom preletio preko redova knjiga. - Lako ćemo izabrati svoje uloge. Bit ćemo braća Okewood! A ja sam Desmond - dodao je odlučno.

Tuppence je slegla ramenima.

– Dobro, neka bude kako želiš. Ja ću onda biti Francis. Francis je bio mnogo pametniji od te dvojice. Desmond se uvijek upetlja u neku nevolju, a Francis se kao vrtlar ili nešto slično pojavljuje u pravi trenutak i spašava situaciju.

– Eh! - reče Tommy - ali ja ću biti super Desmond! Kad budem stigao do Vile ariša..

Tuppence ga je prekinula bez ikakva obzira.

– Ne ideš večeras u Hampstead!

– A zašto ne?

– Da ne uđeš u zamku zatvorenih očiju!

– Ne, djevojko moja draga, pristupat ću zamki otvorenih očiju. A to je velika razlika. Rekao bih da će naš prijatelj doktor Bower doživjeti malo iznenađenje.

– Ne sviđa mi se to nimalo - reče Tuppence. - Znaš što se događa kad Desmond ne sluša Sefove naloge i radi na svoju ruku. Naše su upute jasne. Da smjesta proslijedimo pisma i da odmah izvijestimo o svemu što se događa.

– Nisi dobro shvatila - reče Tommy. - Moramo odmah izvijestiti ako netko dođe i spomene brojku šesnaest. Dosad to još nitko nije učinio.

– Samo se izmotavaš - reče Tuppence.

– Nisi me uvjerila. Svidjelo mi se zaigrati solističku igru. Dragaa moja stara Tuppence, sve će biti dobro. Bit ću do zuba naoružan. Bitno je u cijeloj priči to što ću ja biti na oprezu, a oni to neće znati. Sef će me pogladiti po glavi zbog dobro obavljenog noćnog posla.

– Pa pak - reče Tuppence - ne sviđa mi se. Taj je čovjek snažan poput gorile.

– Koješta - reče Tommy. - Nemoj zaboraviti na moj automatski pištolj.

Otvorila su se vrata prema predsoblju i ušao je Albert. Zatvarajući vrata za sobom, pristupio im je s omotnicom u ruci.

– Neki vas gospodin želi vidjeti - reče Albert. - Kad sam počeo pripovijedati uobičajeni štos o tome kako ste u telefonskoj vezi sa Scotland Yardom, rekao mi je da zna sve o tome. Kaže da on i sam

dolazi iz Scotland Yarda! Pa je napisao nešto na posjetnicu i gurnuo ju je u ovu kuvertu.

Tommy uze omotnicu i otvori je. Dok je čitao poruku, licem mu je preletio smiješak.

– Gospodin se našalio na tvoj račun, Albert, tako što je govorio istinu - primijetio je. - Uvedi ga u naš ured.

Pružio je posjetnicu Tuppence. Na njoj je bilo ime detektiva inspektora Dymchurcha, a poprijeko je olovkom bilo nažvrljano: "Marriotov prijatelj".

Sljedećeg trenutka detektiv iz Scotland Yarda ušao je u Tommyjev ured.

Po stasu, detektiv Dymchurch bio je gotovo jednak detektivu Marriotu, nizak i krupan, lukavih očiju.

– Dobar vam dan - rekao je detektiv srdačno. - Marriot je u Južnom Walesu, no prije odlaska zamolio me je da vas dvoje držim na oku, a općenito i ovaj uredu. Ah! Bog s vama, gospodine - nastavio je unatoč tome što se činilo kao da ga Tommy namjerava prekinuti - mi znamo sve o tome. Nije to doduše posao našeg odjeljenja i ne miješamo se. No netko je nedavno nanjušio kako nije sve onako kako se čini. Danas poslije podne posjetio vas je neki gospodin. Ne znam kako vam se predstavio i ne znam mu pravo ime, ali znam ponešto o njemu. Dovoljno, da bih želio saznati više. Imam li pravo kad pretpostavljam da je za večeras dogovorio s vama sastanak na nekom mjestu?

– To je točno.

– Znao sam to. Je li to broj 16 u Westerham Roadu, Finsburv Park?

– U tome griješite - odgovori Tommy smiješeći se. - Potpuno krivo. Riječ je o Vili ariša, u Hampsteadu.

Dvmchurch je bio duboko zbunjen. To očito nije očekivao.

– Ne razumijem - promrmljao je. - To je očito novi plan. Rekli ste Vila ariša, u Hampsteadu?

– Tako je. Sastat ću se s njime večeras u jedanaest sati.

– Ne činite to, gospodine.

– Vidiš! - uskliknula je Tuppence. Tommy se zarumenio.

– Ako mislite, inspektore, da - zaustio je vatreno. No detektiv je pomirljivo podigao ruku.

– Reći ću vam što mislim, gospodine Blunt. Mjesto na kojem biste morali biti večeras u jedanaest nalazi se ovdje, u vašem uredu.

– Kako molim? - zbunjeno je uskliknula Tuppence. .

– Ovdje u ovom uredu. Nije važno kako ja to znam, poslovi odjeljenja ponekad se preklapaju... no danas ste dobili jedno od onih znamenitih "modrih" pisama. Stari kakolimujevećime htio bi ga se dočepati. Mami vas gore u Hampstead, hoće biti siguran da mu ne smetate, pa ulazi ovamo po noći kad je cijela zgrada prazna i mirna kako bi u spokoju mogao pretraživati.

– Ali zašto misli da će pismo biti ovdje? Morao bi znati da će pismo biti pri meni ili da sam ga poslao dalje.

– Oprostite gospodine, no upravo to on ne može znati. Možda je proniknuo činjenicu da vi niste pravi gospodin Blunt, ali vjeruje da ste dobronamjerna osoba koja je kupila ovaj posao. U tom slučaju s pismom bi se postupilo propisno i ono bi bilo uredno odloženo među spise.

– Ah - reče Tuppence.

– I upravo u tom ga uvjerenju moramo ostaviti. Uхватit ćemo ga na djelu, ovdje i večeras.

– Dakle to nam je plan, zar ne?

– Da. To je životna prilika. Da vidimo, koliko je sada sati? Šest. Kada običavate odlaziti odavde?

– Oko šest.

– Morate ostaviti dojam da napuštate ovo mjesto kao i inače. A zapravo ćemo se ušuljati ovamo čim to bude moguće. Ne vjerujem da će oni doći prije jedanaest, no moglo bi se i to dogoditi. Ispričat ćete me, jer ja ću izaći i malo pogledati unaokolo i pokušati otkriti da li netko motri na ovu kuću.

Dymchurch je otišao, a Tommy se stao prepirati s Tuppence.

To je potrajalo neko vrijeme i bilo je vatreno i zajedljivo. Na kraju je Tuppence iznenada popustila.

– Dobro, neka bude - rekla je. - Predajem se. Idem kući i sjedit ću ondje kao dobra djevojčica dok ti hvataš zlikovce za gušu i ludo se provodiš s detektivima - ali čuvaj me se, mladiću. Izravnat ću račune s tobom zato što si me isključio iz zabave.

Tog se trenutka Dymchurch vratio.

– Zrak izgleda da je čist - reče. - No nikad se ne zna. Bit će najbolje da izađete po običaju. Oni neće više promatrati ovo mjesto kad vas više ne bude ovdje.

Tommy je pozvao Alberta i naložio mu je da zatvori ured.

Potom se sve četvero uputilo u obližnju garažu gdje su bila ostavljena kola. Tuppence je vozila, a Albert je sjedio pokraj nje. Tommy i detektiv bili su straga.

Uskoro su zastali u prometnoj gužvi. Tuppence je pogledala preko ramena i kimnu. Tommy i detektiv otvorili su desna vrata i izašli su na sredinu kolnika Oxford Streeta. Tren ili dva poslije toga Tuppence je nastavila vožnju.

– Bolje je da još ne ulazimo - reče Dymchurch dok su on i Tommy hitali prema Ulici Halehan. - Ključ vam je pri ruci? Tommy je klimnuo.

– Što kažete na zalogaj za večeru? Još je rano, ali znam jedno malo mjesto upravo preko puta. Zauzet ćemo stol uz izlog pa ćemo stalno moći promatrati kuću.

Naručili su vrlo ukusan laki obrok, kao što je detektiv predložio.

Tommy je otkrio da je inspektor Dymchurch vrlo zabavan sugovornik.

Najveći dio njegova posla odnosio se na međunarodnu špijunažu i on je iz rukava sipao priče koje su opčinjavale njegova zahvalnog slušatelja.

U malom su se restoranu zadržali do osam sati, kad je Dymchurch predložio pokret.

– Sad je već prilično mračno, gospodine - objasnio je. - Moći ćemo se ušuljati tako da nas nitko ne primijeti.

Kao što je rekao, bilo je zaista tamno. Prešli su preko ceste, bacili pogled lijevo i desno pa šmugnuli kroz ulaz. Popeli su se uz stube i Tommy je stavio ključ u vrata predsoblja.

Dok je to činio, pričinilo mu se da je Dymchurch zazviždao pokraj njegova uha.

– Zašto zviždite? - upitao je oštro.

– Ja nisam zviždao - odgovorio je Dymchurch vrlo iznenađen. - Mislio sam da ste vi zviždali.

– Dakle, netko - zausti Tommy.

Dalje nije stigao. Snažne ruke zgrabile su ga odostrag, a prije nego li je mogao zavikati, krpa s nečim slatkastim i ljepljivim bila mu je stavljena na usta i preko nosa.

Srčano se opirao, no uzalud. Kloroform je obavio zadatak. U glavi mu se vrtjelo, a pod pred njime ljuljao se gore i dolje. Gušeći se, gubio je svijest..

Buđenje je bilo bolno, no kad je došao k sebi, služila su ga sva osjetila.

Kloroforma je bilo stavljeno malo. Držali su ga omamljena samo toliko koliko im je trebalo da mu začepe usta i da ga spriječe da ne viče.

Pribrao se i ustanovio da napola leži i napola sjedi oslonjen o zid u kutu vlastita ureda. Dvojica su muškaraca marljivo pretraživala pisaći stol i vadila sadržaj ormara za spise, pri čemu su obilato psovali.

– Neka sam proklet, šefe - grubim glasom reče krupniji. - Prekopali smo cijeli ovaj vražji ured od vrha do dna. Nema ga.

– Mora biti ovdje - mumljao je drugi. - Nije mu u džepu. A drugdje ne može biti.

Dok je govorio, potonji se okrenuo i Tommy je na svoje veliko zaprepaštenje ustanovio da je to glavom i bradom inspektor Dymchurch. Kad je vidio Tommyjevo zaprepaštenje, nacerio se.

– I tako se naš mladi prijatelj probudio - reče. - I pomalo je iznenađen - da, malo iznenađen. A bilo je tako jednostavno. Sumnjali smo da nije sve onako kako bi trebalo biti s Međunarodnom detektivskom agencijom.

Dobrovoljno sam pristao na to da saznam je li tako ili nije.

Ako je novi gospodin Blunt doista špijun, bit će sumnjičav, pa sam prvo poslao svog dragog prijatelja Carla Bauera. Carl je dobio naputak da djeluje dvojbeno i da smisli nemoguću priču. On to čini, a potom ja stupam na poprište. Koristim se imenom inspektora Marriota, kako bih osvojio povjerenje. Ostalo je bila sitnica.

Nasmijao se.

Tommy je umirao od želje da kaže ponešto, no gužva u ustima sprečavala ga je. Također je umirao od želje da učini nešto, uglavnom rukama i nogama, no, na žalost i za to su se pobrinuli. Bio je čvrsto vezan.

Najviše ga je iznenadila temeljita promjena u čovjeka koji je stajao pred njime. Kao detektiv Dvmchurch, bio je tipičan Englez. A sada ga nitko ni na trenutak ne bi mogao zamijeniti nego za dobro obrazovana inozemca koji je savršeno govorio engleski bez truna stranog naglaska.

– Cogginse, moj dobri prijatelju - reče prijašnji inspektor, obraćajući se svom suradniku razbojničkog izgleda - prihvatite pucaljku i stanite uz zarobljenika. Ja ću mu izvaditi krpu iz usta. Vi shvaćate, dragi gospodine Blunt, zar ne, da biste postupili nepromišljeno pogibeljno kad biste stali vikati? No ja sam uvjeren da to razumijete. Za svoje godine prilično ste inteligentan mladac.

Vrlo je vješto uklonio povez i odmaknuo se. Tommy je razlabavio ukočenu čeljust, prošao jezikom po nepcu, dvaput progutao slinu - i nije rekao ništa.

– Čestitam vam na samosvladavanju - reče onaj drugi. - Vidim da dobro procjenjujete situaciju. Zar nam nemate ništa reći?

– To što imam reći, može pričekati - reče Tommy. - I neće se pokvariti s vremenom.

– Ah! No to što ja želim reći, ne može čekati. Ukratko, gospodine Blunt, gdje je pismo?

– Dragi moj gospodine, ja to ne znam - reče Tommy izazovno. - Ja ga nemam. No to vi znate isto tako dobro kao i ja. Da sam na vašem mjestu, nastavio bih tražiti. Zabavno je gledati vas i vašeg prijatelja Cogginsa kako se odojica igrate skrivača.

Lice onog drugog smrknulo se.

– Mislite da je to vaše brbljanje jako duhovito, gospodine Blunt. Vidite li onu četvrtastu kutiju tamo. To je Cogginsova priručna oprema. U njoj su sumporna kiselina.. da, sumporna kiselina.. i željezne šipke koje se mogu ugrijati u vatri, tako da postanu usijane i da pale. .

Tommy je tužno klimao glavom.

– Pogreška u dijagnozi - mrmljao je. - Tuppence i ja nadjenuli smo krivi naziv ovoj pustolovini. Ovo nije priča o Krivonogom. Tu sudjeluje Buli Dog Drummond, a vi ste neponovljivi Carl Peterson.

– Kakve to gluposti pričate? - zarežao je onaj drugi.

– Ah, vidim da niste upoznati sa zbirkom Velikih majstora detektivske priče. Šteta.

– Glupa budalo! Hoćete li poslušati što vam govorim ili nećete? Trebam li reći Cogginsu da izvadi svoj pribor i da počne?

– Nemojte biti tako nestrpljivi - reče Tommy. - Dakako da ću vas poslušati, čim mi kažete što želite. Valjda ne mislite da želim biti raskomadani poput filetirane ribe i ispržen na roštilju? Užasavam se mučenja.

Dvmchurch ga je prezirno promatrao.

– Gott! Kakve su kukavice ti Englezi.

– Samo su zdrava razuma, dragi moj prijatelju, samo zdravorazumni.

Pustimo sumpornu kiselinu i prijeđimo na stvar.

– Hoću pismo.

– Već sam vam rekao da ga nemam.

- To znamo - a također znamo i kod koga je. Kod djevojke.
- Vrlo ste vjerojatno u pravu - reče Tommy. - Možda ga je sklonila u svoju torbicu kad nas je iznenadio vaš prijatelj Carl.
- Aha, dakle ne poričete. To je mudro. Vrlo dobro, napisat ćete pismo toj Tuppence, kako je nazivate, i naložit ćete joj da smjesta donese list.
- To ne mogu učiniti - zaustio je Tommy.

Onaj drugi upao mu je u riječ još prije nego li je Tommy završio rečenicu.

- Ha! Ne možete? Eh, to ćemo uskoro vidjeti. Coggins!
- Nemojte toliko hitati - reče Tommy. - I pričekajte kraj rečenice. Htio sam vam reći kako to ne mogu učiniti sve dok mi ne oslobodite ruke. Do vraga, nisam jedan od onih čudaka koji mogu pisati nosom ili laktom.
- Pripravni ste pisati, dakle?
- Dakako. Pa zar vam ne govorim to cijelo vrijeme? Trudim se iz petnih žila ugoditi vam i poslušati vas. Dakako, nećete načiniti ništa nažao Tuppence. Uvjeren sam da nećete. Ona je tako draga djevojka.
- Želimo samo pismo - reče Dymchurch, no licem mu se razlio posebno gadan cerek.

Na njegov mig grubijan Coggins kleknuo je i razvezao Tommyjeve ruke.

Ovaj ih je razmahao i protrljao.

- Sad je bolje - reče radosno. - Bi li mi ljubazni Coggins dodao moje nalivpero? Mislim da je na stolu, s ostalim mojim stvarima.

Mrmljajući, čovjek mu je pružio traženo, a dohvatio je i list papira.

– Pripazite na to što ćete reći - reče prijeteći Dymchurch. - To prepuštamo vama, ali pogreška znači smrt, i to polaganu smrt.

– U tom slučaju - odvrati Tommy - učinit ću sve onako kako najbolje umijem.

Razmišljao je nekoliko trenutaka i stao je brzo črčkati.

– Kako vam se čini ovo? - upitao je, pružajući dovršenu bilješku.

Draga Tuppence,

Možeš li smjesta doći i donijeti ono modro pismo?

Želimo ga odgonetnuti ovdje i sada.

– Francis? - propitkivao je lažni inspektor visoko podignutih obrva, - je li vas oslovljavala tim imenom?

– Kako niste bili na mojem krštenju - reče Tommy - ne mogu pretpostaviti da znate je li to moje ime ili nije. Kao pouzdan dokaz o tome da govorim istinu mislim da bi vam mogla poslužiti kutija za cigarete koju ste uzeli iz mog džepa.

Onaj drugi prišao je stolu i podigao kutiju s natpisom "Francisu od Tuppence", lako se nasmiješio i ponovno je položio na stol.

– Drago mi je da se ponašate tako razumno - rekao je. - Coggins, dajte tu cedulju Vasiliju. On stražari pred vratima. Recite mu neka je smjesta odnese.

Sljedećih dvadesetak minuta prolazilo je vrlo polako, a daljnjih deset još polaganije. Dymchurch je mjerio sobu iz kuta u kut, a lice mu je popimalo sve mračniji izgled. U jednom se trenutku pakosno obratio Tommyju.

– Ako ste se usudili pokušati preveslati nas. . - zaprijetio je.

– Kad bismo imali paket karata, mogli bismo odigrati igru piketa da nam prođe vrijeme - otegnuto je govorio Tommy. - Čovjek uvijek mora čekati te žene. Nadam se da nećete biti neljubazni prema maloj Tuppence kad se pojavi.

– Ah! Ne - reče Dymchurch. - Uredit ćemo da oboje idete na isto mjesto, zajedno.

– Hoćeš vruga, svinjo jedna - reče Tommy u sebi.

Odjednom se čulo neko komešanje u predsoblju. Muškarac kojeg Tommy još nije vidio progurao je glavu u sobu i promrmlijao nešto na ruskom.

– Dobro - reče Dymchurch. - Dolazi, i to sama. Na trenutak Tommyjevim srcem prođe srh straha. Sljedećeg je trenutka začuo glas Tuppence.

– Ah, tu ste inspektore Dymchurch. Donijela sam pismo. Gdje je Francis?

Dok je izgovarala posljednje riječi, ušla je na vrata, a Vasilij ju je zgrabio straga i šakom začepio usta. Dymchurch joj je istrgnuo torbicu iz ruke i grozničavo stao prevrtati njezin sadržaj.

Iznenada je zadovoljno uzviknuo i podigao je modru omotnicu s ruskom poštanskom markom. Coggins je muklo zastenjao.

I točno tog slavodobitnog trenutka, ona druga vrata, vrata u ured u kojem je radila Tuppence, otvorila su se nečujno, a u sobu je ušao inspektor Marriot, u pratnji dvojice naoružanih revolverima. Odjeknula je oštra zapovijed: "Ruke u vis!"

Nije bilo otpora. Zločinci su bili iznenađeni i svladani. Dymchurchov automat ležao je na stolu, a ostala dvojica nisu bili naoružani.

– Jako lijepa mala lovina - reče inspektor Marriot s odobravanjem, pošto je zatvorio i posljednji par lisica. - A bit će toga vremenom još,

nadam se.

Blijed od bijesa, Dymchurch je zurio u Tuppence.

– Vi mali vraže - rešao je. - Vi ste nam ih natovarili na vrat.

– Nije sve moja zasluga. Priznajem, trebala sam posumnjati kad ste spomenuli broj šesnaest danas poslije podne. No Tommyjeva je poruka sredila stvar. Telefonirala sam inspektoru Marriotu, poslala Alberta da mu odnese duplikat ključeva ureda, a sama sam došla ovamo s praznom modrom omotnicom u torbi.

Samo pismo poslala sam u skladu s uputama čim sam se rastala s vama dvojicom ovog popodneva.

No jedna je riječ prikovalo pozornost lažnog inspektora.

– Tommy?- upitao je.

Tommy, koji se upravo oslobodio svojih vezova, prišao im je.

– Vrlo dobro obavljeno, brate Francis - obratio se Tuppence i svojim rukama prihvatio obje njezine. A Dymchurchu reče:

– Kao što vam rekoh, dragi moj prijatelju, trebali biste čitati Velike majstore detektivske priče.

5. Gospodin odjeven u novine

Raspoloženje je bilo prilično trulo te srijede u uredu Međunarodne detektivske agencije. Tuppence je pustila da joj "Daily Leader" isklizne iz ruku.

– Znaš li o čemu razmišljam, Tommy?

– To je nemoguće pogoditi - odvrati joj suprug. - Misliš na toliko toga i o svemu razmišljaš odjednom.

– Razmišljam kako je vrijeme da ponovno odemo na ples.

Tommy je užurbano podigao novine.

– Naš oglas izgleda dobro - primijetio je naginjući glavu. - Bluntovi nenadmašni detektivi. Jesi li svjesna činjenice, Tuppence, da si ti i samo ti Bluntovi nenadmašni detektivi? Čast i slava samo tebi.

– Govorila sam o plesu.

– Zapazio sam nešto neobično u novinama. Pitam se jesi li to ikad primijetila? Pogledaj, na primjer, ova tri primjerka "Daily Leadera".

Možeš li mi reći u čemu se razlikuju jedan od drugoga?

Tuppence je dala naslutiti nešto znatiželje i uzela ih je u ruku.

– Čini se vrlo jednostavnim - odgovorila je kiselo. - Jedne novine su današnje, jedne su jučerašnje, a jedne još dan starije.

– Nedvojbeno poticajno, moj dragi Watsone. No nisam mislio na to.

Promotri glavu lista, riječi "The Daily Leader". Usporedi tri primjerka - vidiš li kakvu razliku među njima?

– Ne, ne vidim - reče Tuppence. - Štoviše, ne vjerujem da razlike uopće ima.

Tommy je duboko uzdahnuo i skupio je vrhove prstiju na najbolji šerlokholmsovski način.

– Točno. Pa ipak tako revno čitaš novine, zapravo ih čitaš više od mene.

No ja sam zapazio, a ti nisi. Pogledaš li današnji "Daily Leader", vidjet ćeš da se u sredini okomitog poteza slova D nalazi mala bijela pjega, a također je jedna u slovu L iste riječi. No u jučerašnjem izdanju novina bijele točke nema u riječi DAILY. A dvije bijele mrlje mogu se naći u slovu L riječi LEADER. Novine od prekjučer imaju u riječi DAILY dvije točke u D. Zapravo točka, ili točke, svaki dan mijenjaju mjesto.

– Zašto? - upita Tuppence.

– To je novinska tajna.

– Time si rekao da ne znaš, a i ne slutiš zašto je tako.

– Reći ću samo toliko - to je zajednička osobina svih novina.

– Zaista si vješt - reče Tuppence. - Pogotovu u prevođenju žednog preko vode. Vratimo se lijepo natrag na ono o čemu smo razgovarali prije toga.

– O čemu smo razgovarali?

– O svečanom plesu na Balu triju umjetnosti. Tommy je zastenjao.

– Ne, ne, Tuppence, to ne. Ne na Bal triju umjetnosti. Nisam dovoljno mlad. Uvjeravam te da nisam dovoljno mlad za to.

– Dok sam bila lijepa mlada djevojka - reče Tuppence - odgajali su me u uvjerenju da su muškarci, pogotovu muževi, razuzdana bića, sklona piću i plesu i kasnim noćnim izlascima. Samo vrlo mudre i

osobito lijepe žene mogu ih zadržati u kući. Sad sam lišena još jedne iluzije! Sve supruge koje poznajem čeznu za izlaskom i plesom i gorko plaču zato što njihovi muževi navlače kućne papuče i odlaze u postelju u pola deset. A ti tako lijepo plešeš, dragi Tommy.

– Štedljivo s medom, Tuppence.

– Zapravo nije samo razonoda razlog tome što želim izaći. Mami me ovaj oglas - reče Tuppence.

Ponovno je posegnula za "Daily Leaderom" i pročitala je naglas:

"Licitiram tri srca. 12 štihova. Pikov as. Izlazak kralja."

– Prilično skup način učenja bridža - bio je Tommyjev komentar.

– Ne budi glup. To nema veze s bridžem. Dakle, da znaš, jučer sam ručala s jednom djevojkom u "Pikovom asu". To je neobična mala podzemna jazbina u Chelseju. I ona mi je rekla kako je prigodom velikih zabava sada postala opća moda da se tijekom večeri luta naokolo po toj četvrti u potrazi za jajima i slaninom i prženim krunom s topljenim sirom, uglavnom boemskim jelima. A u "Asu" su naokolo sa strane zatvorene lože. Prilično vruće mjesto, rekla bih.

– A ti misliš.. ?

– Tri srca znače sutrašnji Bal triju umjetnosti, 12 štihova znači 12 sati, a pikov as je "Pikov as".

– Sto znači "izlazak kralja"?

– Eh, mislila sam da bismo to morali otkriti.

– Ne bih se iznenadio da imaš pravo, Tuppence - reče Tommy velikodušno. - No nije mi jasno zašto želiš njuškati po tuđim ljubavnim pustolovinama.

– Ne mislim njuškati. To što predlažem zanimljiv je pokus iz detektivskog posla. Potrebna nam je praksa.

– Posao zaista ne ide ludo - složio se Tommy. - Ali tebi se, Tuppence, zapravo ide na Bal triju umjetnosti i na ples! Tko tu koga vodi žednog preko vode.

Tuppence se bestidno smijala.

– Budi faca, Tommy. Pokušaj zaboraviti da su ti trideset dvije i da imaš sijedu vlas u lijevoj obrvi.

– Uvijek sam osjećao slabost prema ženama - mrmljao je njezin suprug. - Moram li praviti magarca od sebe u nekom smiješnom kostimu?

– Dakako, no to možeš prepustiti meni. Imam sjajnu ideju.

Tommy ju je promatrao sluteći zlo. Uvijek je bio iskreno sumnjičav prema sjajnim zamislima što ih je Tuppence smišljala.

Kad se sljedeće večeri vratio u stan, Tuppence je izjurila pred njega iz spavaće sobe.

– Stigao je - najavila je.

– Tko je stigao?

– Kostim. Dođi i pogledaj ga.

Tommy ju je slijedio. Na postelji je ležala širom raširena potpuna vatrogasna odora, sa sjajnom kacigom.

– Moj Bože! - prostenjao je Tommy. - Jesam li postao član vatrogasaca u Wembleyju?

– Pogađaj ponovno - reče Tuppence. - Nisi shvatio poruku. Pokreni svoje male sive stanice, mon arni. Mozgajte, Watsone. Budi bik koji se u areni uspio održati dulje od deset minuta.

– Samo trenutak - reče Tommy. - Počinjem shvaćati. Postoji neki mračni smisao u svemu tome. Što ćeš ti obući, Tuppence?

– Neko tvoje staro odijelo, američki šešir i naočale s rožnatim okvirom.

– Prilično sirovo - reče Tommy. - Ali shvatio sam u čemu je štos.

McCarty inkognito. A ja sam Riordan.

– Točno tako. Pomislila sam kako bismo morali uvježbavati ne samo engleske detektivske postupke, nego i američke. Ovaj ću put iznimno ja biti zvijezda predstave, a ti ćeš biti moj ponizni pomoćnik.

– Nemoj zaboraviti - reče Tommy upozoravajući - da je uvijek neka jednostavna primjedba prostodušnog Dennyja bila onaj presudni poticaj koji McCartvja navodi na pravi trag.

Tuppence se samo smijala. Bila je izvrsno raspoložena.

Večer je bila osobito uspjeta. Publika, glazba, fantastična odjeća, sve je pridonosilo tome da se mladi par sjajno zabavljao. Tommy je zaboravio na svoju ulogu dosadnog muža kojeg su izvukli protiv njegove volje.

U deset minuta do ponoći odvezli su se do poznatog, ili ozloglašenog, "Pikovog asa". Kao što je Tuppence rekla, bila je to podzemna rupa jeftinog i odbojnog izgleda, no unatoč tome bila je krcata parovima u fantastičnim kostimima. Uz zidove nizale su se zatvorene lože. Tommy i Tuppence uspjeli su naći jednu za sebe. Vrata su hotimice ostavili samo prtvorena, kako bi mogli vidjeti što se događa u okolici.

– Pitam se kako su se maskirali oni naši, mislim oni iz oglasa - reče Tuppence. - Sto misliš o onoj Colombini tamo preko s onim crvenim Mefistom?

– Meni više padaju u oko zli Mandarin i ona dama koja bi htjela biti Bojni brod, a više je nalik na Brzu krstaricu.

– Kako li je postao duhovit - reče Tuppence. - I to samo s nekoliko kapljica pića. Tko li to dolazi odjeven kao Dama srca; to je vrlo dobar kostim.

Djevojka o kojoj je bila riječ ušla je u ložu pokraj njihove, u društvu pratitelja koji je bio zakrabuljen kao "Gospodin odjeven u novine" iz Alice u zemlji čuda. Oboje su imali krinke na licima - što je očito bio prihvaćen običaj u "Pikovu asu".

– Uvjerena sam da je ovo prava riznica za detektive - reče Tuppence zadovoljna lica. - Obilje sablazni svuda oko nas. Kakvu galamu samo dižu.

Vrisak, nalik na negodovanje, odjeknuo je iz susjedne lože, a odmah potom zaglušio ga je glasni muški smijeh. Svi su se u dvorani smijali i pjevali. Prodorni glasovi djevojaka izvijali su se iznad dubokih glasova njihovih muških pratitelja.

– Sto misliš o onoj pastirici? - htio je znati Tommy. - O onoj sa smiješnim Francuzom? To bi mogle biti naše ptičice.

– Mogao bi to biti bilo tko - priznala je Tuppence. - Neću razbijati glavu time. Najvažnije je da se mi dobro zabavljamo.

– Bolje bih se zabavljao u nekom drugom kostimu - prigovarao je Tommy. - Nemaš pojma kako mi je vruće u ovome.

– Razvedri se - reče Tuppence. - Izgledaš zavodljivo.

– Drago mi je - reče Tommy. - To je mnogo više od toga kako ti izgledaš.

Ti si najsmješniji momčić kojeg sam ikad vidio.

– Hoćeš li se ponašati pristojno, Denny, mali moj. Hej, gospodin u novinama ostavlja svoju damu samu. Što misliš, kamo ide?

– Otišao je da požuri konobara s pićem, pretpostavljam - reče Tommy. - Mislim da bih i ja mogao učiniti to isto.

– Nešto mu to dugo traje - reče Tuppence kad je prošlo pet ili šest minuta. - Tommy, hoćeš li o meni misliti da sam potpuna budala - Zašutjela je.

Iznenada je poskočila.

– Smatraj me budalom, ako želiš. Idem u susjedstvo.

– Slušaj Tuppence - ne možeš. .

– Imam osjećaj da nešto nije u redu. Znam da nije. Nemoj ni pokušavati zaustaviti me.

U tili čas izašla je, a Tommy ju je slijedio. Vrata susjedne lože bila su zatvorena. Tuppence ih je gurnula i otvorila. Tommy joj je bio za petama.

Djevojka odjevena kao Dama srca sjedila je u uglu, naslonjena na zid u nekom čudnom zgrčenom položaju. Njezine oči zurile su u njih kroz krinku, no ona se nije pomakla. Odjeća joj je bila sačinjena od velikih komada crvene i bijele tkanine, no na lijevoj strani kao da je uzorak bio poremećen. Bilo je više crvenoga nego što bi trebalo biti..

Tuppence je s uzvikom pojurila prema njoj. Istog trenutka Tommy je ugledao to što je ona vidjela: dršku draguljima ukrašenog bodeža neposredno ispod srca. Tuppence se spustila na koljena pokraj djevojke.

– Brzo, Tommy, još je živa. Nadi upravitelja i smjesta dovedite liječnika.

– Idem. Pazi da ne diraš dršku bodeža, Tuppence.

– Pazit ću. Požuri sad.

Tommy je izjurio, zatvarajući vrata za sobom. Tuppence je položila ruku oko djevojke. Ova je načinila slabašnu kretnju i Tuppence je shvatila da se želi riješiti maske. Tuppence ju je oprezno razvezala.

Ugledala je poput cvijeta svježeg lica i široko razrogačene oči, natopljene strahom, patnjom i nekom vrstom zbunjenog užasa.

– Draga moja - reče Tuppence vrlo nježno. - Možete li govoriti? Biste li mi rekli tko je to učinio?

Osjetila je kako su djevojčine oči upijale njezino lice. Djevojka je teško disala - bili su to znaci sve većeg slabljenja srca. Još je uporno promatrala Tuppence. Potom su se usne razmaknule.

– Bingo je to bio - istisnula je šaptom.

Ruke su joj klonule i ona sama kao da se opustila na ramenu Tuppence.

Ušao je Tommy, a s njime su bila još dvojica. Viši od njih nastupao je odlučno, a na čelu kao da mu je bilo ispisano da je liječnik.

Tuppence mu je predala svoj teret.

– Zao mi je, mrtva je - rekla je promuklim glasom. Liječnik je hitro pregledao žrtvu.

– Da - rekao je. - Ništa se ne može učiniti. Bit će najbolje da sve ostavimo kako jest dok ne dođe policija. Kako se to dogodilo?

Prilično isprekidano, Tuppence je objasnila, preskačući razlog zašto je ušla u ložu.

– Čudno je to - reče liječnik. - Niste ništa čuli?

– Čula sam da je kriknula, no potom se muškarac smijao. Dakako, nisam ni pomislila..

– Dakako da niste - složio se liječnik. - A muškarac je nosio krinku, kažete. Biste li ga prepoznali?

– Bojim se da ne bih mogla. Bi li ti, Tommy?

– Ne. Ali znamo njegov kostim.

– Prvo moramo identificirati ovu sirotu damu - reče liječnik. - Poslije toga, nadam se, policija će sve brzo razjasniti. Slučaj ne bi trebao biti težak. Ah, evo ih, dolaze.

Bilo je već prošlo tri u jutro kad su muž i žena mrtvi umorni stigli kući.

Tuppence još nekoliko sati nije mogla zaspati. Prevrtila se s jedne strane na drugu, a pred očima joj je neprestano bilo to lice poput cvijeta s užasnutim očima.

Zora je prodirala kroz zastore kad je Tuppence napokon shrvao san.

Poslije tih uzbuđenja zaspala je duboko i bez snova. Kad se probudila, već je odavno bio dan, a Tommy je stajao pokraj nje odjeven i blago ju je budio dotičući joj ruku.

– Razbudi se, draga. Ovdje je inspektor Marriot, s još nekim. Žele razgovarati s tobom.

– Koliko je sati?

– Malo poslije jedanaest. Reći ću Alice da ti donese čaj.

– Molim te. A inspektoru Marriotu reci da dolazim za deset minuta.

Četvrt sata poslije toga Tuppence je žurno ušla u dnevnu sobu.

Inspektor Marriot, koji je sjedio ukočeno i s vrlo ozbiljnim izrazom lica, ustao je da je pozdravi.

– Dobro jutro, gospodo Beresford. Ovo je Sir Arthur Merivale.

Tuppence se rukovala s visokom mršavim muškarcem mutna pogleda i prosijede kose.

– Posrijedi je onaj tužni događaj od sinoć - reče inspektor Marriot. - Želio bih da Sir Arthur iz vaših usta čuje to što ste rekli meni, riječi

koje je sirota gospoda izgovorila prije nego je umrla. Sir Arthuru vrlo je teško vjerovati u to.

– Ne mogu pojmiti - reče - i ne vjerujem da bi Bingo Hale ikad taknuo i vlas na Verinoj glavi.

Inspektor Marriot je nastavio.

– Nešto smo napredovali od sinoć, gospodo Beresford - rekao je. - Najprije smo uspjeli identificirati gospodu kao Lady Merivale. Stupili smo smjesta u vezu sa Sir Arthurom. On je odmah prepoznao pokojnicu i bio je zaprepašten preko svake mjere, dakako. Potom sam ga pitao pozna li ikoga tko se zove Bingo.

– Morate razumjeti, gospodo Beresford - reče Sir Arthur - da je satnik, kojega svi prijatelji zovu Bingo, moj najprisniji prijatelj. On praktički živi kod nas. Bio je u mojoj kući kad su ga jutros uhitili. Ne mogu se oteti dojmu da ste pogriješili. Moja žena nije mogla izgovoriti njegovo ime.

– Pogreška je isključena - reče Tuppence obzirno. - Rekla je: "Bingo je to bio."

– Eto čujete, Sir Arthure - reče Marriot.

Nesretni je čovjek klonuo u stolac i dlanovima pokrio lice.

– To je nevjerovatno. Što li ga je na ovom svijetu moglo nagnati na to?

Ah! Znam na što pomišljate, inspektore Marriot! Mislite da je Hale bio ljubavnik moje supruge, no čak kad bi i bilo tako, što ne prihvaćam niti jednog trena, kakav bi imao motiv da je umori? Inspektor Marriot se nakašljao.

– Nije mi lako reći to, gospodine, no satnik Hale je u posljednje vrijeme posvećivao mnogo pozornosti nekoj mladoj Amerikanki..

mladoj dami s prilično mnogo novca. Lady Merivale mogla je postati neugodna i spriječiti taj brak.

– To je nečuveno, inspektore!

Sir Arthur gnjevno je skočio na noge. Onaj ga je drugi smirio blagom kretnjom ruke.

– Oprostite mi, ali siguran sam u to, Sir Arthure. Rekli ste da ste obojica, vi i satnik Hale, namjeravali posjetiti tu zabavu. U to je vrijeme vaša supruga bila kod prijateljice u gostima i vi pojma niste imali da će i ona biti ondje.

– Niti najmanjeg pojma.

– Molim vas pokažite mu taj oglas o kojemu ste mi govorili, gospodo Beresford.

Tuppence je poslušala.

– Stvar je jednostavna. Dao ga je satnik Hale, uvjeren da će zapeti za oko vašoj supruzi. Oni su se već prije bili dogovorili da se nadu ondje. No dan prije vi ste odlučili ići na zabavu, pa ju je valjalo upozoriti. To je objašnjenje izraza "izlazak kralja". Svoj ste kostim u posljednji trenutak unajmili u agenciji za posuđivanje kazališne opreme, no satnikov je bio domaće izrade. Išao je kao "gospodin odjeven u novine". Znate li, Sir Arthure, što smo našli u zgrčenoj šaci mrtve gospode? Komadić papira istrgnutog iz novina. Moji su ljudi dobili nalog da iz vaše kuće odnesu kostim satnika Hala. Naći ću ga u Scotland Yardu kad se vratim onamo.

Ako na njemu manjka komad koji odgovara onom što je nađen u lokalu, tada je slučaj zaključen.

– Nećete naći ništa - reče Sir Arthur. - Poznam Binga Hala.

Ispričali su se Tuppence što su je uznemirivali i udaljili su se.

Kasno te večeri netko je pozvonio na vratima i na nemalo iznenađenje mladog para, ušao je inspektor Marriot.

– Pomislio sam kako bi Bluntovi nenadmašni detektivi rado saznali posljednje novosti u ovom slučaju - rekao je s jedva zamjetnim smiješkom.

– Bilo bi im drago - reče Tommy. - Jeste li za piće? Boce s pićem stavili su inspektoru na dohvat ruke.

– Slučaj je jasan - rekao je Marriot poslije nekoliko trenutaka. - Bodež je pripadao dami - očito je bilo smišljeno da izgleda kao samoubojstvo, no zahvaljujući tome što ste se vi zatekli na licu mjesta, to nije prošlo. Našli smo hrpu pisama... oni su već prilično vremena održavali vezu, to je sada očito, a Sir Arthur to nije nanjušio. Zatim smo našli posljednju kariku...

– Sto ste našli? - upitala je Tuppence oštro.

– Posljednju kariku u lancu - onaj komad "Daily Leadera". Otrgnut je s kostima što ga je satnik nosio. Savršeno pristaje. Ah, da, to je savršen slučaj. Usput, donio sam fotografiju tih dvaju dokaza. Pomislio sam kako bi vas mogli zanimati. Vrlo se rijetko događa da možete pribaviti tako čvrste dokaze.

– Tommy - reče Tuppence kad se njezin suprug vratio pošto je ispratio čovjeka iz Scotland Yarda. - Što misliš, zašto inspektor Marriot tako uporno ponavlja da je slučaj savršeno jasan?

– Ne bih znao reći. Možda je to izraz taštine zbog uspjeha.

– Niti govora. Hoće nas izazvati. Znaš da mesari znaju mnogo toga o mesu, zar ne, Tommy? I piljari o zelenju, a ribari o ribama? Detektivi, profesionalni detektivi, moraju znati sve o kriminalcima. Prepoznat će pravi slučaj kad ga ugledaju, i znaju kad je slučaj lažan. Marriotovo stručno iskustvo govori mu da satnik Hale nije zločinac, iako sve činjenice nepobitno govore protiv njega. Kao na posljednju slamku, Marriot se oslanja na nas, nadajući se unatoč svemu da

ćemo se sjetiti neke sićušne sitnice, nečega što se sinoć dogodilo, a što će baciti drukčije svjetlo na događaje.

Tommy, zašto to ne bi bilo samoubojstvo, na koncu konca?

– Sjeti se što ti je rekla.

– Znam, ali pogledaj to iz drugog ugla. Bingov postupak bio je razlog.

Njegovo ju je ponašanje navelo na to da se ubije. To je također moguće.

– Možda. No time nije objašnjen taj komadić novina.

– Daj da pogledamo Marriotove fotografije. Zaboravila sam ga upitati kako Hale objašnjava to što se dogodilo.

– Upravo sam ga sada u predvorju pitao o tome. Hale tvrdi da na zabavi uopće nije razgovarao s Lady Merivale. Netko mu je gurnuo u ruku ceduljicu: "Nemoj ni pokušati razgovarati sa mnom večeras. Arthur sumnja." Na žalost, nije mogao pokazati taj papirić, a osim toga ta priča ne zvuči previše uvjerljivo. U svakom slučaju, ti i ja znamo da je bio s njom u "Pikovom asu", jer smo ga vidjeli.

Tuppence je klimnula i stala je proučavati dvije fotografije. Na jednoj je bio komadić s tekstom DAILY LE a ostatak je bio otkinut. Na drugoj je fotografiji bila naslovna stranica Daily Leadera, s malom poderotinom na vrhu. Nije bilo sumnje. Dva su dijela savršeno pristajala.

– Što znače sve te oznake na rubu?

– To su tragovi igle - reče Tuppence. - Mjesta gdje su listovi novina bili šivani.

– Pomislio sam da je to neki novi uzorak onih bijelih točaka - reče Tommy pa malo zadrhti. - Na Časnu riječ, Tuppence, prolazi me jeza

kad pomislim na to kako smo potpuno bezbrižno i ništa ne sluteći razgovarali o točkicama i odgonetali tajanstveni sadržaj onog oglasa.

Tuppence nije odgovorila. Tommy ju je gledao i iznenadio se kad je vidio kako ona zuri pred sebe, malo otvorenih usta i uzbuđena izgleda lica.

– Tuppence - reče Tommy obzirno, dotičući joj ruku. - Sto ti je? Hoće li te udariti kap ili ti je zlo?

No Tuppence je ostala nepomična. Konačno je progovorila glasom koji kao da je dolazio iz daljine:

– Denis Riordan.

– Molim? - zbunjeno upita Tommy.

– Točno onako kako si bio rekao. Neka jednostavna primjedba! Nadi mi sve primjerke "Daily Leadera" od ovog tjedna.

– Sto si to namislila?

–Ja sam McCarty. Stalno mozgam, a sada, zahvaljujući tebi, pala mi je na um jedna zamisao. Ovdje na fotografiji naslovna je stranica novina od utorka. Ako se dobro sjećam, list od utorka imao je dvije bijele točke u slovu L, u riječi LEADER. Na ovom komadiću novina točka je u D riječi DAILY a također je jedna u L. Nabavi mi novine, da budem sigurna.

Užurbano su uspoređivali. Tuppence je imala dobro pamćenje.

– Vidiš li? Ovaj komadić nije istrgnut iz novina od utorka.

– Tuppence, ne možemo to tvrditi pouzdano. Moglo bi biti da je riječ samo o nekom drugom izdanju.

– Moglo bi biti - no u svakom slučaju, dalo mi je ideju. Sasvim je sigurno da to nije slučajnost. Može biti samo jedno, ako sam ja u

pravu. Pozovi telefonom Sir Arthura, Tommy. Zamoli ga da odmah dođe k nama.

Reci mu da imam važne vijesti za njega. Onda uhvati Marriota. Scotland Yard će znati njegovu adresu, ako je otišao kući.

Sir Arthur Merivale, silno znatiželjan zbog poziva, došao je u njihov stan za manje od pola sata. Tuppence je izašla da ga pozdravi.

– Ispričavam se što sam vas pozvala na tako nedoličan način - reče.
- No moj muž i ja otkrili smo nešto za što mislimo da biste morali smjesta znati. Sjednite, molim vas.

Sir Arthur se smjestio na stolac, a Tuppence je nastavila.

– Vama je vrlo mnogo stalo do toga, znam to, da sperete sumnju sa svog prijatelja.

Sir Arthur je tugaljivo klimao glavom.

– Bilo mi je stalo, no mislim da moram odustati pod pritiskom tih teških dokaza.

– Što biste rekli na to kad bih vam rekla da mi je slučajno dospio u ruke dokaz koji će ga nedvojbeno lišiti svake sumnje za umiješanost?

– Bio bih silno oduševljen, gospodo Beresford.

– Pretpostavimo - nastavila je Tuppence - da sam našla djevojku koja je zaista plesala sa satnikom Halom prošle noći u ponoć, u vrijeme kad je navodno bio u "Pikovom asu".

– Savršeno - uskliknuo je Sir Arthur. - Znao sam da se negdje pogriješilo.

Sirota Vere ipak se sama ubila.

– Teško da je bilo tako - reče Tuppence. - Zaboravili ste na onog drugog.

– Kojeg drugog?

– Onog muškarca kojeg smo moj muž i ja vidjeli da napušta ložu. Vidite, Sir Arthur, na zabavi je morao biti još jedan muškarac odjeven u novine.

Usput, u kakvom ste vi bili kostimu?

– Ja? Išao sam kao krvnik iz sedamnaestog stoljeća.

– Kako vrlo prikladno - reče Tuppence tiho.

– Prikladno, gospodo Beresford? Kako to mislite, prikladno?

– Za ulogu koju ste odigrali. Želite li da vam kažem kako zamišljam tok događaja, Sir Arthure? Odjeća od novina lako se navlači preko kostima krvnika. Prethodno je satniku Haleu gurnuta u šaku mala cedulja kojom mu se poručuje neka ne razgovara s određenom gospodom. No ta gospoda o tome ne zna ništa. Ona dolazi u "Pikov as" u dogovoreno vrijeme i vidi lik koji očekuje da će sresti. Oni odlaze u ložu. On je obuhvaća svojim zagrljajem, pretpostavljam, i ljubi je Judinim poljupcem, a tijekom poljupca probada je bodežom. Ona ispušta samo jedan slabašan krik, koji on pokriva svojim smijehom. Potom on odlazi, a ona sve do kraja, užasnuta i iznenađena, umire u uvjerenju da je njezin ljubavnik osoba koja ju je ubila.

– No uspjela je otkinuti komadić s kostima. Ubojica je to primijetio, on je osoba koja mnogo pozornosti polaže na pojedinosti. Da bi slučaj potpuno usmjerio prema svojoj žrtvi, pobrinuo se za to da izgleda kao da je komadić otkinut s kostima satnika Hala. To bi bilo vrlo teško izvesti da nekim slučajem ta dva muškarca ne žive u istoj kući. Tako se sve pretvara u dječju igru. On na kostimu satnika Hala pravi točni duplikat poderotine pa potom spaljuje svoje novinsko odijelo i uživi java se u ulogu vjernog prijatelja.

Tuppence je zastala.

– Dakle, Sir Arthure?

– Prilično bujna mašta jedne ljupke dame koja čita previše krimića.

– Mislite da je tako? - reče Tommy.

– I muža kojim upravlja njegova supruga - reče Sir Arthur. - Ne sumnjam u to kako ćete već naći nekoga tko će ozbiljno povjerovati u tu besmislicu.

Glasno se smijao, a Tuppence se ukočila u stolcu.

– Zaklela bih se - reče - da sam taj smijeh posljednji put čula u "Pikovom asu". A vi ste u maloj zabludi u pogledu nas. Beresford je naše pravo ime, no imamo još jednu titulu.

Uzela je posjetnicu sa stola ispred sebe i pružila mu je. Sir Arthur čitao je naglas:

– "Međunarodna detektivska agencija..." - Oštro je udahnuo zrak - To li ste dakle! Zato me je Marriot doveo jutros ovamo. Bila je to stupica..

Došetao se do prozora.

– Lijep vam je pogled odavde - reče. - Cijeli vam je London na dlanu.

– Inspektore Marriot - uzviknuo je Tommy. Inspektor se u hipu pojavio kroz pobočna vrata iz druge sobe.

Zadovoljni se smiješak ocrtao na usnama Sir Arthura.

– Mogao sam misliti - reče. - No nećete me moći uhvatiti, inspektore.

Radije ću otići na svoj način.

Objema je rukama uhvatio rub prozora i bacio se van.

Tuppence je vrisnula i dlanovima pokrila uši da ne čuje zvuk koji je već zamislila - tupi udarac s ulice. Inspektor Marriot je opsovao.

– Trebali smo misliti na prozor, lako, ne zaboravite, bilo bi teško dokazati mu krivnju. Idem dolje i . . i pobrinut ću se za sve.

– Jadnik - reče Tommy polako. - Ako je tako volio svoju ženu..

No inspektor ga je prekinuo i frknuo:

– Volio je? Moglo bi biti i tako. U svakom slučaju, nije više znao kome bi se obratio za novac. Lady Merivale imala je vrlo mnogo vlastita novca, a njezinom smrću sve je pripalo njemu. Da se spojila s mladim Halom, nikad ne bi vidio ni penija.

– To je dakle bio razlog, zar ne?

– Tako je, od samog početka. Slutio sam da je Sir Arthur pokvarenjak i da je Hale nedužan. Mi u Yardu prilično dobro znamo procijeniti stanje, no teško je kad činjeniče govore protiv vas. Idem sada onamo, a da sam na vašem mjestu, gospodine Beresford, dao bih vašoj supruzi čašicu konjaka. Sve je to bilo vrlo mučno za nju.

– Piljari - reče Tuppence u bradu, dok su se vrata zatvarala za hladnokrvnim inspektorom. - Mesari. Ribari. Detektivi. Imala sam pravo, zar ne? On je znao.

Tommy, koji se bio zabavio za stolom za serviranje, pristupio je noseći veliku čašu.

– Popij ovo.

– Što je to? Konjak?

– Ne, to je pozamašan koktel kakav priliči uspješnom McCartyju. Da, Marriot u svemu ima pravo: partija bridža odigrana je po pravilima.

Tuppence je potvrdila kimanjem glave.

– Izlazak kralja.

6. Slučaj nestale dame

Zujalica na pisaćem stolu gospodina Blunta (Theodore Blunt, ravnatelj Međunarodne detektivske agencije) oglasila se upozorenjem. Tommy i Tuppence pojurili su svako do svojih špijunki koje su pružale pogled u predsoblje. Albertova je zadaća bila zadržati posjetitelje raznim lažnim izgovorima.

– Najavit ću vas, gospodine - govorio bi. - No rekao bih da je gospodin Blunt ovog trenutka vrlo zauzet. Upravo sada telefonom razgovara sa Scotland Yardom.

– Pričekat ću - reče posjetitelj. - Nemam posjetnice sa sobom, no zovem se Gabriel Stavansson.

Klijent je bio prekrasan primjerak muževnosti, viši od 190 centimetara.

Lice mu je bilo opaljeno suncem i vjetrom, a izvanredna modrina očiju bila je u snažnoj opreci s tamnim licem.

Tommy se brzo odlučio. Stavio je šešir, dohvatio rukavice i otvorio vrata. Zastao je na pragu.

– Ovaj vas gospodin želi vidjeti, gospodine Blunt - reče Albert.

Tommyjevim licem preleti laka sjena. Izvadio je sat iz džepa na prsluku.

– U tri četvrt jedanaest moram biti kod Vojvode - reče. Potom je pomno promotrio posjetitelja. - Mogu vam posvetiti nekoliko trenutaka. Izvolite ući ovamo.

Potonji je poslušno pratio Tommyja u ured gdje je Tuppence smjerno sjedila s bilježnicom i olovkom.

– Moja osobna tajnica, gospođica Robinson - reče Tommy. - Biste li mi, molim vas gospodine, izložili svoje želje? Osim činjenice da je slučaj hitan, da ste ovamo došli taksijem i da ste još nedavno bili na Arktiku ili možda na Antarktici, ne znam ništa.

Posjetitelj ga je zadivljeno promatrao.

– Pa to je nevjerojatno! - uskliknuo je. - Mislio sam da detektivi postupaju tako samo u knjigama! Vaš uredski dečko nije vam rekao ni moje ime.

Tommy je skromno odmahnuo.

– No, no, sve je to bilo vrlo lako - reče. - Zrake ponoćnog sunca iznad polarnog kruga na osobit način utječu na kožu; njihovo kemijsko djelovanje naročite je vrste. Nedavno sam napisao kratku znanstvenu bilješku _o tom predmetu. Ali sve to daleko je od biti vašeg posla. Što vas je to dovelo k meni, ovako uznemirena duha?

– Počnimo s time, gospodine Blunt, da mi je ime Gabriel Stavansson. .

– Ah! dakako - reče Tommy. - Vi ste poznati istraživač. Ako se ne varam, nedavno ste se vratili iz područja Sjevernog pola?

– Iskrcao sam se u Englesku prije tri dana. Prijatelj koji je krstario sjevernim morima dopremio me je natrag na svojoj jahti. Inače se ne bih mogao vratiti još dva tjedna. Moram vam reći, gospodine Blunt, da sam pred odlazak na ovu ekspediciju prije dvije godine imao sreću zaručiti se s gospodom Maurice Leigh Gordon..

Tommy mu je upao u riječ.

– Gospoda Leigh Gordon, prije udaje, bila je. .

– Hermione Crane, druga kći Lorda Lanchestera - spremno se oglasila Tuppence.

Tommy ju je počastio pogledom punim priznanja.

– Prvi joj je muž poginuo u ratu - dodala je Tuppence. Gabriel Stavansson kimnuo je glavom.

– To je točno. Kao što rekoh, Hermione i ja zaručili smo se. Bio sam, dakako, ponudio da ću odustati od ekspedicije, no ona nije htjela niti čuti o tome. Bog je blagoslovio! Ona je prava žena za istraživačevu suprugu. Dakle, prva moja pomisao po iskrcavanju bila je da posjetim Hermione. Poslao sam brzojav iz Southamptona i pohitao sam u London prvi vlakom. Znao sam da živi kod tetke, Lady Sušan Clonray u Pont Street, pa sam otišao ravno onamo. Na svoje veliko razočaranje saznao sam da je Hermione otišla u posjete nekim prijateljima u Northumberlandu. Lady Sušan bila je jako ljubazna, pošto ju je prošlo početno iznenađenje što me je vidjela. Kao što vam rekoh, nisu me očekivali još dva tjedna. Rekla je da će se Hermy vratiti za koji dan. Kad sam zatražio njezinu adresu, stara je gospoda petljala i izmotavala se, rekla je da je Hermy otišla u jedno mjesto pa potom u drugo i da nije sigurna kojim ih je redom posjećivala. Mogu vam također priznati, gospodine Blunt, da se Lady Sušan i ja nikad nismo osobito slagali. To je jedna od onih debelih žena s masnim podbratkom.

Mrzim debele žene, nikad ih nisam volio, debele žene i debeli psi sramota su pod kapom nebeskom, a na sav užas često idu jedno s drugim! To je predrasuda, znam - ali što mogu - ne mogu se slagati s nekom debelom ženom.

– Moda je na vašoj strani, gospodine Stavansson - reče Tommy hladno. - Svatko osjeća odbojnost prema nekim kućnim ljubimcima, pokojni Lord Robert nije volio mačke.

– Da znate, ne kažem da Lady Sušan nije draga osoba, možda i jest, no ja je nikad nisam podnosio. Neprestano duboko u sebi osjećam da ona ne odobrava našu vezu i siguran sam da bi odgovorila Hermy od mene, kad bi to bilo moguće. Govorim vam tako kako jest. Ako hoćete, možete reći da je to predrasuda. Dakle, da nastavim priču. Pomalo sam tvrdoglavi divljak koji voli da bude po njegovu. Nisam otišao iz Port Streeta dok nisam saznao imena i adrese ljudi kod

kojih bi Hermy mogla biti. Potom sam otputovao vlakom prema sjeveru.

– Zaključujem da ste čovjek od djela, gospodine Stavansson - reče Tommy smješkajući se.

– Pogodilo me je poput munje, gospodine Blunt: nitko od tih ljudi nije vidio ni traga Hermy. Od triju kuća, samo su je u jednoj očekivali, Lady Sušan mora da je pogriješila u pogledu ostale dvije, a i ondje je u posljednji trenutak brzojavom otkazala dolazak. Stoga sam se odmah vratio u London, dakako, i otišao ravno do Lady Sušan. Moram pošteno priznati da je djelovala vrlo uznemireno. Priznala je kako nema pojma gdje bi Hermy mogla biti. No unatoč svemu snažno se opirala i samoj pomisli da bismo otišli na policiju. Naglašavala je da Hermy nije neka mlada budalasta djevojka nego samostalna žena koja je uvijek samostalno odlučivala i donosila planove. Vjerojatno se povela za nekom svojom zamisli.

– Pomislio sam na to kako je vrlo vjerojatno da Hermy nije o svakom svom koraku željela obavještavati Lady Sušan. No ipak sam se brinuo.

Osjetio sam ono čudno raspoloženje koje čovjeka obuzima kad nešto nije kao treba. Upravo sam bio na odlasku kad su donijeli brzojav za Lady Sušan. Pročitala ga je s izrazom olakšanja i pružila mi ga je. Pisalo je:

"Promijenila planove Na tjedan dana idem u Monte Carlo Hermy"

Tommy je ispružio ruku.

– Imate brzojav pri sebi?

– Ne, nemam ga. No bio je predan u Maldonu, u Surreyju. Zapamtio sam to, jer mi se učinilo neobičnim. Sto bi Hermy radila u Maldonu?

Nisam nikad čuo da bi imala prijatelje ondje.

– Niste odjurili prvim vlakom u Monte Carlo, kao što ste bili požurili na sjever?

– Pomišljao sam na to, dakako. No odlučio sam da ne odem. Vidite, gospodine Blunt, dok je Lady Sušan bila sasvim umirena brzojavom, ja nisam. Bilo mi je neobično što uvijek šalje brzojave, a nikad ne piše.

Redak ili dva njezinom rukom bilo bi potpuno dovoljno da me učini spokojnim. Svatko može potpisati brzojav s "Hermv". Sto sam više razmišljao, postajao sam zabrinutiji. Na kraju sam otišao u Maldon. Bilo je to jučer poslije podne. To je prilično veliko mjesto, prometno dobro povezano, s dva hotela. Raspitivao sam se na svakom mjestu koje mi je palo na um, no nikakva traga nije bilo da je Hermv ikad bila ondje.

Vraćajući se, u vlaku sam pročitao vaš oglas i odlučio sam obratiti vam se. Ako je Hermy doista otišla u Monte Carlo, ne želim da joj policija bude za petama i da ispadne sablazan, no nije mi niti do toga da se upuštam u jalov posao. Ostajem u Londonu, za slučaj da je.. da je nešto trulo u svemu tome.

Tommy je zamišljeno klimao.

– Na što točno pomišljate?

– Ne bih znao reći. No osjećam da je nešto pošlo krivo.

Brzom kretnjom Stavansson je iz džepa izvadio kutijicu i otvorio ju je pred njima.

– Ovo je Hermione - reče. - Ostavit ću vam je. Fotografije je prikazivala visoku vitku ženu, ne više u cvijetu mladosti, no topla otvorena osmjeha i privlačnih očiju.

– Recite, gospodine Stavansson - upita Tommy - niste li propustili reći mi štogod?

- Uopće ne.
- Nikakvu pojedinost, ma kako sitna bila?
- Ne bih rekao. Tommy uzdahnu.
- To znatno otežava zadatak - primijetio je. - Gospodine Stavansson, vjerojatno ste često zapažali, čitajući o zločinima, kako je velikom detektivu potrebna samo jedna sitnica da bi otkrio pravi trag. Mogao bih reći da ovaj slučaj nudi neke neobične pojave. Ja sam ga, rekao bih, praktički već riješio, no vrijeme će pokazati jesam li u pravu.

Podigao je violinu koja je ležala na stolu i jednom ili dva puta potegnulo je preko struna. Tuppence je zaškrgutala zubima, a čak je i istraživač protrnuo. Izvođač je odložio instrument.

- Nekoliko akorda Mosgovkenskog - promrmljao je.
- Ostavite mi svoju adresu, gospodine Stavansson, a ja ću vas držati u toku događaja.

Kad je posjetitelj napustio ured, Tuppence je zgrabila violinu, stavila ju je u ormar i okrenula ključ.

- Ako moraš biti Sherlock Holmes - primijetila je - nabavit ću ti lijepu malu injekciju i bočicu s natpisom "Kokain", no za Boga miloga kani se violine. Da taj dragi istraživač nije bezazlen poput djeteta, smjesta bi te prozreo. Hoćeš li nastaviti izigravati Sherlocka Holmesa?
- Laskam sebi da sam to do sada vrlo dobro izvodio – reče Tommy s nemalo samozadovoljstva. - Dedukcije su bile dobre, zar ne? Morao sam riskirati taksu. Napokon, to je jedini razuman način da se dođe ovamo.
- Sreća je da sam upravo u jutrošnjem "Daily Mirroru" pročitala nešto o njegovim pothvatima - reče Tuppence.
- Da, to je stvorilo vrlo dobru sliku o djelotvornosti Bluntovih nenadmašnih detektiva. Ovo je nedvojbeno slučaj za Sherlocka

Holmesa. Čak ni tebi nije mogla promaknuti sličnost između ovog slučaja i nestanka Lady Frances Carfax.

– Očekuješ li naći mrtvo tijelo gospode Hermione Crane u lijesu?

– Logično, povijest bi se morala ponoviti. U stvarnosti. . Dakle, što ti misliš?

– Dakle - reče Tuppence. - Najočiglednijim objašnjenjem čini mi se da se Hermy, kako je on zove, boji susresti sa svojim zaručnikom, a Lady Sušan je podupire u tome. Zapravo, da pojednostavim, negdje je nešto krenulo krivo i ona se nastoji izvući.

– To sam i ja pomislio - reče Tommy. - No rekao bih da bismo to morali pouzdano utvrditi prije nego li takvo objašnjenje ponudimo čovjeku poput Stavanssona. Kako bi bilo da skočimo do Maldona, stara moja? A neće biti na naodmet da ponesemo i neki štap za golf.

Tuppence se složila i Međunarodna detektivska agencija prepuštena je Albertu na brigu.

Maldon, dobro poznato prebivalište, nije pokrivao veliku površinu.

Unatoč tome Tommy i Tuppence, pošto su ispitali sva moguća mjesta koja su samo mogli zamisliti, i dalje su bili u slijepoj ulici. Već su se vraćali u London, kad je Tuppence postavila veličanstveno pitanje.

– Tommy, zašto su na brzojavu naznačili da je iz Maldona, u Surreyju?

– Zato što je Maldon u Surreyju, glupačo.

– Sam si glupan. Nisam mislila na to. Ako dobiješ brzojav iz, recimo, Hastingsa ili Torquayja, tada poslije naziva mjesta ne stavljaju i naziv okruga. Ali ako je iz Richmonda, onda pišu Richmond, Surrey. To je zato što postoje dva Richmonda.

Tommy, koji je vozio, usporio je kola.

– Tuppence - rekao je raznježeno. - Tvoja ideja uopće nije luda. Daj da se raspitamo u onom poštanskom uredu.

Zastali su pred malom zgradom u sredini seoske ulice. Za samo nekoliko trenutaka pribavili su podatak kako postoje dva Maldona, Maldon u Surryju i Maldon u Sussexu, od kojih je potonji bio seoce, ali je imao brzojavni ured.

– Dakle, tako - bila je uzbuđena Tuppence. - Stavansson je znao da je Maldon u okrugu Surrev pa tako nije do kraja pročitao riječ koja je bila poslije Maldona, a počinje sa S.

– Sutra - reče Tommy - pogledat ćemo taj Maldon u Sussexu.

Maldon u okrugu Sussex bio je sušta suprotnost svom imenjaku u Surryju. Bio je šest i pol kilometara daleko od željezničke postaje, imao je dvije krčme, dvije male trgovine, poštanski i brzojavni ured, kombiniran s trgovinom slatkišima i razglednicama, i nekoliko raštrkanih malih kuća. Tuppence se uputila u jednu od trgovina, dok je Tommy otišao u krčmu "Cock and Sparrow". Sastali su se poslije pola sata.

– Dakle? - upita Tuppence.

– Pivo nije loše, ali su informacije škrte - reče Tommy.

– Možda da pokušaš u "King's Head" - predloži Tuppence. - Ja se vraćam na poštu. Tamo je neka mrzovoljna stara žena, no čula sam kako joj viču da je objed na stolu.

Vratila se onamo i stala je prebirati po razglednicama. Neka djevojka rumena lica, još žvačući, pojavila se iz stražnje sobe.

– Uzela bih ove, molim vas - reče Tuppence. - I biste li, molim vas, pričekali samo dok pregledam ove čestitke?

Listala je po snopu karata i usput brbljala.

– Tako sam nesretna što mi ne možete reći adresu moje sestre. Odsjela je negdje u blizini, a ja sam izgubila njezino pismo. Ime joj je Leigh Wood.

Djevojka je odmahivala glavom.

– Ne sjećam se tog imena. A ni inače ovom poštom ne prolazi mnogo pisama - tako da bih se sjećala tog imena da sam ga vidjela na nekom listu. Osim Grangea, ovdje nema mnogo većih zgrada.

– Sto je Grange? - upita Tuppence. - Tko je vlasnik?

– Posjeduje ga doktor Horrison. Pretvorio ga je u sanatorij. Uglavnom slučajevi duševnih poremećaja, rekla bih. Dame dolaze ovamo radi oporavka i sličnih problema. No, ovdje je zaista prilično mirno. Bog nam je svjedok. - Cerekala se.

Tuppence je na brzinu izabrala nekoliko čestitki i platila.

– Upravo dolazi auto doktora Horrisona - povikala je djevojka.

Tuppence je požurila prema vratima trgovine. Prolazio je mali automobil dvosjed. Za upravljačem je bio krupan tamnokos muškarac s njegovanom crnom bradom i odlučnim, neugodnim licem. Kola su otišla ravno niz ulicu. Tuppence ugleda Tommyja kako prelazi preko ceste i prilazi joj.

– Tommy, mislim da ga imam. Horrisonovo lječilište.

– Čuo sam nešto o njemu u krčmi "King's Head" i pomislio sam kako nam to može biti zanimljivo. No ako je imala živčani slom ili nešto takvo, njezina tetka i prijatelji to bi jamačno znali.

– Daaa.. Ali nisam mislila na to. Jesi li vidio onog čovjeka u dvosjedu?

– Neugodna faca, da.

– To je bio doktor Horrison. Tommy je fućnuo.

– Svim mastima premazana lisica. Sto kažeš na to, Tuppence?
Hoćemo li malo bolje pogledati taj Grange?

Poslije priličnog traganja našli su to mjesto. Veliku i prostranu zgradu okruživalo je zapušteno zemljište, s brzim potokom koji je prolazio iza kuće.

– Turobno prebivalište - reče Tommy. - Podilazi me jeza od njega, Tuppence. Znaš, imam osjećaj da će se ovo izroditi u nešto mnogo ozbiljnije nego što smo mislili u početku.

– Ah, grozno. Samo da stignemo na vrijeme. Ta je žena u strašnoj opasnosti, osjećam to u kostima.

– Daj, nemoj pretjerivati i prepuštati mašti na volju.

– Ne mogu si pomoći. U tog čovjeka nemam ni najmanje povjerenja. Sto da radimo? Mislim da bi bilo najbolje da prvo ja odem onamo, pozvonim i jednostavno pitam za gospodu Hermione Crane, pa da vidim kakav ću dobiti odgovor. Napokon, možda je sve sasvim jednostavno i nema nikakve tajne.

Tuppence je izvela zamišljeno. Vrata je gotovo istog trenutka otvorio sluga ledena lica.

– Željela bih posjetiti gospodu Hermione Crane, ako se dovoljno dobro osjeća da me može vidjeti.

Pričinilo joj se da je čovjek nakratko trepnuo, no ipak je spremno odgovorio.

– Ovdje nema osobe takva imena, gospodo.

– Ali, mora biti. Ovo je Grange, sanatorij doktora Horristona, zar ne?

– Da, gospodo, no ovdje nema nikakve gospode Hermione Crane.

Zbunjena, Tuppence je bila primorana povući se i posavjetovati se s Tommyjem vani pred vratima.

- Možda je rekao istinu. Napokon, mi ništa pouzdano ne znamo.
- Nije govorio istinu. Lagao je. Čvrsto sam uvjeren u to.
- Čekajmo da se doktor vrati - reče Tommy. - Tada ću se predstaviti kao novinar koji želi saznati sve o njegovom novom načinu liječenja odmaranjem. To će mi pružiti priliku da učem i da promotrim prostorni raspored tog mjesta.

Doktor se vratio za otprilike pola sata. Tommy mu je dao oko pet minuta i potom je za promjenu on nastupio pred vratima. Vratio se također neobavljena posla.

- Doktor je zauzet i ne može mu se smetati. Osim toga, nikad ne prima novinare. Tuppence, u pravu si. Nešto je trulo u ovoj kući. Idealno je smještena - na kilometre daleko od bilo čega. Svašta zlokobnog se može ondje događati i to nitko neće saznati.

- Dođi - reče Tuppence odlučno.

- Sto si naumila?

- Popet ću se preko zida i vidjeti mogu li se neopaženo došuljati do zgrade.

- Dobro. Idem s tobom.

Vrt je bio prilično podivljao i pružao je obilje zaklona. Tommy i Tuppence uspjeli su se približiti stražnjem dijelu kuće, pri čemu ih nitko nije vidio.

Ondje je bila široka terasa s koje se spuštalo nekoliko trošnih stuba. Na sredini se nekoliko francuskih prozora otvaralo prema terasi, no njih se dvoje nije usuđivalo izaći na otvoreno, a prozori ispod kojih su čučali bili su previše visoko da bi kroz njih mogli gledati unutra. Činilo se kao da od njihova izviđanja neće biti nikakve koristi, kad je Tuppence odjednom stisnula Tommyjevu nadlakticu.

Netko je govorio u sobi nedaleko od njih. Prozor je bio otvoren i jasno su se mogli čuti dijelovi konverzacije.

– Uđite, uđite i zatvorite vrata - oglasio se nečiji uzrujani glas. - Rekoste da je prije jednog sata bila ovdje neka gospoda i pitala za gospodu Hermione Crane?

Tuppence je glas koji je odgovorio prepoznala kao onog ravnodušnog vratara.

– Da, gospodine.

– Naravno, rekli ste da je nema?

– Naravno, gospodine.

– A sada taj novinar - uzrujavao se onaj drugi.

Iznenada je došao do prozora i podigao je prozorsko krilo, a ono dvoje, motreći kroz zaklon od grma, prepoznalo je doktora Horristona.

– Najviše me brine ona žena - nastavio je doktor. - Kako je izgledala?

– Mlada, zgodna i vrlo dobro odjevena, gospodine. Tommy je bocnuo Tuppence pod rebra.

– Točno - procijedio je doktor kroz zube. - Kao što sam se bojao. Neka prijateljica te Hermione Crane. Postaje neugodno. Morat ću poduzeti odgovarajuće korake. .

Rečenica je ostala nedovršena. Tommy i Tuppence čuli su kako se zatvaraju vrata. Potom je zavládala tišina.

Tommy je oprezno predvodio povlačenje. Kad su stigli do male čistine nedaleko od kuće, ali izvan domašaja glasa, rekao je:

– Tuppence, stara moja, ovo postaje ozbiljno. Oni snuju neko zlodjelo.

Mislim da se smjesta moramo vratiti u London i razgovarati sa Stavanssonom.

Na njegovo iznenađenje, Tuppence je odmahivala glavom.

– Moramo ostati ovdje. Nisi li ga čuo kako je rekao da mora poduzeti korake. To može značiti svašta.

– Najgore je u svemu što gotovo nemamo dokaza kojima bismo mogli doći pred policiju.

– Slušaj, Tommy. Zašto ne telefoniraš Stavanssonu iz sela? Ja ću ostati ovdje.

– Možda je to najbolje - složio se njezin suprug. - Ali, molim te, Tuppence..

–Da?

– Čuvaj se, hoćeš li?

– Dakako da ću paziti, dragi moj dječčače. A sada požuri.

Prošla su dva sata dok se Tommy vratio. Tuppence ga je čekala kod ulaznih vrata.

– Nisam mogao dobiti Stavanssona. Pokušao sam s Lady Sušan. Ni ona nije bila kod kuće. Onda mi je palo na pamet da pozovem dobrog starog Bradvja. Molio sam ga da pogleda što o Horristonu piše u Imeniku liječnika, ili kako se to već naziva.

– I što je rekao doktor Brady?

– Odmah se sjetio imena. Horriston je nekad bio pristojan liječnik, no negdje je pogriješio. Brady ga je nazvao vrlo bezobzirnim varalicom i

rekao je kako njega osobno ništa ne bi iznenadilo. Pitanje je sada, što nam je činiti?

– Moramo ostati ovdje - reče Tuppence bez dvoumljenja. - Slutim da namjeravaju nešto ove noći. Usput, vrtlar je kresao bršljan oko kuće.

Tommy, vidjela sam kamo je spremio ljestve.

– Sjajna si, Tuppence! - reče s priznanjem njezin suprug. - Dakle večeras...

– Čim se smrači. .

– Vidjet ćemo. .

– To što ćemo vidjeti.

Tommy je na sebe preuzeo promatranje kuće, dok je Tuppence otišla u selo da pojede nešto.

Kad se vratila, oboje su nastavili stražariti. U devet sati zaključili su kako je dovoljno mračno i da se mogu dati na posao. Sada su potpuno slobodno obilazili oko kuće. Iznenada, Tuppence je Tommyja zgrabila za ruku.

– Poslušaj.

Zvuk što ga je bila čula ponovno se slabašno pronio kroz noćni zrak. Bio je to uzdah žene koja je patila. Tuppence je pokazala prozor gore na prvom katu.

– Dolazi iz one sobe - šapnula je. Prigušeni jecaj opet je poremetio noćnu tišinu. Dvoje je slušatelja odlučilo izvornu zamisao provesti u djelo. Tuppence je krenula prema mjestu gdje je vrtlar ostavio ljestve. Zajedno su ih odnijeli do one strane kuće odakle su dopirali uzdasi. Svi su zaslони u prizemlju bili spušteni, no taj prozor na katu bio je otvoren.

Tommy je što je bilo moguće tiše postavio ljestve uz zid kuće.

– Ja ću gore - šapnula je Tuppence. - Ti ostani dolje. Meni nije teško penjati se po ljestvama i ti ćeš ih bolje pridržavati nego ja. A ako se iza ugla pojavi doktor, moći ćeš izaći s njime na kraj, a ja to ne bih mogla.

Tuppence se vješto uspela i oprezno je digla glavu do prozora kako bi pogledala unutra. Potom ju je naglo pognula, da bi poslije nekoliko trenutaka ponovno vrlo polako zirnula unutra. Ostala je tako nekih pet minuta. Potom je sišla.

– To je ona - rekla je bez daha. - Tommy, to je užasno! Leži ondje u postelji, baca se lijevo i desno i upravo kad sam se popela, ušla je neka žena odjevena kao bolničarka. Nagnula se nad nju i ubrizgala joj je nešto u ruku i otišla je. Sto da radimo?

– Je li pri svijesti?

– Mislim da jest. Sigurna sam u to. Rekla bih da je vezana za postelju.

Idem gore i ako mogu, ući ću u sobu.

– Slušaj, Tuppence. .

– Ako zapadnem u bilo kakvu opasnost, vikat ću i zvat ću te. Drži mi palce!

Prekidajući bilo kakvu daljnju raspravu, Tuppence se hitro ponovno popela uz ljestve. Tommy je vidio kako otvara prozor i bez šuma podiže krilo. Još samo trenutak i nestala mu je iz vidokruga.

I sada su počeli mučni trenuci za Tommyja. Prvo nije mogao čuti ništa.

Tuppence i gospoda Hermione Crane bit će da su razgovarale šaptom, ako su uopće razgovarale. Napokon je začuo tiho mrmljanje i uzdahnuo je s olakšanjem. Odjednom su glasovi utihnuli. Mrtva tišina.

Tommy je napinjao uši. Ništa. Što li se događa? Iznenada neka mu se ruka spusti na rame.

– Idemo - oglasila se Tuppence iz tame.

– Tuppence! Kako si dospjela ovamo?

– Kroz izlaz na glavna vrata. Odlazimo odavde.

– Odlazimo odavde?

– To sam rekla.

– Ali - gospoda Hermione Crane?

Neopisivo gorkim glasom Tuppence je odgovorila:

– Mršavi!

Tommy ju je promotrio, sav u nedoumici.

– Kako to misliš?

– To što kažem. Mršavi. Gubi kile. Kura mršavljenja. Nisi li čuo Stavanssona kako kaže da mrzi debele žene? Tijekom te dvije godine što ga nije bilo ovdje, njegova je Hermy dobila na težini. Obuzela ju je panika kad je saznala da se vraća i odjurila je doktoru Horrisonu na njegov novi tretman. To su injekcije neke naročite vrste i on to drži u strogoj tajnosti, a naplaćuje bezobrazno skupo. Nema dvojbe da je nadriliječnik, ali je prokleta uspješan! Stavansson dolazi kući dva tjedna prerano, kad je ona tek započela tretman. Lady Sušan se zaklela da će šutjeti i drži riječ. A mi dolazimo ovamo i pravimo savršene budale od sebe!

Tommy je duboko udahnuo.

– Čini mi se, Watsone - nastavio je dostojanstveno - da će sutra biti vrlo dobar koncert u Queen's Hallu. Imamo obilno vremena da

stignemo na to. I vrlo ćete me duboko zadužiti ako ovaj slučaj ne zabilježite. Nema u njemu ničega pažnje vrijednog.

7. Sljepačka sljeparija

– U redu - reče Tommy i odloži slušalicu na mjesto. Potom se okrene prema Tuppence.

– Bio je to Sef. Čini se da je zabrinut zbog nas. Reklo bi se da naši prijatelji na koje vrebamo slute da nisam pravi Theodore Blunt. Svakog trenutka možemo očekivati uzbuđenja. Sef te moli za uslugu da ideš kući i ostaneš ondje pa da se prestaneš petljati u sve to. Osinje gnijezdo u koje smo dirnuli očito je mnogo veće nego što je to itko očekivao.

– To o mojem odlasku kući čista je besmislica - odgovori Tuppence odlučno. - Tko će se brinuti o tebi dok sam ja kod kuće? Osim toga, volim uzbuđenja. U posljednje vrijeme nije bilo osobito mnogo posla.

– Tja, ne možemo svaki dan imati ubojstva i pljačke - reče Tommy. - Budi razumna. Odlučio sam: ako posao ide slabo, moramo svaki dan vježbati.

– Leći ćemo na leđa i lamatati rukama i nogama? Jesi li na to mislio?

– Nemoj sve shvaćati tako doslovno. Kad sam rekao da ćemo vježbati, mislio sam na uvježbavanje detektivske vještine. Oponašanje Velikih majstora detektivske priče. Na primjer..

Iz ladice pokraj sebe Tommy je izvadio povelik tamnozeleni povež koji je pokrивao oba oka. Brižljivo ga je namjestio. Potom je iz džepa izvadio uru.

– Jutros sam slomio staklo na njoj - primijetio je. - To me je podsjetilo da bi taj sat mogao biti od one vrste koji nemaju zaštitno staklo i kakav moji osjetljivi prsti mogu nježno opipavati.

– Budi pažljiviji - reče Tuppence. - Gotovo si odlomio malu kazaljku.

– Pruži mi ruku - reče Tommy. Prihvatio ju je i jednim prstom opipao bilo. - Ah! tipkovnica spokoja. Ova žena nema tereta na srcu.

– Pretpostavljam - reče Tuppence - da si sada Thornley Colton?

– Tako je - reče Tommy. - Slijepi Problematičan A ti si kakoliseonozove, crnokosa, poput jabuke rumenih obraza tajnica...

– Onaj svežanj dječje odjeće pokupljen s obala neke engleske rijeke - dovršila je Tuppence.

– A Albert je Flee, znan kao Račić.

– Moramo ga naučiti da govori "hiii" - reče Tuppence. - No glas mu nije piskutav. Užasno je hrapav.

– Prislonjen o zid pokraj vrata - reče Tommy - tvoju će pozornost privući tanki šuplji štap koji mnogo toga govori u mojim osjetljivim rukama.

Ustao je i tresnuo o stolac.

– K vragu! - zavapi Tommy. - Zaboravio sam da mi je to na putu.

– Mora da je ogavno biti slijep - suosjećajno reče Tuppence.

– Prilično - složi se spremno Tommy. - Više nego svih drugih žao mi je onih jadnika koji su u ratu izgubili očinji vid. Govori se da kad živiš u mraku, razvijaš osobita osjetila. Upravo to želim iskušati i saznati može li se to postići. Bilo bi prokleta zgodno naučiti se biti vješt u mraku. A sada, Tuppence, budi dobri Sydney Thames. Koliko je koraka do tog štapa?

Tuppence je pokušala, no vrlo nesigurno.

– Tri ravno, pet lijevo - bubnula je.

Tommy je nesigurno koračao. Tuppence ga je zaustavila uzvikom upozorenja, jer je vidjela da će pri četvrtom koraku nosom udariti o

zid.

– Nije to mačji kašalj - reče Tuppence. - Pojma nemaš kako je teško procjenjivati koliko je koraka nešto udaljeno.

– To je silno zanimljivo - reče Tommy. - Pozovi unutra Alberta. Rukovat ću se s vama oboma i vidjeti mogu li prepoznati tko je tko.

– U redu - reče Tuppence. - Ali Albert mora prvo oprati ruke. Sigurno su ljepljive od tih nesretnih kiselih bombona što ih neprestano gura u usta.

Kad je saznao kakva je igra posrijedi, Albert je postao jako znatiželjan.

Pošto je rukovanje obavljeno, Tommy se samodopadno smješкао.

– Tipkovnica tišine ne može lagati - mrmljao je. - Prvi je bio Albert, a potom sam se rukovao s tobom, Tuppence.

– Pogrešno! - kričala je Tuppence. - Tipkovnica tišine, koješta! Poveo si se za mojim vjenčanim prstenom. A ja sam ga stavila Albertu na prst.

Izvedeni su još neki pokusi, s neznatnim uspjehom.

– Ipak se kreće - izjavio je Tommy. - Ne može se očekivati da čovjek odmah bude nepogrešiv. Znaš li što? Upravo je vrijeme ručku. Ti i ja idemo u restoran Blitz. Slijepac i njegov pratitelj. Naučit ćemo iz toga neke sjajne nove štosove.

– Slušaj, Tommy. Upast ćemo u nevolje.

– Nećemo. Ponašat ću se točno onako kao onaj mali gospodin. Kladam se da ću te do kraja ručka zadiviti tim eksperimentom.

Kako su tako svi prigovori odbačeni, četvrt sata poslije Tommy i Tuppence udobno su se smjestili na skrovitu mjestu uz stol u uglu Zlatne dvorane Blitz.

Tommy je prstima lagano prešao preko jelovnika.

– Meni rižoto od jastoga i prženo pile - promrmljao je Tuppence je također izabrala svoj obrok i konobar se udaljio.

– Do sada sve je dobro prošlo - reče Tommy. - Slijedi zahtjevniji pothvat.

Kako li lijepe noge ima ta djevojka u kratkoj suknji, ta što je upravo ušla.

– Kako ste to zaključili, Thorne?

– Lijepa noge proizvode na podu osobite titraje koje prenosi šuplji štap.

Ili, da budem iskren, u otmjenom restoranu uvijek se nade djevojka s lijepim nogama koja stoji na vratima i traži svoje prijatelje, a s kratkom suknjom te svoje prednosti bolje izlaže pogledima.

Nastavili su objed.

– Muškarac za drugim stolom do nas vrlo je uspješan bogatun, rekao bih – primijetio je Tommy nehajno. - Židov, zar ne?

– Nije loša procjena - reče Tuppence s priznanjem. - Ne mogu odgonetnuti kako si to zaključio.

– Neću ti svaki put objašnjavati. To kvari igru. Glavni konobar toči šampanjac tri stola na desno. Krupna žena u crnoj haljini proći će pokraj našeg stola.

– Tommy, kako možeš tako..

– Napokon! Počinješ otkrivati što sve mogu. Od stola iza tebe upravo odlazi zgodna djevojka u svedem.

– Koješta! - reče Tuppence. - To je mladi muškarac u sivom.

– Ah! - reče Tommy, ponešto zbunjen.

Upravo tog trenutka dvojica muškarca, koja su sjedila nedaleko od njih i koja su neskrivenim zanimanjem promatrala mladi par, ustala su i pristupila su stolu u uglu.

– Oprostite - reče stariji od njih dvojice, visok, dobro odjeven, s naočalama i malim sijedim brkovima. - Rekoše mi da ste vi gospodin Theodore Blunt. Smijem li upitati je li to točno?

Tommy je oklijevao trenutak, pomalo u nedoumici. Potom je kimnuo glavom.

– Tako je. Ja sam gospodin Blunt.

– Neočekivane li sretne okolnosti! Gospodine Blunt, namjeravao sam vas posjetiti ovog popodneva u vašem uredu. U nevolji sam, u vrlo velikoj nevolji. No, oprostite mi, imali ste neku nezgodu s očima?

– Moj dragi gospodine - reče Tommy tugaljivim glasom. - Slijep sam, potpuno slijep.

– Molim?

– Iznenađeni ste. No sigurno ste čuli za slijepe detektive?

– U romanima. Nikad u pravom životu. Uvjeravam vas kako nikad nisam čuo da ne vidite.

– Mnogi ljudi ne znaju za tu činjenicu - mrmljao je Tommy. - Danas nosim štitnik za oči da ih očuvam od prejakog svjetla. No bez njega vrlo mnogi ljudi nisu posumnjali u moj nedostatak, ako bismo to mogli tako nazvati. Znajte, moje me oči ne mogu zavesti na krivi put. No dosta o tome. Da odmah krenemo u moj ured ili ćete mi činjenice o svom slučaju izložiti ovdje? Ovo potonje bilo bi najbolje, rekao bih.

Konobar je donio još dva stolca i ona su dvojica sjela. Drugi muškarac, koji još nije progovorio, bio je nizak, snažne građe i vrlo tamne puti.

– Stvar je vrlo osjetljiva - reče stariji povjerljivo utišavajući glas. S nedoumicom je promatrao Tuppence. Gospodin Blunt kao da je osjetio taj pogled.

– Dopustite da vam predstavim svoju osobnu tajnicu - reče. - Gospođica Ganges. Našli su je na obali te rijeke, bila je samo zamotak dječje odjeće.

Vrlo tužna pripovijest. Gospođica Ganges moj je očinji vid. Ona me svuda prati.

Stranac je naklonom glave prihvatio upoznavanje.

– Tada mogu biti otvoren, gospodine Blunt. Moja kćer, djevojka od šesnaest godina, oteta je pod vrlo neobičnim okolnostima. Saznao sam to prije pola sata. Okolnosti su slučaja takve da se nisam usudio pozvati policiju. Umjesto toga telefonirao sam u vaš ured. Rekoše mi da ste izašli na ručak, no da ćete se vratiti do pola tri. Došao sam ovako sa svojim prijateljem, satnikom Harkerom..

Onaj niži trznuo je glavom i nešto je promumljao.

– Na moju veliku sreću slučaj je htio da ručate ovdje. Ne možemo časiti ni časa. Morate smjesta sa mnom k mojoj kući.

Tommy je oprezno prosvjedovao.

– Bit ću kod vas za pola sata. Moram se prvo vratiti u ured.

Satnik Harker, bacajući pogled prema Tuppence, vjerojatno je bio iznenađen prikrivenim smiješkom koji je na trenutak zatitrao u kutu njezinih usana.

– Ne, ne, to neće ići. Morate krenuti sa mnom. - Sjedokosi je iz džepa izvadio posjetnicu i pružio ju je preko stola. - Tu je moje ime.

Tommy je opipao karticu.

– Moji prsti nisu dovoljno osjetljivi za to - rekao je smiješeći se i pružio ju je prema Tuppence, a ona je glasno pročitala:

– Vojvoda Blairgov/rie.

S velikim je zanimanjem promotrila svog klijenta. Vojvoda Blairgov/rie bio je dobro poznat kao bahat i nepristupačan plemić koji je za suprugu uzeo kćer nekog čikaškog mesara, mnogo mladu od sebe i vatrene naravi, što nije dalo slutiti skladnu budućnost za oboje. U posljednje su se vrijeme mogle čuti glasine o nesuglasicama.

– Krenut ćete odmah, gospodine Blunt, zar ne? - reče vojvoda s prizvukom oštine u glasu.

Tommy se pokorio neizbježnomu.

– Gospođica Ganges i ja idemo s vama - rekao je tiho. - Dopustit ćete mi još samo toliko da popijem veliku šalicu crne kave. Smjesta će je poslužiti. Žrtva sam vrlo neugodnih glavobolja koje su posljedica teškoća s vidom, a kava mi smiruje živce.

Pozvao je konobara i izdao je narudžbu. Potom se obratio Tuppence.

– Gospođice Ganges - sutra ću ručati ovdje s prefektom francuske policije. Molim vas pribilježite taj ručak i dajte glavnom konobaru upute da mi rezervira uobičajeni stol. Pomažem francuskoj policiji u jednom važnom slučaju. Honorar - zastao je - znatan je. Jeste li spremni, gospođice Ganges?

– Slušam vas - reče Tuppence, držeći pisaljku na papiru.

– Počet ćemo s onom salatom od račića, koja je specijalitet kuće. Potom neka je slijedi.. da vidim, neka slijedi.. da, omlet Blitz i možda nekoliko Tournedos a l'Etranger.

Podigao je glavu i obratio se vojvodi.

– Ispričajte me, molim vas - promrmljao je. - Ah! da, Souffle en surprise.

To će zaokružiti obrok. Vrlo je zanimljiv čovjek taj francuski prefekt.

Poznajete li ga možda?

Vojvoda je odgovorio niječno, dok je Tuppence otišla dogovoriti se s glavnim konobarom. Ubrzo se vratila, upravo u trenutku kad su poslužili kavu.

Tommy je polako ispijao pa ustao.

– Moj štap, gospođice Ganges? Hvala. Uputite me, molim vas.

Bio je to trenutak kušnje za Tuppence.

– Jedan desno, osamnaest ravno. Oko petog koraka konobar poslužuje za stolom vama s lijeva.

Otmjeno lelujući štapom, Tommy je krenuo. Tuppence se držala blizu njega i uspijevala ga je neprimjetno upućivati. Sve je prošlo dobro dok nisu prolazili kroz vrata. Neki je muškarac ujurio prilično užurbano i prije nego li je Tuppence mogla upozoriti slijepog gospodina Blunta, on se zaletio ravno u pridošlicu. Uslijedila su objašnjenja i isprike.

Pred vratima restorana Blitz čekao ih je lijep dvosjed. Vojvoda je osobno pomogao gospodinu Bluntu da se ukrca.

– Vaša su kola blizu, Harker? - dobacio je preko ramena.

– Da. Odmah iza ugla.

– Povedite gospođicu Ganges sa sobom.

Prije nego što je bilo tko mogao reći i riječ, ukrcao se pokraj Tommyja i kola su hitro krenula.

– Vrlo osjetljiv slučaj - mrmljao je vojvoda. - Uskoro ću vas upoznati sa svim pojedinostima.

Tommy je podigao ruku do glave.

– Sada mogu maknuti štitnik za oči - vedro je primijetio. - Bio je potreban samo zbog bljeska umjetnog svjetla u Blitzu.

No ruka mu je bila grubo spuštена. Istodobno je osjetio kako mu se u rebra utiskuje nešto tvrdo i okruglo.

– Ne, dragi moj gospodine Blunt - oglasi se vojvodin glas - no zvučao je potpuno drukčije. - Nećete skidati taj povež. Sjedit ćete posve mirno i nećete se ni pomaknuti. Jeste li razumjeli? Ne bih htio da ovaj pištolj opali. Kao što vidite, ja ni slučajno nisam vojvoda Blairgowrie. Posudio sam njegovo ime za ovu prigodu, znajući da nećete moći odbiti tako slavnog klijenta. Ja sam nešto mnogo običnije: trgovac šunkama koji je izgubio svoju ženu.

Primijetio je iznenađenje što ga je izazvao u Tommyja.

– To vam nešto govori - smijao se. - Moj dragi mladi čovječe, neopisivo ste lakoumni. Bojim se, iskreno se bojim da će vaša daljnja djelatnost biti onemogućena.

Posljednje je riječi izgovorio s vrlo podmuklim prizvukom.

Tommy je sjedio nepomično. Nije odgovarao na izazove.

Uskoro su kola usporila i zaustavila su se.

– Samo trenutak - reče lažni vojvoda. Vješto je ugurao rupčić Tommyju u usta i podigao je njegov šal preko svega.

– Da vam ne bi palo na um da vičete u pomoć - objasnio je uslužno.

Vrata su se otvorila i vozač je već spremno čekao. On i njegov gospodar zgrabili su Tommyja između sebe i odnijeli ga uz stube pa u kuću.

Vrata su se zatvorila za njima. U zraku se osjećao težak istočnjački miris.

Tommyjeve noge utonule su u debeli sloj mekane podloge. Ponovno su ga na isti način odgurali uz još jedne stubu i u sobu za koju je ocijenio da se nalazi na dnu kuće. Ondje su mu vezali ruke. Vozač je izašao, a onaj drugi izvadio mu je rupčić iz usta.

– Sada možete slobodno govoriti - izjavio je prijatvornim glasom. - Sto možete reći sebi u korist, mladiću?

Tommy je pročistio grlo i olabavio ukočene kutove usta.

– Nadam se da niste izgubili moj šuplji štap - rekao je tiho. - Skupo sam platio njegovu izradu.

– Ne manjka vam drskosti - reče "vojvoda" poslije kratke stanke. - Ili ste jednostavno glupan. Ne shvaćate li da ste moji, da vas imam u šaci? Da ste mi potpuno prepušteni? Da vas nikad više neće vidjeti nitko tko vas pozna?

– Kako bi bilo da preskočimo tu melodramu? - upita Tommy tugaljivo. - Moram li izgovoriti "Razbojnice, već ću vas srediti"? Tako nešto sada je potpuno izašlo iz mode.

– A što kažete za djevojku? - upita onaj drugi, promatrajući ga. - Zar vas to ne dira?

– Dok sam za ove prisilne šutnje zbrajao jedno s drugim - reče Tommy - stvorio sam neizbježni zaključak da je onaj brbljavi tip Harker još jedan počinitelj zločinačkih djela i da će nam se moja nesretna tajnica uskoro pridružiti na ovoj maloj čajanci.

– Točno u prvoj točki, no krivo u drugoj. Gospoda Beresford, dakle, vidite da znam sve o vama, gospoda Beresford neće doći ovamo. To je mala mjera sigurnosti što sam je poduzeo. Pretpostavio sam da bi vas vaši prijatelji na visokim položajima mogli nadzirati. Pa sam tako

podijelio potjeru i postigao to da nisu mogli pratiti vas oboje. Uvijek ću jedno od vas dvoje držati u šaci. Sada čekam...

Prekinuo je jer su se otvorila vrata. Vozač je rekao:

– Nisu nas slijedili, gospodine. Sve je čisto.

– Dobro. Možete ići, Gregorv. Vrata su se ponovno zatvorila.

– Zasad je sve u redu - reče "vojvoda". - A sada, što ćemo s vama gospodine Beresford Blunt?

– Volio bih kad biste mi skinuli taj prokleti povež s očiju.

– Mislim da to neće ići. S njime, vi ste doista slijepi, bez njega mogli biste vidjeti kao što i ja gledam, a to ne bi odgovaralo mojim malim namjerama. Jer ja imam plan. Volite napete priče, gospodine Blunt. To dokazuje igrice koju ste danas izvodili vi i vaša supruga. Pa sam i ja upriličio malu igru. Nešto prilično domišljato, što ćete nedvojbeno priznati kad vam objasnim o čemu je riječ.

– Dakle, ovaj pod na kojemu sjedite načinjen je od kovine i na raznim mjestima na njemu nalaze se male izbočine. Okrenem prekidač.. ovako.

Nešto oštro kvrcnu.

– Sada je struja uključena. Stane li se na bilo koju izbočinu, to je sigurna smrt! Razumijete li? Kad biste mogli vidjeti. . no ne možete vidjeti. U mraku ste. U tome je čar igre: slijepčevo poigravanje sa smrću. Stignete li do vrata neozlijeđeni, na slobodi ste!

Uvjeren sam da ćete mnogo prije toga nagaziti na jedno od tih opasnih mjesta. A to će biti vrlo zabavno, za mene!

Krenuo je naprijed i razvezao je Tommyjeve ruke. Potom mu je pružio štap s lakim podrugljivim naklonom.

– Slijepi Problematičan Da vidimo hoće li riješiti ovaj problem. Stajat ću ovdje pripravan s pištoljem. Podignite li ruku da skinete povez, pucat ću. Jesmo li se sporazumjeli?

– Sve je savršeno jasno - reče Tommy. Bio je prilično blijed, no odlučan. - Pasji život, ne daje izgleda ni koliko je crno pod noktom, rekao bih?

– Pa, da budem iskren.. - slegao je ramenima onaj drugi.

– Prokleta ste domišljat lupež, niste li? - reče Tommy. - No jedno ste zaboravili. Nego, mogu li pripaliti cigaretu? Moje jedno srce puknut će od uzbuđenja.

– Cigaretu možete pripaliti, ali bez trikova. Pazim na vas, ne zaboravite, s pripravnim pištoljem.

– Nisam cirkuski pas - reče Tommy. - Ne izvodim trikove.

Iz tabakere je uzeo cigaretu pa je stao tražiti šibice.

– Ne uzbudujte se. Neću izvaditi revolver. Ionako znate vrlo dobro da nisam naoružan. Pa ipak, kao što rekoh, na nešto ste zaboravili.

– Na što to?

Tommy je izvadio šibicu iz kutije i spremao se zapaliti je.

– Ja sam slijep, a vi vidite. Tu se slažemo. Vi ste u prednosti. No pretpostavimo da smo oboje u mraku. Sto onda? Gdje je tada vaša prednost?

Upalio je šibicu.

"Vojvoda" se prezirno nasmijao.

– Pomišljate na hitac u prekidač svjetla? Da u sobi izazovete mrak? To se ne može učiniti.

– Upravo na to mislim - reče Tommy. - Ne mogu vam načiniti mrak. No krajnosti se poklapaju, to znate. Sto kažete na svjetlo?

Dok je govorio, šibicom je taknuo nešto što je držao u ruci i bacio je to na stol.

Zasljepljujući bljesak ispunio je sobu.

Zasljepljen na trenutak snažnim bijelim svjetlom, "vojvoda" je zateturio i ustuknuo, a ruka s pištoljem klonula je.

Ponovno je otvorio oči i osjetio je kako mu nešto oštro pritišće prsa.

– Bacite taj pištolj - naložio je Tommy. - Odmah ga pustite. Suglasan sam s vama da je šuplji štap prilično glupa stvar. Pa ga nisam ni nabavljao. No štap s bodežom mnogo je prikladnije oružje. Ne mislite da je tako? Gotovo isto tako koristan kao štapić magnezija. Bacite taj pištolj.

Pokoravajući se uvjerljivosti oštrog vrha, ispustio ga je. A potom je, smijući se, skočio unatrag.

– Još sam u prednosti - rugao se. - Ja vidim, a vi ne možete.

– U tome griješite - reče Tommy. - Zavoj je lažan. Htio sam nasamariti Tuppence. Načiniti dvije ili tri pogreške u početku pa je potom zapanjiti nečim veličanstvenim pri kraju ručka. Pobogu, mogao sam sasvim sigurno doći do vrata i izbjeći sve smrtonosne zamke. Ali nisam vjerovao da ćete pošteno odigrati igru. Nikad mi ne biste dopustili da živ izađem odavde. Pazite. .

Jer "vojvoda" je, lica izobličena od gnjeva, pojurio naprijed, ne gledajući kamo stavlja noge.

Odjednom je zaiskrilo modrim plamom, a on je nekoliko trenutaka glavinjao da bi se stropoštao poput klade. Slab vonj sprženog mesa ispunio je prostoriju, miješajući se sa snažnijim mirisom ozona.

– Fuj - rekne Tommy. Obrisao je lice.

Potom je, krećući se vrlo oprezno i s punom pomnjom, prišao k zidu i okrenuo prekidač kojim je "vojvoda" rukovao.

Prešao je preko sobe, oprezno otvorio vrata i pogledao van. Nije bilo nikoga. Spustio se niz stube i izašao na glavna vrata.

Kad sa našao na sigurnom na ulici, pogledao je sa strepnjom prema kući i zapamtio broj. Požurio je do najbliže telefonske govornice.

Potrajao je trenutak napeta iščekivanja, a potom se javio dobro poznati glas.

– Tuppence, hvala Bogu!

– Da, dobro mi je. Sve sam bila shvatila. One šifrirane poruke, honorar, račići, slijedi l'Etranger, dakle dva stranca. Albert je stigao na vrijeme i kad smo krenuli u dvoma odvojenim kolima, on me je slijedio u taksiju, vidio je kamo su me odveli i pozvao je policiju.

– Albert je dobar momak - reče Tommy. - Srčan. Bio sam prilično čvrsto uvjeren da će slijediti tebe. No ipak sam bio zabrinut. Mnogo je toga što ti moram reći. Sada dolazim ravno kući. I prvo će mi biti da napišem ček s velikim iznosom zakladi za brigu o slijepima. Gospode, mora da je užasno ne vidjeti ništa.

8. Lik iz magle

Tommy nije bio zadovoljan. Bluntovi nenadmašni detektivi suočili su se s neuspjehom, što je bilo porazno ne samo za njihov ponos, nego i za džep. Pozvani u Adlington Hali, u Adlingtonu, da razriješe tajanstvenu krađu biserne ogrlice, Bluntovi nenadmašni detektivi obrukali su se.

Dok je Tommy, čvrsto na tragu grofici koja se odala kocki, slijedio tu osobu u odori rimokatoličkog svećenika, a Tuppence se "zabavljala" s nećakom obitelji na igralištu za golf, mjesni je policajac hladnokrvno uhitio vratara koji je bio dobar znanac policijske postaje i koji je priznao krivicu bez mnogo okolišanja.

Tommy i Tuppence povukli su se s onoliko dostojanstva koliko su mogli prikupiti i trenutačno su se uzajamno tješili koktelima u hotelu Grand Adlington. Tommy je još bio u svom svećeničkom ruhu.

– Teško bih se mogao usporediti s ocem Brownom - primijetio je sumorno. - Unatoč tome što imamo iste kišobrane.

– Nije to bio slučaj za oca Browna - reče Tuppence. - Za početak, potrebna je odgovarajuća atmosfera. Mora se činiti nešto sasvim obično, a onda se iznenada stanu zbivati potpuno neočekivani događaji. Tako je to kod oca Browna.

– Na žalost - reče Tommy - moramo se vratiti u London. Možda se nešto neobičnog dogodi putem prema kolodvoru.

Podizao je čašu prema ustima, no tekućina se iz nje odjednom prolila, jer nečija teška ruka spustila mu se na rame, a glas koji je bio u skladu sa šakom prolomio se riječima pozdrava.

– Dakle, tako nešto! To je stari Tommy! I njegova gospoda. Odakle vas je nanio vjetar? Godinama vas nisam vidio niti sam čuo o vama.

– Pa to je Bulger! - obradova se Tommy, truseći ono malo što je još preostalo od koktela i okrećući se prema pridošlici, snažnom, poput ormara krupnom muškarcu tridesetih godina, okrugla rumena otvorena lica, odjevenom u odjeću za golf. - Dobri, stari Bulger!

– Kakvo iznenađenje, staro momče - reče Bulger (čije je pravo ime bilo Merwn Estcourt). - Nisam imao pojma da si se zaredio. Ne mogu te zamisliti kao popa s kadionicom.

Tuppence se grohotom nasmijala, a Tommy je bio zbunjen. Istog su trenutka postali svjesni nazočnosti četvrte osobe.

Visoka vitka spodoba, s napadno zlatnom kosom i izrazilo okruglim očima, gotovo nestvarno lijepa, u skupoj crnoj večernjoj opravi, s pelerinom od predivnog hermelina i golemim bisernim naušnicama smiješila se. A taj je smiješak govorio mnogo. Potvrđivao je, na primjer, vlastitu svijest o tome da je ona nešto najdragocjenije ne samo u cijeloj Engleskoj, na čemu se može napasati pogled, nego možda i na svijetu.

Uopće se time nije posebno ponosila; pouzdano je i samouvjereno jednostavno znala da je tako.

Tommy i Tuppence odmah su je prepoznali. Tri su je puta vidjeli u "Tajni srca" i isto toliko puta u drugom isto tako uspješnom komadu, u "Stupovima vatre", kao i u bezbroj drugih predstava. Vjerojatno u Engleskoj nije bilo glumice koja bi britansku publiku tako opčinila kao gospođica Gilda Glen. Uživala je glas najljepše žene u Engleskoj.

Također se govorilo da je najgluplja.

– Moja draga prijateljica, gospođica Glen - reče Estcourt, s blagim prizvukom isprike u glasu zato što je i na trenutak zapostavio tako blistavo stvorenje. - Tommy Beresford i njegova gospoda, dopustite da vas predstavim gospođici Gildi Gien.

Prizvuk ponosa u njegovu glasu nije mogao proći nezapažen. Već time što je dopustila da bude viđen u njezinu društvu, gospođica

Glen podarila mu je osobitu milost.

Glumica je iskrenim zanimanjem promatrala Tommyja.

– Jeste li vi doista svećenik? - pitala je. - Hoću reći, rimokatolički svećenik? Jer mislila sam da oni nemaju žena.

Estcourt je ponovno prasnuo u gromoglasan smijeh.

– Pa to je savršeno - glasao se. - Tommy, ti lukava lijo. Drago mi je da se nije odrekao vas, gospodo, kad je već napustio sva zemaljska blaga i časti.

Gilda Glen nije ga uopće primjećivala. I dalje je puna nedoumice zurila u Tommyja.

– Jeste li svećenik? - htjela je znati.

– Vrlo nas je malo koji smo doista ono na što smo nalik - reče Tommy blago. - Moj posao ne razlikuje se mnogo od zadaće svećenika. Ne dajem oprost, no slušam ispovijedi.. ja...

– Nemojte ga slušati - upao je Estcourt. - On tjera šalu s vama.

– Ako niste duhovnik, ne shvaćam zašto ste odjeveni poput njega - bila je zbunjena. - Dakako, ako niste. .

– Zločinac koji bježi pred rukom zakona - reče Tommy. - Ne, upravo je obratno.

– Ah! - nabrala je čelo i pogledala ga je predivnim zbunjenim očima.

Pitam se hoće li ikad shvatiti, pomislio je Tommy u sebi. Neće, rekao bih, sve dok joj ne objasnim jednosložnim riječima.

A glasno je izgovorio:

– Znaš li kako idu vlakovi u London, Bulger? Žuri nam se kući. Koliko je daleko kolodvor?

– Deset minuta hoda. No nemojte se žuriti. Sljedeći je vlak u 18.35, a sada je dvadesetak minuta do šest. Jedan ste vlak upravo propustili.

– Kuda se odavde ide do kolodvora?

– Oštro na lijevo kad izađete iz hotela. Zatim, čekaj da se saberem, najbolje bi bilo niz Morganovu aveniju, zar ne?

– Morganovom avenijom? - prenula se žestoko gospođica Glen i pogledala ga je pogledom punim užasa.

– Znam na što mislite - reče Estcourt, smijući se. - Na Duha. Morganovu aveniju s jedne strane ograđuje groblje, a predaja kaže kako jedan policajac, koji je umro nasilnom smrću, ustaje iz groba i hoda svojom rutom uz Morganovu aveniju i niz nju. Policajčev duh! Jeste li kada čuli takvo što? No mnogi se ljudi zaklinju da su ga vidjeli.

– Policajac? - reče gospođica Glen. Stresla se. - Pa nema pravih duhova, zar ne? Hoću reći, nema toga?

Ustala je i skupila ogrtač oko sebe.

– Do viđenja - reče rastreseno.

Sve to vrijeme potpuno je ignorirala Tuppence, a sada ni pogled nije bacila prema njoj. No preko ramena uputila je Tommyju začuđeni pogled pun pitanja.

Upravo kad je stigla do vrata, susrela se s visokom muškarcem sijede kose i podbula crvena lica koji je iznenađeno uskliknuo. S rukom na njezinoj nadlaktici izveo ju je van, pri čemu je žustro govorio.

– Predivno stvorenje, nije li? - reče Estcourt. - Mozak kao u mrava.

Govorka se da će se udati za lorda Leconburyja. Taj na vratima bio je Leconburv.

– Ne djeluje mi kao netko tko bi bio jako privlačan za ženidbu - primijetila je Tuppence.

Estcourt je slegnuo ramenima.

– Titula još ima neku privlačnost, rekao bih - primijetio je. - A Leconburv ni u kojem slučaju nije osiromašeni plemić. Gilda će uživati u izobilju i raskoši. Nitko ne zna odakle je potekla. Prilično je bila blizu krajnjoj bijedi, rekao bih. Ima nečeg prokleta tajanstvenog u tome što boravi ovdje, u svakom slučaju. Nije odsjela u hotelu. Kad sam pokušao saznati gdje stanuje, izgrdila me je, izgrdila tako grubo kako to samo ona zna.

Odnio me vrag ako znam što se to događa.

Pogledao je na sat i uskliknuo.

– Moram ići. Strašno mi je drago što sam vidio vas dvoje. Moramo se sastati u Londonu koju večer. Do viđenja.

Odjurio je, a istog trena prišao je hotelski dečko s omoćnicom na srebrnom pladnju. Poruka nije bila naslovljena.

– Za vas je, gospodine - obratio se Tommyju. - Od gospođice Gilde Glen.

Tommy je pokidao kuvertu i sa zanimanjem pročitao pisamce. Nekoliko je redaka bilo napisano teško čitljivim neurednim rukopisom.

Nisam sasvim sigurna, ali mislim da biste mi mogli pomoći. A ići ćete onim putem prema kolodvoru. Možete li biti u Bijeloj kući, u Morganovoj aveniji, u deset minuta poslije šest?

*Vaša
Gilda Glen*

Tommy je kretnjom glave otpustio momka i predao je bilješku Tuppence.

– Nevjerojatno - reče Tuppence. - Je li to zato što još misli da si svećenik?

– Ne - reče Tommy ozbiljno. - Rekao bih da je napokon dokučila da nisam. Hej! a što je to?

"To" je bio mladić vatrene riđe kose, prkosne donje čeljusti i vrlo loše odjeven. Ušao je u predvorje i sad se ushodao mrmljajući sebi u bradu.

– K vragu! - izgovorio je mladić glasno i snažno. - Kažem, neka sve ide do vraga!

Spustio se u stolac nedaleko od mladog para i promatrao ih je neprijateljski.

– Neka su proklete sve žene, da! - rekao je mladi čovjek i prkosno odmjerio Tuppence. - Samo izvolite, napravite skandal ako hoćete. Neka me izbace iz hotela. Ne bi bilo prvi put. Zašto da ne kažemo što mislimo? Zašto bismo gutali svoje osjećaje i cerekali se i govorili kao svi drugi? Ne želim biti pristojan i ugladen. Najradije bih nekoga zgrabio za gušu i polako ga zadavio.

Zastao je.

– Neku određenu osobu? - upita Tuppence. - Ili samo tako, bilo koga?

– Sasvim određenu osobu - reče mladić mrgodno.

– To je jako zanimljivo - reče Tuppence. - Biste li nam rekli nešto više?

– Ime mi je Reillv - reče ridokosi. - James Reillv. Možda ste čuli za mene.

Napisao sam knjižicu pacifističkih . . . dobre su, pa makar to morao sam reći.

– Pacifističke pjesme? - začudi se Tuppence.

– Da, zašto ne? - htio je znati gospodin Reilly ratoborno.

– Ah! Samo tako - hitro odgovori Tuppence.

– Cijelo sam vrijeme bio za mir - reče gospodin Reilly vatreno. - K vragu rat. I žene. Jeste li vidjeli tu spodobu koja se upravo sada bila motala ovuda? Gilda Glen, tako se naziva. Gilda Glen! Bože! Kako li sam obožavao tu ženu! Reći ću vam nešto: ako ona uopće ima srca, ono tuče za mene. Nekoć joj je bilo stalo do mene, i mogao bih je nagnati da me ponovno cijeni. A ako se proda toj gomili smeća, tom Leconburvu, neka joj Bog bude na pomoći. Mogao bih je ubiti vlastitim rukama.

Izgovorivši to, odjednom je ustao i izjurio iz predvorja.

Tommy je izvio obrve.

– Prilično razdražljiv gospodin - mrmaljao je. - Dakle, Tuppence, idemo li?

Spuštala se rijetka magla kad su iz hotela izašli na svježi zrak. Držeći se Estcourtovih uputa, krenuli su lijevo i za nekoliko trenutaka došli su do raskrižja koje je bilo označeno kao Morganova avenija.

Magla se zgušnjavala. Bila je teška i bijela i promicala je pokraj njih u vrtlozima malih krpa. S lijeve im je strane bio visoki zid groblja, a s desne niz malih kuća. Ubrzo su nestale, a njihovo je mjesto preuzela visoka živica.

– Tommy - reče Tuppence. - Počinjem se osjećati nelagodno. Ta magla, i tišina. Kao da smo kilometrima daleko od bilo čega.

– Zaista se i ja tako osjećam - potvrdi Tommy. - Sam samcat na svijetu.

To je posljedica magle i toga što ne vidimo dalje od prsta pred nosom.

Tuppence je kimnula.

– Samo naši koraci odzvanjaju pločnikom. A što je sada to?

– Što to?

– Učinilo mi se da sam čula neke korake iza nas.

– Uskoro ćeš vidjeti Duha ako se tako duboko uživljavaš - pridodao je Tommy vrlo uslužno. - Nemoj biti živčana. Strah te je da ti ukleti policajac stavi ruku na rame?

Tuppence je tiho zacviljela.

– Nemoj, Tommy. Sad si mi tek napunio glavu. Okrenula je glavu preko ramena i pokušala je proniknuti u bjelinu vela što ih je obavijalo.

– Opet ih čujem - šapnula je. - Ne, sada su ispred nas. Ah! Tommy, nemoj reći da ih ne čuješ!

– I ja nešto čujem. Da, koraci su za nama. Još netko ide ovim putem da bi uhvatio vlak. Pitam se. .

Iznenada se zaustavio i stajao je netremice, dok je Tuppence teško disala.

Zid od tmine pred njima razdvojio se na najneobičniji način i ondje se, niti pet metara daleko od njih, iznenada pojavio lik divovskog policajca, kao da se utjelovio od same magle. U jednom trenutku još ga nije bilo, sljedećeg je bio ondje, tako se barem činilo pregrijanoj mašti dvaju promatrača. Pa kako se magla još nešto povukla, izronila je mala scena, kao prizor na pozornici.

Krupni modri policajac, grimizna kutija za pisma, a s desne strane ceste obrisi velike bijele kuće.

– Crveno, bijelo i modro - reče Tommy. - Vrlo slikovito. Hajde, Tuppence, nemaš se čega bojati.

On je, naime, već vidio da je policajac bio pravi policajac. Nadalje, nije bio takav div kakvim se pričinio u prvom trenutku kad se pomolio iz magle.

Dok su nastavili kretati se naprijed, straga su ih stizali koraci. Neki ih je muškarac prestigao, žurio se naprijed. Na vratima u ogradi oko bijele kuće skrenuo je unutra, uspeo se uz stube i odbubnjao zaglušujući rafal na alki na ulaznim vratima. Pustili su ga unutra upravo u trenutku kad su Tommy i Tuppence sustigli policajca koji je stajao i promatrao neznanca.

– Gospodinu se očito žurilo - primijetio je policajac. Govorio je polako i zamišljeno, poput nekoga kome misli ne padaju brzo na um.

– On je od onih ljudi kojima se uvijek žuri - dometnuo je Tommy.

Policajčev pogled, polagan i pomalo sumnjičav, skretao je i konačno se ustalio na njihovim licima.

– Vaš prijatelj? - htio je znati, a u glasu se osjećala jasna sumnja.

– Ne - reče Tommy. - Nije mi prijatelj, no slučajno znam tko je. Ime mu je Reilly.

– Tako! - reče policajac. - Dobro, idem dalje.

– Možete li mi reći gdje je Bijela kuća? - upita Tommy. Pozornik je trznuo glavom u stranu.

– Tu je. Kuća gospode Honevcott. - Zastao je i potom dodao, očito uvjeren da im pruža vrlo dragocjenu obavijest. - Živčana osoba. Uvijek u strahu od provalnika. Uvijek traži od mene da pregledam sve oko kuće.

Žene u srednjim godina znaju biti takve.

– Srednjih godina, kažete? - dometne Tommy. - Znate li slučajno je li tu odsjela neka mlada dama?

– Neka mlada dama - reče policajac mozgajući. - Neka mlada dama. Ne, ne bih znao ništa o tome.

– Možda uopće ne stanuje ovdje, Tommy - reče Tuppence. - Osim toga, možda još nije ni stigla. Možda je krenula tek malo prije nas.

– Ah! - izgovori iznenada policajac. - Sada kad razmislim, sjećam se da je neka mlada dama ušla na ova vrata. Vidio sam je dok sam se približavao putem. Moglo je to biti prije tri ili četiri minute.

– S krznom od hermelina? - raspitivala se Tuppence.

– Imala je neku vrstu bijelog zeca oko vrata - složio se policajac.

Tuppence se nasmiješila. Policajac je otišao u smjeru odakle su upravo došli, a oni su namjerali ući u Bijelu kuću.

Iznenada je iz kuće dopro slab prigušen krik, a gotovo istodobno ulazna vrata kuće otvorila su se i James Reilly sjurio se niz stube. Lice mu je bilo blijedo i izobličeno, a oči su slijepo zurile nekamo naprijed. Teturao je poput pijanca.

Prošao je pokraj Tommyja i Tuppence kao da ih nije ni primijetio i mrmlijao je samome sebi užasnutim ponavljanjem:

– Moj Bože! Moj Bože! Oh, moj Bože!

Zgrabio je dovratak vrata u ogradi, kao da se želi osoviti, a potom, kao da je podboden iznenadnim strahom, odjurio je niz cestu kako su ga samo noge nosile, u suprotnom smjeru od onoga kojim je pošao policajac.

Tommy i Tuppence zbunjeno su se pogledali.

– Dakle - reče Tommy - u toj kući dogodilo se nešto što je temeljito uplašilo našeg prijatelja Reillyja.

Tuppence je rastreseno povukla prstom preko dovratka.

– Bit će da je stavio ruku na svježju crvenu boju tamo u kući - rekla je onako usput.

– Hm - dodao je Tommy. - Mislim da moramo odmah unutra. Ne razumijem što se to dogodilo.

Na ulaznim vratima stajala je služavka s bijelom kapicom, gotovo bez riječi od negodovanja.

– Jeste li ikad vidjeli nešto slično, oče - planula je, dok se Tommy uspinjao stubama. - Taj tip dolazi ovamo, pita za mladu damu i bez mog dopuštenja odjuri gore. Ona vrisne poput divlje mačke, što nije ni čudno, sirotica jedna, a on istog trena juri dolje, s tim bijelim licem, kao netko tko je ugledao duha. Što se to događa?

– S kim to razgovaraš na vratima, Ellen? - htio je znati oštar glas iz unutrašnjosti kuće.

– To je milostiva - reče Ellen, što je očito bilo nepotrebno.

Povukla se i Tommy se suočio sa sjedokosom gospodom srednjih godina, ledeno modrih očiju nepotpuno skrivenih iza cvikera. Njezina mršava spodoba bila je odjevena u crno, s ukrasima od staklenih perlica.

– Gospoda Honeycott? - upita Tommy. - Rado bih razgovarao s gospođicom Glen.

Gospoda Honeycott oštro ga je promotrila pa je svrnula pogled na Tuppence i procijenila svaku pojedinost njezine vanjštine.

– S gospođicom Glen? - reče ona. - Onda dobro. Uđite.

Provela ih je kroz predvorje u sobu na stražnjoj strani kuće, odakle se vidio vrt. Bila je to poveća soba, no djelovala je manjom nego što je bila, zbog mnogih stolaca i stolova što su bili nagurani u njoj. U kaminu je gorjela jaka vatra, a uz jednu stranu bila je šarenom pamučnom tkaninom prekrivena sofa. Tapete na zidovima imale su

sivi prugasti uzorak, a pri vrhu ih je obrubljavao vijenac od ružica. Mnoštvo grafika i uljanih slika pokrivalo je zidove.

Tu je sobu bilo teško poistovjetiti s raskošnom ličnošću gospođice Gilde Glen.

– Sjednite - reče gospoda Honevcott. - Odmah vas moram zamoliti da me ispričate što ne dijelim s vama poštovanje prema katoličkoj vjeri.

Nikad nisam mislila da ću vidjeti nekog katoličkog svećenika u svojoj kući. No ako je Gilda prešla u Rimsku crkvu, to se moglo i očekivati kraj takvog načina života, a usudila bih se reći, moglo je biti još i gore. Mogla je postati i potpuni bezbožnik. Imala bih bolje mišljenje o rimokatolicima kad bi se njihovi svećenici ženili, ja uvijek otvoreno kažem što mislim. A kad se samo sjetim tih samostana. Tamo je zatvoreno mnoštvo lijepih mladih djevojaka i nitko ne zna što se događa s njima, teško mi je i pomisliti na to.

Gospoda Honevcott ostala je bez zraka i bez riječi, pa je duboko udahнула.

Bez upuštanja u obranu celibata u svećenika ili ostalih izazovnih tema što su bile dotaknute, Tommy je ravno prešao na stvar.

– Koliko znam, gospodo Honevcott, gospođica Glen nalazi se u kući.

– Tu je. Imajte na umu, ja to ne odobravam. Vjenčanje je vjenčanje, a vaš muž je vaš muž. Kako šiješ, tako ćeš i žeti.

– Ne razumijem - zaustio je zbunjeno Tommy.

– To sam i mislila. Zato sam vas uvela u ovu sobu. Možete otići gore Gildi kad vam ja kažem što mislim o svemu. Došla je k meni, poslije svih tih godina, zamislite! I traži da joj pomognem. Htjela je da razgovaram s tim čovjekom i nagovorim ga na rastavu. Otvoreno sam joj rekla da ja s tim neću imati posla. Razvod je grijeh. Ipak, vlastitoj sestri nisam mogla odbiti sklonište, zar ne?

– Vašoj sestri? - začudio se Tommy.

– Da, Gilda mi je sestra. Nije li vam rekla?

Tommy je zurio u nju otvorenih usta. Sve to djelovalo je potpuno nestvarno. Potom se sjetio kako anđeoska ljepota Gilde Glen traje već godinama. Kao sasvim malog dječaka vodili su ga da gleda njezine predstave. Da, ipak je bilo stvarno. Kakva zanimljiva suprotnosti Dakle, Gilda Glen potekla je iz sredine u kojoj se njeguju takve malograđanske vrline. Kako li je dobro čuvala svoju tajnu!

– Nije mi još potpuno jasno - reče. - Vaša je sestra udana?

– Pobjegla je da bi se udala kad joj je bilo sedamnaest - reče oporo gospoda Honevcott. - Za nekog prostaka daleko ispod njezina staleža. A naš je otac bio anglikanski župnik! Koje li sramote. Potom je napustila muža i otišla je u kazalište. Glumiti! Nikad u životu nisam bila u nekom kazalištu. Ne želim imati posla s pokvarenošću. Sada, poslije svih tih godina, traži razvod od tog čovjeka. Vjerojatno se hoće udati za nekog glavonju. Njezin je muž odlučan, ne dopušta da se poigravaju s njime i ne pristaje na podmićivanje, poštujem ga zbog toga.

– Kako mu je ime? - upita Tommy iznenada.

– To je čudno, ali ne mogu se sjetiti! Prošlo je gotovo dvadeset godina, ne zaboravite, otkako sam ga čula. Otac je zabranio da se spominje. A ja sam odbila da s Gildom razgovaram o tome. Ona zna što ja mislim o svemu i neka joj to bude dosta.

– Ne zove li se možda Reilly?

– Moglo bi biti. Zaista ne znam. Sasvim mi je isparilo iz glave.

– Mislim na čovjeka koji je netom bio ovdje.

– Taj čovjek! Mislila sam da je pobjegao iz ludnice. Bila sam u kuhinji i izdavala sam naloge Elleni. Upravo sam se vratila u ovu sobu i

pitala se je li se Gilda već vratila (ima ključ od ulaznih vrata), kad sam je čula.

Zastala je na trenutak ili dva u predvorju, pa je otišla ravno gore. Poslije tri minute nastala je ta strašna huka i lupa. Izašla sam u predvorje i upravo ugledala nekog muškarca kako trči uz stube. Onda se od gore čuo neki vrisak i odmah potom taj je došao dolje i izjurio kao mahnit.

Cista ludnica.

Tommy je ustao.

– Gospodo Honevcott, smjesta idemo gore. Bojim se.

– Čega se bojite?

– Bojim se da u kući nemate svježe crvene boje. Gospoda Honevcott zaboljela se u njega.

– Dakako da nemam.

– Toga sam se bojao - reče Tommy ozbiljno. - Molim vas, idemo odmah u sobu vaše sestre.

Istog trenutka ušutkana, gospoda Honevcott pokazala je put. Na hip su u predvorju ugledali Ellen, koja se hitro povlačila u jednu od soba.

Gospoda Honevcott otvorila je prva vrata pri vrhu stuba. Tommy i Tuppence slijedili su je u stopu.

Ona je samo duboko uzdahnula i klonula je.

Nepomičan lik u crnom i s hermelinom ležao je nauznak na sofi. Lice je bilo netaknuto, prelijepo lice bez života, poput usnula zrelog djeteta. Rana je bila postrance na glavi. Snažan udarac teškim tupim predmetom smrskao je lubanju. Krv je polako kapala na pod, no sama rana davno je prestala krvariti. .

Tommy je pregledao ispruženo tijelo; lice mu je bilo vrlo blijedo.

– I tako, - rekao je napokon - ipak je nije zadavio.

– Što to kažete? Tko? - vrištala je gospoda Honeycott. - Je li mrtva?

– Ah, da! Gospoda Honeycott, mrtva je. Umorena. Pitanje je tko je to učinio? Premda nema mnogo sumnje. Čudno, unatoč svim tim žestokim prijetnjama, nisam mislio da je tip sposoban za to.

Zastao je na trenutak, a zatim se odlučno okrenuo prema Tuppence.

– Izađi van i nadi policajca ili nazovi odnekud policijsku postaju.

Tuppence je klimnula glavom. I ona je bila sasvim blijeda. Tommy je poveo gospodu Honeycott u prizemlje.

– Ne želim da bilo gdje pogriješimo - rekao je. - Znate li točno vrijeme kad je došla vaša sestra?

– Da, znam - reče gospoda Honeycott. - Upravo sam vraćala sat za pet minuta, kao što to radim svake večeri. Preko dana požuri pet minuta.

Bilo je točno osam minuta poslije šest, po mojem satu, a taj nikad ne kasni i ne ide naprijed ni sekunde.

Tommy je potvrdio glavom. To se savršeno poklapalo s policajčevom pričom. On je vidio kako žena s bijelim krznom ulazi na vrata, a do trenutka kad su se Tommy i Tuppence našli na istom mjestu prošle su oko tri minute. Tommy je bio tada pogledao na svoj sat i ustanovio je da je točno za jednu minutu prošlo vrijeme dogovorenog sastanka.

Postojala je slaba mogućnost da je netko u sobi na katu čekao Gildu Glen. No ako je tako, taj se netko još krije u kući. Nitko nije izašao osim Jamesa Reillyja.

Pojurio je uz stube i brzo, ali djelotvorno, pregledao je prostorije. Nigdje se nitko nije skrivao.

Potom je razgovarao s Ellen. Pošto joj je saopćio vijest i sačekao da se stišaju prve jadikovke i zazivanja svih svetaca, postavio je nekoliko pitanja.

Je li itko dolazio tog popodneva u kući i pitao za gospođicu Glen?

Uopće nitko. Je li služavka bila na katu tijekom večeri? Da, kao i obično, oko šest je otišla spustiti zastore, a moglo je biti i koju minutu poslije šest. U svakom slučaju, bilo je to prije nego li je onaj luđak gotovo polomio alku. Ona je potrčala niz stube da otvori vrata. Kad samo pomisli da je to bio ogavni ubojica!

Tommy ju je pustio da ostane pri tome. No u sebi je osjećao neku neobičnu sućut prema Reillyju, neku nevoljkost da povjeruje u najgore o njemu. Ali nije bilo nikoga drugog tko bi mogao ubiti Gildu Glen.

Gospoda Honeycott i Ellen bile su jedine dvije osobe u kući.

Iz predvorja je čuo glasove i izašao je, da bi zatekao Tuppence i policajca s ulice. Ovaj je izvadio bilježnicu i prilično tupu olovku koju je krišom lizao. Otišao je gore i ravnodušno je promotrio žrtvu, uz primjedbu da bi mu inspektor očitao bukvicu da je išta dotaknuo. Saslušao je sve histerične ispade gospode Honeycott i njezina zbrkana objašnjenja, a povremeno bi nešto i zapisao. Njegova nazočnost unijela je smirenje i staloženost.

Tommy ga je napokon uhvatio nasamo na nekoliko trenutaka na stubama pred kućom, prije nego je otišao telefonirati u postaju.

– Recite - reče Tommy. - Vidjeli ste pokojnicu kako ulazi na ova vrata.

Jeste li sigurni da je bila sama?

– Da, bila je sasvim sama. Nitko nije bio s njom.

– Sve dok niste sreli nas, nitko nije izašao?

– Ni živa duša.

– Vi biste vidjeli da je netko izašao?

– Dakako da bih vidio. Nitko nije izašao sve do onog čudaka.

Nepokolebljivi predstavnik zakona dostojanstveno se spuštao niz stube i zastao je kod bijelih vratnica koje su na sebi nosile crveni otisak dlana.

– Pravi amater - rekao je suosjećajno. - Ostaviti takav trag.

I odjedrio je na cestu.

Od zločina je prošao jedan dan. Tommy i Tuppence još su bili u hotelu Grand, no Tommy je odlučio skinuti svećeničku odoru.

James Reilly je uhićen i bio je u pritvoru. Njegov branitelj, gospodin Marvell, upravo je završio odulji razgovor s Tommyjem o zločinu.

– Nikad to ne bih pomislio o Jamesu Reillyju - rekao je jednostavno.
- Uvijek je žestoko govorio, ali to je bilo sve.

Tommy je kimnuo.

– Trošite li energiju na pričanje, ne preostaje vam mnogo za djelovanje.

Čini mi se da ću ja biti jedan od glavnih svjedoka protiv njega. Taj razgovor što ga je vodio sa mnom neposredno prije zločina teško ga optužuje. Unatoč svemu, čovjek mi je drag. Kad bi se moglo osumnjčiti bilo koga drugoga, povjerovao bih da je nevin. Kakva je njegova priča?

Odvjetnik je naškubio usne.

– Tvrdi da ju je našao kako leži mrtva. No to je nemoguće, dakako. Drži se prve laži koja mu je pala na um.

– Ako se ispostavi da govori istinu, to će značiti da je zločin počinila naša blagovoljiva gospoda Honevcott, a to prelazi granice mašte. Da, mora da je on počinitelj.

– Služavka je čula vrisak žrtve, sjećate se - dometne odvjetnik.

– Da, služavka..

Tommy je zašutio na trenutak. Potom je zamišljeno rekao:

– Kako li smo lakovjerna stvorenja, doista. Vjerujemo dokazima kao da su Sveto pismo. Što su oni zapravo? Samo dojmovi koje su u mozgu stvorila osjetila. A što ako su dojmovi krivi?

Pravnik je slijegao ramenima.

– Pa svi znamo da postoje nepouzdana svjedoci, koji se sve više toga sjećaju kako vrijeme prolazi, a pri tome ne namjeravaju krivo svjedočiti.

– Ne mislim samo na to. Hoću reći da svi mi, svatko od nas kaže stvari koje ne stoje i nikad ne sazna da je pogriješio. Na primjer, i vi i ja, znali smo ponekad reći "Stigla je pošta", a zapravo smo htjeli reći da smo čuli dvostruko kucanje na vratima i zveckanje poklopca na sandučiću za listove. U devet slučajeva od deset bili smo u pravu i doista je stigla pošta, no isto tako deseti put moglo bi se dogoditi da se neki balavac našalio s nama. Razumjeli ste što sam htio reći?

– Daaa - reče gospodin Marvell polako. - No ne znam na što ciljate?

– Ne znate? Nisam siguran znam li to i ja. No počinje mi svitati. To je poput štapa, Tuppence. Sjećaš li se? Jedan mu kraj pokazuje na jednu stranu, no drugi je uvijek usmjeren na drugu. Bitno je samo držiš li ga za pravu stranu. Vrata se otvaraju, ali se i zatvaraju. Ljudi idu uza stube, ali se i spuštaju. Kutije se otvaraju, ali i zaklapaju.

– I što hoćeš reći? - željela je znati Tuppence.

– Tako je smiješno jednostavno, zaista - reče Tommy. - A tek mi je sada sinulo. Kako znaš da je netko ušao u kuću? Čuješ da se vrata otvaraju i s treskom zatvaraju, pa ako očekuješ da će netko ući, uvjeren si da se to i dogodilo. No može isto tako biti da je netko izašao.

– Ali gospođica Glen nije izašla?

– Nije, znam da nije ona. No izašao je netko drugi. Ubojica.

– Ali kako je onda ušla?

– Ušla je dok je gospoda Honevcott bila u kuhinji i razgovarala s Ellen.

One je nisu čule. Gospoda Honevcott vratila se u salon, pitala se je li joj sestra došla i stala je poravnavati sat. Tada je, kako joj se učinilo, čula sestrin dolazak i uspinjanje uz stube.

– Eh, pa što je s time? S koracima koji su išli gore?

– To je bila Ellen. Išla je povući zastore. Sjećaš se, gospoda Honevcott rekla je da joj je sestra zastala prije penjanja uz stube. Ta stanka bila je ono vrijeme koje je trebalo Ellen da iz kuhinje dođe u predvorje. Upravo joj je promaklo da vidi ubojicu.

– Ali Tommy, onaj njezin krik?

– Bio je to James Reillv. Nisi li primijetila kako mu je glas visok? U trenucima velikog uzbuđenja, muškarci često vrište poput žena.

– A ubojica? Mi bismo ga morali vidjeti?

– Mi smo ga vidjeli. Čak smo zastali da razgovaramo s njime. Sjećaš li se kako se policajac iznenada pojavio? Bilo je to zato što je izašao na vrata, upravo u trenutku kad se magla razišla na cesti. Sjećaš li se kako nas je iznenadio? Napokon, iako nikad ne pomišljamo na to, i policajci su ljudi kao bilo tko drugi. Vole i mrze. Žene se. .

– Mislim da je Gilda Glen neočekivano susrela svog supruga upravo pred ulaznim vratima i povelu ga je unutra da rasprave spor. On nije nalazio oduška kao Reilly u vatrenim riječima, sjeti se toga. Zacrvenjelo mu se pred očima, a palica mu je bila pri ruci..

9. Šušalo

- Tuppence - reče Tommy - morat ćemo se preseliti u veći ured.
 - Glupost - reče Tuppence. - Ne smiješ biti umišljen i povjerovati da si milijunaš samo zato što si riješio dva ili tri petparačka slučaja uz pomoć najbezobraznije sreće.
 - Sto neki zovu srećom, drugi zovu vještinom.
 - Dakako, ako doista misliš da si Sherlock Holmes, Thorndvke, McCartv i braća Okewood, sve stopljeno u jedno, tada se nema što reći. Osobno, više bih voljela da je sreća na mojoj strani, umjesto svih vještina ovog svijeta.
 - Možda ima nečega u tome - složio se Tommy. - Bez obzira na sve, potreban nam je veći ured.
 - Zašto?
 - Za Velike majstore detektivske priče - reče Tommy.
 - Potrebne su nam stotine metara dodatnih polica za knjige ako želimo pristojno oponašati Edgara Wallacea.
 - Još nismo ni imali slučaj u stilu Edgara Wallacea.
 - Bojim se da ga nikad nećemo ni imati - reče Tommy. - Ako si primijetila, on detektivu amateru nikad ne daje velike izgleda. To su uvijek slučajevi samo za Scotland Yard – ozbiljna stvar i nikakve petljanje.
- Albert, uredski momak, pojavio se na vratima.
- Inspektor Marriot želi vas vidjeti - najavio je.
 - Tajanstveni čovjek iz Scotland Yarda - mrmljao je Tommy.

– Najbolji od najboljih - dometnu Tuppence. Inspektor im je prišao sa širokim osmijehom na licu.

– Pa kako ste i kako ide posao? - upitao je srdačno. - Nadam se još bolje od one naše male pustolovine prije nekoliko dana?

– Doista, nije nam loše - reče Tuppence. - Ono s čovjekom u novinskom odijelu bilo zaista izvanredno, zar ne?

– Pa, ne znam bih li ja osobno to tako opisao - bio je Marriot oprezan.

– Koje vas je dobro dovelo danas k nama, Marriot? - upita Tommy. - Nije samo briga za dobrobit našeg duševnog zdravlja, zar ne?

– Ne - reče inspektor. - Imam posla za nenadmašnog gospodina Blunta.

– Ha! - prihvati Tommy. - Dajte da na lice navučem odgovarajući prikladan izraz.

– Došao sam vam predložiti nešto, gospodine Beresford. Sto biste rekli na to da pohvatate bandu zaista krupnih zločinaca.

– Ima li uopće tako nečega?

– Kako to mislite, postoji li?

– Uvijek sam mislio da su bande plod mašte, da se mogu naći samo u romanima, poput velekriminalaca i arhivaralica.

– Majstora zločina zaista nema mnogo - suglasio se inspektor. - Ali sam Bog zna koliko se zločinačkih bandi mota po našoj zemlji.

– Ne znam kako bih se mogao nositi sa skupinom pravih zločinaca - reče Tommy. - Amaterski zločin, zločin u nekoj skladnoj bračnoj zajednici, to su područja u kojima laskam sebi da pobirem uspjeh. Drama sa snažnom obiteljskom pozadinom. To su prave stvari, a

Tuppence je pri ruci da ponudi one sitne ženske detalje koji su toliko važni i koje će previdjeti neka hladna muška glava.

Njegovu je ljeporječivost prekinuo jastuk što ga je Tuppence bacila na njega i doviknula mu da ne brblja gluposti.

– Rado se šalite, zar ne, gospodine? - reče inspektor Marriot, očinski se smiješeći oboma. - Ako mi nećete zamjeriti, rekao bih da je zadovoljstvo gledati dvoje mladih ljudi kako uživaju u životu.

– Uživamo li u životu? - reče Tuppence šireći oči. - Rekla bih da je tako.

Nikad dosad nisam razmišljala o tome.

– Da se vratimo toj družini o kojoj ste govorili - nastavio je Tommy. —

Unatoč mojoj razgrananoj privatnoj praksi, vojvotkinjama, milijunerima i najuglednim predsjednicama istaknutih društava, možda bih se dao nagovoriti da razmotrim taj vaš slučaj. Ne bi mi bilo lako pri srcu da budem svjedokom neuspjeha Scotland Yarda. Tisak bi vam bio za petama prije nego li se osvijestite.

– Kao što netom rekoh, vi ne možete bez šale. Dakle, riječ je o sljedećem.

– Ponovno je povukao stolac prema naprijed. - U optičaju je velika količina lažnog novca, stotine novčanica. Iznenadilo bi vas koliko ih je.

Sve su izvanredno dobro urađene. Evo, ovo je jedna od tih.

Iz džepa je izvadio novčanicu od jedne funte i pružio ju je Tommyju.

– Izgleda kao prava, zar ne?

Tommy je s velikim zanimanjem promotrio novac.

– Tako mi svega, nikad ne bih pomislio da nešto nije u redu s njom.

– Ne bi ni većina ljudi. A ovo je prava. Pokazat ću vam razlike. . vrlo su male, no uskoro ćete ih moći razlikovati. Uzmite ovu lupu.

Na kraju petominutne poduke i Tommy i Tuppence postali su pravi stručnjaci.

– Sto želite da učinimo, inspektore Marriot? - upita Tuppence. - Samo da držimo oči širom otvorene?

– Mnogo više od toga, gospodo Beresford. Pouzdajem se u vas da ćete prodrijeti u srž stvari. Gledajte, otkrili smo da se novčanice stavljaju u optičaj negdje u West Endu, u najotmjenijoj četvrti Londona. Raspačava ih netko tko je vrlo visoko na društvenoj ljestvici. Šalju ih i na drugu obalu Engleskog kanala, na europski kontinent. Jedna nas osoba naročito zanima. Neki bojniki Laidlav/, možda ste čuli za njega?

– Mislim da jesam - reče Tommy. - Ima neke veze s konjskim utrkama, zar ne?

– Da. Bojniki Laidlav/ vrlo je dobro poznat po vezama s trkalištem.

Nemamo ništa određenog protiv njega, no opći je dojam da je nekako previše vješto isplivao iz nekoliko prilično mutnih poslovnih pothvata.

Dobro upućeni ljudi kimaju prilično zagonetno glavom kad se spomene njegovo ime. Nitko ne zna mnogo o njegovoj prošlosti ili kakvo mu je podrijetlo. Žena mu je vrlo privlačna Francuskinja koja se može vidjeti posvuda, u pratnji cijele svite kavalira. Bit će da troše gomilu novca, ti Laidlawi, a ja bih volio znati odakle potječe.

– Možda od silnih obožavatelja.

– To je opće mišljenje. No nisam siguran u to. Možda je posrijedi slučajna podudarnost, ali velika količina novčanica dolazi iz neke vrlo male kockarnice koju često posjećuju Laidlav/i i njihovi prijatelji. To

kladilačko, kartaško društvo razbacuje se s vrlo mnogo krivotvorenih novčanica. Nema boljeg načina da se one puste u opticaj.

– I kako se mi uklapamo u to?

– Evo ovako. Mladi St. Vincent i njegova supruga vaši su prijatelji, zar ne? Oni su prilično prisni s Laidlawovim društvom, iako ne više onako kao prije. S njihovom pomoći neće vam biti teško steći povjerenje u tom društvu, što nitko od naših ljudi ne bi mogao ni pokušati. Nema ni najmanje mogućnosti da vas razotkriju. Imat ćete idealnu priliku.

– I što to točno moramo saznati?

– Odakle nabavljaju robu, ako je uopće oni raspačavaju.

– Razumijem - reče Tommy. - Bojnik Laidlaw putuje u inozemstvo s praznim kovčegom. Kad se vraća, nabijen je krivotvorenim novčanicama da puca po šavovima. A kako to izvodi? Ja ga uhodim i saznam. Jeste li to tako zamislili?

– Uglavnom, da. No nemojte zanemariti gospodu i njezina oca, Monsieura Herouladea. Sjetite se da se novčanice mogu naći s obje strane Kanala.

– Dragi moj gospodine Marriot - uskliknu Tommy prijekorno. - Bluntovi nenadmašni detektivi ne znaju za značenje riječi "zanemariti".

Inspektor je ustao.

– Dakle, želim vam svaku sreću - rekao je i otišao.

– Ha! - reče Tuppence oduševljeno.

– Molim? - zbunjeno će Tommy.

– Krivotvoreni novac - objasni Tuppence. - Lažna lova. Ah, Tommy, napokon imamo slučaj kao iz romana Edgara Wallacea. Konačno

smo se uvrstili u velike.

– Jesmo - reče Tommy. - I krećemo u lov na šuškalu i ulovit ćemo ga.

– Jesi li rekao šuškalu ili ćuškalu?

– Šuškalu.

– Je li, a što je šuškalu?

– Nova riječ koju sam sada skovao - reče Tommy. - Opis za nekoga tko stavlja u opticaj lažni novac. Novčanice šuščaju; prema tome naziv za njega je šuškalu. Što bi moglo biti jednostavnije?

– To je dobra zamisao - reče Tuppence. - Tako naš posao izgleda uvjerljivije. Uživat ću u ovom slučaju. Noćni barovi i kokteli u izobilju.

Moram sutra kupiti novo crnilo za trepavice.

– Trepavice su ti već dovoljno crne - prigovorio je njezin muž.

– Mogu ih još više pocrniti - reče Tuppence. - I novi ruž za usne dobro bi došao. Onaj ultra svijetli.

– Tuppence - reče Tommy. - U dnu duše prava si razvratnica. Kako li je dobro što si se udala za tako stalozhenog trijeznog muškarca srednjih godina poput mene.

– Čekaj samo - reče Tuppence. - Možda ćeš biti manje trijezan kad neko vrijeme budeš boravio u klubu Python.

Tommy je iz ormara izvadio nekoliko boca, dvije čaše i miješalicu za koktele.

– Počnimo odmah - reče. - Za petama smo ti, Šuškalu, i zgrabit ćemo te za gušu.

Upoznavanje s Laidlawima bilo je vrlo lako. Tommy i Tuppence, mladi, dobro odjeveni, željni života i očito s dovoljno novca za trošenje, ubrzo su postali prisni s tim krugom u kojemu su se Laidlav/i bili udomaćili.

Bojnik Laidlaw bio je visok plavokos muškarac, pojavom tipični Englez, naglašena sportskog nastupa, s čime su u neskladu bile tvrde brazde oko očiju i povremeni postrani pogled, što se nije uklapalo u očekivanu sliku o njegovoj naravi.

Bio je vrlo vješt kartaš i Tommy je zapazio da se rijetko dizao od stola kao gubitaš kad su uložili bili visoki.

Marguerite Laidlav/ bila je sasvim drukčija ptičica. Dražesna osoba, vitka poput šumske vile i s licem kao da ga je naslikao Greuze. Njezin meki i otegnuti engleski bio je čaroban i Tommy se nije čudio što su joj robovali mnogi muškarci. Čini se kao da je od prvog trenutka bacila oko na Tommyja, a on je, u skladu sa svojom ulogom, dopustio da bude uvučen u njezinu svitu.

– Moj Tommiii - govorila bi. - Ali ja nikako ne mogu bez mog Tommiiija.

Njegova kooosa, ta je boje suuunca koje zalaaazi, zar neee?

Njezin je otac bio mnogo zagonetnija ličnost. Vrlo korektan, vrlo suzdržan, crne bradice i prodornih očiju.

Tuppence je prva zabilježila napredak. Došla je do Tommyja s deset novčanica od jedne funte.

– Pogledaj ih. Lažne su, zar ne?

Tommy ih je proučio i potvrdio dijagnozu što ju je postavila Tuppence.

– Gdje si ih dobila?

– Od onog mladića, Jimmvja Faulkenera. Dala mu ih je Marguerite Laidlaw da ih u njezino ime položi u kladionicu na konjskim utrkama.

Rekla sam da mi treba sitan novac i dala sam mu desetaču za njih.

– Sve nove i šušlave - reče Tommy zamišljeno. - Nisu mogle proći kroz mnogo ruku. Vjerujem da mladi Faulkener nije kriv.

– Jimmy? Ah, tako je drag. Mi smo postali veliki prijatelji.

– To sam primijetio - reče Tommy ledeno. - Misliš li da je to neophodno potrebno?

– Hej! To nije službeni potez - reče Tuppence vedro. - To je iz čiste zabave. On je tako sladak dečko. Radujem se što ga mogu iščupati iz pandži te žene. Nemaš pojma koliko on novca troši na nju.

– Imam dojam da se prilično zagrijao za tebe, Tuppence.

– Ponekad i ja pomislim to isto. Lijepo je znati da si još mlada i privlačna, zar ne?

– Razina tvog ćudoređa, Tuppence, bijedno se srozava. Ti iz krivog kuta gledaš na te stvari.

– Već se godinama nisam tako dobro zabavljala - izjasnila se Tuppence bez srama. - Uostalom, a ti? Je li te uopće viđam ovih dana? Nisi li neprestano kuhan i pečen s Marguerite Laidlaw?

– Posao - reče Tommy suho.

– A privlačna je, zar ne?

– Nije moj tip - reče Tommy. - Ne divim joj se.

– Lažljivče - smijala se Tuppence. - Ali uvijek mi je bilo milije udati se za lažljivca nego za glupana.

– Rekao bih - reče Tommy - da za supruga nije neophodno da bude ijedno od toga.

No Tuppence mu je dobacila samo sažalni pogled i povukla se.

Medu obožavateljima gospode Laidlav/ bio je i jednostavan, no vrlo imućan gospodin po imenu Hank Ryder.

Gospodin Ryder došao je iz Amerike, iz Alabame, i od samog početka nastojao je postati Tommyjev prijatelj i pouzdanik.

– To je izvanredna žena, gospodine - reče gospodin Ryder, prateći očaranim pogledom zavodljivu Marguerite. - Preko glave nabijena kulturom. La gaie France - nenadmašna je, zar ne? Kad sam u njezinoj blizini, osjećam se kao da sam jedan od prvih pokusnih kunića Svevišnjega. Rekao bih da se On morao prilično potruditi prije nego što je uspio stvoriti tako nešto ljupko kao što je ova savršeno pristala žena.

Tommy se uljudno složio s tim osjećajima i gospodin Ryder još se više razgalio.

– Prava je sramota da tako ljupko stvorenje ima novčanih briga.

– Ima li?

– Mož'te mislit da ima. Čudan svat, taj Laidlav/. Trta ju je od njega.

Rekla mi je. Boji se priznati mu svoje male dugove.

– Jesu li to zaista mali dugovi? - upita Tommy.

– Mali, kako se uzme! Uostalom, žena mora imati haljina, a što ih je manje, to više stoje, tako se barem meni čini. Zgodna žena poput nje neće hodati naokolo u nečemu što je po lanjskoj modi. Pa onda karte.

Sirotica, prili- čno je loše sreće u kartanju. Eto, sinoć je u igri sa mnom izgubila pedeset funti.

– Večer prije dignula je dvije stotine od Jimmvoja Faulkenera - dodao je Tommy hladno.

– Je li, zaista? Sad mi je malo lakše. Uzgred, čini mi se da upravo sada u vašoj zemlji kola prilično mnogo lažnjaka. Uplatio sam priličnu hrpu jutros u banci i ljubazni gospodin s one strane šaltera rekao mi je da je dvadeset pet novčanica od njih bilo krivotvoreno i bezvrijedno.

– To je priličan omjer. Jesu li izgledale kao nove?

– Nove i šušlave, kao ispod čekića. Gle, to su bile one kojima mi je platila gospoda Laidlav/, rekao bih. Da mi je znati odakle ih je dobila.

Vjerojatno od jednog od onih pokvarenjaka u kladionicama, sasvim sigurno.

– Da - reče Tommy. - Vrlo vjerojatno.

– Znate, gospodine Beresford, za mene je to otmjeno društvo nešto novo.

Sve te fine dame i ostala šminka. Tek sam nedavno zgrnuo lov. I odmah sam došao preko u Europu da vidim kakav je pravi život.

Tommy je povlađivao kimanjem. U sebi je zaključio kako će gospodin Ryder uz svesrdnu pomoć Marguerite Laidlaw vidjeti vrlo mnogo života i da će cijena toj usluzi biti vrlo visoka.

U međuvremenu je, već po drugi put, zabilježio da su lažne novčanice razmijenjene tu odmah njemu pod nosom i da je vrlo vjerojatno Marguerite Laidlav/ imala svoje prste u tome.

Sljedeće je večeri dobio i dokaz.

Dogodilo se to na onom malom odabranom sastajalištu koje je spomenuo inspektor Marriot. Ondje se plesalo, no pravi je mamac tog lokala bio iza velikih vrata na posmak. Ondje su bile dvije

prostorije sa stolovima presvučenima zelenom čohom. Svake su se večeri premetale velike svote novca.

Marguerite Laidlaw napokon je ustala na polazak i gurnula je Tommyju u šaku hrpu sitnih novčanica.

– Tako su nesprhetne Tomiii - zamijenit ćete ih, da? Za krhupni novac.

Vidite moju slatku torhbicu - sasvim će je izobličiti.

Tommy joj je donio novčanicu od sto funti što ju je tražila. A potom je u nekom mirnom kutu pregledao novac koji mu je dala. Barem je četvrtina bila lažna.

Odakle ih je nabavljala? Na to pitanje još nije imao odgovor. Uz Albertovu pomoć, pouzdano je znao da Laidlaw nije krivac. Njegov se svaki korak nadzirao i nije bilo znakova da je umiješan.

Tommy je posumnjao u njezina oca, u mrzovoljna Monsieura Herouladea. Često je putovao u Francusku i nazad. Što bi bilo jednostavnije nego da prenosi novčanice? Dvostruko dno u kovčegu ili nešto slično.

Tommy je polako izlazio iz kluba, udubljen u misli, no odmah mu je pozornost zaokupila neposredna zbilja. Vani na ulici stajao je gospodin Hank P. Ryder i odmah je bilo očito da gospodin Ryder nije sasvim trijezan. Ovog je trenutka upravo pokušavao odložiti šešir na hladnjak nekog automobila i svaki je put promašio za nekoliko centimetara.

– Taj prrrokleti štalak, taj prrrokleti štalak - jadikovao je gospodin Ryder.

– Ni sluga onome u Americi. Tamo svake noći mogu objesiti šešir.. svake noći, gossspodine. V-vvi imate dva šešššira. Nikad nišššam vidio nekoga sa dva šešššira. To je možžžda zbog klime.

– Možda imam dvije glave - bio je Tommyjev sumorni odgovor.

– Da, žžžaista - pentao je gospodin Ryder. - To je čudno. To je značčajna činjenica. Idemo na koktel. Prohihibicija.. eto što mi je napravila. Mislim da sam pijan, prooopisno pijan. Koktelji. . miješao.. martinije. . mar- garite. . krvave marije. . sve sam pomiješao.. nisam trebao, k vragu, kaaažem.. Tommy ga je prekinuo.

– Dobro, dobro - umirivao ga je. - Kako bi bilo da pođete kući?

– Nemam kamo ići - zavapio je gospodin Ryder.

– U kojem ste hotelu odsjeli? - upita Tommy.

– Ne mogu kući - nastavio je gospodin Ryder. - Potraga za blagom.

Velika lova. Sjajna igra. Ona je vodila. Whitechapel. . bijela srca... tuga do groba..

– Nije važno - reče Tommy. - Gdje ste bili.. Gospodin se Ryder odjednom uozbiljio. Ispravio se i na neki je čudesan način uspostavio nadzor nad jezikom.

– Mladiću, govorim vam. Margee me je povelala. U svojem autu. Igra koja se zove Potraga za blagom. Omiljena igra engleške aristokracije. Pod kamenim kockama na cestama. Petšto funti. Ozbiljna stvar, kažem vam, na časnu riječ. Govorim vam, mladiću. Ljubazni ste prema meni. Stalo mi je do vaše dobrobiti. Mi Amerikanci..

Tommy ga je ovaj put prekinuo usred rečenice.

– Sto ste rekli? Gospoda Laidlaw vas je povelala svojim kolima?

Amerikanac ga je promatrao telećim pogledom i potvrdio kimanjem glave.

– U Whitechapel? Ponovno taj teleći kimoglav.

– I tamo ste našli pet stotina funti? Gospodin se Ryder borio s riječima.

– O-oona je našla - ispravio je svog sugovornika. - Pustila me je da čekam vani. V-vvani pred vratima. Uvijek moram van. To je tužno.

Sudbina. Vani. . uvijek sam pred vratima.

– Biste li znali reći kako ste došli onamo?

– Mislim da bih. Hank Ryder ne gubi orijentaciju.

Tommy ga je vukao sa sobom bez mnogo obzira. Našao je svoj auto ondje gdje ga je ostavio i ubrzo su se vozili prema istoku Londona.

Hladni je zrak otrijeznio gospodina Rydera. Pošto je odrijemao na Tommyjevu ramenu, probudio se bistre glave i osvježen.

– A gdje smo mi to? - zatražio je objašnjenje.

– U Whitechapelu - reče Tommy škrt. - Jeste li ovdje bili noćas s gospodom Laidlav/?

– Čini mi se prilično poznatim - priznao je gospodin Ryder pošto se ogledao. - Čini mi se da smo negdje malo niže skrenuli lijevo. Tamo. . tamo u onu ulicu.

Tommy je poslušao i skrenuo kola. Gospodin Ryder izdavao je daljnje naloge.

– To je tu. Siguran sam. Sada desno. Nije li smrad odvratn? Da, sada pokraj one krčme na uglu.. oštro lijevo i stanite na ulazu u taj mali prolaz. Ali čemu je sve to? Dajte, recite mi? Je li ostalo još nešto od tog blaga? Ili ćemo ih potegnuti za nos?

– Upravo to - reče Tommy. - Nasamarit ćemo ih. Dobra šala, zar ne?

– Sjajno - suglasio se gospodin Ryder. - Iako mi još nije sasvim jasno o čemu je riječ - dodao je tugaljivo.

Tommy je izašao i pomogao je svom suputniku da se iskrca. Ušli su u prolaz. S lijeve strane bile su pozadine niza oronulih kuća, od kojih je većina imala vrata što su se otvarala u prolaz. Gospodin se Ryder zaustavio pred jednim od njih.

– Ovamo je ušla - izjavio je. - Bila su to ova vrata, siguran sam u to kao u smrt.

– Podsjeća me na priču o vojniku i kraljevni. Sjećate se, nacrtali su križ na vratima da pokažu koja su prava i gdje je nestala kraljevna. Hoćemo li i mi učiniti isto?

Smijući se, iz džepa je izvadio komad krede i nacrtao je nešto nalik križu na donjem dijelu vrata. Potom je bacio pogled na različite tamne obrise što su se ocrtavali visoko na zidovima u uličici, od kojih se jedan oglasio zavijanjem od kojeg se ledila krv.

– Ovdje ima mnogo mačaka - primijetio je veselo.

– Kakva su pravila? - upita gospodin Ryder. - Moramo li ući?

– Uz dužni oprez, ući ćemo - reče Tommy.

Pogledao je gore i dolje po prolazu pa je pokušao tiho otvoriti vrata.

Popustila su. Rastvorio ih je širom i provirio u tamno dvorište.

Ušao je bez šuma, a gospodin mu je Ryder bio za petama.

– Hej! - reče potonji. - Netko dolazi prolazom. Vratio se u uličicu.

Tommy je nekoliko trenutaka stajao nepomično, a zatim je iz džepa izvadio malu svjetiljku i na trenutak ju je upalio. Taj kratkotrajni bljesak dostajao je da vidi put pred sobom.

Nastavio je napredovati i okušao se sa zatvorenim vratima pred sobom.

I ta su se otvorila pa ih je vrlo tiho odškrinuo i ušao.

Pošto je nekoliko trenutaka stajao na miru i osluškivao, ponovno je zasvijetlio svjetiljkom. Time kao da je dao znak da mjesto oživi. Dvojica su stajala pred njim, a dvojica iza njega. Bacili su se na Tommyja i srušili su ga na tlo.

– Svjetlo - zamumlao je nečiji glas.

Upaljena je petrolejska svjetiljka. Pri njezinoj svjetlosti Tommy je ugledao niz neugodnih lica. Očima je hitro preletio po sobi i procijenio neke predmete.

– Ah! - reče zadovoljno. - Glavni stožer pogona za krivotvorine, ako se ne varam.

– Zavežite gubicu - zarežao je jedan od prisutnih. Vrata za Tommyjem otvorila su se i zatvorila. Progovorio je raspoloženi i dobro poznati glas.

– Namamio sam ga. Tako mu je i trebalo. Dakle, najboljem od najboljih detektiva mogu reći da je nadrljao.

– Kako laskav naziv - reče Tommy. - Kako li mi godi. Da. Ja sam Tajanstveni čovjek iz Scotland Yarda. Nije li to gospodin Hank Ryder.

To je iznenađenje.

– Rekao bih da doista tako mislite. Skoro sam puknuo od smijeha kako sam vas cijele večeri vukao za nos. Vodio sam vas ovamo kao malo dijete. A vi ste uživali u svom lukavstvu. Eh, sinko, za petama sam vam od samog početka. Niste se vi spetljali s tim društvom samo tako, radi zabave. Pustio sam vas da se igrate neko vrijeme, a kad ste počeli ozbiljno sumnjati u dražesnu Marguerite, rekoh sebi: "Sad je vrijeme da ga navedemo na tanak led." Rekao bih da vaši prijatelji neće čuti za vas još prilično vremena.

– Hoćete me srediti? To je prikladan izraz, pretpostavljam.

– Imate dobre živce, mora se priznati. Ne, nećemo poduzimati nikakvo nasilje. Samo ćemo vas držati pod nadzorom, da tako kažemo.

– Mislim da se kladite na krivog konja - reče Tommy. - Nemam namjeru biti "pod nadzorom", kako vi to kažete.

Gospodin se Ryder srdačno nasmijao. Izvana se začula mačka koja je sjetno tulila na mjesec.

– Oslanjate se na onaj križ na vratima, je li, sinko? - reče gospodin Ryder.

– Ne bih, da sam na vašem mjestu. Zato što poznam onu Andersenovu priču koju ste spomenuli. Čuo sam je kad sam bio mali dječak. Vratio sam se u prolaz da bih odigrao ulogu psa s očima velikima poput mlinskog kola. Da ste sada u toj uličici, vidjeli biste da su sva vrata označena istovjetnim križem.

Tommy je klonula duha pognuo glavu.

– Mislili ste kako ste silno lukavi, zar ne? - reče Ryder.

Tek što su te riječi sišle s njegovih usana, oštra lupa odjeknu na vratima.

– Što je to? - uplašeno je zapitao.

Istodobno, napad je krenuo i na prednjim vratima kuće. Ona vrata pozadi bila su vrlo tanka. Brava je smjesta popustila i inspektor Marriot pojavio se među vratnicama.

– Čestitam, Marriot. Dobro obavljen posao - reče Tommy. - Imali ste potpuno pravo u pogledu gradske četvrti. Dopustite da vas upoznam s gospodinom Hankom Ryderom koji je dobro potkovan u svim bajkama.

– Znate, gospodine Ryder - dodao je slatkorječivo - bio sam sumnjao u vas. Albert (onaj mladac velikih ušiju što izgleda tako službeno, to

je Albert) imao je nalog da svojim motorom prati vas i mene ako bilo kamo krenemo automobilom. I dok sam napadno crtao križ na vratima kako bih privukao vašu pozornost, istodobno sam na tlo ispraznio gotovo cijelu bočicu valerijana. Odvratni miris, no mačke ga vole. Sve mačke iz susjedstva okupile su se oko tog mjesta i tako su Albertu i policiji označile pravu kuću.

Sa smiješkom je promatrao zabezeknutog gospodina Rydera. Potom je ustao.

– Rekoh da ćemo te, Šuškalu, zgrabiti za gušu. I zgrabio sam te - dometnuo je.

– Koga vraga to brbljate? - upita gospodin Ryder. - Što vam je to..

Šuškalu?

– Vidjet ćete među natuknicama u sljedećem leksikonu kriminologije - odgovori Tommy. - Porijeklo izraza nepoznato.

Ogledao se oko sebe sa zadovoljnim osmjehom.

– Laku noć Marriot, Moram otići onamo gdje me očekuje sretan završetak priče. Nema nagrade koja bi se mogla mjeriti s ljubavlju dobre žene, a ljubav dobre žene čeka me kod kuće. Tome se barem nadam, no čovjek ovih dana nikad ne može biti siguran. Ovo je bio vrlo opasan posao, Marriot. Poznajete li satnika Jimmyja Faulkenera?

Pleše jednostavno božanstveno, a njegovo znanje miješanja koktela.. !

Da, Marriot, bio je to vrlo pogibeljan posao.

10. Umorstvo na igralištu za golf

– Znaš li gdje ćemo ručati danas, Tuppence? Gospoda Beresford razmislila je o pitanju.

– U Ritzu? - predložila je s mnogo nade.

– Pokušaj još jednom.

– U onom slatkom mjestu u Sohou?

– Ne. - Tommyjev glas odzvanjao je važnošću. - U zalogajnici A.B.C.

Zapravo u ovoj.

Hitro ju je uveo u lokal spomenute vrste i poveo ju je do stola s mramornom pločom u uglu.

– Izvrsno - reče Tommy zadovoljno, dok je zauzimao mjesto. - Ne može biti bolje.

– Čemu možemo zahvaliti tu neočekivanu opsjednutost jednostavnim životom? - htjela je znati Tuppence.

– Gledate, Watsone, a ne zapažate. Pitam se hoće li se neka od onih bahatih gospodični udostojati da nas primijeti? Sjajno, vuče se prema nama. Istina je da djeluje kao da razmišlja o nečemu sasvim desetom, no nema dvojbe da je njezina podsvijest zaokupljena ovozemaljskim dobrima kao što su slanina s jajima i šalica čaja. Kosani odrezak i pržene krumpire, molim, gospođice, i veliku kavu, pecivo i maslac, a za gospodu hladni narezak.

Konobarica je ponavljala narudžbu nabusitim glasom, no Tuppence se naglo nagnula naprijed i prekinula je.

– Ne, nikakav odrezak i krumpire. Ovaj će gospodin jesti pitu od sira i čašu mlijeka.

– Pita od sira i čaša mlijeka - rekla je konobarica još prezirnije, ako je to uopće bilo moguće. Neprestano u mislima na nešto drugo, odgegala je.

– To je bilo potpuno neprimjereno - reče Tommy ledeno.

– Ali sam u pravu, zar ne? Ti si Starac u kutu? Gdje ti je komad uzice?

Tommy je iz džepa izvukao dugu zamršenu uzicu i stao vezati čvorove.

– Sve je pripravljeno, do najmanjih pojedinosti - gundao je.

– Ipak si malo pogriješio u naručivanju svog obroka.

– Žene sve tako doslovno shvaćaju - reče Tommy. - Ako išta mrzim piti, to je mlijeko, a pita od sira uvijek je tako žuta i izgleda odvratno.

– Budi iznad toga - reče Tuppence. - Gledaj kako se ja nosim s hladnim nareskom. Zapravo je jako dobar taj hladni jezik. U redu, dakle, pripravna sam biti gospođica Polly Burton. Zaveži jedan veliki čvor i kreni.

– Prije svega - reče Tommy - govoreći potpuno neslužbeno, dopusti da naglasim sljedeće. U posljednje se vrijeme ne pretrgavamo od posla.

Ako posao neće k nama, mi moramo k poslu. Posvetimo svoje umne sposobnosti jednoj od najvećih javnih zagonetki našeg vremena. Čime dolazim do srži stvari, do zagonetke iz Sunningdalea.

– Ah! - reče Tuppence s velikim zanimanjem. - Zagonetka iz Sunningdalea!

Tommy je iz džepa izvadio zgužvani isječak iz novina i stavio ga na stol.

– Ovo je najnovija slika satnika Sesslea, objavljena u "Daily Leaderu".

– Pitam se - dometnu Tuppence - zašto netko ne tuži te novine. Možeš vidjeti samo to da je na slici muškarac i to je sve.

– Kad sam spomenuo zagonetku iz Sunningdalea, trebao sam reći takozvana zagonetka iz Sunningdalea - brzo je nastavio Tommy. - To je možda tajna za policiju, no ne i za inteligentan um.

– Daj svezi još jedan uzao - reče Tuppence.

– Ne znam koliko se sjećaš tog slučaja - staloženo nastavi Tommy.

– Svega se sjećam, no ne bih željela unijeti nered u tvoj stil.

– Bilo je to prije malo više od tri tjedna - reče Tommy - kad se na poznatom terenu za golf zbilo ono jezivo otkriće. Dva člana kluba, koji su uživali u ranoj jutarnjoj igri, užasnula su se kad su kod početnog mjesta za sedmu rupu našli čovjeka kako leži licem prema tlu. Još prije nego li su ga okrenuli, naslutili su da je to satnik Sessle, dobro poznata osoba s terena za golf, i znan po tome što je uvijek nosio kaput za golf osobite modre boje.

– Satnika Sesslea često su viđali dok je u rano jutro vježbao na igralištu pa se u prvi mah povjerovalo da je iznenada podlegao nekoj srčanoj bolesti. No liječnik koji ga je pregledao otkrio je jezovitu činjenicu, naime da je bio umoren, proboden kroz srce osobitim predmetom, ženskom iglom za šešire. Također je ustanovljeno da je bio mrtav najmanje dvanaest sati.

– To je cijeli slučaj učinilo još složenijim, a ubrzo su na svjetlo dana iskrsnule vrlo zanimljive činjenice. Posljednja osoba koja je satnika Sesslea vidjela živa bio je njegov prijatelj i partner gospodin Hollaby

iz osiguravajućeg društva Porcupine Assurance Co. On je ispričao sljedeću priču:

– Sessle i on već su odigrali jednu igru tijekom dana. Poslije čaja Sessle je predložio da odigraju još nekoliko rupa prije nego li se toliko smrači da se više ne može vidjeti. Hollaby je pristao. Sessle je očito bio dobro raspoložen i bio je u izvrsnoj formi. Jedan javni puteljak siječe igralište i upravo kad su igrali kod šestog zelenila, Hollaby je primijetio neku ženu kako se približava stazom. Bila je vrlo visoka i odjevena u smeđe, no on je nije pomnije promotrio, a misli da je Sessle uopće nije primijetio.

– Staza o kojoj je riječ siječe sedmi početni položaj - nastavio je Tommy. —

Žena je prošla mimo tog mjesta i stala je na udaljenijem rubu, kao da je čekala. Satnik Sessle prvi je stigao do položaja za početni udarac, jer gospodin je Hollaby zamjenjivao zastavicu u rupi. Kad se potonji približio zelenilu, s iznenađenjem je primijetio da žena i Sessle razgovaraju. Dok je prilazio, ono se dvoje naglo okrenulo, a Sessle je doviknuo preko ramena: "Samo trenutak."

– Njih su dvoje otišli zajedno, očito zabavljeni ozbiljnim razgovorom. Na tom mjestu puteljak izlazi iz igrališta i gubi se između dviju tankih živica susjednih vrtova, a potom vodi na cestu prema Windleshamu.

– Satnik Sessle održao je riječ. Pojavio se poslije minute ili dvije, na Hollabyjevo veliko zadovoljstvo zato što su se približavala druga dva igrača koji su bili za njima, a i mrak je padao. Nastavili su igrati i Hollaby je odjednom primijetio kako se nešto događa s njegovim suigračem. Ne samo da je gadno griješio u udarcima, nego mu je i lice odavalo zabrinutost, a čelo je jako namrštilo. Jedva je odgovarao na primjedbe svog partnera, udarci su mu postali užasni. Očito se dogodilo nešto što ga je potpuno izbacilo iz igre.

– Odigrali su tu rupu, pa i osmu, a tada je satnik Sessle iznenada izjavio da je svjetlo slabo i da ide kući. Upravo na tom mjestu još je jedan od onih uskih usijeka koji vode na cestu prema Windleshamu

pa je satnik Sessle krenuo onuda jer je to bila prečica prema njegovoj kući, maloj vili na spomenutoj cesti. Ona su se druga dva igrača približila, vojnik Barnard i gospodin Lecky, pa im je Hollaby spomenuo naglu promjenu u Sessleovu ponašanju. I oni su ga vidjeli kako razgovara sa ženom u smedem, no nisu bili dovoljno blizu da joj vide lice. Svi su se troje pitali što li mu je to mogla reći da je to tako uzrujalo njihova prijatelja.

– Svi su se vratili u zgradu kluba i - koliko se tada znalo - bili su posljednji koji su vidjeli satnika Sesslea živa. Bilo je to u srijedu, a srijedom se prodaju jeftine karte za London. Muž i žena, koji održavaju malu Sessleovu vilu, po ustaljenom običaju otišli su u London i nisu se vraćali sve do polaska kasnog vlaka. Ušli su u kuću kao i obično i vjerovali su da njihov poslodavac spava u svojoj sobi. Gospoda Sessle, njegova supruga, bila je otputovala u posjet.

– Ubojstvo satnika bila je zagonetka koja je trajala devet dana. Nitko nije mogao ponuditi motiv. O identitetu visoke žene u smedem također se živo raspravljalo, no bez rezultata. Policiji se, po običaju, predbacivala nedjelotvornost, vrlo neopravdano, kako se poslije ustanovilo. Jer tjedan dana poslije uhićena je djevojka po imenu Doris Evans i optužena je za ubojstvo satnika Anthonyja Sesslea.

– Policija je imala malo dokaza na kojima bi se mogla temeljiti optužba: pramen svijetle kose što su ga uhvatili prsti ubijenoga i nekoliko vunениh niti žarke boje, zakvačenih za dugme njegova modrog kaputa.

Temeljito raspitivanje na kolodvoru i drugdje ponudilo je sljedeće činjenice:

– Neka mlada djevojka odjevena u svijetlocrveni ogrtač i suknju stigla je te večeri vlakom oko sedam sati i propitkivala se o putu prema kući satnika Sesslea. Poslije dva sata ista se djevojka pojavila na željezničkoj postaji. Kosa joj je bila u neredu, a šešir nakrivljen. Doimala se kao da je vrlo uznemirena. Raspitivala se o vlakovima prema Londonu i neprestano se ogledala preko ramena, kao da se boji nečega.

– Naša je policija u mnogom pogledu čudesna. Samo s tim mršavim dokazima na raspolaganju, uspjeli su naći djevojku i identificirati je kao Doris Evans. Optužena je za umorstvo i upozorena je da će sve što bude rekla biti iskorišteno protiv nje, no unatoč tome uporno je tražila da dade izjavu, a tijekom postupka što je slijedio tu je izjavu ponovila nekoliko puta, bez znatnijih odstupanja.

– Njezina priča glasi kako slijedi: Po zanimanju je tipkačica. Neke se večeri u kinu sprijateljila s dobro odjevenim gospodinom koji joj je izjavio da mu se ona sviđa. Njegovo je ime bilo, rekla je, Anthonv.

Predložio joj je da dođe k njemu u njegovu vilu u Sunningdaleu. Tada nije imala pojma, a ni ikad poslije, da je oženjen. Dogovorili su se da će doći sljedeće srijede, sjećaš se, to je dan kad je posluga slobodna i kad njegove supruge neće biti kod kuće. Na kraju joj je rekao da mu je puno ime Anthony Sessle i dao joj je adresu kuće.

– Te večeri o kojoj je riječ, ona je došla u vilu, gdje ju je dočekaio Sessle koji se upravo vratio s igrališta za golf. Iako je tvrdio kako je radostan što je vidi, djevojka je izjavila da je od samog početka njegovo ponašanje bilo neobično i drukčije nego prije. U njoj se rodila neka slutnja straha i žarko je poželjela da nije bila došla.

– Poslije jednostavnog obroka koji je bio unaprijed pripremljen i poslužen, Sessle je predložio da izađu na kraću šetnju. Kad je djevojka pristala, izveo ju je iz kuće pa niz cestu i kroz usijek na igralište.

Iznenada, upravo dok su prolazili pokraj sedmog početnog položaja, njemu kao da se pomračio um. Iz džepa je izvukao revolver, mahao je njime po zraku i tvrdio je da je na izmaku snaga.

– "Sve će propasti! Uništen sam, gotov sam. A ti ideš sa mnom. Prvo ću ustrijeliti tebe, potom sebe. U jutro će naša tijela naći jedno pokraj drugog, sjedinjena u smrti."

– Nastavio je u istom smislu i još je dodao mnogo toga. Držao je Doris Evans za ruku, a ona, kad je shvatila da ima posla s luđakom,

očajnički je pokušala osloboditi se ili, ako joj to ne pode za rukom, barem mu oteti revolver. Borili su se i u tom natezanju mora da joj je iščupao pramen kose, a oko dugmeta mu se ovila vunena nit s kaputa.

– Konačno se očajničkim naporom oslobodila i spasila je život trčeći preko igrališta. Svaki je trenutak očekivala da će je srediti metak iz revolvera. Pala je dva puta, saplela se o vrijesak, no na kraju stigla je do ceste prema kolodvoru i ustanovila je da je nitko ne prati.

– To je priča koju govori Doris Evans i koju nije mijenjala. Najodlučnije nijeće da je i u jednom trenutku u samoobrani zamahnula prema njemu iglom za šešir - što bi bio prilično razumljiv potez pod tim okolnostima.

U priilog njezinoj priči govori revolver koji je nađen u grmu štipavca nedaleko od mjesta gdje je ležalo tijelo. Iz njega nije ispaljen metak.

– Doris Evans čeka suđenje, no tajna i dalje ostaje tajnom. Ako se povjeruje njezinoj priči, tko je onda probo srce satnika Sesslea? Ona druga žena, visoka žena u smedem koja ga je toliko uznemirila? Dosad nitko nije uspio objasniti kako je povezana sa slučajem. Kao da je iz oblaka pala na stazu preko igrališta, nestaje kroz prolaz i nitko više ne zna za nju. Tko je ona? Mjesna stanovnica? Posjetiteljica iz Londona?

Ako je ovo potonje, je li došla autom ili vlakom? Ni po čemu se ne ističe, osim po visini; izgleda da je nitko nije kadar opisati. Ne može biti Doris Evans, jer Doris Evans niska je i plavokosa, a osim toga tek je tada stigla na željezničku postaju.

– A supruga? - ponudila je Tuppence. - Što je sa suprugom?

– Vrlo razumno pitanje. No gospoda Sessle također je mala osoba, a osim toga gospodin je Hollabv dobro poznaje po viđenju i očito nema sumnje da je doista bila daleko od kuće.

No nešto je drugo izašlo na vidjelo. Osiguravajuće je društvo Porcupine Assurance Co. pred stečajem. Revizija je pokazala vrlo drsku zloporabu sredstava. Razlozi neumjerenih riječi satnika Sesslea upućenih Doris Evans nisu sasvim jasni. Čini se da je u posljednjih nekoliko godina sustavno pronevjeravao novac. Gospodin Hollaby, kao ni njegov sin, nisu imali pojma što se događa. Oni su zapravo uništeni.

– Slučaj sada stoji ovako: satniku Sessleu predstojali su razotkrivanje i slom. Samoubojstvo bi bilo očekivano rješenje, no priroda ozljede isključuje takvu mogućnost. Tko ga je ubio? Je li to bila Doris Evans? Je li to bila tajanstvena žena u smedem?

Tommy je načinio stanku, srknuo malo mlijeka, napravio grimasu i nevoljko je uzeo zalogaj pite od sira.

– Dakako - promrmljao je Tommy u skladu s ulogom koju je nastojao odigrati - odmah sam vidio u čemu je zamka ovog slučaja i gdje je policija krenula stranputicom.

– Je li? - bila je znatiželjna Tuppence. Tommy je žalosno kimao glavom.

– Kamo sreće kad bih to zaista znao. . Tuppence, vrlo je lako do neke mjere biti Starac u kutu. No rješenje mi izmiče. Tko je ubojica? Ne znam.

Iz džepa je izvadio još nekoliko novinskih izrezaka.

– Daljnji izlošci. Gospodin Hollaby. Njegov sin. Gospoda Sessle. Doris Evans.

Tuppence je uprla prstom na posljednju sliku i promatrala ju je neko vrijeme.

– Ona ga ni u kojem slučaju nije umorila - primijetila je konačno. - U najmanju ruku, ne iglom za šešir.

– Kako možeš biti tako sigurna?

– Kosa joj je kratko ošišana. Uostalom, danas se tek svaka dvadeseta žena koristi iglom za šešir - imala kratku ili dugu kosu. Šeširi se navlače i čvrsto prijanjaju - igle su nepotrebne.

– Ipak, mogla ju je imati pri sebi.

– Dragi moj, mi ih ne nosimo naokolo kao naslijeđenu dragocjenost!

Zašto bi, za Boga miloga, nosila iglu za šešir sa sobom u Sunningdale?

– Onda je to učinila ona druga žena, žena u smedem.

– Bilo bi mi draže da nije bila tako visoka. Tada bi to mogla biti supruga.

Uvijek su mi sumnjive žene koje su negdje daleko u kritično vrijeme, pa tako ne mogu imati nikakve veze sa slučajem. Ako je otkrila da muž muti s tom djevojkom, sasvim bi bilo razumljivo da pode na njega iglom za šešir.

– Vidim da ću morati biti oprezniji - primijeti Tommy. Tuppence je bila duboko utonula u misli i nije se dala izazvati.

– Kakvi su bili ti Sessleovi? - upita iznenada. - Sto ljudi govore o njima?

– Koliko sam mogao saznati, bili su vrlo omiljeni. On i njegova supruga navodno su bili vrlo privrženi jedno drugom. Zato je ta stvar s djevojkom vrlo neobična. Nešto poput toga bilo bi posljednje čemu bi se netko nadao od čovjeka koji je kao Sessle. Bio je bivši vojnik, ne zaboravi. Priskrbio je prilično novca, otišao je u mirovinu i upustio se u taj posao s osiguranjem. Očito je bio posljednja osoba na svijetu od koje bi se očekivalo da bude varalica.

– Je li potpuno sigurno to da je pronevjeritelj? Ne bi li moglo biti da su ona druga dvojica uzela novac?

– Hollabyjevi? Govore da su upropašteni.

– Ah! to kažu oni! Možda sve imaju u nekoj banci pod drugim imenom.

Možda pričam gluposti, dopuštam, no razumiješ što želim reći. Pretpostavimo da su već neko vrijeme špekulirali novcem, što Sessle nije znao, i da su sve izgubili. Za njih bi moglo biti jako prikladno to što je Sessle umro upravo u odgovarajućem trenutku.

Tommy je noktom prsta lupkao po fotografiji starijeg gospodina Hollabvja.

– I ti tog časnog gospodina optužuješ za umorstvo njegova prijatelja i ortaka? Zaboravljaš da se na igralištu oprostio od Sesslea pod okom Barnarda i Leckvja i da je večer proveo u vili Dormy. Osim toga, tu je i igla za šešire.

– K vragu i ta igla - reče Tuppence nestrpljivo. - Igla za šešire, ti misliš, upućuje na to da je zločin počinila neka žena?

– Tako je. Ne slažeš se?

– Ne. Muškarci su dozlabora staromodni. Potrebna su stoljeća da se oslobode okoštalih predrasuda. Oni igle za šešire i ukosnice povezuju sa ženskim spolom i nazivaju ih "ženskim oružjem". Možda su to i bile u prošlosti, no sada su oba ta predmeta izašla iz mode. Pa ni ja nemam ukosnice ni igle za šešire najmanje četiri godine.

– Ti dakle misliš. .?

– Da je Sesslea ubio muškarac, igla za šešir upotrijebljena je da bi se zločin prikazao kao djelo žene.

– Ima nečega u tome što kažeš, Tuppence - reče Tommy polako.

Nevjerojatno je kako se stvari pojašnjavaju kad se o njima razgovara.

Tuppence je kimnula.

– Sve će biti logično - ako promatraš na pravi način. Prisjeti se što je Marriot jednom rekao o amaterskom pristupu: da u njemu postoji neka prisnost. Znamo ponešto o ljudima poput satnika Sesslea i njegove supruge. Znamo što bi oni bili učinili, i što ne bi učinili. I svako od nas ima neke svoje spoznaje.

Tommy se smješкао.

– Hoćeš reći - reče - da si stručnjak za to što bi mogle posjedovati osobe s kratko šišanom ili nakovrčanom kosom, i da posjeduješ duboko znanje o tome što supruge mogu osjećati ili učiniti.

– Tako nekako.

– A što je sa mnom? Kakva su moja posebna znanja? Stupaju li muževi u vezu s djevojkama itd.?

– Ne - reče Tuppence ozbiljno. - Poznaš igralište, boravio si ondje, ne kao detektiv koji traži tragove, nego kao igrač golfa. Poznaš golf i znaš što može nekoga omesti u igri.

– To što je Sesslea omelo mora da je bilo nešto vrlo ozbiljno. On je izvrstan igrač, a od sedmog položaja počeo je udarati lopticu poput malog djeteta, tako su rekli.

– Tko je to rekao?

– Barnard i Lecky. Igrali su odmah iza njega, sjećaš se?

– To se dogodilo pošto je sreo onu ženu, visoku ženu u smedem - reče Tuppence. - Vidjeli su ga kako razgovara s njom, zar ne?

– Da.. samo ako..

Tommy je prekinuo. Tuppence ga je pogledala i ostala je zbunjena.

Zurio je u komad uzice u rukama, no zurio je očima nekoga tko vidi nešto sasvim drugo.

– Tommy, što ti je?

– Budi tiho, Tuppence. Sad gađam šestu rupu u Sunningdaleu. Sessle i Hollaby upravo odlaze sa šestog zelenila ispred mene. Spušta se sumrak, no još mogu sasvim dobro vidjeti Sessleov svijetlomodri kaput.

A stazom lijevo od mene ide neka žena. Nije prešla preko damskog igrališta... ono je s desne strane. . bio bih je vidio da je došla odatle.

Čudno je što je nisam prije vidio ni na stazi, s petog početnog položaja, na primjer.

Načinio je stanku.

– Upravo si bila rekla kako poznam taj teren, Tuppence. Točno iza šestog početnog položaja nalazi se kućica ili sklonište načinjeno od nabijene zemlje. Bilo tko mogao je čekati ondje, sve dok nije došao pogodni trenutak. Mislim, reci mi Tuppence, sad je pravi trenutak da tvoje osobito poznavanje stvari ponovno dođe do izražaja. Bi li bilo osobito teško nekom muškarcu da izgleda kao žena, pa da opet brzo promijeni izgled u muškarca? Bi li, na primjer, mogao nositi suknju preko pumperica?

– Sasvim bi sigurno mogao. Ta bi žena bila malo punija, no to je sve.

Dovoljni su samo odulja smeđa suknja, na primjer, pa smeđi pulover kakav nose muškarci i žene, i ženski pusteni šešir, s mnogo uvojaka pričvršćenih sa strane. To bi uglavnom bilo sve što je potrebno.

Govorim, dakako, samo o tome što bi moglo proći gledano iz daljine koja je poprilično onakva na koju ti misliš. Svući suknju, odbaci šešir i uvojke kose, stavi mušku kapu koju si nosio stisnutu u šaci, i sve će biti kao prije, opet ćeš biti muškarac.

– Koliko je vremena potrebno za takvu preobrazbu?

– Od žene u muškarca, najviše minuta i pol, a vjerojatno mnogo manje.

Obratni postupak trajao bi dulje, moraju se namjestiti šešir i pramenovi kose, a ni suknja se ne može sasvim glatko navući preko pumperica.

– To me ne zabrinjava. Bitno mi je vrijeme za ono što si prvo spomenula.

Kao što ti rekoh, ja sam kod šeste rupe. Žena u sredem sada je kod sedmog početnog položaja. Prelazi preko njega i čeka. Sessle u svom modrom kaputu ide prema njoj. Zadržavaju se zajedno oko jedne minute i potom kreću stazom oko grmlja pa se gube iz vidokruga.

Hollabv je sam na početnom položaju. Prolaze dvije ili tri minute. Sada sam ja na tratini. Čovjek u modrom vraća se i udara loptu, no jako loše.

Svjetlo je sve slabije. Ja i moj suigrač nastavljamo. Pred nama su ona druga dvojica. Sessle reže lopticu i prebacuje i radi sve što ne bi trebao.

Kod osmog zelenila vidim ga kako skreće i nestaje kroz prolaz. Sto mu se to dogodilo da igra kao neka potpuno druga osoba?

– Susret sa ženom u sredem.. ili s muškarcem, ako misliš da je to bio muškarac.

– Tako je. A ondje gdje su stajali, izvan vidokruga onih koji su dolazili za njima, sjećaš se, ondje je dubok gustiš od grmova štipavca. Onamo se mogao baciti neki les i sasvim bi sigurno ostao skriven ondje sve do jutra.

– Tommy! Misliš da je to bilo - tada - ali netko bi bio čuo..

– Čuo bi što? Liječnici se slažu da je smrt nastupila trenutno. U ratu sam vidio kako su ljudi ubijeni u trenutku. U pravilu ne viču, samo hropcu ili zastenju, možda uzdahnu ili čudno zakašlju. Sessle dolazi prema sedmoj zeleni, a žena mu pristupa i govori mu. Možnja u njoj prepoznaje poznatog muškarca koji se prurušio. Źeleći saznati zašto i čemu, dopušta da ga povedu duž puteljka, onamo gdje ga ostali ne mogu vidjeti. Jedan ubod smrtonosnom iglom za šešir dok hodaju zajedno. Sessle se ruši.. mrtav. Onaj drugi odvlači njegovo mrtvo tijelo u grm štipavca, skida s njega modri kaput, potom baca svoju suknju i šešir i vlasulju. Odijeva na sebe dobro poznati Sessleov modri kaput i stavlja njegovu kapu pa se došeta natrag do početnog položaja. Sve to ne traje dulje od tri minute. Ostali odostrag ne mogu vidjeti njegovo lice, vide samo osobiti modri kaput koji tako dobro poznaju. Uopće ne sumnjaju da je to Sessle, no taj ne igra golf poput Sesslea. Svi su rekli da je igrao kao da je drugi čovjek. A to je prirodno. Jer to je bio drugi čovjek.

–Ali. .

– Točka broj 2. Njegov postupak dovođenja djevojke onamo bio je postupak nekog drugog čovjeka. Doris Evan nije u kinu sreala Sesslea i nije je on pozvao u Sunningdale.

Bio je to netko tko se predstavio kao Sessle. Prisjeti se, Doris Evans bila je uhićena tek dva tjedna poslije zločina. Ona nikad nije vidjela mrtvo tijelo. Da ga je vidjela, sve bi ljude izbezumila tvrdnjom kako to nije bio čovjek koji ju je te večeri poveo na igralište za golf i koji je tako ludo govorio o samoubojstvu. Bila je to pomno smišljena podvala. Djevojka je pozvana da dođe u srijedu kad će Sessleova kuća biti prazna, a igla za šešir trebala je dati naslutiti da je to žensko djelo. Ubojica se sastaje s djevojkom, odvodi je u vilu i nudi joj večeru, potom je izvodi na igralište za golf, a kad se nadu na poprištu zločina, maše revolverom i tjera joj strah u kosti. Kad je ona dala petama vjetra, njemu je preostalo samo da izvuče truplo i ostavi ga na travi. Revolver je hitnuo u grmlje. Potom od suknje i šešira pravi lijepi zamotak i, priznajem da sada puštam mašti na volju,

najvjerojatnije hoda do Wokinga, što je samo desetak kilometara daleko, i odatle putuje u London.

– Čekaj malo - reče Tuppence. - Nešto nisi objasnio. Sto je s Hollabyjem?

– S Hollabyjem?

– Da. Prihvaćam da oni tamo straga nisu mogli vidjeti je li to zaista bi Sessle ili nije. No ne možeš tvrditi za čovjeka koji mu je bio suigrač, da je bio tako hipnotiziran modrim kaputom da mu opće nije pogledao lice.

– Stara moja - reče Tommy. - U tome i jest stvar. Hollaby je sve vrlo dobro znao. Vidiš, prihvaćam tvoju teoriju, da su pravi pronevjeritelji bili Hollaby i njegov sin. Ubojica je morao biti čovjek koji vrlo dobro pozna Sesslea i, na primjer, znao da je posluga uvijek odsutna srijedom i da mu žene nema kod kuće. Također netko tko se mogao domoći otiska ključa ulaznih vrata Sessleove kuće. Mislim da bi mladi Hollaby zadovoljio svim tim uvjetima. Približno je jednako visok i jednako star kao Sessle, a obojica su glatko obrijani. Doris Evans možda je u novinama vidjela nekoliko fotografija ubijenoga no, kao što si sama primijetila, na fotografijama se može razabrati samo toliko da je to muškarac, i to je sve.

– Nije li vidjela Hollabvja na sudu?

– Sin se nikad nije pojavio tijekom procesa. Zašto bi? Nije mogao dati nikakav iskaz. Samo je stari Hollaby, sa svojim besprijekornim alibijem, cijelo vrijeme bio u središtu javnosti. Nikome nije ni palo na pamet da se propita što je sin radio kritične večeri.

– Sve se savršeno poklapa - priznala je Tuppence. Zastala je na trenutak i potom upitala:

– Hoćeš li to reći policiji?

– Ne znam hoće li me htjeti slušati.

– Već vas slušaju - prozbori neki neočekivani glas iza njega.

Tommy se naglo okrenuo da bi se suočio s inspektorom Marriotom.

Inspektor je sjedio za susjednim stolom. Pred njime je bilo jaje kuhano bez ljuske u vodi.

– Često navraćam ovamo na ručak - reče inspektor Marriot. - Kao što rekoh, saslušat ćemo vas vrlo pozorno, zapravo sam vas već saslušao.

Ne krijem da smo cijelo vrijeme bili nezadovoljni s financijskim podacima oko slučaja Porcupine. Znete, sumnjali smo u Hollabvje. No ni za što se nismo mogli uhvatiti. Bili su previše vješti. A tada je došao taj slučaj umorstva i potpuno je poremetio sve naše zamisli. No zahvaljujući vama i vašoj gospodi, suočit ćemo mlađeg Hollabvja i Doris Evans i vidjet ćemo hoće li ga ona prepoznati. Imam izrazit osjećaj da hoće. Ta vaša zamisao o modrom kaputu doista je vrlo domišljata.

Pobrinut ću se da Bluntovi nenadmašni detektivi dobiju zasluženno priznanje.

– Vrlo ste ljubazan čovjek, inspektore Marriot - reče zahvalno Tuppence.

– Na policiji imamo visoko mišljenje o vama dvoma - odgovorio je staloženi gospodin. - Iznenadili biste se. Ako smijem upitati, gospodine, što znači taj komad uzice?

– Ništa osobito - reče Tommy, gurajući ga u džep. - Moja loša navika. A glede pite od sira i mlijeka, na dijete sam. Probavne smetnje zbog živaca.

Ljudi koji mnogo rade često su žrtve toga.

– A tako! - reče detektiv. - Pomislio sam da možda čitate. . dobro, nije važno.

No inspektorove su oči zaiskrile i odale ga.

11. Smokve s okusom smrti

– Što to.. - zaustila je Tuppence i zastala.

Upravo je ušla u osobni ured gospodina Blunta iz susjednog koji je bio označen pločicom "Tajništvo" i iznenadila se što je svog poslodavca i šefa zatekla kako oka prikovanog na špijunku uhodi što se događa u vanjskom dijelu ureda.

– Pssst - upozori Tommy. - Nisi li čula zujalo? Došla je djevojka, prilično zgodna djevojka, zapravo bih rekao da je strašno lijepa djevojka. Albert joj upravo servira sve one štosove o tome kako sam zauzet telefoniranjem sa Scotland Yardom.

– Daj da je ja vidim - zahtijevala je Tuppence. Pomalo nerado, Tommy se uklonio. Sad je Tuppence prilijepila oko na rupu za uhođenje.

– Nije loša - prizna Tuppence. - A odjeća joj je jednostavno posljednji vrisak.

– Savršeno je pristala - reče Tommy. - Nalik je na djevojke o kojima piše Mason, znaš već, strašno privlačna i lijepa, uz to neobično inteligentna, a pri tome nije ohola. Mislim da ću jutros.. da, siguran sam u to.. bit ću veliki Hanaud.

– Hm - dodala je Tuppence. - Ako postoji detektiv kojemu bi od svih njih mogao biti najmanje nalik, rekla bih da je to Hanaud. Možeš li munjevito mijenjati svoju osobnost? Možeš li biti veliki komičar, mali obješenjak, ozbiljni i suosjećajni prijatelj, sve to u pet minuta?

– Znam, znam - reče Tommy, odlučno lupkajući prstom po stolu - Ja sam kapetan broda, neka se to nikad ne zaboravlja.

Dat ću da je puste unutra.

Pritisnuo je tipku zujala na svom stolu. Pojavio se Albert koji je dopratio stranku.

Djevojka je neodlučno zastala na vratima. Tommy joj je krenuo u susret.

– Uđite, Mademoiselle - reče ljubazno - i zauzmite sjedalicu na ovom mjestu.

Tuppence se glasno nakašljala i Tommy joj se obratio potpuno drukčijim tonom. Glas mu je bio prijeteći.

– Nešto ste rekli, gospođice Robinson? Dakle? Ne? I mislio sam tako.

Ponovno se obratio djevojci.

– Nećemo biti previše ozbiljni ni službeni - reče. - Vi ćete meni reći sve što vam je po volji pa ćemo potom razmotriti način koji će najbolje moći biti vama na pomoći.

– Vrlo ste ljubazni - reče djevojka. - Oprostite, no jeste li stranac?

Tuppence je ponovno dobila napad kašljucanja. Tommy ju je pogledao ispod oka.

– Nije sasvim tako - izgovarao je s nelagodom. - No posljednjih godina prilično sam mnogo radio u inozemstvu. Moj način rada odgovara načinu Suretea, francuske policije.

– Zar je tako? - djevojka je djelovala iznenađeno.

Kao što je Tommy ustanovio, bila je vrlo pristala djevojka. Mlada i vitka, s uvojkom zlatne kose koji se virio ispod ruba malog smeđeg pustenog šešira, velikih ozbiljnih očiju.

Bjelodano se vidjelo da je nervozna. Ruke je neprestano isprepletala, a bravicu na torbici od crvenog laka čas je otvarala pa zatvarala.

– Najprije vam moram, gospodine Blunt, reći da se zovem Lois Hargreaves. Stanujem u velikoj starinskoj nezgrapnoj kući koja nosi naziv Thurnly Grange. Nalazi se usred ladanja.

Nedaleko od nje je selo Thurnly, no ono je vrlo malo i neugledno. Zimi se ondje uvelike lovi, a ljeti imamo tenis i nikad se nisam osjećala osamljenom. Doista mi je od gradskog života mnogo draži ladanjski.

– Govorim vam to zato kako biste uvidjeli da u selu poput našeg sve što se zbiva ima neopisivu važnost. Prije nekih tjedan dana dobila sam poštom kutiju čokoladnih bombona. Nije u njoj bilo ničega što bi odavalo tko ju je poslao. Osobno nisam velika ljubiteljica čokolade, no ostali u kući jesu, i kutija je kolala naokolo. Posljedica je bila da su se razboljeli svi koji su jeli tu čokoladu. Poslali smo po liječnika i poslije mnogih propitivanja što se još jelo, on je ponio kutiju i dao ju je analizirati. Gospodine Blunt, u tim čokoladnim bombonima bilo je arsena! Ne toliko da bi ubio bilo koga, no dovoljno da svakome bude prilično zlo.

– Nevjerojatno - komentirao je Tommy.

– Dr. Burton bio je vrlo uznemiren tim slučajem. Čini se da je to bio već treći takav slučaj u okolici. Svaki put bila je odabrana neka velika kuća i stanari su se razboljeli pošto bi jeli tajanstvene čokoladne bombone.

Stjecao se dojam kako je neki mjesni žitelj slaba uma izvodio osobito paklenu psinu.

– Slažem se, gospođice Hargreaves.

– Dr. Burton pripisao je to socijalističkoj agitaciji, što je bilo prilično neumjesno, vjerovala sam. No u selu Thurnly može se naći poneki nezadovoljnik i činilo se vjerojatnim da bi mogli imati svoje prste u tome. Dr. Burton bio je jako odlučan u zahtjevu da sve prepustim policiji.

– Vrlo mudra preporuka - reče Tommy. - No vi to niste učinili, slutim tako, gospođice Hargreaves?

– Ne - priznala je djevojka. - Užasavam se zbrke i publiciteta koji bi slijedili, a osim toga, mjesnog lokalnog policijskog inspektora. Ne mogu zamisliti da bi on ikad išta otkrio!

Cesto sam viđala vaš oglas i rekla sam dr. Burtonu da bi bilo bolje pozvati u pomoć privatnog detektiva.

– Razborita odluka.

– Vi jako naglašavate diskreciju u svom oglasu. Pretpostavljam da to znači.. dakle, da znači da nećete slučaju dati nikakav publicitet bez moje suglasnosti?

Tommy ju je promatrao sa zanimanjem, no Tuppence je bila ta koja je progovorila.

– Mislim - rekla je tiho - da bi bilo vrlo dobro kad bi nam gospođica Hargreaves rekla sve.

Osobit je naglasak stavila na posljednju riječ i Lois Hargreaves zbunjeno se zacrvenjela.

– Da - dodao je hitro Tommy. - Gospođica Robinson ima pravo. Morate nam reći sve.

– Nećete. . - oklijevala je.

– Za sve što kažete podrazumijeva se da će biti potpuno povjerljivo.

– Hvala. Znam da bih morala biti potpuno iskrena prema vama. Imam razloga zašto ne idem na policiju. Gospodine Blunt, tu kutiju čokoladnih bombona poslao je netko iz naše kuće!

– Kako to znate, Mademoiselle?

– Jednostavno. Imam običaj črčkati bezvezne tri isprepletene ribice kad mi god olovka dođe pod ruku. Prije nekoliko dana iz jedne londonske trgovine stigla je pošiljka svilenih čarapa. Svi smo bili za stolom i doručkovali smo. Upravo sam podcrtavala nešto u novinama i bez imalo razmišljanja stala sam crtati svoje smiješne ribice na omotu prije nego li sam presjeklo uzicu i otvorila paket. Nisam više razmišljala o tome, no kad sam pregledavala omotni papir u kojemu je stigla čokolada, ugledala sam ugao originalne naljepnice koja je najvećim dijelom bila otrgnuta. Na tom komadiću bila je moja crtarija. li Tommy je povukao stolac prema naprijed.

– To je vrlo ozbiljno. To stvara, kako vi to kažete, vrlo snažnu pretpostavku da je pošiljatelj slatkiša član vašeg kućanstva. No oprostite mi ako kažem da još ne vidim razlog zašto bi ta činjenica u vama izazivala odbojnost prema pozivanju policije?

Lois Hargreaves pogledala ga je ravno u lice.

– Reći ću vam, gospodine Blunt. Voljela bih kad bi se sve zataškalo.

Tommy je s razumijevanjem opozvao svoj prijedlog.

– U tom slučaju - mrmljao je - znamo na čemu smo. Imam dojam, gospođice Hargreaves, da niste skloni reći mi na koga sumnjate?

– Ne sumnjam ni na koga, no postoje razne mogućnosti.

– Razumijem. Biste li mi sada potanko opisali svoje kućanstvo?

– Sva posluga, osim sobarice, odavno je već u kući, nekoliko godina.

Moram vam objasniti, gospodine Blunt, da me je odgojila moja tetka, Lady Radcliff, koja je bila vrlo imućna. Njezin je suprug pribavio velik imetak i dobio je plemstvo. On je bio taj koji je kupio Thurnly Grange, no umro je dvije godine pošto je došao onamo pa je Lady Radcliff poslala po mene da joj dođem i da se udomim ondje. Ja sam bila jedina njezina živa rođakinja. Drugi je član obitelji bio Dennis Radclyffe, nećak njezina muža. Uvijek sam ga zvala

bratićem, no on mi dakako nije bio ništa nalik na to. Tetka Lucy uvijek je otvoreno govorila kako svoj novac namjerava ostaviti Dennisu, osim manje svote za mene. To je novac Radcliffjevih, govorila bi, i red je da dođe u ruke nekom Radclyffeu.

No kad su Dennisu bile dvadeset dvije godine, ona se žestoko posvađala s njime.. oko nekih njegovih dugova, čini mi se. Kad je umrla godinu dana poslije, iznenadila sam se kad sam saznala da je sav imetak oporučno ostavila meni. Znam da je to Dennisu bio silan udarac i bilo mi je vrlo neugodno zbog toga. Rado bih mu dala imetak no imam dojam da se tako nešto ne može učiniti. Čim sam navršila dvadeset jednu godinu, načinila sam oporuku kojom mu ostavljam sve. Bilo je to najmanje što sam mogla učiniti. Pa ako me pogazi auto, Dennis će dobiti svoj imetak.

– To je točno - reče Tommy. - A kad ste navršili dvadeset jednu godinu, ako smijem pitati?

– Tek prije tri tjedna.

– Aha! - reče Tommy. - Sad ćete mi dati potpunije podatke o članovima vašeg kućanstva ovog trenutka.

– O posluži ili o ostalima?

– O jednima i drugima.

– Posluga, kao što rekoh, već je dugo kod nas. To su stara gospoda Holloway, kuharica, i njezina nećakinja Rose, pomoćnica u kuhinji.

Zatim dvije postarije kućne pomoćnice i Hannah, koja je bila služavka moje tetke i koja mi je uvijek bila odana. Sobarica se zove Esther Quant i djeluje kao vrlo dobra tiha djevojka. A što se nas tiče, tu je gospođica Logan koja je bila družbenica tetke Lucy i koja vodi kuću za mene, pa satnik Radclyffe, to je Dennis, o kojemu sam vam govorila, a zatim tu je djevojka po imenu Mary Chilcott, moja stara školska prijateljica koja boravi kod nas.

Tommy je razmišljao nekoliko trenutaka.

– To je sve prilično jednostavno i jasno, gospođice Hargreaves - rekao je malo poslije. - Pretpostavljam da ovog trenutka nemate posebnog razloga da u neku osobu sumnjate više nego u neku drugu? Strah vas je samo da bi se moglo ispostaviti kako to nije, recimo to tako, nitko od posluge?

– Točno to, gospodine Blunt. Zaista nemam pojma tko se mogao poslužiti tim omotnim papirom. Rukopis je bio poput tiskanih slova.

– Čini se da preostaje samo jedno - reče Tommy. - Moram doći na lice mjesta.

Djevojka ga je pogledala upitno.

Tommy je nastavio pošto je na trenutak razmislio.

– Savjetovao bih vam da pripremite dolazak, recimo, gospodina i gospođice Van Dusen, vaših prijatelja iz Amerike. Biste li to mogli izvesti tako da djeluje prirodno?

– Da, svakako. Neće biti nimalo teško. Kad ćete doći? Sutra ili dan poslije?

– Sutra, ako vam odgovara. Ne smijemo gubiti vrijeme.

– To je, onda, dogovoreno. Djevojka je ustala i pružila ruku.

– Još samo nešto, gospođice Hargreaves. Ni riječi nikome, uopće nikome, da nismo to za što se izdajemo.

– Kako ti se to čini, Tuppence? - upita pošto je ispratio posjetiteljicu i vratio se.

– Ne sviđa mi se - reče Tuppence odlučno. - Pogotovu mi se ne sviđa što je u bombonima bilo tako malo arsena.

– Kako to misliš?

– Ne shvaćaš li? Svi ti čokoladni bomboni koji se šalju naokolo bili su samo varka. Da bi se učvrstila pomisao o nekom mjesnom luđaku. A kad djevojka bude zaista otrovana, mislit će se da je to djelo istih ruku.

Vidiš, da nije bilo slučajne sretne okolnosti, nitko ne bi posumnjao da je bombone poslao netko upravo iz te kuće.

– Bila je to sreća. Tu si u pravu. Misliš li da je to smišljena urota protiv te djevojke?

– Bojim se da je tako. Sjećam se da sam u novinama čitala o oporuci Lady Radclyffe. Ta je djevojka došla u posjed golemog novca.

– Da, i postala je punoljetna i načinila je oporuku prije tri tjedna. Loše se piše.. Dennisu Radck/ffeu. On nasljeđuje poslije njezine smrti.

Tuppence je kimnula glavom.

– Najgore u svemu - i ona tako misli! Zato ne želi zvati policiju. Jer već sumnja u njega. I mora da je više nego površno zaljubljena u njega, kad se ponaša tako kako se ponaša.

– U tom slučaju - zabrinuto će Tommy - koga je vruga ne oženi? Mnogo je jednostavnije i sigurnije.

Tuppence je zurila u njega.

– Rekao si veliku stvar - primijetila je.

– Zašto pribjegavati zločinu kad su mu pri ruci zakoniti postupci?

Tuppence je razmišljala nekoliko trenutaka.

– Domislila sam! - izjavila je - Sigurno se oženio nekom konobaricom dok je bio u Oxfordu. Uzrok svađe s tetkom. To sve objašnjava.

– Zašto onda ne šalje otrovane bombone konobarici? - postavio je pitanje Tommy. - Bilo bi praktičnije. Tako bih volio kad ti ne bi

donosila te ishitrene zaključke, Tuppence.

– To je dedukcija - reče Tuppence vrlo dostojanstveno. - Ovo je tvoja prva korida, moj prijatelju, no kad je netko već dvadeset minuta u areni. .

Uredski je jastuk posredstvom Tommyjeve ruke poletio prema njoj.

– Tuppence, čuj, dođi ovamo.

Bilo je vrijeme doručku sljedećeg jutra. Tuppence je izjurila iz spavaonice u dnevnu sobu. Tommy je hodao gore i dolje, s otvorenim novinama u ruci.

– Sto se dogodilo?

Tommy se okrenuo na petama i gurnuo joj je novine u ruke, upirući prstom prema naslovu.

TAJANSTVENI SLUČAJ TROVANJA SMRT OD KOLAČIĆA SA SMOKVAMA

Tuppence je čitala dalje. Tajanstveni slučajevi trovanja ptomainom zbili su se u Thurnlv Grangeu. Do sada su zabilježene smrti gospođice Lois Hargreaves, vlasnice kuće, i sobarice Esther Quant. Za satnika Radclvffea i gospođicu Logan rečeno je da su još u ozbiljnom stanju.

Uzrok tragediji vjerojatno je marmelada od smokava koja je bila stavljena u kolačiće, jer se za gospođicu Chilcott, koja ih nije jela, izvijestilo da se osjeća dobro.

– Moramo odmah onamo dolje - reče Tommy. - Sirota djevojka! Ta savršeno divna djevojka! Koga vraga nisam odmah jučer otišao s njom.

– Da si išao, vjerojatno bi i sam uz čaj jeo kolačiće sa smokvama pa bi sada bio mrtav. Spremi se, pođimo smjesta. Vidim da piše kako je i Dennis Radclvffe ozbiljno bolestan.

– Možda se pretvara, taj prljavi podlac.

U malo selo Thurnlv stigli su oko podneva. Vrata Thurnlv Grangea otvorila je neka starija žena crvenih očiju.

– Poslušajte me - reče Tommy prije nego je ona dospjela progovoriti.

—

Nisam novinar niti išta nalik na to. Gospođica Hargreaves bila je jučer kod mene i zamolila me je da dođem ovamo. Mogu li razgovarati s nekim?

– Dr. Burton je ovdje. Ako želite, možete razgovarati s njime - rekla je žena sumnjičavo. - Ili s gospođicom Chilcott. Ona je preuzela sve u svoje ruke.

No Tommy je prihvatio prvi prijedlog.

– S dr. Burtonom - rekao je odlučno. - Želim ga vidjeti smjesta ako je ovdje.

Žena ih je uvela u mali jutarnji salon. Poslije pet minuta vrata su se otvorila i ušao je visok stariji muškarac pogrbljenih leđa i ljubazna, no zabrinuta lica.

– Dr. Burton? - upita Tommy. Pružio mu je poslovnu posjetnicu. - Jučer me je posjetila gospođica Hargreaves u vezi s otrovanim čokoladnim bombonima. Došao sam ovamo da bih po njezinu nalogu ispitao slučaj, na žalost, previše kasno.

Liječnik ga je pomno promatrao.

– Vi ste osobno gospodin Blunt?

–Jesam. Ovo je moja pomoćnica gospođica Robinson. Liječnik se naklonio prema Tuppence.

– Pod ovim okolnostima, nema razloga za tajnovitost. S obzirom na događaje s čokoladom, bio sam pomislio da su te smrti posljedice

teškog trovanja ptomainom, i to ptomainskog trovanja osobito snažnog oblika.

Ustanovio sam gastrointestinalnu upalu i krvarenje. Zato ću marmeladu od smokava dati analizirati.

– Sumnjate na trovanje arsenom?

– Ne. Otrov koji je posrijedi, ako je uopće primijenjen otrov, mnogo je snažniji i brže djeluje. Slutim na neki jaki otrov biljnog podrijetla.

– Tako dakle. Rado bih vas pitao, dr. Burtone, jeste li čvrsto uvjereni da je i satnik Radclvffe otrovan istom tvari?

Liječnik ga je značajno pogledao.

– Satnik Radclvffe sada ne pati ni od kakvog trovanja.

– Aha - reče Tommy. - Ja...

– Satnik Radclvffe umro je jutros u pet sati.

Tommy je bio potpuno zatečen. Liječnik se spremao otići.

– A gospođica Logan? - upita Tuppence.

– Imam sve razloge za nadu da će se oporaviti, jer je preživjela do sada.

Kako je starija žena, izgleda da je otrov na nju slabije djelovao. Izvijestit ću vas o rezultatima analize, gospodine Blunt. U međuvremenu će vam gospođica Chilcott, siguran sam u to, reći sve što vas zanima.

Dok je govorio, vrata su se otvorila i pojavila se neka djevojka. Bila je visoka, suncem opaljena lica i staloženih modrih očiju.

Dr. Burton obavio je potrebno upoznavanje.

– Radujem se što ste došli, gospodine Blunt - reče Mary Chilcott. - Ovo je nešto užasno grozno. Želite li išta saznati, a što vam ja mogu reći?

– Odakle je došla ta marmelada od smokava?

– To je poseban proizvod koji dolazi iz Londona. Često je rabimo. Nitko nije ni pomislio da bi se ta staklenka mogla razlikovati od bilo koje druge. Osobno ne volim okus smokava. To je objašnjenje za moj imunitet. Ne mogu razumjeti kako je Dennis stradao, jer nije bio ovdje za čaj. Mora da je uzeo kolačić poslije, kad je došao kući, pretpostavljam.

Tommy je osjetio kako mu je Tuppence gotovo neprimjetno stisnula nadlakticu.

– Kad se vratio? - upitao je.

– Zapravo ne znam. Mogu pitati.

– Hvala vam, gospođice Chilcott. Nije bitno. Nadam se da se ne protivite tome da ispitam poslugu?

– Molim vas, učinite sve što želite, gospodine Blunt. Gotovo sam potpuno izvan sebe. Recite, mislite li, da je to bilo namjerno?

Dok je postavljala pitanje njezine su oči bile vrlo zabrinute.

– Ne znam što da mislim. Uskoro ćemo saznati.

– Dobro. Pretpostavljam da će dr. Burton dati analizirati taj namaz?

Naglo se ispričala i izašla je kroz staklena vrata da bi porazgovarala s jednim od vrtlara.

– Ti preuzmi sobarice, Tuppence - reče Tommy - a ja ću potražiti put prema kuhinji. Rekao bih da je gospođica Chilcott možda izvan sebe, no da ne djeluje tako.

Tuppence je potvrdila bez riječi kimanjem glave. Muž i žena sastali su se poslije pola sata.

– Sada da razmijenimo rezultate - reče Tommy. - Kolačići su posluženi uz čaj i sobarica je pojela jedan - tako je nastradala. Kuharica je sigurna da se Dennis Radcliffe nije vratio dok čaj nije bio raspremljen. Pitanje za kviz: kako je on otrovan?

– Vratio se u četvrt sata prije sedam - reče Tuppence. - Kućna ga je pomoćnica vidjela s jednog od prozora. Popio je koktel prije večere, u knjižnici. Upravo je čistila čašu i imala sam sreću da sam je mogla uzeti prije nego li ju je oprala. On se poslije koktela potužio da se ne osjeća dobro.

– Dobro - reče Tommy. - Tu ću čašu odmah odnijeti Burtonu. Još nešto?

– Rado bih razgovara s Hannah, sa služavkom pokojne Lady Radcliffe.

Ona mi je.. čudna mi je.

– Kako to misliš da je čudna?

– Ostavlja mi dojam kao da gubi razum.

– Daj da je vidim.

Tuppence ga je povel gore. Hannah je imala mali vlastiti salon. Stara je služavka uspravno sjedila u stolcu s visokim naslonom. Na koljenima joj je ležala otvorena Biblija. Nije pogledala prema dvoje stranaca koji su ulazili. Umjesto toga nastavila je naglas čitati sama sebi.

– Nek daždi po njima ugljevlje ognjeno, nek se strovale u jamu da više ne ustanu!

– Mogu li na trenutak razgovarati s vama? - upita Tommy.

Hannah je nestrpljivo odmahнула rukom.

– Nema više vremena. Vrijeme istječe, kažem vam. Slijedit ću svoje neprijatelje i pobijedit ću ih, i neću se vratiti sve dok ih ne uništım. Tako je zapisano. Do mene je došla riječ Božja. Ja sam bič Božji.

– Potpuno je ćaknuta - mrmljao je Tommy.

– Tako to traje bez prestanka - šaptala je Tuppence. Tommy je podigao knjigu koja je otvorena ležala na stolu. Bacio je pogled na naslov i tutnuo ju je u džep.

Odjednom je starica ustala i prijeteći se okomila na njih.

– Gubite se odavde. Vrijeme se primiće! Ja sam malj Božji. Vjetar puše gdje god hoće, ja tako razaram. Bezbožnici moraju nestati. Ovo je kuća zla, zla, kažem vam! Strahujte od gnjeva Božjeg čija sam službenica.

Odlučno je krenula prema njima. Tommy je držao da je najbolje učiniti joj po volji i povući se. Dok je zatvarao vrata, vidio je kako ponovno poseže za Biblijom.

– Pitam se je li uvijek bila takva - mrmljao je.

Iz džepa je izvadio knjigu što ju je pokupio sa stola.

– Vidi ovo. Čudno štivo za neku neuku djevojku. Tuppence je preuzela knjigu.

– Materia Medica - pročitala je ispod glasa. Pogledala je naslovnu stranicu knjige. - Edward Logan. To je stara knjiga. Tommy, što misliš možemo li posjetiti gospođicu Logan? Dr. Burton je rekao da joj je bolje.

– Da pitamo gospođicu Chilcott?

– Ne. Daj da nađemo neku od kućnih pomoćnica i pošaljemo je unutra da upita možemo li doći.

Poslije kraćeg čekanja rečeno im je da će ih gospođica Logan primiti. Bili su uvedeni u veliku spavaću sobu koja je gledala prema travnjaku. U postelji je bila stara gospoda sijede kose, s profinjenim vremešnim licem iscrpljenim od bolesti.

– Jako se loše osjećam - rekla je slabim glasom. - I ne mogu mnogo govoriti, no Ellen mi je rekla da ste detektivi. Dakle, Lois vas je bila posjetila? Rekla je da će učiniti to.

– Da, gospođice Logan - reče Tommy. - Ne želimo vas umarati, no možda biste mogli odgovoriti na nekoliko pitanja. Je li Hannah sasvim pri zdravom razumu?

Gospođica Logan pogledala ga je s očitim iznenađenjem.

– Ah, da! Vrlo je religiozna, no s njom je sve u redu. Tommy je pružio knjigu koju je uzeo sa stola.

– Je li ovo vaše, gospođice Logan?

– Da. To je jedna od knjiga moga oca. Bio je velik liječnik, jedan od začetnika serumske terapije.

Glas stare dame odzvanjao je ponosom.

– Tako dakle - reče Tommy. - Činilo mi se poznatim njegovo ime - dodao je prijetvorno. - A ovu knjigu, jeste li je vi posudili Hannah?

– Hannah? - Gospođica Logan uvrijeđeno se podigla u krevetu. - Nisam, nikako. Ni jednu riječ ne bi razumjela iz nje. To je visoko stručna knjiga.

– Da. Shvaćam. Pa ipak, našao sam je u njezinoj sobi.

– Nečuveno - reče gospođica Logan. - Ne dopuštam da poslugi dira moje stvari.

– Gdje bi knjiga trebala biti?

– U polici za knjige u mojem salonu ili.. samo malo, posudila sam je Mary. Tu dragu djevojku jako zanimaju biljke. Izvela je jedan pokus ili dva u mojoj maloj kuhinji. Znate, imam jedno svoje malo mjesto gdje spravljam likere i ukuhavam voće po starim receptima. Moja draga Lucy, to je Lady Radclyffe, obožavala je moj čaj od vratića: divna stvar za prehladu u glavi. Sirota Lucy, tako je patila od prehlada. Kao i Dennis. Siroti dječak, njegov je otac bio moj bratić.

Tommy je prekinuo to prebiranje po uspomenama.

– Ta vaša kuhinja... li se njome služi itko osim vas i gospođice Chilcott?

– Hannah je čisti. I kuha vodu za naš rani jutarnji čaj.

– Hvala, gospođice Logan - reče Tommy. - Nemam daljnjih pitanja za sada. Nadam se da vas nismo previše zamorili.

Napustio je sobu i sišao niz stube, mrgodeći se i propitkujući samoga sebe.

– Ima nečega ovdje, moj dragi gospodine Ricardo, što ne razumijem.

– Mrzim ovu kuću - reče Tuppence i strese se. - Hajdemo na lijepu dugu šetnju i pokušajmo razmisliti o svemu.

Tommy se složio i oni krenuše. Prvo su čašu za koktel ostavili u liječnikovoj kući, a potom su se uputili na oštro hodanje po okolišu i putem raspravljali o slučaju.

– Nekako ispada da je lakše ako se glumi budalu - reče Tommy. - Sve to glumljenje Hanauda. Pretpostavljam da će neki pomisliti kako mi nije stalo. No meni je itekako stalo. Osjećam da smo morali to spriječiti.

– Mislim da pretjeruješ - reče Tuppence. - Ni u kojem slučaju nismo savjetovali Lois Hargreaves da ne ode u Scotland Yard ili nešto slično.

Ništa je ne bi nagnalo na to da uplete policiju u ovaj slučaj. Da nije došla k nama, ne bi bila učinila ništa.

– A posljedice bi bile iste. Da, imaš pravo Tuppence. Morbidno je predbacivati sebi zbog nečega što nismo mogli spriječiti. No sada bih volio popraviti to što se ispraviti može.

– To neće biti lako.

– Ne, neće. Toliko je mogućnosti, a ipak sve od njih čine se nemogućima i nestvarnima. Recimo da je Dennis Radcliffe stavio otrov u namaz.

Znao je da neće piti čaj s njima. To se čini kao da je bilo dobro smišljeno.

– Da - reče Tuppence - dosad je sve dobro. No nasuprot tome možemo staviti činjenicu da je i sam bio otrovan, pa ga to isključuje. Jednu osobu ne smijemo zaboraviti, a to je Hannah.

– Hannah?

– Kad su ljudi opsjednuti vjerskom manijom, tada znaju činiti najluđe stvari.

– Zaista je prilično pretjerala u tome - reče Tommy. - Morala bi koju riječ o tome priopćiti dr. Burtonu.

– Bit će da se u nje to razvilo vrlo naglo - reče Tuppence. - Barem ako je vjerovati onome što je rekla gospođica Logan.

– Vjerujem da je to tako s vjerskom opsjednutošću - reče Tommy. - Počinješ s pjevanjem psalama u svojoj spavaonici pokraj otvorenih vrata i tako to ide nekoliko godina, a tada odjednom prevršiš mjeru i postaneš nasilan.

– Nema dvojbe da se protiv Hannah skupilo više dokaza nego protiv bilo koga drugog - reče Tuppence zamišljeno. - No ipak nekako mislim..

- Zašutjela je.
- Da? - reče Tommy potičući je.
- Nije prava zamisao. Rekla bih da je samo predrasuda.
- Predrasuda prema nekome? Tuppence je kimnula.
- Tommy - je li se tebi svidjela Mary Chilcott? Tommy se zamislio.
- Da, rekao bih da jest. Dojmila me se kao vrlo poduzetna i sposobna... možda za mrvicu previše.. ali vrlo pouzdana.
- Nisi li pomislio kako je neobično što nije djelovala potresenije?
- Pa, na neki način to joj ide u prilog. Hoću reći, da je učinila nešto, nastojala bi djelovati što više ganuta.. debelo bi se potrudila oko toga.
- Pretpostavljam da je tako - reče Tuppence. - Osim toga, izgleda da u njezinu slučaju nema nikakva motiva. Čovjek jednostavno ne vidi kakve bi koristi imala od tog masovnog ubijanja.
- Rekao bih da nitko od posluge nije umiješan.
- Bilo bi malo vjerojatno. Daju dojam kao vrlo pouzdana čeljad. Voljela bih znati kakva je bila Esther Quant, ona sobarica.
- Hoćeš reći, ako je bila mlada i lijepa, postojala je mogućnost da je na neki način bila umiješana.
- To sam mislila - uzdahnu Tuppence. - Sve to tako obeshrabruje.
- Dakle, nadam se da će policija sve razmrsiti - reče Tommy.
- Možda. No voljela bih kad bismo to učinili mi. Usput, jesi li primijetio mnogo malih crvenih točkica na ruci gospođice Logan?
- Ne bih rekao da jesam. A što je s njima?

- Izgledaju kao da su nastale od igle za injekcije - reče Tuppence.
- Možda joj je dr. Burton dao neku injekciju.
- Lako moguće. No ne bi ih joj dao četrdesetak.
- Ovisnost o kokainu - predloži Tommy spasonosno.
- Pomislila sam i na to - reče Tuppence - no na očima nema nikakvih tragova. Odmah bi se vidjelo da uzima kokain ili morfij. Osim toga, ne izgleda kao dama te vrste.
- Vrlo pristojna i bogobojazna - složio se Tommy.
- Tako je sve teško - reče Tuppence. - Razgovarali smo i razgovarali i čini se da nismo ništa bliže rješenju nego što smo bili prije. Ne zaboravimo posjetiti liječnika na putu prema kući.

Liječnikova vrata otvorio je neki mršavi dječak od petnaestak godina.

- Gospodin Blunt? - upitao je. - Da, liječnik je otišao no ostavio je pisamce u slučaju da dođete.

Predao im je spomenutu bilješku i Tommy je razderao omotnicu.

"Dragi gospodine Blunt,

Vjerojatno je da je primijenjeni otrov bio ricin, silno jak biljni otrov.

Molim vas zasad zadržite tu informaciju za sebe."

Tommyju je ispustio bilješku, no odmah ju je podigao.

- Ricin - ponovio je tiho. - Znaš li išta o njemu, Tuppence? Nekoć si bila dobro potkovana u tim stvarima?
- Ricin - ponovila je Tuppence zamišljeno. - Dobiva se od ricinusova ulja, čini mi se.

– Nikad nisam bio obožavatelj ricinusova ulja - reče Tommy. - Sad mi je odbojnije nego ikad.

– Samo je ulje korisno. Ricin se dobiva od sjemenki biljke ricinusa. Rekla bih da sam jutros vidjela nekoliko stabala ricinusa u vrtu.. to su one velike biljke sa sjajnim listovima.

– Hoćeš reći da je netko proizvodio tu tvar u kućnoj radinosti? Je li to Hannah mogla učiniti?

Tuppence je odmahivala glavom.

– Ne bih rekla. Ne vjerujem da ima dovoljno znanja. Tommy je odjednom uskliknuo.

– Ona knjiga. Imam li je još u džepu? Da. - Izvadio ju je i naglo je prelistao. - Mislio sam da je tako. Na ovoj je stranici bila otvorena jutros.

Vidiš li, Tuppence? Ricin!

Tuppence je zgrabila knjigu iz njegovih ruku.

– Možeš li to uhvatiti za glavi i za rep? Ja ne mogu.

– Sve mi je jasno - reče Tuppence. Nastavila je hodati i brzo čitati, držeći se jednom rukom za Tommyja da joj bude oslonac. Ubrzo je bučno zatvorila knjigu. Upravo su se približili kući.

– Tommy, hoćeš li ovo prepustiti meni? Samo ovaj put, molim te, bit ću bik koji je već dvadesetak minuta u areni.

Tommy je pristao.

– Ti ćeš biti kapetan broda, Tuppence - rekao je ozbiljno. - Moramo ići do samog kraja.

– Najprije - reče Tuppence kad su ušli - moram gospođicu Logan pitati još nešto.

Pojurila je uz stube. Tommy ju je slijedio. Odlučno je zakucala na vrata stare gospode i ušla je.

– To ste vi, draga moja? - reče gospođica Logan. - Znae, previše ste lijepi i mladi da biste bili detektiv. Jeste li išta otkrili?

– Jesam - reče Tuppence. - Otkrila sam. Gospođica ju je Logan pogledala upitno.

– Ne bih vam mogla potvrditi ono o ljepoti - počela je Tuppence - no kako sam bila mlada, dogodilo mi se da sam tijekom rata radila u bolnici. Znam nešto o serumskoj terapiji. Slučajno znam i to da ako se ricin unosi injekcijom u malim količinama, nastaje imunitet i stvara se antiricin. Ta je činjenica položila temelj serumskoj terapiji. Vi to znate, gospođice Logan. Neko ste vrijeme injekcijama unosili ricin u sebe.

Potom ste dopustili da budete otrovani zajedno sa svima ostalima.

Pomagali ste svome ocu u njegovu poslu i znali ste mnogo o ricinu i o tome kako se pribavlja i kako se dobiva iz sjemenki. Izabrali ste dan kad je Dennis Radcliffe bio na čaju negdje drugdje. Ne bi bilo dobro da bude otrovan u isto vrijeme: mogao bi umrijeti prije Lois Hargreaves. Ako ona umre prva, on će naslijediti njezin imetak, a po njegovoj smrti pripast će vama, njegovoj najbližoj rođaci. Sjetiti ćete se, jutros ste nam rekli da je njegov otac bio vaš bratić.

Stara je gospoda zurila u Tuppence pakosnim očima.

Odjednom je neka divlja spodoba dojurila iz susjedne sobe. Bila je to Hannah. U ruci je držala upaljenu baklju kojom je luđački vitlala.

– Istina je izrečena. To je ta prokletnica. Vidjela sam je kako čita knjigu i smije se i znala sam. Našla sam knjigu i stranicu, ali to mi nije govorilo ništa. No Božji me je glas prosvijetlio. Ona je mrzila moju gospodaricu, njezinu visost.

Uvijek je bila ljubomorna i zavidna. Mrzila je svoju dragu gospođicu Lois. No bezbožnici će nestati, ogranj Gospodinov će ih spržiti.

Mašući bakljom skočila je prema postelji.

Stara je gospoda vrisnula.

– Odvedite je, odvedite je. Sve je istina, samo nju odvedite.

Tuppence se bacila na Hannah, no ona je uspjela zapaliti zastore oko postelje prije nego li je Tuppence mogla istrgnuti baklju i ugasi je. Tada je i Tommy utrčao iz vrta. Strgnuo je zastore i ugasio ih je nekom krpom.

Potom je dojurio u pomoć Tuppence i zajedno su svladali Hannah, upravo kad je u sobu dojurio dr. Burton.

Samo nekoliko riječi dostajalo je da se uputi u zbivanja.

Požurio je do uzglavlja, podigao je ruku gospođice Logan i glasno rekao:

– Uzbuđenje od vatre bilo je previše za nju. Mrtva je. Možda je to i najbolje u ovim okolnostima.

Zastao je pa dodao.

– I u čaši od koktela bilo je ricina.

– Ispalo je najbolje što je moglo - reče Tommy pošto su Hannah prepustili liječnikovoj brizi i ponovno bili sami. - Tuppence, jednostavno si bila veličanstvena.

– Nije bilo mnogo Hanauda u svemu tome - reče Tuppence.

– Bilo je previše ozbiljno za glumatanje. Još mi je teško kad pomislim na tu djevojku. No, kao što rekoh, bila si sjajna. Tebi pripada svaka čast. Da se poslužim poznatom izrekom: "Velika je prednost biti pametan, a ne izgledati tako."

– Tommy - reče Tuppence - pravi si gad.

12. Neporecivi alibi

Tommy i Tuppence marljivo su razvrstavali poštu. Tuppence je uskliknula i pružila neki list Tommyju.

– Novi klijent - reče važno.

– Aha! - reče Tommy. - Sto zaključujemo iz ovog pisma, Watson? Ne mnogo, osim prilično očite činjenice da gospodin.. ovaj.. gospodin Montgomery Jones nije baš najbolji stručnjak na svijetu za pravopis što dokazuje da je naobrazbu stekao u skupim školama.

– Montgomery Jones? - reče Tuppence. - Dakle, što znam o Montgomeryju Jonesu? Aha, sjetila sam se. Mislom da ga je spomenula Janet St. Vincent. Njegova je majka bila Lady Aileen Montgomery, vrlo mrzovoljna i jako pobožna, sva okružena zlatnim križevima i sličnim, a udala se za čovjeka po imenu Jones, koji je jako bogat.

– Zapravo uvijek ista stara priča - reče Tommy. - Da vidimo kad nas to gospodin M. J. želi posjetiti? Dakle, u jedanaest i trideset.

Točno u jedanaest i trideset vrlo visoki mladi muškarac ljubazna i simpatična izgleda ušao je u predsoblje ureda i obratio se Albertu, uredskom momku.

– Ovako, čujte. Mogu li vidjeti gospodina.. ovaj... Blunta?

– Imate li dogovoren sastanak, gospodine? - upita Albert.

– Ne znam točno. Da, mislim da imam. Hoću reći, napisao sam pismo. .

– Koga mogu najaviti, gospodine?

– Zovem se Montgomery Jones.

– Reći ću gospodinu Bluntu da ste ovdje. Vratio se poslije kratkog izbivanja.

– Biste li pričekali nekoliko trenutaka, gospodine. Gospodin Blunt upravo je zauzet vrlo važnim dogovorom.

– Ah, da, uh... svakako - reče gospodin Montgomery Jones.

Pošto je, nadao se tako, Tommy ostavio dovoljno dubok dojam na klijenta, pritisnuo je tipkalo zujalice na svom stolu i Albert je gospodina Montgomervja Jonesa dopratio u njegov ured.

Tommy je ustao da ga pozdravi i toplo se rukujući s njime, ponudio mu je stolac.

– Dakle, gospodine Montgomery Jones - rekao je živahno - čemu možemo zahvaliti vaš dolazak?

Gospodin Montgomery nesigurno je pogledavao prema trećoj osobi u sobi.

– Moja osobna tajnica, gospođica Robinson - reče Tommy. - Pred njom možete govoriti sasvim otvoreno. Rekao bih da je riječ o nekoj obiteljskoj temi povjerljive naravi?

– Pa... nije sasvim tako - reče gospodin Montgomery Jones.

– Iznenadujete me - reče Tommy. - Nadam se da vi osobno niste u nekoj nevolji?

– Zapravo nisam - reče gospodin Montgomery Jones.

– Možda biste - reče Tommy - sada mogli činjenice iznijeti.. ovaj.. malo jasnije.

No upravo to, ispostavilo se, nije mogao učiniti.

– To što ću zatražiti od vas, prokleta je neobično - rekao je oklijevajući.

–Ja, ovaj, zaista ne znam kako da vam to izložim.

– Mi se nikad ne bavimo slučajevima razvoda - reče Tommy.

– Oh, Bože, ne - reče gospodin Montgomerv Jones - Nisam mislio na to.

Radi se o, dakle.. to je strašno glupa šala. Eto, to je sve.

– Netko je izveo neku neslanu šalu na vas račun? - predložio je Tommy.

No gospodin Montgomery Jones još je jednom odbio kimanjem glave.

– Dobro - reče Tommy dobrohotno - opustite se i polako nam ispričajte svojim riječima što se dogodilo.

Nastupila je stanka.

– Znate - reče napokon gospodin Jones - bili smo za večerom. Sjedio sam do jedne djevojke.

– I? - poticao ga je Tommy.

– Bila je. . uh, dakle, zapravo ne znam kako bih je opisao, no bila je jedna od najsjajnijih djevojaka koje sam ikad sreo. Ona je Australka, ovdje u posjetu, s još jednom djevojkom, i dijeli stan s njome u Ulici Clarges.

Ona je sjajna partnerica za sve. Ne mogu vam opisati kakav je dojam ostavila na mene.

– Možemo to sasvim dobro zamisliti, gospodine Jones - reče Tuppence.

Bilo joj je jasno da iz gospodina Montgomervja Jonesa neće biti moguće izvući njegove jade bez suosjećajne ženske pomoći, što se bitno razlikovalo od metoda gospodina Blunta.

– Potpuno vas razumijemo - reče Tuppence ohrabrujući ga.

– Za mene je bilo veliko iznenađenje - reče gospodin Montgomery Jones – to što me je neka djevojka, dakle.. ovaj, da me je tako oborila. Bilo je i prije djevojaka, zapravo bile su dvije. Jedna je bila jako zgodna i tako to, samo mi se nije sviđala njezina brada. Doduše, sjajno je plesala, a ja sam je poznao cijelog svog života i to čovjeka čini nekako sigurnim da neće popustiti, znate već. A onda bila je tu i jedna djevojka iz kabareta Frivolity. Strašno zabavna, ali bila bi nastala velika gužva oko nje s mojim starcima, a osim toga nisam se ni mislio ženiti s bilo kojom od njih, ali sam ponekad ipak mislio na to onako, znate već, i onda.. kao grom iz vedra neba, sjedio sam pokraj nje i .

– Cijeli se svijet promijenio - reče Tuppence duboko suosjećajnim glasom.

Tommy se nestrpljivo meškoltio u stolcu. Već ga je prilično gnjavila ta beskonačna priča o ljubavnim jadima.

– To ste strašno dobro rekli - oduševio se gospodin Montgomery Jones.

–Točno je tako bilo. Samo, znate, mislim da ona nije zagrijana za mene.

Možda vi to ne primjećujete, ali ja baš nisam osobito privlačan.

– Ah, ne smijete biti previše skromni - reče Tuppence.

– Ma, pustite, svjestan sam da nisam neka faca - reče gospodin Jones s čarobnim osmjehom. - Barem ne za tako savršeno dražesnu djevojku poput nje. Zato mislim da moram riješiti ovu stvar. To mi je jedina prigoda. Ona je tako divna djevojka da neće poreći svoju riječ.

– Budite uvjereni da vam svi mi želimo mnogo sreće i sve što uz to ide - bila je ljubazna Tuppence. - No još ne znam što točno želite od nas.

– Moj Bože! - reče gospodin Montgomeri Jones. - Zar vam nisam objasnio?

– Ne - odgovori Tommy. - Niste.

– Dakle, bilo je ovako. Razgovarali smo o detektivskim romanima. Una, to joj je ime, strašno ih voli čitati, kao i ja. Zapodjenuli smo razgovor o jednom određenom romanu. Sve se u njemu vrti oko alibija. Potom smo počeli pripovijedati o alibijima i o tome kako se mogu namjestiti. Pa sam ja rekao. . ne, ona je rekla.. čekajte, tko je od nas dvoje to rekao?

– Nije važno tko je to od vas dvoje bio - reče Tuppence.

– Rekao sam da bi to bilo proketo teško napraviti. Ona se nije složila.. rekla je da je za to potrebno samo malo uključiti mozak. Stvar se usijala i uzбудili smo se oko toga i na kraju ona je rekla: "Ponudit ću vam okladu. Sto ćete mi ponuditi ako namjestim alibi koji nitko neće moći oboriti?"

– Sto god poželite, rekao sam, i dogovorili smo se o svemu tamo i tada i sklopili smo okladu. Ona je bila strašno sigurna oko svega. "Izgledi su potpuno na mojoj strani rekla je. "Nemojte biti tako uvjereni u to", rekao sam.

"Pretpostavimo da izgubite i da ja zatražim što god poželim?" Ona se na to samo nasmijala i rekla je da potječe iz kockarske obitelji i da sam slobodan raditi što hoću.

– I što dalje? - upita Tuppence jer gospodin Jones je zastao i promatrao ju je molećivo.

– Pa, zar ne vidite? Sad sam ja na redu. To je moja jedina prilika da me pogleda djevojka poput nje. Nemate pojma kako je ona divna. Prošlog ljeta bila je u čamcu, na vodi, i netko joj je predložio okladu da neće moći skočiti u vodu i u odjeći doploviti do obale, a ona je to napravila.

– Vaša je ponuda vrlo neobična - reče Tommy. - No još nisam načisto razumijem li je.

– To je strašno jednostavno - reče. - Vi takve stvari radite svaki dan.

Istražujete lažne alibije i nalazite im slabu točku kako biste ih srušili.

– Ah.. uh. . da, naravno - reče Tommy. - Neprestano radimo takve stvari.

– Netko to mora učiniti umjesto mene - reče gospodin Montgomery Jones. - Ja sam ne bih mogao napraviti ništa. Na vama je samo da je uhvatite na djelu i sve će biti riješeno. Rekao bih da je sve to sitnica za vas, no za mene je to strašno važno i ja sam pripravan platiti. . ovaj... sve kako-se-to-kaže, pa znate već.

– To je u redu - reče Tuppence. - Sigurna sam da će gospodin Blunt preuzeti ovaj vaš slučaj.

– Svakako, svakako - reče Tommy. - Vrlo poticajan slučaj, vrlo poticajan, doista.

Gospodin Montgomery Jones duboko je odahnuo i iz džepa je izvadio hrpu papira iz koje je izdvojio jedan list.

– Evo ga - reče. - Ona kaže: "Šaljem vam dokaze da sam u jedno te isto vrijeme bila na dva sasvim različita mjesta. Prema prvoj priči, sama sam objedovala u restoranu Bon Temps u Sohou, otišla sam u kazalište Duke's i poslije večerala u Savovu s prijateljem, gospodinom Le Marchantom, no istodobno odsjela sam u hotelu Castle u Torquayju, a u London sam se vratila tek sljedećeg jutra. Na vama je da otkrijete koja je od dviju priča istinita i kako sam izvela onu drugu, koja je lažna.

– Eto - reče gospodin Montgomery Jones. - Sada vidite što očekujem od vas.

– Vrlo zabavan problemčić - reče Tommy. - I vrlo jednostavan.

– Ovo je Unina fotografija - reče gospodin Montgomery Jones. - Bit će vam potrebna.

– Kako glasi puno ime dame? - htio je znati Tommy.

– Gospođica Una Drake. A adresa je Ulica Clarges, broj 180.

– Hvala vam - reče Tommy. - Dakle, obaviti ćemo to, gospodine Montgomery Jones. Nadam se da ćemo vrlo brzo imati dobrih vijesti za vas.

– Zaista, vjerujte mi da sam vam beskonačno zahvalan - reče gospodin Montgomery Jones ustajući i rukujući se s Tommyjem. - Skinuli ste mi golem teret sa srca.

Pošto je ispratio klijenta, Tommy se vratio u svoju sobu. Tuppence je stajala uz policu na kojoj je bila biblioteka Velikih majstora detektivske priče.

– Inspektor French - reče Tuppence.

– Molim? - upita Tommy.

– Inspektor French, razumije se samo po sebi - odgovori Tuppence. - On se uvijek bavio alibijima. Točno znam kakav je postupak. Moramo sve proučiti i provjeriti. U početku će se činiti da je sve u redu, a kad pomnije pogledamo naći ćemo pukotine.

– Sve to ne bi trebalo biti previše teško - složio se Tommy. - Hoću reći, kad već unaprijed znamo da je jedan od njih lažan, posao bi morao biti dječja igra. A upravo me to zabrinjava.

– Ne vidim ništa što bi bilo zabrinjavajuće.

– Brinem se zbog djevojke - reče Tommy. - Vjerojatno će biti prisiljena udati se za tog mladića, bez obzira želi li to ili ne.

– Dragi - reče Tuppence. - Ne budu budalast. Žene nikad nisu tako bezumni kockari kakvima se vole prikazivati. Da ta djevojka nije bila

pripravna udati se za tog simpatičnog, no prilično praznoglavog mladog čovjeka, nikad se ne bi upuštala u ovakvu okladu. Tommy, vjeruj mi, ona će se s još većim oduševljenjem i divljenjem udati za njega bude li momak pobijedio nego da mu nekako drukčije mora olakšati donošenje odluke.

– Umišljaš si da sve znaš najbolje - prosudi Tommy.

– I znam - potvrdi Tuppence.

– Razmotrimo sada podatke kojima raspolažemo - reče Tommy i privuče papire. - Prvo tu fotografiju... hm.. prilično lijepa djevojka, a ni fotografija nije loša, rekao bih. Oštra i lako prepoznatljiva.

– Moramo nabaviti nekoliko fotografija drugih djevojaka - reče Tuppence.

– Zašto?

– Tako se to uvijek radi - reče Tuppence. - Konobarima se pokaže pet ili šest slika i oni izaberu onu pravu.

– Misliš li da je tako? - reče Tommy - Naime, da će izabrati onu pravu?

– Pa, u knjigama je tako - primijeti Tuppence.

– Koje li štete što se java tako razlikuje od mašte - reče Tommy. - Sto još imamo? Da, ovo su londonski dokazi. Večerala u Bon Tempsu u sedam i trideset. Otišla u kazalište Duke's i gledala je "Modre perunike". Priložen odrezak od ulaznice. Kasna večera u Savovu s gospodinom Le Marchantom. Mislim da bismo morali razgovarati s tim gospodinom Le Marchantom.

– To nam ništa neće pomoći - reče Tuppence. - Ako joj on pomaže, prirodno je da je neće odati. Možemo zaboraviti sve što će nam reći.

– Onda dobro. Pogledajmo bilješke iz Torquayja - nastavio je Tommy. - Vlak u dvanaest s kolodvora Paddington, ručala u

vagonrestoranu, priložen potvrđeni račun. Odsjela na jednu noć u hotelu Castle. I odatle potvrđeni račun.

– Mislim da je sve to prilično tanko - reče Tuppence. - Bilo tko može kupiti ulaznicu za kazalište, ne moraš mu doći ni blizu. Djevojka je jednostavno otišla u Torquay, a sve ovo iz Londona čista je krivotvorina.

– Ako je tako, onda nam je taj slučaj prava igrarija - reče Tommy. - Dakle, rekao bih da je vrijeme za razgovor s gospodinom Le Marchantom.

Ispostavilo se da je gospodin Le Marchant živahan mladac koji nije pokazivao iznenađenje zbog tog susreta.

– Una izvodi neku malu igru, zar ne? Nikad se ne zna što taj mali vrag smjera.

– Koliko znam, gospodine Le Marchant - reče Tommy - gospođica Drake bila je s vama u Savoyu u utorak navečer.

– Tako je - reče gospodin Le Marchant. - Sjećam se da je bio utorak, jer Una je to tom prigodom nekoliko puta naglašavala, dapače tražila je da to zapišem u malu bilježnicu.

S nemalim ponosom pokazao je nažvrljani zapis: "Večerao s Unom, Savoy, utorak, devetnaestog."

– Gdje je gospođica Drake bila prije toga te večeri? Znate li?

– Bila je na nekoj šugavoj predstavi "Ružičasti božuri" ili tako nekako.

Čista limunada, rekla mi je.

– Jeste li čvrsto uvjereni da je s vama te večeri bila gospođica Drake?

Gospodin Le Marchant razrogačio je oči.

– Točno to što sam vam rekao, dakako. Ne govorim li vam to cijelo vrijeme?

– Možda vas je ona zamolila da nam to kažete - reče Tuppence.

– Dakle, da budem iskren, rekla je nešto što je bilo strašno čudno. Rekla je - čekajte da se sjetim. Aha, rekla je: "Misliš da sjediš ovdje sa mnom i da večeramo, Jimmy, a zapravo ja sam tristo kilometara daleko odavde, u Devonshireu." Ne mislite li da je strašno neobično reći nešto poput toga? Nalik mi je to>na priče o astralnim bićima i slično. Najzanimljivije je da jedan moj prijatelj, Dicky Riče, misli da ju je vidio ondje.

– Tko je taj gospodin Riče?

– Moj prijatelj. Boravio je u Torquayju s tetkom. Ta stara napast neprestano umire i nikako da umre. Dicky je bio dolje i glumio je odanog nećaka. Rekao mi je: "Vidio sam onu australsku djevojku neki dan, zove se Una ili tako nekako. Htio sam joj pristupiti i porazgovarati s njome, ali me je tetka odvukla da bi brbljala s nekom starom kozom u ležaljci na plaži." Pitao sam: "Kad je to bilo?", a on je odgovorio: "U utorak, nekako u vrijeme za čaj." Dakako, objasnio sam mu da se morao zabuniti, ali to je ipak neobično, zar ne? Pogotovu kad je Una fe večeri spominjala svoj boravak u Devonshireu.

– Jako, jako čudno - reče Tommy. - Recite mi, gospodine Le Marchant, je li u Savovu blizu vas večerao netko koga poznate?

– Da, za susjednim stolom sjedili su Oglanderovi.

– Poznaju li oni gospođicu Drake?

– Znaju je. Nisu baš veliki prijatelji ili nešto slično.

– Dakle, gospodine Le Marchant, ako nam nemate više ništa reći, dopustite da se oprostimo od vas.

– Taj momak ili je izvanredno dobar lažac - reče Tommy kad su izašli na ulicu - ili govori istinu.

– Točno - reče Tuppence. - Predomislila sam se. Sada imam osjećaj da je Una bila u Savovu na večeri te noći.

– Idemo sada u restoran Bon Temps - reče Tommy. - Malo hrane za izgladnjela njuškala sasvim je opravdan potez. Samo prije toga nabavimo nekoliko fotografija raznih djevojaka.

Ispostavilo se da je to mnogo teže nego što su pretpostavljali. Kad su se obratili nekom fotografu i zatražili nekoliko raznih fotografija, naišli su na hladno odbijanje.

– Zašto je sve u knjigama tako lako i jednostavno, a u pravom životu silno zamršeno? - jadikovaja je Tuppence. - Kako su samo bili užasno sumnjičavi! Sto su mislili da ćemo početi s tim fotografijama? Idemo radije prekopati stan moje prijateljice Jane.

Jane se pokazala susretljivom i dopustila je da Tuppence ruje po ladici njezina stola i izabere četiri slike davno zaboravljenih Janinih prijateljica.

Daleko od pogleda, daleko od srca.

Oboružani tom zalihom ženske ljepote nastavili su u Bon Temps, gdje su ih očekivale svježije teškoće i mnogi izdaci. Tommy se morao obratiti svakom konobaru ponaosob, nagraditi ga napojnicom i pokazati mu zbirku fotografija. Posljedak je bio nezadovoljavajuć. Najmanje tri fotografije polučile su uspjeh, jer te su osobe bile viđene da večeraju ondje tog utorka.

Kad su se vratili u ured, Tuppence se udubila u željeznički red vožnje.

– Iz Paddingtona u dvanaest sati. U Torquayju u tri trideset pet. To je taj vlak. A kasno poslije podne vidio ju je tamo Le Marchantov prijatelj gospodin Riče.

– Sjeti se da nismo provjerili njegovu izjavu - reče Tommy. - Ako je, kao što si u početku pretpostavila, Le Marchant prijatelj Une Drake, možda je sve izmislio.

– Oh, ulovit ćemo tog gospodina Ricea - reče Tuppence. - Imam predosjećaj da gospodin Le Marchant govorio istinu. A htjela bih saznati ovo: Una Drake napušta London podnevnih vlakom, vjerojatno uzima sobu u hotelu i raspakira prtljagu. Zatim se vlakom vraća u London i stiže na vrijeme u Savoy. Mogla je ići u četiri i četrdeset vlakom koji u Paddington dolazi u devet i deset.

– I onda? - reče Tommy.

– I onda - reče Tuppence, mršteći se - postaje sve teže. Iz postaje Paddington onamo dolje odlazi jedan ponoćni vlak, no teško bi mogla ići njime, to bi bilo prerano.

– Brzim autom - predloži Tommy.

– Hm - dvoumila je Tuppence. - Ipak je to više od tristo kilometara.

– Uvijek su mi govorili da Australci voze vrlo smiono.

– Dobro, recimo da je moglo biti izvedeno - reče Tuppence. - Stigla bi onamo oko sedam.

– Misliš li da bi se mogla ušuljati u sobu u hotelu Castle, a da je nitko ne vidi? Ili je po dolasku objasnila da je cijelu noć bila vani s društvom i da je samo zatražila hotelski račun?

– Tommy - reče Tuppence. - Potpuni smo idioti. Uopće nije morala ići natrag u Torquay. Mogla je jednostavno zamoliti nekog prijatelja da pokupi njezinu prtljagu iz hotela i plati račun. Tako je dobila uredan račun s odgovarajućim nadnevkom na njemu.

– Mislim da smo sve u svemu sačinili vrlo uvjerljivu hipotezu - reče Tommy. - Moramo samo sutra uhvatiti podnevni vlak u Torquay i potvrditi svoje domišljate zaključke.

Oboružani zbirkom fotografija, Tommy i Tuppence sljedećeg su se dana na vrijeme smjestili u vagonu prvog razreda i rezervirali su mjesta za ručak u drugoj smjeni.

– Vjerojatno neće biti isti poslužitelji u vagonrestoranu - reče Tommy.
- Bila bi prevelika sreća očekivati to. Očekujem da ćemo nekoliko dana morati putovati u Torquay i natrag, dok ne naletimo na one prave.

– Taj slučaj s alibijem postaje vrlo zamoran - reče Tuppence. - U knjigama sve se to odvali u dvatri odlomka. Inspektor Netko potom je sjeo u vlak prema Torquayju i ispitao je osoblje vagona i priča je gotova.

Ovaj je put sreća bila naklonjena mladom paru. Ustanovilo se da je mladi konobar, koji im je donio račun za ručak, isti onaj koji je bio na dužnosti prošlog utorka. Stupio je u akciju postupak koji je Tommy nazvao "mazivo od deset šilinga", a Tuppence je izvadila mapu s fotografijama.

– Volio bih znati - reče Tommy - je li koja od ovih dama ručala ovdje prošlog utorka?

U maniri koja ne bi posramila ni najbolju detektivsku priču, čovjek je odmah upro prstom u Uninu sliku.

– Da, gospodine, sjećam se ove dame, a sjećam se i toga da je bio utorak, jer dama mi je sama skrenula pozornost na tu činjenicu, tvrdnjom da joj je to uvijek najsretniji dan u tjednu.

– Zasad sve ide kao po loju - primijeti Tuppence kad su se vratili u svoj odjeljak. - Vjerojatno ćemo također saznati da je uzela sobu u hotelu. Bit će teže dokazati da je putovala natrag u London, no možda je se sjeti neki od nosača na kolodvoru.

Ovdje im se pokušaj izjalovio i Tommy je uzalud šetao peronima i ispitivao skupljače karata i nosače. Poslije izdašnog dijeljenja novčanica kao sredstva za poticanje pamćenja, dva su nosača

izabrala jednu od ostalih fotografija, s mutnim prisjećanjem da je netko nalik na osobu sa slike putovao u London onim u četiri i četrdeset tog popodneva, no nitko nije prepoznao Unu Drake.

– To još ništa ne dokazuje - reče Tuppence kad su napustili kolodvor.
- Mogla je putovati tim vlakom, a da je se nitko ne sjeća.

– Također je mogla krenuti s druge stanice, iz Torrea.

– To je lako moguće - reče Tuppence - no sve ćemo istražiti kad obavimo posao u hotelu.

Hotel Castle bio je velik i gledao je prema moru. Pošto su uzeli sobu na jednu noć i potpisali se u knjigu gostiju, Tommy je srdačno primijetio:

– Mislim da je jedna naša prijateljica odsjela kod vas prošlog utorka.

Gospođica Una Drake.

Mlada dama u pisarnici vedro ga je pogledala.

– Ah, dakako. Sasvim je se dobro sjećam. Rekla bih da je mlada dama bila iz Australije.

Na Tommyjev mig, Tuppence je izvadila fotografiju.

– Ovo je prilično uspjela njezina fotografija, zar ne? - reče Tuppence.

– Zaista vrlo lijepa, vrlo lijepa, jako dobro uspjela.

– Je li dugo boravila ovdje? - raspitivao se Tommy.

– Samo jednu noć. Otputovala je brzim vlakom sljedećeg jutra, natrag u London. Bio je to dug put za to da se proboravi samo jedna noć, no rekla bih da australskim damama nije teško putovati.

– Ona je vrlo poduzetna djevojka - reče Tommy. - Uvijek je voljela pustolovine. Nije li se to dogodilo ovdje da je izašla na večeru s

nekim prijateljima, otišla potom na vožnju automobilom, završila s kolima u jarku i nije se mogla vratiti kući sve do jutra?

– Ah, ne - reče mlada dama. - Gospođica Drake večerala je u hotelu.

– Doista - reče Tommy - jeste li sigurni u to? Hoću reći, kako znate?

– Vidjela sam je.

– Pitao sam zato, jer sam čuo da je s nekim prijateljima večerala u Torquayju - objasnio je Tommy.

– Ah, ne, gospodine, večerala je ovdje. - Mlada se dama smijala i malo se zarumenjela. - Sjećam se da je imala jako lijepu haljinu. Onakvu od sifona, svu prekrivenu maćuhicama.

– Tuppence, naša se lijepa teorija raspada - reče Tommy kad su ih odveli gore u njihovu sobu.

– Očito - reče Tuppence. - Dakako, ta žena možda griješi. Pitat ćemo konobara za vrijeme večere. U ovo doba godine ovdje nije moglo biti mnogo ljudi.

Ovaj je put Tuppence povelala napad.

– Možete li mi reći je li jedna moja prijateljica bila ovdje prošlog utorka? – pitala je konobara najljubaznijim osmijehom. - Gospođica Drake, mislim da je imala haljinu s maćuhicama. - Pokazala je fotografiju. - Ova dama.

Konobar se odmah nasmiješio u znak prepoznavanja.

– Da, da. Gospođica Drake. Sjećam je se vrlo dobro. Rekla mi je da je došla iz Australije.

– Večerala je ovdje?

– Tako je. Bilo je to prošlog utorka. Pitala me je događa li se išta u gradu te večeri.

–I?

– Rekao sam joj za kazalište, za Pavilion, no na kraju odlučila je ostati ovdje i slušati naš orkestar.

– K vragu - potiho je opsovao Tommy.

– Ne sjećate se u koje je vrijeme večerala, zar ne? - reče Tuppence.

– Sišlo je prilično kasno. Moglo je biti oko osam sati.

– Grom i pakao - planula je Tuppence, kad su ona i Tommy napustili blagovaonicu. - Sve je krenulo nizbrdo. A izgledalo je tako lijepo i uspješno.

– Pa morali smo znati da neće sve ići sasvim glatko.

– Pitam se postoji li ikakav kasniji vlak kojim je mogla otići?

– Niti jedan koji bi je u Londonu mogao iskrcati na vrijeme za odlazak u Savoy.

– Dakle - reče Tuppence - posljednja mi je nada razgovor sa sobaricom.

Una Drake imala je sobu na istom katu gdje je i naša.

Sobarica je bila brbljava žena, spremna pružiti informacije. Da, vrlo se dobro sjećala mlade dame. To je zaista bila njezina fotografija. Vrlo simpatična mlada dama, vrlo vesela i razgovorljiva. Pričala je jako puno o Australiji i o klokanima.

Mlada je dama pozvonila oko devet i trideset i zamolila je da joj se donese termofor i stavi u postelju i da je se probudi sljedećeg jutra u sedam i trideset, s kavom, umjesto čaja.

– Vi ste je probudili i ona je još bila u postelji? - upita Tuppence.

Sobarica ju je začuđeno promatrala.

– Pa svakako, gospodo, dakako.

– Ah, samo sam se pitala je li gimnasticirala ili tako nešto - reče Tuppence žurno. - To mnogi ljudi rade u rano jutro.

– Dakle, to je zapečaćeno - reče Tommy, kad je sobarica otišla. - Iz svega toga možemo izvesti samo jedan zaključak. Londonski dio priče mora biti lažan.

– Gospodin Le Marchant očito je mnogo vještiji lažljivac nego što smo to mislili - reče Tuppence.

– Ima načina da provjerimo njegove tvrdnje - reče Tommy. - Rekao je kako su za susjednim stolom bili ljudi koje je Una površno poznavala. Kako li su se zvali.. Oglander, tako je. Moramo ući u trag tim Oglanderima i također se moramo raspitati u stanu gospođice Drake u Ulici Clarges.

Sljedećeg su jutra platili svoj račun i otišli prilično pokislo.

Pronalaženje Oglandera bilo je prilično lako uz pomoć telefonskog imenika. Ovaj se put Tuppence dala na posao i preuzela je ulogu predstavnika novih ilustriranih novina. Posjetila je gospodu Oglander i raspitala se o "gala" večeri u Savovu prošlog utorka. Gospoda Oglander bila je presretna što je mogla ponuditi sve pojedinosti. Upravo kad je odlazila, Tuppence je nehajno dodala: "Recite mi samo još to, nije li za stolom do vas sjedila gospođica Una Drake? Je li istina da se zaručila s vojvodom od Perthu? Vi je, dakako, poznajete."

– Pomalo je znam - reče gospoda Oglander. - Rekla bih da je vrlo privlačna djevojka. Da, sjedila je za stolom pokraj nas s gospodinom Le Marchantom u društvu. Moje je djevojke poznaju bolje.

Sljedeća postaja Tuppencina posjeta bio je stan u Ulici Clarges. Ondje ju je pozdravila gospođica Marjorv Leicester, prijateljica s kojom je gospođica Drake dijelila stan.

– Recite mi, molim vas, što se to događa - pitala je zabrinuto gospođica Leicester. - Una igra neku tajanstvenu igru, a ja ne znam o čemu je riječ.

Dakako da je u utorak u noći spavala ovdje.

– Jeste li je vidjeli kad je došla kući?

– Ne, bila sam u postelji. Ona ima vlastiti ključ od ulaznih vrata. Došla je oko jedan, rekla bih.

– Kad ste je vidjeli?

– Ah, oko devet sljedećeg jutra, a možda je bilo bliže prema deset.

Dok je napuštala stan, Tuppence se gotovo sudarila s nekom visokom, suhonjavom ženom koja je upravo ulazila.

– Oprostite, gospodična, gospodična, zar ne? - reče visoka žena.

– Vi radite ovdje? - upita Tuppence.

– Da, gospodična. Dolazim svaki dan.

– U koje vrijeme običavate dolaziti?

– Moje je vrijeme u devet sati, gospodična. Tuppence je tutnula deset šilinga u šaku suhonjave žene.

– Je li gospođica Drake bila ovdje kad ste došli prošlog utorka?

– Da, bila je, gospodična, bila je tu. Duboko je spavala u svojem krevetu i jedva se probudila kad sam joj unijela čaj.

– Hvala vam - reče Tuppence i razočarano side niz stube.

Dogovorila se za ručak s Tommyjem u nekom malom restoranu u Sohau. Ondje su usporedili bilješke.

– Posjetio sam tog Ricea. Istina je da je iz daleka vidio Unu u Torquayju.

– Dakle - reče Tuppence - provjerila sam ove alibije. Daj mi, molim te, komad papira i olovku. Hajde da sve lijepo zabilježimo, kao što to rade svi detektivi.

13.30 Una Drake viđena u vlaku u vagonrestoranu.

16.00 Stiže u hotel Castle.

17.00 Vidio ju je gospodin Riče.

20.00 Viđena za večerom u hotelu.

21.30 Traži termofor.

23.30 Viđena u Savovu s gospodinom Le Marchantom.

7.30 Probudila ju je sobarica u hotelu Castle.

9.00 Probudila ju je dvorkinja u stanu u Ulici Clarges.

Zgledaii su se.

– Rekao bih da su Bluntovi nenadmašni detektivi nadmašeni - reče Tommy.

– Eh, ne smijemo se predati - reče Tuppence. - Netko laže.

– Najčudnije je kako imam dojam da nitko ne laže. Svi su djelovali tako kao da govore istinu i da su pouzdani.

– Negdje mora biti neka mana. Znamo da postoji. Pomišljam na svašta, poput privatnih zrakoplova, ali sve nas to ne vodi nikamo naprijed.

– Sklon sam teoriji o nekom astralnom biću.

– Dakle - reče Tuppence. - Preostaje nam samo da sve prespavamo.

Podsvijest nam radi dok smo u snu.

– Hm - reče Tommy. - Ako nam tvoja podsvijest do sutra u jutro ponudi prihvatljivo rješenje za ovu zagonetku, ja ću joj odati svako priznanje.

Šutjeli su cijelu večer. Svako malo Tuppence se naginjala nad papir s vremenima. Ispisivala je bilješke na komadićima papira. Mrmljala je za sebe, očajnički je prelistavala željeznički red vožnje. Na kraju su oboje otišli u postelju bez i tračka nade za rješenje slučaja.

– Sve je to tako obeshrabrujuće - reče Tommy.

– Ovo je jedna od najjadnijih večeri u mojem životu - dometnu Tuppence.

– Trebali smo otići u varijete - reče Tommy. - Nekoliko dobrih viceva o punicama i blizancima i pivopijama beskonačno bi nam pomoglo.

– Ne. Vidjet ćeš da će nas to koncentriranje na problem na kraju dovesti do uspjeha - reče Tuppence. - Kako li će naša podsvijest morati raditi sljedećih osam sati!

I s tim velikim očekivanjima krenuli su u postelju.

– Onda - reče Tommy sljedećeg jutra. - Je li podsvijest bila marljiva?

– Palo mi je nešto na um - reče Tuppence. - Je li? A što to?

– Dakle, nešto prilično neobično. Nimalo nalik na bilo što što sam čitala u nekom detektivskom romanu. Zapravo je to zamisao koju si mi ti stavio u glavu.

– Ako je tako, onda to mora biti dobra ideja - reče Tommy odlučno. - Naprijed, Tuppence, na sunce s time.

– Morat ću poslati brzojav da potvrdim svoju misao - reče Tuppence.
- Ne, neću ti reći o čemu je riječ. To je potpuno luda ideja, ali je i jedina koja se uklapa u činjenice.

– Dakle - reče Tommy - moram krenuti u ured. Puna soba razočaranih klijenata ne smije čekati uzalud. Ostavljam ovaj slučaj u rukama svoje uspješne podređene suradnice.

Tuppence je radosno kimnula.

Čitav se dan nije pojavljivala u uredu. Kad se Tommy vratio te večeri kući oko pet i trideset, zatekao je silno razdraganu Tuppence koja ga je nestrpljivo čekala.

– Uspjela sam, Tommy. Riješila sam slučaj s alibijem. Možemo zaračunati sve te novce što smo ih izdali na napojnice i od gospodina Montgomeryja Jonesa zatražiti pristojan honorar za sebe, a on može ovog časa krenuti i pokupiti djevojku.

– Što je rješenje? - zavapio je Tommy.

– Strašno jednostavno - reče Tuppence. - Blizanci.

– Kako to misliš? - Blizanci?

– Samo to. To je, naravno, jedino moguće rješenje. Priznajem da si mi sinoć stavio bubu u glavu kad si spomenuo punice, blizance i pivopije.

Brzojavila sam u Australiju i dobila sam informaciju koju sam tražila.

Una ima sestru blizanku, Veru, koja je prošlog ponedjeljka došla u Englesku. Zato je mogla tako lako ishitriti tu okladu. Bila je uvjerena da će to biti strašna psina na račun sirotog Montgomervja Jonesa. Sestra je otišla u Torquay, a ona je ostala u Londonu.

– Misliš li da će biti silno utučena zbog toga što je izgubila? - upita Tommy.

– Ne - reče Tuppence. - Ne mislim. Reći ću ti kako ja gledam na to. Ona će svu slavu pripisati Montgomeryju Jonesu. Uvijek sam držala da divljenje prema muževljevim sposobnostima mora biti u temeljima bračnog života.

– Raduje me da sam u tebi potaknuo takve osjećaje, Tuppence.

– To nije rješenje koje izaziva pravo zadovoljstvo - reče Tuppence. - Nije domišljata vrsta mane koju bi razotkrio inspektor French.

– Besmislica - reče Tommy. - Mislim da je način kako sam pokazivao fotografije konobaru u restoranu bio dostojan inspektora Frencha.

– On nije potrošio ni dio onog novca kojim smo mi podmićivali - reče Tuppence.

– Nije važno - reče Tommy. - Sve to možemo s dodatkom zaračunati Montgomeryju Jonesu. Bit će u stanju takvog zaludenog blaženstva da će vjerojatno bez treptaja oka isplatiti najveći mogući račun.

– Tako mu i treba - reče Tuppence. - Nisu li se Bluntovi nenadmašni detektivi dokazali kao nenadmašni? Ah, Tommy, zaista mislim da smo strašno pametni. To me ponekad plaši.

– Sljedeći slučaj bit će po uzoru na Rogera Sheringama, a ti ćeš, Tuppence, biti Roger Sheringam.

– Morat ću strašno puno govoriti - reče Tuppence.

– To ti leži potpuno prirodno - reče Tommy. - A sada predlažem da ispunimo svoj program od prošle noći i potražimo neki varijete gdje se pripovijeda gomila viceva o punicama, pivopijama ; blizancima.

13. Svećenikova kći

– Voljela bih - reče Tuppence kružeći ćudljivo po sobi - kad bismo se mogli sprijateljiti s kćerkom nekog svećenika.

– Zašto? - upita Tommy.

– Možda si zaboravio tu činjenicu, no i ja sam sama nekoć bila svećenikova kćer. Sjećam se kako mi je bilo. Odatle potječe taj čovjekoljubivi poriv, taj duh dubokog poniranja u potrebe ostalih, taj..

– Vidim da se pripremaš za ulogu Rogera Sheringhama - reče Tommy. - Ako mi dopuštaš kritičnu primjedbu, pričaš gotovo isto tako puno kao i on, samo ne tako dobro.

– Upravo obratno - odgovori Tuppence. - U mojem govorenju ima ženske profinjenosti, neke je ne sais quoi, koju nikakva gruba muškarčina ne može postići. Posjedujem, osim toga, moć nepoznatu mom uzoru - rekoh li uzoru? Riječi su tako nepouzidane, često dobro zvuče no znače potpuno suprotno od onoga što čovjek misli da jesu.

– Molim te, nastavi - reče Tommy vrlo dobrohotno.

– I hoću. Zastala sam samo da bih udahnula. Kad već spominjem tu moć, danas bih željela pomoći kćeri nekog svećenika. Vidjet ćeš, Tommy, prva osoba koja će zatražiti usluge Bluntovih nenadmašnih detektiva, bit će duhovnikova kći.

– Kladim se s tobom da nećeš pogoditi - reče Tommy.

– Dogovoreno - reče Tuppence. - Pst! Brzo za pisaći stroj. Evo jedne!

Ured gospodina Blunta odzvanjao je marljivošću kad je Albert otvorio vrata i najavio:

– Gospođica Monica Deane.

Vitka smedokosa djevojka, prilično skromno odjevena, ušla je i zastala oklijevajući. Tommy joj je krenuo u susret.

– Dobro vam jutro, gospođice Deane. Molim vas sjednite i recite što možemo učiniti za vas. Ujedno, dopustite da vam predstavim svoju osobnu tajnicu, gospođicu Sheringham.

– Radujem se što sam vas upoznala, gospođice Dean - reče Tuppence. - Vaš je otac bio svećenik anglikanske crkve, zar ne?

– Zaista, bio je. Ali kako ste to znali?

– Ah! Imamo svoje metode - odgovorila je Tuppence. - Ne smijete mi zamjeriti što brbljam. Gospodin Blunt uživa slušajući me. Kaže da mu to podstiče misli.

Djevojka ga je začuđeno promatrala. Bila je nježna lika, nije bila lijepa, no posjedovala je neku sjetnu ljupkost. Kosa joj je bila duga i sivosmede boje, a oči su joj bile tamnomodne i vrlo tople, iako su tamni kolobari oko njih odavali brige i tjeskobu.

– Biste li mi rekli što vam je na duši, gospođice Deane? - reče Tommy.

Djevojka mu se obratila s olakšanjem.

– To je duga, zamršena priča - reče. - Ime mi je Monica Dean. Moj je otac bio župnik u Little Hampslevju, u Suffolku. Umro je prije tri godine, a majka i ja ostale smo u priličnoj oskudici. Našla sam posao kao odgajateljica, no majka je postala težak i nepokretan bolesnik, tako da sam morala ostati kod kuće i njegovati je. Bili smo zaista jako siromašni, no onda je jednog dana došlo pismo od odvjetnika koje nas je izvijestilo da je umrla očeva tetka i sve ostavila meni. Cesto sam slušala o toj tetki koja se godinama svađala s mojim ocem i znala sam da je bila vrlo imućna pa se tako pričinilo da je našim mukama kraj. No događaji su pokazali da su se naše nade

izjalovile. Naslijedila sam kuću u kojoj je živjela, no pošto sam platila jednu ili dvije pristojbe na nasljedstvo, novca više nije ostalo. Pretpostavljam da ga je izgubila tijekom rata ili je dugo živjela od tog kapitala. Ipak, imali smo tu kuću i gotovo smjesta pružila nam se prilika da je prodamo za pristojnu cijenu.

Možda sam postupila glupavo, no odbila sam ponudu. Živjeli smo u malom, ali skupom stanu, pa sam pomislila kako bi bilo bolje da se preselimo u Crvenu kuću, gdje bi majka imala udobne sobe i mogla bi uzeti podstanare koji bi pokrili naše troškove.

– Čvrsto sam se držala te zamisli, odolijevajući privlačnim ponudama gospode koja su željela kupiti kuću. Uselili smo se i dala sam oglas da izdajemo sobe. Neko je vrijeme sve išlo dobro, imali smo nekoliko odgovora na naše oglase, stara služavka moje tetke ostala je s nama i nas smo dvije obavljale kućne poslove. A tada su se počele događati neobjašnjive stvari.

– Što to?

– Najčudnija zbivanja. Kao da je cijela kuća bila začarana. Slike su padale sa zidova, tanjuri su letjeli preko soba i razbijali se. Jednog smo se jutro spustili s kata i našli da je sav namještaj porazmican. U prvi smo mah pomislili da je to nečija neslana šala, no morali smo odustati od takvog objašnjenja. Ponekad bismo svi sjedili za večerom, a s kata bi se čuo strahovit tresak. Otišli bismo gore, no ne bismo zaticali nikoga nego samo komad namještaja koji je grubo bačen na pod.

– Tintilin - kliknu Tuppence, vrlo zainteresirana.

– Upravo to rekao je i dr. O'Neill - iako ne znam što to znači.

– To je neka vrsta zlog duha koji izvodi nepodopštine - objasni Tuppence, koja je i sama zapravo znala vrlo malo o tome.

– U svakom slučaju, posljedice su bile razorne. Naši su se gosti na smrt uplašili i otišli su što su prije mogli. Dobili smo nove podstanare,

no i oni su pobjegli glavom bez obzira. Bila sam očajna, a povrh svega, naš je skromni prihod potpuno presušio. Tvrтка u koju smo uložili novac propala je.

– Sirotice moja - reče Tuppence suosjećajno. - Kako li ste propatili. Želite li da gospodin Blunt istraži taj "začarani" slučaj?

– Ne baš sasvim. Prije tri dana posjetio nas je jedan gospodin. Njegovo je ime dr. O'Neill. Rekao nam je da je član Društva za psihička istraživanja i da je čuo za neobične događaje koji se zbivaju u našoj kući i da ga to jako zanima. Sve u svemu, bio je pripravan kupiti kuću i provesti neke pokuse u njoj.

–I?

– Dakako, u prvom trenutku bila sam izvan sebe od sreće. Činilo se kao da je to izlaz iz naših nevolja. No..

–Da?

– Možda ćete me smatrati ćudljivom. Možda i jesam. No, ah, uvjerena sam da nisam pogriješila. Bio je to isti čovjek!

– Kakav isti čovjek?

– Isti čovjek koji je već prije htio kupiti kuću. Sigurna sam da imam pravo.

– A zašto ne bi bio?

– Ne razumijete me. Ta su dva čovjeka bila potpuno različita, različitih imena i tako. Prvi je čovjek bio prilično mlad, dotjerani crnokosi muškarac, tridesetih godina. Dr. O'Neillu moglo je biti oko pedeset, imao je prosijedu bradu i naočale i bio je pognut. Kad govori, vidi mu se zlatan zub u ustima. Vidi se zapravo samo kad se smije. Onaj je drugi također imao zlatan zub na istom mjestu, pa sam zato promotrila uši dr.

O'Neill. Upale su mi u oči uši onog drugog, jer bile su neobičnog oblika, gotovo bez resica. Ni dr. O'Neill ih nije imao. Podudarnost u dvije točke nije mogla biti slučajna, zar ne?

Razmišljala sam i razmišljala i napokon sam napisala da ću mu konačan odgovor dati za tjedan dana. Vidjela sam prije nekog vremena oglas gospodina Blunta, zapravo u nekim starim novinama kojima smo obložili ladicu u kuhinji. Izrezala sam ga i došla k vama.

– Dobro ste učinili - reče Tuppence, živahno odobravajući kimanjem glave. - To treba istražiti.

– Vrlo zanimljiv slučaj, gospođice Deane - primijetio je Tommy. - Vrlo ćemo to rado učiniti za vas, zar ne.. uh. . gospođice Sheringham?

– Doista - reče Tuppence. - I to ćemo učiniti vrlo temeljito.

– Ako sam dobro razumio, gospođice Deane, u kući ste vi i vaša majka i služavka. Možete li mi reći nešto više o služavki?

– Njezino je ime Crockett. Bila je kod moje tetke osam ili deset godina.

To je starija žena, ne osobito srdačne naravi, no vrlo je dobra kućna pomoćnica. Sklona je tome da si ponekad koješta uobražava, jer sestra joj se udala iznad svog staleža. Crockettova ima nećaka za kojeg nam neprestano govori kako je "pravi gospodin".

– Hm - promumljao je Tommy, prilično u nedoumici kako da nastavi.

Tuppence je pomno promatrala Monicu pa je sada progovorila neočekivano odlučno.

– Mislim da bi najbolje bilo kad bi gospođica Deane pošla sa mnom na ručak. Sad je jedan sat. Saznat ću od nje sve potrebne pojedinosti.

– Vrlo dobro, gospođice Sheringham - reče Tommy. - Izvrsna zamisao.

– Slušajte - reče Tuppence kad su se udobno smjestili za malim stolom u obližnjem restoranu. - Želim točno znati postoji li neki poseban razlog zašto hoćete saznati sve o ovome?

Monica se zarumenjela.

– Dakle, vidite. .

– Na sunce s time - ohrabrivala ju je Tuppence.

– Ovako - postoje dvojica koji. . koji. . koji se žele oženiti sa mnom.

– Stara priča, pretpostavljam? Jedan je bogat, drugi je siromašan, a vi volite siromašnoga.

– Ne znam kako znate sve te stvari - mrmljala je djevojka.

– To je neka vrsta zakona prirode - objasnila je Tuppence. - Događa se svima. Dogodilo se meni.

– Znam, čak i da prodamo kuću, neće nam biti dosta za život. Gerald je drag, ali je tako siromašan. Vrlo je bistar inženjer i kad bi imao malo kapitala, njegova bi ga tvrtka uzela za ortaka. Onaj drugi, gospodin Partrige, jako je dobar čovjek, sigurna sam u to, i imućan je, pa kad bih se udala za njega, bio bi to kraj svim našim nevoljama. Ali.. ali. .

– Znam - reče suosjećajno Tuppence. - Nije to uopće ista stvar. Možete sebe uvjeravati kako je dobar i dostojan vas, i zbrajati sve njegove dobre osobine kao da ste za računalnim strojem, a sve to jednostavno ohladi čovjeka.

Monica je kimnula.

– Dobro - reče Tuppence. - Mislim da bi najbolje bilo da dođemo onamo i proučimo stanje na licu mjesta. Koja je adresa?

– Crvena kuća, Stourton in the Marsh. Tuppence je zapisala adresu u bilježnicu.

– Nisam vas pitala - zaustila je Monica - o uvjetima... - zastala je crveneći se.

– Nama se plaća točno prema postignutom uspjehu - odgovori Tuppence ozbiljno. - Ako je tajna Crvene kuće unosna, što bi se moglo zaključiti prema velikom zanimanju da se pribavi vaše vlasništvo, očekivat ćemo neki mali postotak. Inače... ništa!

– Vrlo vam mnogo hvala - reče djevojka s olakšanjem.

– A sada - reče Tuppence - prestanite se brinuti. Sve će biti u najboljem redu. Dajte da uživamo u ručku i pričajmo o nečem zanimljivom.

– Dakle - reče Tommy, gledajući kroz prozor svratišta Crown and Anchor - tu smo.

– Da razmotrimo ovaj slučaj - reče Tuppence.

– Na svaki način - reče Tommy. - Počnimo s najvažnijim: ja sumnjam u nepokretnu majku!

– Zašto?

– Draga moja Tuppence, pod pretpostavkom da je ova predstava s tintilinom čista prijevara, smišljena kako bi natjerala djevojku da proda kuću, netko je ipak morao pobacati te stvari unaokolo. E, sad, djevojka je rekla da su svi bili za stolom pri večeri, no ako je majka nepokretni invalid, mora da je bila gore u svojoj sobi.

– Ako je invalid, jedva da je mogla razbacivati predmete.

– Ej! ona nije pravi invalid. Ona se pretvara.

– Zašto?

– Tu me imaš - priznao je njezin muž. - Zapravo sam samo slijedio dobro poznato načelo sumnje u najmanje sumnjivu osobu.

– Uvijek sve izvrgavaš ruglu - reče Tuppence jetko. - Mora postojati nešto što tjera sve te ljude da tako žude za tom kućom. A ako tebi nije stalo prodrijeti u srž ovog slučaja, meni jest. Mila mi je ta djevojka. Tako je draga.

Tommy je kimao glavom prilično ozbiljno.

– Potpuno se slažem. Samo što ne mogu odoljeti da te ne zadirkujem, Tuppence. Nešto je ludo s tom kućom, a štogod to bilo, teško je razotkriti. Inače bi obična provala poslužila svrsi. No pripravnost da se kupi cijela kuća znači da valja iščupati podove ili srušiti zidove, ili je pak pod stražnjim dijelom vrta pravi rudnik ugljena.

– Ne želim da to bude rudnik. Zakopano je blago mnogo romantičnije.

– Hm - reče tommy. - Ako je tako, posjetit ću upravitelja mjesne banke, objasnit ću mu da ću biti ovdje tijekom Božića i vjerojatno kupiti Crvenu kuću pa ću porazgovoriti o otvaranju bankovnog računa.

– A zašto sve to?

– Strpi se i vidjet ćeš.

Tommy se vratio poslije pola sata. Oči su mu blistale.

– Napredovali smo, Tuppence. Naš se razgovor razvijao prema zacrtanim smjernicama. Potom sam usput zapitao je li imao mnogo uplata u zlatu, kao što se ovih dana često događa u tim malim pokrajinskim bankama. Mali su ga poljoprivrednici nagomilali tijekom rata, razumiješ li. S te smo teme sasvim prirodno prešli na mušice starih dama. Izmislio sam neku tetku koja se na početku rata uputila teretnim automobilom u prodavaonicu koja prodaje vojne viškove i vratila se kući sa šezdeset šunki. On je odmah spomenuo svoju klijenticu koja je uporno tražila da podigne svoj štedni ulog do posljednjeg penija, što je više moguće u zlatu, a također je u svoje

ruke preuzela sve svoje dionice, obveznice i vrijednosne papire. Zgražao sam se nad tako nepromišljenim potezom, a on je usput spomenuo da je to bila bivša vlasnica Crvene kuće. Vidiš li, Tuppence? Podigla je sav svoj novac i sakrila ga je negdje. Sjećaš li se kako su se iznenadili malom svotom njezine gotovine? Da, sakrila je sve u Crvenoj kući, a netko to zna. Mogao bi prilično točno procijeniti tko bi to mogao biti.

–Tko?

– Sto misliš o vjernoj Crockettovoj? Ona bi mogla znati sve o bubama svoje gospodarice.

– A onaj zlatozubi dr. O'Neill?

– Pogospodeni nećak, pa da! To je on. No kamo li je sve to sakrila? Ti mnogo bolje poznaš stare gospode nego ja, Tuppence. Gdje običavaju skrivati stvari?

– Umataju ih u čarape i podsuknje, pod madracima. Tommy je kimnuo.

– Pretpostavljam da imaš pravo. No to ipak nije učinila, jer našlo bi se kad su prekopali po svim stvarima. Zbunjen sam. Znaš i sama da neka stara gospoda poput nje nije mogla podizati podove ili kopati rupe u vrtu. Pa ipak, mora biti negdje u Crvenoj kući. Crockettova nije našla blago, ali zna da je ondje, pa kad jednom dođu u posjed kuće, ona i njezin dragi nećak mogu je prevrnuti naglavce, sve dok ne nadu to što traže. Moramo ih preteći. Idemo, Tuppence. Krećemo u Crvenu kuću.

Primila ih je Monica Deane. Njezinoj majci i Crockettovoj bili su predstavljeni kao budući kupci Crvene kuće, čime se moglo objasniti to što će razgledati kuću od podruma do tavana i cijelo zemljište oko nje.

Tommy nije gospođici Deane rekao ništa o zaključku što ga je stvorio, no zato je istraživao postavljanjem raznih pitanja. Odjeća i

osobni predmeti pokojnice dijelom su darovani Crockettovoj, a ostatak je otišao nekim siromašnim obiteljima. Sve je prije toga bilo temeljito pregledano.

– Je li vaša tetka ostavila kakve papire?

– Stol je bio krcat, a nešto toga bilo je i u ladici u njezinoj spavaonici, no nije bilo ničeg važnog među tim papirima.

– Jesu li bačeni?

– Ne, moja se majka uvijek skanjivala baciti stare papire. Bilo je među njima nekih prastarih recepata koje je namjeravala pregledati jednog dana.

– Dobro - reče Tommy s odobravanjem. Potom je, pokazujući prstom prema nekom starijem čovjeku koji je radio nešto na cvjetnim gredicama u vrtu, upitao:

– Je li taj starac bio vrtlar u vrijeme vaše tetke?

– Da, običavao bi dolaziti tri puta na tjedan. Živi u selu. Jadnik, previše je star da bi mogao raditi nešto ozbiljno. K nama dolazi jednom tjedno samo toliko da održava zelenilo. Ne možemo ga više platiti.

Tommy je namignuo, što je za Tuppence bio znak da zadrži Monicu uza se, a on je otišao onamo gdje je vrtlar radio. Rekao je starom nekoliko ljubaznih riječi, upitao ga je li bio ovdje za vrijeme stare gospode i potom zapitao:

– Vi ste jednom zakopali jednu kutiju za nju, zar ne?

– Nisam, gospodine, niš' nisam zakopao za nju. A što bi joj to trebalo da zakopam kutiju?

Tommy je kimao glavom. Vraćao se u kuću namrštena lica. Ostala je samo nada da će pregledavanje papira stare gospode dati neki trag, jer inače će problem biti vrlo teško riješiti. Sama kuća bila je

staromodna, no ne dovoljno stara da bi u sebi skrivala neku tajnu sobu ili hodnik.

Prije nego li ih je napustila, Monica je s tavana donijela veliku kutiju od ljepenke, povezanu uzicom.

– Skupila sam sve papire - šaptala je. - Tu su. Pomislila sam da biste ih mogli ponijeti sa sobom pa ćete imati obilje vremena da ih pregledate, iako sam sigurna da u njima nećete naći ništa što bi moglo baciti malo svjetla na tajanstvene događaje u ovoj kući..

Njezine riječi prekinuo je strahovit tresak s kata iznad njih. Tommy je odjurio uz stube. U jednoj od prednjih soba na podu su ležale krhotine vrča i posude za umivanje. U sobi nije bilo nikoga.

– Duh nas ponovno zabavlja svojim nestašlucima - mrmljao je i cerio se.

Zamišljen se vratio u prizemlje.

– Mogu li na trenutak porazgovarati sa služavkom, s Crockettovom, gospođice Deane?

– Svakako, pozvat ću je ovamo.

Monica je otišla u kuhinju. Vratila se s vremešnom služavkom koja im je bila otvorila vrata.

– Namjeravamo kupiti ovu kuću - rekao je Tommy ljubazno - i moja se supruga pita biste li, u tom slučaju, željeli ostati s nama?

Dostojanstveno služavkino lice nije odavalo nikakve osjećaje.

– Hvala, gospodine - rekla je. - Voljela bih razmisliti, ako smijem.

Tommy se obratio Monici.

– Oduševljen sam kućom, gospođice Deane. Ako sam dobro shvatio, imate još jednog kupca u vidu. Znam koliko vam je ponudio

za kuću i ja sam spreman dati stotinu funti više. I ne smetnite s uma, ja vam nudim dobru cijenu.

Monica je promrmljala nešto neobvezujuće i Beresfordovi su otišli.

– Imao sam pravo - reče Tommy dok su odlazili pristupnim putem. - Crockettova je upleten u to. Jesi li primijetila kako je ostala bez daha? To je od trčanja niz stražnje stube, pošto je polupala vrč i umivaonik.

Ponekad bi, vrlo vjerojatno, potajno pustila svog nećaka u kuću, a ovaj se igrao tintiliniranja, ili kako to već nazivaš, dok je ona nevino boravila s obitelji. Vidjet ćeš, dr. O'Neill pojavit će se s novom ponudom prije kraja dana.

Uistinu, poslije večere stigla je poruka. Bila je od Monice.

"Upravo mi se javio dr. O'Neill. On svoju prethodnu ponudu povisuje za 150 funti."

– Nećak mora da je pri novcu - reče Tommy promišljeno. - I, kažem ti, Tuppence, plijen za kojim teži vrijedan je tog novca.

– Ah! Ah! Ah! Kad bismo ga samo mogli naći.

– Dakle, bacimo se na kopanje.

Premetali su po velikoj kutiji s papirima, što je bio mukotrpan posao, jer su bili pomiješani bez reda i sustava. Svakih nekoliko minuta uspoređivali su rezultate.

– Kakvi su posljednji nalazi, Tuppence?

– Dva stara računa, tri nevažna pisma, recept za čuvanje mladih krumpira i jedan za pravljenje pite od limuna i sira. Kako ti stojiš?

– Jedna potvrda, pjesma o proljeću, dva izreska iz novina - "Zašto žene kupuju bisere - mudro ulaganje" i "Čovjek sa četiri žene - izvanredna priča".

– To je očajno - reče Tuppence i oni se ponovno bace na posao. Napokon je kutija bila prazna. Pogledali su se.

– Stavio sam ovo na stranu - reče Tommy, podižući komad papira iz bilježnice - jer mi se činilo neobičnim. No ne vjerujem da ima ikakve veze s time što tražimo.

– Daj da vidimo. Ah! to je nešto nalik na one smiješne stvari, kako li to samo zovu? Anagrami, rebusi ili tako nekako.

Čitala je:

"Moje prvo okruglo je bez kraja Moje drugo iskustvo je bez početka I na kraju kuso je bez mene."

– Hm - reče Tommy kritično. - Nemam neko visoko mišljenje o pjesnikovim stihovima.

– Ne znam što ti se tu učinilo neobičnim - reče Tuppence. - Prije pedesetak godina svatko je imao zbirku takvih stvari. Čuvale su se za čitanje oko vatre tijekom zimskih večeri.

– Nisam mislio na stihove. Privukle su me riječi zapisane na dnu teksta.

– Luka, XI. 9 - čitala je. - To je tekst.

– Da. Ne čini li ti se da je to neobično? Bi li neka stara gospoda, vjernica, zapisala tekst iz Biblije na kraju rebusa?

– Zaista je prilično čudno - složila se Tuppence i zamislila se.

– Pretpostavljam da kao svećeničko dijete imaš svoju Bibliju sa sobom?

– Pa da znaš, i imam je. Aha, to nisi očekivao. Čekaj trenutak.

Tuppence je odjurila do svog kovčega, izvukla je malu crvenu knjigu i vratila se k stolu. Brzo je prelistavala.

– Eto. Luka, XI. poglavlje, 9. stih. Oh! Tommy, gledaj.

Tommy se nagnuo i pogledao je onamo gdje je Tuppence malim prstom pokazivala na dio stiha o kojem je bila riječ.

"Tko traži, nalazi."

– Tu smo - kliknula je Tuppence. - Našli smo! Riješi kriptogram i blago je naše ili, zapravo, Monicino.

– Eh, pa, bacimo se na kriptogram, kako ti to nazivaš. "Moje prvo okruglo je bez kraja." Pitam se što bi to moglo značiti. Zatim "Moje drugo iskustvo je bez početka." Pa ovo: "A na kraju kuso je bez mene."

To je čista besmislica.

– Zapravo je vrlo jednostavno - reče Tuppence vrlo ljubazno. - To je vrsta domišljanja. Daj da ja to pokušam.

Tommy joj je vrlo rado prepustio. Tuppence se udobno smjestila u naslonjač i stala je nabranih obrva mrmljati za sebe.

– Zaista je vrlo jednostavno - dobacio je Tommy kad je prošlo oko pola sata.

– Ne gnjavi! Mi nismo prava generacija za te glavolomke. Ozbiljno razmišljam o tome da sutra odem u London i posjetim neku staru kozu koja će to vjerojatno pročitati u tren oka. Treba samo znati pravi štos, to je sve.

– Daj da pokušamo još jednom.

– Mnogo je toga što može biti okruglo - reče Tuppence u nedoumici.
- A osim toga, to samo po sebi nema kraja. Je li to lopta? Kotač?

– Vjerojatno mora biti kratka riječ. Bi li moglo biti /o/e?

– A kako bi izgledalo jaje bez kraja? Samo /a? - sumnjičavo dometnu Tuppence.

– Ni ono s iskustvom ne obećava ohrabrujuće iskustvo - jadicovao je Tommy. - Znam samo toliko da će sve na kraju proći bez mene. Ja se predajem.

Njihove nedoumice prekinula je servirka. Djevojka im je poručila da će večera biti poslužena za nekoliko trenutaka.

– Kuharica gospoda Lumlev željela bi znati želite li svoje krumpire pečene ili kuhane u ljusci? Možete dobiti i jedno i drugo - dopunila je obavijest.

– Kuhane u ljusci - reče Tuppence hitro. - Volim krumpire...

Stala je kao ukopana i zaboravila je zatvoriti usta.

– Sto ti je Tuppence? Jesi li ugledala duha?

– Tommy - uzviknu Tuppence. - Nisi li skopčao? To je! Ta riječ, zar ne vidiš? Krumpiril "Moje prvo okruglo je bez kraja", to je krug bez g!

Dakle kru. A "Moje drugo iskustvo je bez početka, I na kraju kuso je bez mene" odnosi se na riječ za "iskustvo", a to je empirija. Oduzmi e na početku i "mene", odnosno ja na kraju, pa sve složi i dobiješ "krumpiri".

– Imaš pravo! Zaista si nevjerojatno bistra. No bojim se da smo silno mnogo vremena protratili ni na što. Krumpiri se nikako ne slažu s izgubljenim blagom. Hej, čekaj samo trenutak!

Što smo to čitali dok smo prekapali po kutiji? Nekakav naputak o mladim krumpirima. Pitam se postoji li tu ikakva međusobna veza.

Užurbano je prekapao po hrpi recepata.

– Evo ga. ČUVANJE MLADIH KRUMPIRA. Stavi mlade krumpire u limenke i zakopaj ih u vrtu. Čak i usred zime imat će okus kao da su

svježe iskopani.

– Našli smo - vrištala je Tuppence. - To je to. Blago je u vrtu, zakopano u limenci.

– Ali pitao sam vrtlara. Rekao je da nikad ništa nije zakapao.

– Da, znam, ali to je zato što ljudi nikad ne odgovaraju na ono što ih se zaista pita, nego na ono što misle da su pitani. On zna da nije zakopao ništa što bi bilo izvan uobičajenog. Otići ćemo sutra onamo i pitati ga gdje je zakopao krumpire.

Sljedećeg je jutro bio Badnjak. S malo propitkivanja našli su vrtlarevu kućicu. Poslije kraćeg brbljanja Tuppence je skrenula razgovor na pravi sadržaj.

– Tako bih voljela jesti mlade krumpire na Božić - primijetila je. - Ne bi li bili slasni uz puretinu? Da li ih ovdašnji ljudi zakapaju u limenke? Čula sam da tako ostaju svježi.

– Aha, rade to - potvrdio je starac. - Stara gospoda Deane, tamo iz Crvene kuće, uvijek je dala ukopati tri piksne na ljeto, a onda je zaboravila opet ih izvući!

– U gredicu pokraj kuće, zar ne?

– Ne, tamo pod zidom kod jele.

Pošto su dobili željenu obavijest, ubrzo su se oprostili od staroga i podarili ga s pet šilinga za Božić.

– A sada po Monicu - reče Tommy.

– Tommy! Nemaš osjećaja za dramsku radnju. Prepusti to meni. Imam predivan plan. Možeš li isprositi, posuditi ili ukrasti lopatu?

Na ovaj ili onaj način, lopata je bila pribavljena i u gluho doba noći dvije su se spodobе prikrale zemljištu Crvene kuće. Mjesto što ga je opisao vrtlar odmah je bilo otkriveno i Tommy se bacio na posao.

Uskoro je lopata lupila o kovinu i poslije nekoliko trenutaka iskopao je veliku limenu kutiju za kolače. Bila je zapečaćena ljepljivom vrpcom i čvrsto zatvorena, no Tuppence ju je, s pomoću Tommyjeva noža, uspjela otvoriti. Zavapili su. Kutija je bila puna krumpira. Istresla ih je, tako da je limenka ostala potpuno prazna, no ničega drugog nije bilo u njoj.

– Kopaj dalje, Tommy.

Prošlo je dosta vremena dok njihovi napori nisu bili nagrađeni još jednom limenkom. Kao i prvu, Tuppence ju je otvorila.

– Onda? - nestrpljivo se raspitivao Tommy.

– Opet krumpiri!

– Prokletstvo! - reče Tommy i baci se opet na posao.

– Treća sreća - pokuša ga Tuppence utješiti.

– Mislim da je sve to najobičnija glupa izmišljotina - reče zlovoljno Tommy, no nastavio je kopati.

Konačno je treća kutija došla na vidjelo.

– Opet krump... - zaustila je Tuppence, pa zastala. - Ah! Tommy! Imamo ih. Krumpiri su samo na vrhu. Gledaj!

Držala je u ruci starinsku vreću od baršuna.

– Kidaj kući - zavapio je Tommy. - Ledeno je hladno. Ponesi vreću.

Moram nagnuti zemlju natrag. I neka tisuću puta budeš prokleta otvoriš li vreću prije mog dolaska!

– Igrat ću pošteno. Uh! Smrznula sam se. Žurno je napustila poprište.

Po povratku u svratiste nije morala dugo čekati. Tommy joj je bio gotovo za petama i obilno se znojio poslije kopanja i završnog oštrog trčanja.

– I tako, privatni su se detektivi iskazali - reče Tommy. - Otvorite plijen, gospodo Beresford.

U vreći je bio zamotak načinjen od voštanog platna, a uz njega teška vrećica od jelenske kože. Prvo su otvorili ovo potonje. Bila je puna zlatnika. Tommy ih je prebrojio.

– Dvije stotine funti. To je sve što su joj htjeli dati u zlatu, pretpostavljam. Otvori paket.

Tuppence je učinila tako. Bio ju pun čvrsto smotanih novčanica. Tommy i Tuppence brojali su pomno. Svota je iznosila točno dvadeset tisuća funti.

– Uh! - reče Tommy. - Nije li Monicina velika sreća da smo oboje imućni i pošteni! A što je to umotano u svileni papir?

Tuppence je razmotala mali paket i izvadila predivnu bisernu ogrlicu, savršeno oblikovanu.

– Ne znam mnogo o tim stvarima - izgovori Tommy polako. - No prilično sam siguran da ti biseri vrijede još najmanje pet tisuća funti.

Pogledaj koliki su. Sad vidim zašto je stara gospoda čuvala onaj novinski izrezak o tome kako su biseri dobro uloženi novac. Mora da je unovčila sve svoje vrijednosne papire i pretvorila ih u novčanice i bisere.

– Oh, Tommy, nije li to predivno? Ta draga Monica. Sada se može udati za svog ljubljenog momka i živjeti s njime sretno i veselo do kraja života, poput mene.

– To si zaista dražesno izgovorila. Tuppence. Znači da si zaista sretna sa mnom?

– Zapravo i jesam - reče Tuppence. - Sretna sam. No nisam to htjela reći.

Omaklo mi se. Kad je netko uzbuđen, i kad je Badnjak i sve to skupa..

– Ako me doista voliš - reče Tommy - hoćeš li mi odgovoriti na jedno pitanje?

– Mrzim te zamke - reče Tuppence. - No, dakle, dobro, neka ti bude.

– Kako si znala da je Monica župnikova kći?

– Ah, to je bila mala podvala - reče Tuppence s olakšanjem. - Otvorila sam njezin list kojim je ugovarala sastanak, a gospodin Deane bio je nekoć očev kapelan i imao je djevojčicu po imenu Monica, četiri ili pet godina mladu od mene. Pa sam zbrojila dva i dva.

– Ti si besramno biće - reče Tommy. - Hej, ponoć je. Sretan ti Božić, Tuppence.

– Sretan ti Božić, Tommy. Bit će ovo sretan Božić i za Monicu, i sve to zahvaljujući NAMA. Sretna sam. Sirotica, bila je tako jadna. Znaš, Tommy, stisne mi se grlo i naviru mi suze kad samo pomislim na to.

– Draga Tuppence - reče Tommy.

– Dragi Tommy - reče Tuppence. - Kako smo postali grozno osjećajni.

– Božić je samo jednom u godini - reče Tommy svečano. - To su govorile naše bake i rekao bih da je mnogo istine u tome.

14. Veleposlanikove cipele

– Moj dragi prijatelju, moj dragi prijatelju - reče Tuppence mašući debelo namazanim pecivom.

Tommy ju je promatrao nekoliko trenutaka, a potom mu se licem razlio širok osmijeh, pa je promrmljao:

– Doista moramo biti vrlo, vrlo pažljivi.

– To je vrlo točno zamijećeno - reče Tuppence oduševljeno. - Dobro si ocijenio. Ja sam slavni dr. Fortune, a ti si nadinspektor Bell.

– Zašto želiš biti Reginald Fortune?

– Vjerojatno zato što mi se silno jede pecivo s maslacem.

– To je ugodnija strana priče - reče Tommy. - No postoji i druga. Morat ćeš promatrati užasno razbijena lica i mnogo vrlo mrtvih trupla.

Umjesto odgovora, Tuppence mu je dobacila jedno pismo. Tommy je začuđeno podigao obrve.

– Randolph Wilmott, američki veleposlanik. Zanima me što želi.

– To ćemo saznati sutra u jedanaest sati.

Točno na minutu gospodin Randolph Wilmott, veleposlanik Sjedinjenih Američkih Država pri Dvoru sv. Jakova, bio je uveden u uref gospodina Blunta. Nakašljao se i stao je birano govoriti na svojstven način.

– Došao sam k vama, gospodine Blunt - jamačno razgovaram osobno s gospodinom Bluntom, zar ne?

– Potpuno ste u pravu - reče Tommy. - Ja sam Theodore Blunt, glavnik ove tvrtke.

– Uvijek najradije općim izravno s vodećim osobama ustanova - reče gospodin Wilmott. - Najdjelotvornije je, na svaki način. Kao što vam htjedoh reći, gospodine Blunt, sve mi ovo ide na jetra. Nema tu ničega zbog čega bih zanovijetao Scotland Yardu. Nisam ni penija na šteti i sve je vjerojatno posljedica zabune. Ipak, ne znam kako se ta zabuna mogla dogoditi. Ništa nije prijestupničko u njoj, rekao bih, no volio bih raščistiti stvar. Poludim kad ne znam zašto se i kako nešto dogodilo.

– Razumijem vas - reče Tommy.

Gospodin je Wilmott nastavio. Govorio je polako i s premnogo pojedinosti. Napokon se Tommy uspio ubaciti u monolog.

– Potpuno je jasno - reče. - Dakle, stanje je sljedeće: Došli ste prekooceanskim brodom "Normandic" prije tjedan dana. Na neki je način zamijenjena vaša priručna prtljaga i priručna prtljaga nekog drugog gospodina, gospodina Ralpa Westerhama, koji ima iste inicijale kao vi. Uzeli ste torbu gospodina Westerhama, a on je uzeo vašu. Gospodin je Westerham odmah otkrio zamjenu, poslao je vašu torbu u ambasadu, a dao odnijeti svoju. Je li bilo tako?

– Točno to se dogodilo. Dvije su torbe bile gotovo istovjetne, a s inicijalima R. W, koji su u oba slučaja bili jednaki, nije teško razumjeti da se mogla dogodila zabuna. Osobno nisam znao što se dogodilo dok me moj sobar nije izvijestio o nezgodi i o tome da je gospodin Westerham, a on je senator i osoba prema kojoj gajim duboko poštovanje, poslao po svoju prtljagu i vratio moju.

– U tom slučaju ne vidim..

– Vidjet ćete. To je samo početak pripovijesti. Jučer sam pukim slučajem sreo senatora Westerhama i u šali sam mu spomenuo slučaj. Na moje golemo iznenađenje, on kao da pojma nije imao o čemu to govorim, a kad sam mu objasnio, odlučno je zaniijekao cijelu

priču. On nije odnio moju torbu s broda umjesto svoje.. zapravo, uopće nije imao nešto nalik na to u svojoj prtljazi.

– To je potpuno nevjerojatno!

– Gospodine Blunt, to i jest nevjerojatno. Ne vidim ni smisla ni razloga za sve to. Da je itko želio ukrasti moju putnu torbu, mogao je to sasvim lako učiniti i sva ta parada bila bi suvišna! Osim toga, nisu je ukrali, već su mi je uredno vratili. S druge strane, ako nije odnesena zabunom, zašto su se poslužili imenom senatora Westerhama? To je sasvim ludo, ali iz čiste znatiželje hoću istjerati stvari na čistac. Nadam se da slučaj nije previše neznan za vas i da ćete ga preuzeti?

– Uopće nije nevažan. To je vrlo izazovan mali problem za koji mogu postojati, kao što ste rekli, mnoga jednostavna objašnjenja, no unatoč tome zbunjuje na prvi pogled. Dakako, prvo moramo ustanoviti razlog zamjeni, ako je uopće zamjena bila po srijedi. Kažete da ništa nije manjkalo iz torbe kad su vam je vratili?

– Moj sobar kaže tako. On bi znao.

– Sto je bilo u torbi, ako smijem pitati?

– Uglavnom cipele.

– Cipele - ponovi Tommy obeshrabreno.

– Da - potvrdi gospodin Wilmott. - Cipele. Neobično, zar ne?

– Oprostit ćete što vas pitam - reče Tommy - no niste li možda nosili neke tajne spise ili bilo što slično u postavi neke cipele ili skriveno u lažnoj peti?

Veleposlanika je očito zabavljalo to pitanje.

– Tajna diplomacija nije pala na tako niske grane, nadam se.

– Samo u romanima - reče Tommy također odgovarajući smiješkom i pomalo se ispričavajući. - No, znate, moramo pokušati naći nekakvo objašnjenje. Tko je došao po torbu. . po onu drugu torbu?

– Pretpostavljam da je bio netko od Westerhamove posluge. Potpuno neupadljiv čovjek, koliko znam. Mojem sobaru ni po čemu se nije učinio sumnjivim.

– Je li torba bila rasporemljena, znate li?

– To vam ne mogu reći. Pretpostavljam da nije. No možda biste htjeli postaviti nekoliko pitanja mome sobaru? On vam o svemu može reći više nego ja.

– Mislim da bi to bilo najbolje, gospodine Wilmott. Ambasador je nažvrljao nekoliko riječi na posjetnicu i predao ju je Tommyju.

– Mnijem da biste radije svratili u veleposlanstvo i ondje obavili svoje istraživanje? Ako nije tako, naložit ću da sobara, ime mu je Richards, pošalju ovamo.

– Ne, hvala, gospodine Wilmott. Radije ću otići u ambasadu.

Veleposlanik je ustao i bacio pogled na uru.

– Za Boga, zakasnit ću na sastanak. Dakle, do viđenja, gospodine Blunt. Prepuštam sve vašoj brizi.

Žurno je otišao. Tommy je pogledao Tuppence koja je smjerno zapisivala u bilježnicu manicom djelatne gospođice Robinson.

– Što kažeš na to, stara moja? Jesi li u svemu, kao što je rekao stari jarac, vidjela nekog smisla ili razloga za sve to?

– Uopće ništa - odgovori Tuppence veselo.

– Pa i to je neki početak! Dokazuje da se u pozadini svega krije nešto vrlo ozbiljno.

– Misliš da je tako?

– To je općenito prihvaćen stav. Sjeti se Sherlocka Holmesa i dubine do koje je maslac uronio u peršin.. ili je to bilo obratno? Uvijek sam žarko želio saznati sve o tom slučaju. Možda će nam to jednog dana Watson iznijeti na vidjelo iz svojih bilježaka. Tada ću moći umrijeti sretan. U međuvremenu, moramo na posao.

– Slažem se - reče Tuppence. - Cijenjeni gospodin Wilmott nije hitar, ali je pouzdan.

– Ona sve zna o muškarcima! - reče Tommy. - Ili bih trebao reći: on pozna muškarce. Tako me zbunjuje kad preuzimaš ulogu muškog detektiva.

– Ah! dragi moj prijatelju, moj dragi prijatelju!

– Malo više djela, Tuppence, a manje ponavljanja.

– Često ponavljanje neke klasične fraze nikad nije na odmet - reče Tuppence dostojanstveno.

– Uzmi radije pecivo - ljubazno ponudi Tommy.

– Ne u jedanaest u jutro, hvala. Čudan je ovo slučaj. Cipele, zamisli samo, zašto cipele?

– Da - reče Tommy. - A zašto ne?

– Ne uklapa se. Cipele - odmahivala je glavom. - Sve je krivo. Kome trebaju tuđe cipele? Cijela je stvar suluda.

– Možda su zgrabili krivu torbu? - predloži Tommy.

– Moglo bi biti. No ako su tražili papire, bilo bi vjerojatnije da će uzeti torbu za spise. Papiri su jedino što čovjeku pada na um kad je riječ o veleposlaniku.

– Cipele daju slutiti na otiske - reče Tommy razmišljajući. - Sto misliš, nisu li namjeravali negdje ostaviti otiske Wilmottovih koraka?

Tuppence je razmotrila taj prijedlog, pri čemu je privremeno odustala od svoje uloge, no potom je odlučno odmahнула glavom.

– Čini se vrlo malo vjerojatnim - reče. - Ne bih rekla. Vjerujem da se moramo ograničiti na činjenicu kako cipele nemaju nikakvu ulogu u ovom slučaju.

– Dobro - s uzdahom reče Tommy. - Sljedeći je korak razgovor s našim prijateljem Richardsom. On bi mogao baciti malo svjetlosti na ovu tajnu.

Pošto je pokazao poslanikovu karticu, Tommy je bio pušten u veleposlanstvo. Ubrzo se na ispitivanje prijavio blijedi mladi muškarac, vrlo suzdržana ponašanja i prigušena glasa.

– Ja sam Richards, gospodine. Sobar gospodina Wilmotta. Ako se ne varam, željeli ste razgovarati sa mnom.

– Da, Richards. Ovog me jutro posjetio gospodin Wilmott i predložio mi je da svratim ovamo kako bih vam postavim nekoliko pitanja. Riječ je o putnoj torbi.

– Gospodin Wilmott bio je prilično uznemiren tim slučajem, znam to. No ne mogu reći zašto, jer nikakva šteta nije nastala. Nedvojbeno sam od čovjeka koji je došao po onu drugu torbu čuo da je vlasništvo senatora Westerhamu, no nije isključeno da sam pogriješio.

– Opišite mi tog čovjeka.

– Srednjih godina. Prosijed. Vrlo dobra držanja, rekao bih, vrlo otmjen.

Saznao sam da je sobar senatora Westerhama. Ostavio je torbu gospodina Wilmotta, a onu je drugu odnio.

– Je li bila raspakirana?

– Koja, gospodine?

– Dakle, mislio sam na tu koju ste donijeli s broda. No volio bih znati i za onu drugu, onu gospodina Wilmotta. Što mislite, jesu li je raspremali?

– Rekao bih da nisu, gospodine. Bila je točno u istom onom stanju kako sam je spremio na brodu. Rekao bih da ju je gospodin, tkogod on bio, samo otvorio, shvatio da nije njegova i zatvorio je.

– Ništa nije manjkalo? Neka sitnica?

– Ne bih rekao, gospodine. Zapravo, pouzdano znam da ništa nije manjkalo.

– A sada da čujemo za drugu torbu. Jeste li je bili počeli raspremati?

– Moram vam reći, gospodine, da sam je upravo počeo otvarati kad je došao sobar senatora Westerhama. Stigao sam samo razvezati remenje.

– Jeste li je uopće otvorili?

– Obojica smo je otvorili, kako bismo bili sigurni da ovaj put nećemo pogriješiti. Čovjek je rekao da je sve u redu, stegnuo je remenje i odnio ju je.

– Sto je bilo u njoj? Također cipele?

– Ne, gospodine, uglavnom pribor za toaletu, rekao bih. Znam da sam vidio kutiju soli za kupanje.

Tommy je odustao od istraživanja u ovom smjeru.

– Pretpostavljam da niste vidjeli nikoga tko bi se na brodu motao po kabini vašeg poslodavca ili petljao po njoj?

– Uopće ne, gospodine.

– Ničega sumnjivog takve vrste nije bilo?

A što li samo mislim pod time, voli bih i sam znati, reče Tommy u sebi, dobro se zabavljajući. "Ničega sumnjivog", puste riječi.

No onaj pred njime malo je oklijevao.

– Sada kad dobro promislim. .

– Je li? - reče Tommy žustro. - Sto?

– Ne vjerujem da bi moglo imati ikakve veze. No bila je jedna mlada dama.

– Da? Mlada dama, kažete. Što je radila?

– Onesvijestila se, gospodine. Vrlo pristojna mlada dama. Gospođica Eileen O'Hara, tako se zvala. Nježna gospođica, ne visoka, crne kose.

Ostavljala je dojam kao da je strankinja.

– Da? - reče Tommy, sada još znatiželjniji.

– Kao što sam rekao, zamaglilo joj se. Upravo pred kabinom gospodina Wilmotta. Zamolila me je da joj nađem liječnika. Pomogao sam joj do sofe i potom sam otišao po liječnika. Malo je potrajalo dok sam ga našao, a kad sam ga pozvao i doveo ga, mlada se dama gotovo sasvim oporavila.

– Ah! - izusti Tommy.

– Mislite li, gospodine. .

– Teško je znati što bi valjalo suditi - reče Tommy neodređeno. - Je li ta gospođica O'Hara putovala sama?

– Da, rekao bih da je bilo tako, gospodine.

– Niste je vidjeli otkako ste se iskrkali?

– Nisam, gospodine.

– Dakle - reče Tommy poslije kraćeg razmišljanja - mislim da bi to bilo sve. Hvala vam, Richards.

– Hvala vama, gospodine.

Po povratku u ured detektivske agencije, Tommy je o razgovoru s Richardsom izvijestio Tuppence koja je slušala vrlo pomno.

– Sto misliš o svemu, Tuppence?

– Ah! moj dragi prijatelju, mi smo doktori uvijek sumnjičavi kad je riječ o iznenadnim nesvjesticama! To je tako dobra izlika. Pa upravo Eileen i k tome O'Hara. Gotovo previše irsko, ne misliš li?

– Napokon imamo nešto čime možemo početi. Znaš li što ću sada učiniti, Tuppence? Dat ću oglas da tražim tu damu.

– Molim?

– Da. Tražit ću svaku obavijest koja se odnosi na gospođicu Eileen O'Hara, za koju znamo da je putovala tim i tim brodom, tog i tog dana.

Ili će se sama javiti, ako takva osoba postoji, ili će se pojaviti netko tko će pružiti obavijest o njoj. Za sada, to nam je jedina nada da ćemo naći neki trag.

– Ne zaboravi da ćeš je tako upozoriti da bude na oprezu.

– Nešto moramo riskirati - reče Tommy.

– Još ne vidim nikakvog smisla u ovom slučaju - reče Tuppence mršteći se. - Ako se neka banda zločinaca dokopala veleposlanikove torbe na sat ili dva pa je potom vratila, kakvu li su korist imali od

toga? Jedino ako u njoj nije bilo spisa koje su željeli prepisati, no gospodin Wilmott se kune da u torbi nije bilo ničega sličnog.

Tommy ju je zamišljeno promatrao.

– Dobro si razložila sve ovo, Tuppence - rekao je na kraju. - Dala si mi jednu ideju.

Dva su dana prošla. Tuppence je bila vani na ručku. Tommy, sam u skromnom uredu gospodina Theodorea Blunta, osvježavao je um čitanjem najnovijeg napetog romana. Vrata ureda otvorila su se i ušao je Albert.

– Jedna vas mlada dama želi vidjeti, gospodine. Gospođica Cicely March. Kaže da je došla ponukana nekim oglasom.

– Odmah je uvedi - kliknu Tommy i baci svoju napeticu u najbližu ladicu.

Sljedećeg trenutka Albert je dopratio mladu damu. Tommy je imao samo toliko vremena da zapazi kako joj je kosa svijetla i da je izrazito lijepa, kad se dogodilo nešto posve neočekivano.

Vrata kroz koja je Albert malo prije izašao, naglo su se i bučno otvorila.

Medu vratnicama stajala je neka slikovita spodoba: visok tamnopus muškarac, po izgledu bi se reklo da je Španjolac, s jarkocrvenom kravatom. Crte njegova lica iskrivio je gnjev, a u šaci se svjetlucau pištolj.

– Ovo je dakle ured gospodina Njuškala Blunta - reče besprijerodnim engleskim. Glas mu je bio dubok i krvoločan. - Ruke uvis ili pucam.

Nije zvučalo kao isprazna prijetnja. Tommyjeve su se ruke poslušno podigle. Djevojka, pripijena uza zid, zastenjala je od užasa.

– Ova će mlada dama sa mnom - reče čovjek. - Da, ići ćete, draga moja.

Nikad me prije niste vidjeli, no to nije važno. Ne mogu dopustiti da moje namjere omete neka glupa guskica poput vas. Nekako mi se čini da ste bili putnica na brodu "Normandic". Mora da ste gurali nos u stvari koje vas se ne tiču, no nemam namjeru dopustiti vam da izbrbljate neku tajnu ovom ovdje gospodinu Bluntu. A gospodin Blunt vrlo je lukav gospodin, s tim svojim novinskim oglasom. No i ja sam mudar pa držim na oku rubriku s oglasima. Tako sam i saznao za ovu malu igru.

– Pobuđujete moje veliko zanimanje - reče Tommy. - Ne biste li nastavili?

– Bezobračina vam neće pomoći, gospodine Blunt. Od ovog ste trenutka obilježeni. Odustanite od ove istrage i mi ćemo vas ostaviti na miru. Inače. . neka vam Bog bude na pomoći! Brza smrt zatiče one koji ometaju naše planove.

Tommy nije odgovorio. Zurio je preko uljezova ramena kao da vidi duha.

Zapravo je gledao nešto što ga se mnogo više dojmilo nego što bi to uspjelo bilo kojem duhu. Do sada nije ni pomišljao o Albertu kao čimbeniku u igri. Već se bio pomirio s tim da je tajanstveni stranac sredio Alberta. Ako ga je uopće zamišljao, bilo je to u položaju svezanog i potpuno onesposobljenog, kako leži na sagu u predsoblju.

Sada je spoznao da je Albert nekim čudom izbjegao strančevoj pozornosti. No umjesto da odjuri na ulicu i dovuče prvog policajca po dobrom trijeznom britanskom običaju, Albert je odlučio odigrati ulogu usamljenog jahača. Vrata iza stranca nečujno su se otvorila, a u otvoru se nazirao Albert s uzetom u ruci.

Iz Tommyja se izvio usklik negodovanja, no prekasno. Obuzet žarom poduzetnosti, Albert je zavitlao omčom od užeta iznad došljakove glave i potežući prema natrag izmaknuo mu je tlo pod nogama.

Dogodilo se ono neizbježno. Pištolj je gromoglasno opalio i Tommy je osjetio kako mu je zrno opržilo uho, na putu prema zidu gdje se zaustavilo.

– Imam ga, gospodine - kričao je Albert, obuzet trijumfom. - Ulovio sam ga lasom. Vježbao sam rukovanje lasom u svoje slobodno vrijeme, gospodine. Možete li mi pomoći? Jako je nasilan.

Tommy je pohitao u pomoć svom vjernom štitonoši, a u duši je odlučio da Albert više neće imati slobodnog vremena.

– Ti vražji glupane - rekao je. - Zašto nisi otišao po policajca? Zbog ove tvoje budalaste igre skoro mi je prosvirao mozak. Uh! Za dlaku sam mogao nastradati.

– Ulovio sam ga lasom u tren oka, nisam li - Albertovo oduševljenje nimalo nije bilo pokolebano. - Nije li veličanstveno što sve ti momci iz prerije znaju izvesti, gospodine?

– Imaš pravo - reče Tommy - no mi nismo u preriji. Slučajno smo u vrlo civiliziranom gradu. A sada, dragi moj gospodine - dodao je obraćajući se liku ispruženom na podu - što ćemo s vama?

Bujica psovki na nekom stranom jeziku bila je njegov jedini odgovor.

– Šteta - reče Tommy - ni slova ne razumijem od onoga što ste izgovorili, no imam snažan osjećaj da to nije rječnik kakvim se govori pred nekom damom. Vi ćete mu oprostiti, zar ne, gospođice.. ovaj.. da znate, u žaru tog malog uzbuđenja zaboravio sam vam ime.

– March - reče djevojka. Još je bila blijeda i uzbuđena. No sada je krenula naprijed i zastala je pokraj Tommyja, promatrajući ležeći lik poraženog stranca.

– Što ćete učiniti s njime?

– Mogao bih sada zvati pajkane - uslužno se ponudio Albert.

No Tommy, dižući pogled, ulovio je gotovo neprimjetan negativan znak djevojčinom glavom i poslušao je taj mig.

– Pustit ćemo ga ovaj put - naglasio je. - No dopustit ću sebi to zadovoljstvo da ga bacim niz stube, i to samo zato da bih ga naučio pristojnom ponašanju pred jednom damom.

Skinuo je omču, osovio je žrtvu na noge i uljeza je živahno protjerao kroz predsoblje.

Čuo se niz oštih krikova, a potom mukli tresak. Tommy se vratio sopćući, ali nasmijan.

Djevojka ga je promatrala razrogačenih očiju.

– Niste ga valjda ozlijedili?

– Nadam se da jesam - reče Tommy. - Ali ovi stranci imaju običaj da zapomažu još prije nego li se udare, pa ne mogu pouzdano znati što se dogodilo. Hoćemo li se vratiti u moj ured, gospođice March i nastaviti naš prekinuti razgovor? Ne vjerujem da će nas i dalje prekidati.

– Za svaki ću slučaj držati u pripravnosti svoj laso - reče uslužni Albert.

– Spremi ga - naloži Tommy strogo.

Slijedio je djevojku u svoj ured i sjeo je za stol, dok je ona zauzela stolac sučelice njemu.

– Zapravo ne znam gdje bih počela - reče djevojka. - Kao što ste čuli od onog čovjeka, bila sam putnik na "Normandicu". Dama za kojom ste raspisali oglas, gospođica O'Hara, također je bila na brodu.

– Tako je - reče Tommy. - To već znamo, no slutim da mi možete reći nešto o njezinim postupcima na brodu, jer inače se taj slikoviti gospodin ne bi tako žurio intervenirati.

– Reći ću vam sve što znam. Na brodu je bio američki veleposlanik.

Jednog dana, dok sam prolazila pokraj njegova odjeljka, vidjela sam tu ženu unutra. Radila je nešto tako neobičnog da sam zastala i promatrala je. Imala je u ruci mušku cipelu. .

– Cipelu? - uzbuđeno je povikao Tommy. - Oprostite, gospođice March, samo nastavite.

– Malim je škarama parala postavu. Tada kao da je gurnula nešto pod nju. Upravo tog trenutka hodnikom su prilazili liječnik i još jedan čovjek i ona se smjesta bacila natrag na postelju i stala je stenjati. Čekala sam i iz onoga što sam vidjela, zaključila sam da se pretvarala kako je izgubila svijest. Rekoh pretvarala, jer kad sam je prvi put ugledala, bila je zdrava kao dren.

Tommy je potvrđivao glavom. - Onda?

– Prilično mi je neugodno reći vam ostatak. Bila sam.. znatiželjna. Već sam prije bila čitala razne glupe knjige pa sam se pitala nije li stavila bombu ili otrovanu iglu ili nešto slično u cipelu gospodina Wilmotta.

Znam da je besmisleno, ali sam doista mislila da je tako. Na svaki način, kad sam sljedeći put prolazila mimo prazne kabine, ušuljala sam se i pregledala sam cipelu. Ispod postave izvukla sam komadić papira.

Upravo kad mi je bio u ruci, čula sam stjuarda da dolazi pa sam izjurila kako me ne bi zatekao u kabini. Smotani sam papir još držala u ruci.

Pogledala sam ga u svojoj kabini. Gospodine Blunt, bili su to samo neki stihovi iz Biblije.

– Stihovi iz Biblije? - Tommy je slušao vrlo napeto.

– Tako sam mislila tada. Nisam ih mogla razumjeti, no pomislila sam da je to možda djelo nekog vjerskog fanatika. U svakom slučaju, nisam držala da je vrijedno truda i vraćati to na mjesto. Zadržala sam papir i zaboravila na njega, sve do jučer kad sam svom malom nećaku od tog papira napravila ladicu da se igra njome dok se kupa. Kad se papir smočio, počeo se ukazivati neobičan crtež. Brzo sam ga izvadila iz kade i izravnala sam ga. Voda je izazvala pojavljivanje tajne poruke. Bila je to neka vrsta nacрта, nalikovao je na ulaz u luku. Neposredno poslije toga pročitala sam vaš oglas.

Tommy je skočio iz stolca.

– Pa to je strašno važno. Sve mi je jasno. Ta skica vjerojatno je nacrt važnih lučkih obrambenih uređaja. Ukrala ga je ta žena. Bojala se da joj je netko za petama, a kako se nije usuđivala sakriti ga među vlastitim stvarima, smislila je ovo skrovište. Poslije se domogla torbe u kojoj su bile cipele i ustanovila da je papir nestao. Recite mi, gospođice March, donijeli ste taj papir?

Djevojka je niječno odmahнула glavom.

– Tamo je na mom radnom mjestu. Vodim kozmetički salon u Bond Streetu. Zapravo sam predstavnica tvrtke Cvclamen iz New Yorka koja izrađuje kozmetičke pripravke. Zbog toga sam bila preko u Americi.

Zaključila sam da bi papir mogao biti važan pa sam ga zaključala u sefu prije nego sam došla k vama. Ne bi li Scotland Yard trebao saznati za to?

– Da, doista.

– Onda ću otići onamo, uzet ću ga i odnijeti ga ravno na policiju.

– Jako sam zaposlen ovog popodneva - reče Tommy i stane glumiti čovjeka koji je u oskudici s vremenom. Pogledao je na sat. - Londonski biskup želi da preuzmem neki slučaj za njega. Vrlo zamršen događaj, tiče se nekog misnog ruha i dvojice kapelana.

– Ako je tako - reče gospođica March i ustane - idem sama.

Tommy je negodujući podigao ruku.

– Kao što sam namjeravao reći, biskup će morati pričekati. Ostavit ću poruku kod Alberta. Bojim se, gospođice March, da ćete biti u neposrednoj opasnosti sve dok ti papiri ne dođu na sigurno u Scotland Yardu.

– Zaista vjerujete da je tako? - upita djevojka sum-' njičavo.

– Ne samo da vjerujem, siguran sam u to. Ispričajte me.

Napisao je nekoliko riječi na papir pred sobom, zatim je otkinuo taj list i složio ga je.

Uzeo je štap i šešir pa je djevojci saopćio da je spreman pratiti je. U predsoblju je Albertu predao složeni papir i posebno mu naglasio njegovu važnost.

– Pozvali su me van u jednom hitnom slučaju. Objasni to njegovom lordstvu ako dođe. Ovdje su moje bilješke o tom slučaju za gospođicu Robinson.

– Vrlo dobro, gospodine - prihvatio je igru Albert. - A što će biti s vojvotkinjinim biserima?

Tommy je nestrpljivo odmahnuo.

– To će također morati pričekati.

On i gospođica March požurili su van. Na pola puta na stubištu susreli su Tuppence koja se uspinjala. Tommy je prošao pokraj nje i oštro joj dobacio:

– Opet kasnite, gospođice Robinson. Pozvan sam van hitnim poslom.

Tuppence je bez riječi zastala na stubištu i gledala za njima. Potom se, uzvinutih obrva, uputila prema uredu.

Čim su izašli na ulicu, jedan se taksi stao približavati. Tommy je već krenuo da ga zaustavi, no u posljednji se tren predomislio.

– Jeste li dobar pješak, gospođice March? - upitao je ozbiljno.

– Jesam, zašto? Ne bismo li radije krenuli taksijem? Bit će brže.

– Možda niste primijetili, no taksist je upravo odbio jednu mušteriju, tamo malo niže niz ulicu. On čeka nas. Vaši su vam neprijatelji na tragu.

Ako se osjećate kadri za to, bilo bi bolje da hodamo do Bond Streeta. U napučenim ulicama neće se usuditi poduzeti nešto protiv nas.

– U redu - reče djevojka prilično neuvjerljivo. Krenuli su prema zapadu.

Ulice su, kao što je rekao Tommy, bile pune ljudi pa su napredovali polako. Povremeno bi djevojku naglom kretnjom povukao u stranu, iako ona nije vidjela ništa sumnjivog.

Pogledao ju je i odjednom ga je obuzela velika brižnost.

– Slušajte, izgledate vrlo iscrpljeno. Onaj tip vas je jako potresao. Idemo ovamo unutra na dobru jaku kavu. Biste li možda prihvatili gutljaj brendija?

Djevojka je nijemo odbila, slabašno se osmjehujući.

– Onda samo kavu - reče Tommy. - Mislim da se možemo iskreno nadati da neće biti otrovana.

Neko su vrijeme proboravili uz kavu, a potom su nastavili žurnim koracima.

– Vjerujem da smo ih se riješili - reče Tommy gledajući preko ramena.

Tvrtka O/clamen bila je mala trgovina u Bond Streetu, s ružičastim zastorima od svile i s dvije ili tri posude kreme za lice i komadom sapuna koji su ukrašavali izlog.

Cicely March je ušla, a Tommy ju je slijedio. Prostor je bio sićušan. S lijeve je strane bila staklena polica s kozmetičkim pripravcima. Za tezgom je stajala prosijeda žena srednjih godina i izvanredne puti lica, koja je dolazak Cice March popratila lakim naklonom glave i nastavila je razgovor s kupcem.

Kupac je bila mala crnokosa žena. Bila je leđima okrenuta prema njima i nisu joj mogli vidjeti lice. Govorila je polako i izlomljenim engleskim. S desne je strane bila sofa s nekoliko stolaca, a na stolu se moglo vidjeti nešto časopisa. Ondje su sjedila dvojica, očito muševci koji se dosađuju i čekaju svoje supruge.

Cicely March nastavila je ravno kroz vrata na dnu prostorije i zadržala ih je otvorenima da bi Tommy mogao ući. Dok je to činila, ona žena koja je kupovala uzviknula je: "Ah! pa ja mislim da je ovo jedna moj am/co" pojurila je za njima. Nogu je gurnula u vrata, da se ne mogu zatvoriti. Istodobno, ona su dvojica ustala. Jedan je krenuo prema vratima, a drugi je šakom začepio usta prodavačici, kako bi zatomio vrisak koji se počeo dizati iz njezina grla.

U međuvremenu događaji su se iza vrata počeli munjevito zbivati. Kad je Tommy ušao, preko glave bila mu je prebačena krpa i u nosu je osjetio neugodan vonj. No u sljedećem trenutku krpa je strgnuta i odjeknuo je krik neke žene.

Tommy je malo žmirkao i kašljucao i pogledom je obuhvatio prizor pred sobom. S desne mu je strane bio tajanstveni neznanc od prije nekoliko sati, a jedan od dvojice, koji su se bili vani dosađivali, marljivo je stavljao lisice neznancu na ruke. Neposredno pred njime Cicely March uzalud se opirala i pokušavala osloboditi, dok ju je čvrsto držala ona mušterija ispred tezge. Kad je malo poslije

okrenula glavu, a veo kojim ju je prekrivala skliznuo, pokazale su se dobro poznate crte lica Tuppence.

– Sjajno obavljeno, Tuppence - reče Tommy i krenu naprijed. - Daj da ti pomognem. Da sam na vašem mjestu, ne bih se opirao, gospođice O'Hara, ili vam je milije da vas zovem gospođica March?

– Ovo je inspektor Grace, Tommy - reče Tuppence. - Čim sam pročitala poruku koju si mi ostavio, telefonirala sam u Scotland Yard pa su inspektor Grace i još jedan čovjek došli ovamo.

– Jako mi je drago da smo se dočepali ovog gospodina - reče inspektor, pokazujući na svog uhićenika. - On je silno tražena osoba. No nikad nismo sumnjali na ovo mjesto, vjerovali smo da je to pravi kozmetički salon.

– Čovjek nikad ne može biti dovoljno oprezan - reče Tommy prijazno. - Zašto bi netko želio imati veleposlanikovu torbu na sat ili dva?

Okrenuo sam pitanje. Pretpostavimo da je važna bila ona druga torba.

Nekome je stalo da ta torba bude u ambasadorovu posjedu sat vremena. To je mnogo vjerojatnije! Diplomatska prtljaga ne podliježe neugodnostima carinskog pregleda. Posrijedi je očito krijumčarenje. No krijumčarenje čega?

Ničega što je krupno. Odmah sam pomislio na droge. Potom su odigrali onu slikovitu priredbu u mom uredu. Vidjeli su moj oglas i htjeli su me ukloniti sa scene, a kad im to nije uspjelo, da me potpuno likvidiraju. No uspio sam ugledati izraz nemoćnog razočaranja u očima ljupke dame kad je Albert izveo podvig s lasom. To se nikako nije uklapalo u njezinu priču. Strančev je napad bio smišljen kao nastojanje da se učvrsti moje povjerenje u nju. Svim svojim silama odigrao sam ulogu lakovjernog detektiva, progutao sam njezinu prilično nevjerojatnu priču i dopustio sam joj da me namami ovamo, no prije toga sam ostavio točne upute kako da se

postupi. Raznim sam izgovorima otezao dolazak ovamo, kako bih svima dao vremena u izobilju.

Cicely March promatrala ga je ledenim izrazom lica.

– Ludi ste. Sto očekujete da ćete naći ovdje?

– Kad se sjetim da je Richards vidio posudicu sa soli za kupanje, što kažete da za početak pogledamo tu sol, inspektore?

– Vrlo utemeljena zamisao, gospodine.

Uzeo je jednu od tih malih ružičastih limenki i ispraznio ju je na stol.

Djevojka se smijala.

– Pravi kristalići, zaista - reče Tommy. - Ništa opasnije od sode bikarbone.

– Da pokušamo sa sefom - predloži Tuppence.

U uglu je bio mali zidni sef. Ključ je bio u bravi. Tommy raskrili vrata i klikne. Stražnji se dio sefa otvarao u veliku udubinu u zidu, a taj je prostor bio kratak istim tim lijepim limenkama soli za kupanje. Redovi i redovi limenki. Izvadio je jednu i podigao poklopac. Na vrhu su se vidjeli isti ti ružičasti kristali, no ispod njih nalazio se fini bijeli prah.

Inspektor se iznenađeno oglasio.

– To je to, gospodine. Kladim se s deset prema jedan da smo našli čisti kokain. Znali smo da se raspačava iz ovog dijela grada, blizu West Enda, no nismo mogli ući u trag. Izveli ste velik podvig, gospodine.

– Još jedan uspjeh Bluntovih nenadmašnih detektiva - reče Tommy obraćajući se prema Tuppence, kad su ponovno bili na ulici. - Velika je stvar biti oženjen muškarac. Pod tvojim upornim školovanjem napokon sam naučio prepoznati peroksid kad ga vidim. Plava kosa mora biti prava da bi me osvojila. Sklepat ćemo nekakav službeni

dopis veleposlaniku, obavještavajući ga da je slučaj uspješno riješen. A sada, dragi moj prijatelju, što kažeš na čaj i hrpu peciva s maslacem?

15. Čovjek broj 16

Tommy i Tuppence zatvorili su se sa Šefom u njegovu osobnom uredu.

Njegove su pohvale bile iskrene, ali su također upozoravale.

– Postigli ste izvanredne uspjehe. Zahvaljujući vama dokopali smo se pet vrlo zanimljivih osoba i od njih izvukli zanimljive obavijesti. U međuvremenu sam saznao iz vrlo vjerodostojnog izvora da se glavni stan u Moskvi vrlo zabrinuo zbog izostanka izvještaja njegovih uhoda.

Rekao bih da su, unatoč svim našim mjerama opreza, počeli sumnjati kako nešto nije u redu s nečim što bismo mogli nazvati središnjicom za izvješćivanje, s uredom gospodina Theodorea Blunta, s Međunarodnom detektivskom agencijom.

– Pa - reče Tommy - rekao bih da su se prije ili kasnije morali suočiti s time, gospodine.

– Kao što kažete, to se moralo očekivati. No prilično sam zabrinut za gospodu Beresford.

– Mogu sasvim dobro paziti na nju, gospodine - reče Tommy istog trenutka kad je Tuppence izustila:

– Znam se brinuti o sebi.

– Hm - zamišljeno će Čarter. - Izrazito samopouzdanje uvijek je bila odlika vas dvoje. Je li vaša nedodirljivost posljedica vaše nadljudske mudrosti ili se u to ušuljao mali postotak sreće, ne bih mogao procijeniti.

No sreća zna iznevjeriti, imajte na umu. Nećemo se prepirati'oko toga.

Temeljem svojeg dobrog poznavarija gospode Beresford, pretpostavljam kako je potpuno izlišno zahtijevati od nje da se povuče sa scene sljedećih tjedan dana ili dva?

Tuppence je vrlo odlučno odmahivala glavom.

– Tada mi ne preostaje ništa drugo nego da vas obavijestim o svemu što znam. Imamo razloga vjerovati da je iz Moskve poslan posebni agent u našu zemlju. Ne znamo pod kojim imenom putuje, ne znamo kad će stići. No ipak znamo nešto o njemu. To je čovjek koji nam je zadao mnogo muke tijekom rata, sveprisutan tip koji se pojavljivao ondje gdje smo ga najmanje željeli. Rođenjem je Rus, vrlo je sposoban lingvist, toliko dobar da se može predstaviti kao građanin barem pola tuceta zemalja, uključujući i njegovu vlastitu. On je također vrstan majstor prerađivanja. Nadalje, vrlo je inteligentan. On je izmislio lozinku, broj 16.

– Kad će se i gdje pojaviti, to ne znam. No prilično sam siguran da će se pojaviti. Znamo i ovo: nije osobno poznao pravog gospodina Theodorea Blunta. Mislim da će u vaš ured doći pod izlikom kako želi da vi preuzmete neki slučaj i iskušavat će vas lozinkama. Prva je, kako znate, spominjanje broja šesnaest, na što se odgovara rečenicom koja sadrži isti broj. Druga lozinka, koju smo upravo saznali, propitkivanje je jeste li ikad bili u Europi. Odgovor na to treba biti: "Bio sam u Berlinu 13. prošlog mjeseca." Koliko zasad znamo, to je sve. Predložio bih da na sve to odgovorite točno, kako biste pokušali steći njegovo povjerenje.

Održavajte tu prijevaru dokle god možete. Čak i ako se bude činilo da je progutao mamac, budite na oprezu. Naš je prijatelj osobito pronicljiv i kadar je igrati dvostruku ulogu, mnogo bolje od vas. U svakom slučaju, nadam se da ću ga se domoći s vašom pomoći. Od današnjeg dana uvodim posebne mjere sigurnosti. Prošle je noći u vaš ured postavljen mikrofon, tako da će moj čovjek u sobi ispod vas moći čuti sve što se događa u vašem uredu. Tako ću odmah biti obaviješten iskrsne li štogod i znat ću poduzeti potrebne korake da bih zaštitio vas i vašu suprugu, a istodobno ulovio svoj plijen.

Pošto je dano još nekoliko uputa i razrađena opća taktika, dvoje je mladih ljudi otišlo i najbržim je načinom krenulo prema uredu Bluntovih nenadmašnih detektiva.

– Kasno je - reče Tommy gledajući na sat. - Gotovo je podne. Dugo smo se zadržali kod Sefa. Nadam se da nismo propustili kakav osobito slastan slučaj.

– Sve u svemu, nismo prošli loše - reče Tuppence. - Neki sam dan sabirala rezultate. Riješili smo četiri zagonetne smrti, pohvatili bandu krivotvoritelja, kao i krijumčara...

– Zapravo dvije bande - umetnuo je Tommy. - Dobri smo! Drago mi je da je tako. "Banda" zvuči jako profesionalno.

Tuppence je nastavila, bilježeći uspjehe savijanjem prstiju na ruci.

– Jedna pljačka dragulja, dva sprečavanja nasilne smrti, jedan slučaj nestale dame koja je skidala kile, stvaranje prijateljstva s jednom mladom damom, jedan alibi uspješno raskrinkan i jao! jedan slučaj gdje smo ispali potpune budale. U svemu, vraški dobro. Bili smo jako uspješni, rekla bih.

– Ti bi to uvijek rekla - reče Tommy. - Takva si. A ja pak imam situ primisao da smo jednom ili dvaput imali silnu sreću.

– Besmislica - reče Tuppence. - Sve su to obavile male sive stanice.

– U svakom slučaju, jednom sam imao prokletu sreću - reče Tommy. - Tada kad je Albert izveo svoju točku s lasom! No ti govoriš, Tuppence, kao da je sve gotovo.

– Tako i jest. Ovo je naš posljednji slučaj. Kad bi pograbili superšpijuna za vrat, veliki bi se detektivi povukli i bacili na pčelarenje ili uzgajanje povrća. Uvijek je to tako.

– Umorila si se, je li?

– Daaa, mislim da jesam.-Osim toga, bili smo tako uspješni.. ne bi valjalo izazivati sreću.

– Tko pak sada spominje sreću? - reče Tommy slavodobitno.

Tog su trenutka ušli na ulazna vrata zgrade u kojoj je bio ured Međunarodne detektivske agencije i Tuppence više nije odgovorila.

Albert je bio u predvorju ureda i u dokolici je održavao, ili je barem pokušavao održavati u ravnoteži ravnalo na vrhu nosa.

Uz strogi pogled pun prijekora, veliki je gospodin Blunt produžio u svoj ured. Svlačeći kaput i šešir, otvorio je ormar u kojemu je na policama počivala njegova knjižnica klasika detektivske priče.

– Izbor se sužuje - mrmljao je Tommy. - Tko će mi danas poslužiti kao uzor?

U razmišljanju ga je prekinula Tuppence, s neobičnim prizvukom u glasu.

– Tommy - reče. - Koji je danas datum u mjesecu?

– Da vidim. . jedanaesti., zašto?

– Pogledaj na kalendar.

Na zidu je visio kalendar od one vrste kojima se za svaki dan trga po jedan listić. Na njemu je pisalo nedjelja, 16. A današnji je dan bio utorak.

– Tako mi svega, to je neobično. Bit će da je Albert otkinuo previše listića. Nepažljivi mali balavac.

Albert, pozvan na red i ispitan, odavao je dojam da je jako iznenađen.

Uvjeravao je da je skinuo samo jedan list, onaj od prethodnog dana.

Njegova se tvrdnja mogla osnažiti, jer listić koji je otrgnuo nalazio se u kaminu, dok su sljedeći lijepo poslagani ležali u košu za papir.

– Uredan i sustavan kriminalac - reče Tommy. - Tko je jutros bio ovdje, Albert? I kakav klijet?

– Samo jedan, gospodine.

– Kako je izgledao?

– Bila je ona. Bolnička sestra. Vrlo uznemirena i silno vas je željela vidjeti. Rekla je da će vas sačekati. Stavio sam je u sobu tajništva, jer tamo je bilo toplije.

– A odatle je jednostavno mogla doći ovamo, a da je ti pri tome ne vidiš.

Kako je dugo da je otišla?

– Prije nekih pola sata, gospodine. Rekla je da će ponovno doći popodne.

Topla majčinska osoba.

– Topla majčinska.. oh! gubi se, Albert. Albert se povukao, povrijeđen.

– Glup početak, taj posjet - reče Tommy. - Djeluje pomalo besmisleno.

Upućuje na oprez. Nadam se da nije neka bomba skrivena u kaminu ili nešto slično?

Umirio se u tom pogledu pa se smjestio za stolom i obratio se Tuppence.

– Mon ami - reče. - Suočili smo se s osobito ozbiljnim slučajem.

Prisjećate se, dakako, čovjeka koji je bio broj 4. Onoga kojeg sam u Dolomitima zdrobio poput ljuske od jajeta s pomoću snažnog eksploziva, bien entendu. No on nije bio zaista mrtav, ah! ne, ti velekriminalci nikad ne umiru. To je taj čovjek, pa čak još i više, ako smijem tako reći. On je 4 na kvadrat - drugim riječima, on je sada Broj 16. Razumijete li, moj prijatelju?

– Savršeno - reče Tuppence. - Vi ste veliki Hercule Poirot.

– Točno. Bez brkova, ali s obiljem sivih stanica.

– Nekako imam osjećaj - reče Tuppence - da će se ovaj slučaj zvati "Hastingsovo slavlje".

– Niti govora - reče Tommy. - To je prošlost. Jednom glupan, uvijek glupan. Iz tih se stvari uvijek može izvući neka pouka. Usput, moj prijatelju, ne biste li mogli dijeliti kosu po sredini, umjesto postrance?

Ovo sada ostavlja tako nesimetričan i neprikladan dojam.

Zujalica na Tommyjevu stolu oštro se oglasila. Uzvratio je signal i na vratima se pojavio Albert s posjetnicom u ruci.

– Knez Vladiroffskv - čitao je Tommy prigušenim glasom. Pogledao je Tuppence:

– Pitam se. . - Uvedi ga, Albert.

Ušao je muškarac srednje visine, otmjena ponašanja, plave brade i star oko trideset pet godina.

– Gospodin Blunt? - raspitao se. Engleski mu je bio savršen. - Vrlo su mi vas toplo preporučili. Biste li preuzeli jedan slučaj za mene?

– Ako biste bili tako dobri upoznati me s pojedinostima?

– Svakako. Tiče se kćeri jednog mog prijatelja, djevojke od šesnaest godina. Jako nam je stalo da izbjegnemo svaki skandal, razumijete me, zar ne?

– Dragi moj gospodine - reče Tommy. - Ovaj posao vodi se već šesnaest godina i osobita se pozornost poklanja strogom poštivanju tog načela.

Pričinilo mu se da je očima onog drugog nešto zaiskrilo. Ako je i bilo tako, nestalo je isto tako munjevito kao što se i pojavilo.

– Ako se ne varam, imate podružnice u Europi?

– Ah, da! Upravo osobno - Tommy je vrlo pomno birao riječi - bio sam u Berlinu 13. prošlog mjeseca.

– U tom slučaju - reče stranac - potpuno je suvišno da nastavljamo ovu malu obmanu. Kćer mog prijatelja možemo sasvim lijepo zanemariti.

Znate tko sam - na svaki način, vidim da ste bili upozoreni na moj dolazak.

Pokazao je glavom prema kalendaru na zidu.

– Imate pravo - reče Tommy.

– Dragi prijatelji, došao sam ispitati stanje. Sto se ovdje događa?

– Izdaja - reče Tuppence, koja nije više mogla šutjeti. Rus je obratio pozornost na nju i podigao obrve.

– A-ha, tako je, dakle? Slutio sam da je tako. Je li to bio Sergius?

– Mislimo da je tako - reče Tuppence besramno.

– Ne bi me iznenadilo. No vi sami, u vas se ne sumnja?

– Ne vjerujem. Vodimo mnogo pravih poslova, znate - objasni Tommy.

Rus je potvrdio glavom – To je mudro. No bez obzira na sve, mislim da bi bilo dobro da ne moram više dolaziti. Zasad sam odsjeo u

Blitzu. Povest ću Marise sa sobom - vi ste Marise, pretpostavljam?

Tuppence je kimnula.

– Kako je oslovljavaju ovdje?

– Ah! Gospođica Robinson.

– Izvrsno, gospođice Robinson, vi ćete sa mnom u Blitz i ručat ćemo ondje. Sastat ćemo se u tri sata u središnjici. Je li to jasno - pogledao je prema Tommyju.

– Savršeno jasno - odgovori Tommy, pitajući se gdje bi pod kapom nebeskom mogla biti ta središnjica.

Slutio je da bi to moglo biti upravo ono mjesto koje bi i gospodin Čarter tako žarko želio otkriti.

Tuppence je ustala i obula je dugi crni kaput s okovratnikom od leopardova krzna. Potom je smjerno saopćila da je pripravna pratiti kneza.

Izašli su zajedno, a Tommy je ostao u uredu, žrtva suprotstavljenih osjećaja.

Pretpostavimo da nešto krene krivo s mikrofonom? Pretpostavimo da je tajanstvena bolnička njegovateljica nekako saznala da je postavljen i da ga je onesposobila?

Podigao je telefon i pozvao određeni broj. Nastupila je kratka stanka, a potom je progovorio dobro poznat glas.

– Sve je u redu. Pođite smjesta u Blitz.

Poslije pet minuta Tommy i gospodin Čarter susreli su se u zimskom vrtu hotela Blitz. Sef je bio odlučan i djelovao je ohrabrujuće.

– Izvrsno ste postupali. Knez i mlada dama ručaju u restoranu. Dva su moja čovjeka tamo kao konobari. Sumnja li on nešto, ili ne

sumnja, a ja sam prilično uvjeren da ne sumnja, imamo ga u šaci. Još su dva čovjeka postavljena na katu da imaju na oku njegovu sobu, a nekoliko ih je vani i oni su pripravnici slijediti ga kamo god krenuo. Nemojte se brinuti oko svoje supruge. Bit će neprekidno pod nadzorom. Neću dopustiti da se izloži bilo kakvoj pogibelji.

S vremena na vrijeme netko bi iz tajne službe došao izvijestiti o zbivanjima. Prvi put bio je to konobar koji je preuzeo narudžbu za koktele, drugi put neki otmjeni fićfirić prazna pogleda.

– Izlaze - reče gospodin Čarter. - Povuci ćemo se iza ovog stupa, ako odluče sjesti ovdje, no ja slutim da će je povesti u svoju sobu. Ah! evo, tako sam i mislio.

S njihove promatračnice Tommy je vidio Rusa kako s Tuppence prelazi preko predvorja i ulazi u dizalo. Prolazile su minute i Tommy se počeo meškoljiti.

– Mislite li, gospodine.. - Hoću reći, sama u tom apartmanu...

– Jedan je od mojih ljudi tamo, skriven iza sofe. Nemojte se brinuti, čovječe.

Predvorjem se približio jedan od konobara i pristupio je gospodinu Čarteru.

– Dobio sam znak da dolaze gore, gospodine, no nisu stigli! Je li to u redu?

– Sto? - gospodin je Čarter poskočio. - Sam sam vidio kako ulaze u lift.

Prije - pogledao je na sat - točno četiri i pol minute. I nisu se pojavili.

Pojurio je prema dizalu koje se tog trenutka spustilo i upitao je uniformiranog poslužitelja:

– Jednog plavokosog gospodina i jednu mladu damu povelili ste gore na drugi kat prije nekoliko minuta.

– Ne na drugi kat, gospodine. Onaj gospodin tražio je treći kat.

– Oh! - uskočio je Sef i pozvao Tommyja da ga slijedi. - Vozite nas na treći kat, molim vas.

– Ne razumijem to - mrmljao je tiho. - No budimo staloženi. Svaki je izlaz iz hotela pod prismotrom, a ja imam svog čovjeka i na trećem katu, zapravo na svakom katu. Nisam htio ništa propustiti.

Vrata dizala otvorila su se na trećem katu i oni su iskočili i pojurili niz hodnik. Na pola puta neki im je čovjek, odjenut kao konobar, došao u susret.

– Sve je u redu, Šefe. Oni su u 318. Čarter je odahnuo s olakšanjem.

– To je dobro. Nema drugih izlaza?

– To je apartman, no samo su ova dvojna vrata u ovom hodniku i morat će proći pokraj nas ako žele izaći iz sobe i otići prema stubama ili liftovima.

– To je, znači, pod nadzorom. Ipak telefonirajte dolje i vidite tko bi trebao biti u tom apartmanu.

Konobar se vratio poslije nekoliko trenutaka.

– Gospoda Van Snyder iz Detroita. Gospodin Čarter duboko se zamislio.

– Volio bih znati je li ta gospoda Van Snyder ortak ili je. .

Nije dovršio rečenicu.

– Čuje li se iz sobe kakav šum? - upitao je iznenada.

– Ni šuška. No vrata čvrsto prijanjaju. Ne može se očekivati da će se išta čuti.

Gospodin se Čarter naglo odlučio.

– Ne sviđa mi se sve to. Ulazimo. Imate li pomoćni ključ?

– Dakako, gospodine.

– Pozovite gore Evansa i Clydeslyja.

Pojačani s tom dvojicom, krenuli su prema vratima apartmana. Otvorila su se bez šuma čim je jedan od policajaca umetnuo ključ.

Našli su se u malom predvorju. S desne su strane bila otvorena vrata kupaonice, a pred njima bio je salon. Slijeva su bila jedna zatvorena vrata, a iza njih dopirao je slabašni zvuk, nalik na astmatično dahtanje.

Gospodin Čarter otvorio je vrata i ušao.

Soba je bila spavaonica, s velikim dvostrukim krevetom ukrašenim raskošnim prekrivačem u zlatu i ružicama. Na njemu je, vezanih ruku i nogu, i s krpom u ustima, a očiju koje su gotovo ispale iz duplja od boli i bijesa, ležala po modi odjevena žena srednjih godina.

Po kratkom Carterovu nalogu, policajci su se razišli po cijelom apartmanu. U spavaonicu su ušli samo Tommy i Sef. Dok se naginjao nad postelju i nastojao razvezati čvorove, Carterove su oči uznemireno kružile sobom. Osim zaista goleme hrpe prave američke prtljage, soba je bila prazna. Nije bilo ni traga ni glasa Rusu ili Tuppence.

Sljedećeg trenutka u sobu je utrčao konobar i izvijestio kako su i ostale sobe prazne. Tommy je krenuo prema prozoru, da bi se odmah povukao odmahujući glavom. Nije bilo balkona - ničega osim strmog zida sve do ulice.

– Jeste li sigurni da su ušli u ovu sobu? - upita Čarter odlučno.

– Potpuno. Inače . . - Čovjek je pokazao prema ženi na postelji.

Čarter je džepnim nožićem presjekao maramu koja ju je gotovo zagušila i istog je trenutka postalo bjelodano da koliko god bila patila, gospoda Van Snvder nije izgubila dar govora.

Kad je iscrpila prvu salvu negodovanja, gospodin ju je Čarter obazrivo upitao:

– Biste li bili tako dobri da mi ispričate što se sve događalo, od samog početka?

– Mislim da ću tužiti hotel zbog ovoga. To je nečuvena bezobraznost.

Taman sam tražila bočicu svog lijeka protiv gripe, kad me je odostrag napao neki čovjek i polomio mi je neku staklenku pod nosom i prije nego li sam došla do daha, već sam izgubila svijest. Kad sam se osvijestila, ležala sam ovdje sva u uzetima i Bog zna što se dogodilo s mojim draguljima. Mislim da je odmaglio s plijenom.

– Rekao bih da je vaš nakit ostao netaknut - reče jetko gospodin Čarter.

Okrenuo se i podigao je nešto s poda. - Stajali ste upravo ovdje gdje ja stojim kad vas je napao?

– Tako je - potvrdila je gospoda Van Snvder.

To što je gospodin Čarter podigao bila je krhotina tankog stakla. Onjušio ju je i pružio Tommyju.

– Etilni klorid - progundao je. - Trenutni anestetik. Ali djeluje samo nekoliko sekundi. Jamačno je još bio u sobi kad ste vi došli k sebi, gospodo Van Snyder?

– Pa ne govorim li vam upravo to? Oh! poludjela sam kad sam ga gledala kako odlazi, a ja se nisam mogla pomaknuti niti išta poduzeti.

– Odlazio je? - reče gospodin Čarter živahno. - Kojim putem?

– Onim vratima. - Pokazala je na suprotna vrata. - S njime je bila neka djevojka, no bila je nekako mlohava, kao da je i ona dobila obrok tog sredstava za omamljivanje.

Čarter je upitno pogledao svoje pomoćnike.

– Vode u susjedni apartman, gospodine. No vrata su dvostruka... trebala bi biti zaključana s obje strane.

Gospodin Čarter vrlo je pažljivo pregledao vrata. Potom se ispravio i okrenuo prema postelji.

– Gospodo Van Snvder - tiho je upitao. - Ostajete li i dalje pri svojoj tvrdnji da je izašao na ona vrata?

– Da, svakako je išao onuda. A zašto ne bi?

– Zato što su vrata slučajno zaključana s ove strane - reče gospodin Čarter ledeno. Dok je to govorio, potezao je kvaku na vratima.

Lice gospode Van Snyder oblio je izraz krajnjeg čuđenja.

– Ako netko nije zaključao vrata za njim - reče gospodin Čarter - nije mogao proći ovuda.

Obratio se Evansu, koji je upravo ušao.

– Jeste li uvjereni da nisu negdje u tom apartmanu? Ima li još kakvih vrata koje povezuju?

– Nisu, gospodine. Sasvim sam siguran u to.

Čarter je gledao ovamo i onamo po sobi. Otvorio je velik ugrađeni garderobni ormar, pogledao je pod postelju, uz dimnjak kamina i iza svih zastora. Odjednom, pošto mu je nešto palo na um, a ne obazirući se na glasne prosvjede gospode Van Snvder, otvorio je goleme kovčege i prekopao po sadržaju.

Tommy, koji je proučavao vrata što povezuju apartmane, iznenada je uskliknuo.

– Dođite ovamo, gospodine, i pogledajte. Išli su ovim putem.

Reza na vratima bila je vrlo vješto prepiljena, rez je bio tako blizu zgloba da se gotovo nije mogao primijetiti.

– Vrata se ne mogu otvoriti zato što su zaključana s druge strane - objasnio je Tommy.

Sljedećeg su trenutka ponovno bili vani na hodniku, a konobar je pomoćnim ključem otvarao susjedni apartman. Sobe nisu bile nastanjene. Kad su došli do veznih vrata, vidjeli su da je primijenjen isti sustav. Reza je bila prepiljena, vrata zaključana, a ključ uklonjen. No nigdje u cijelom apartmanu nije bilo traga Tuppence ni plavobradom Rusu. Još nekih vrata nije bilo i jedini je izlaz vodio na hodnik.

–Ali ja ih nisam vidio da izlaze - prosvjedovao je konobar. - Morao bih ih vidjeti. Kunem se da nisu izašli.

– K vragu sve - vikao je Tommy. - Nisu mogli jednostavno ispariti I Čarter je ponovno bio staložen i njegov je oštri um radio grozničavo.

– Telefoniraj na recepciju i saznaj tko je posljednji boravio u ovom apartmanu i kada.

Evans, koji je bio s njima, Clydesly je stražio u drugom apartmanu, poslušao je. Ubrzo je odložio telefonsku slušalicu.

– Mladi Francuz, invalid, gospodin Paul de Varez. Bila je s njime neka bolnička sestra. Otišli su jutros.

Onaj policajac iz tajne službe, konobar, glasno je uzviknuo. Probljedio je kao zid.

– Mladi invalid.. bolnička njegovateljica - mucao je.

– Prošli su.. prošli su pokraj mene hodnikom. Ni sanjao nisam. .
toliko sam ih puta vidio.

– Jeste li sigurni da su to bili isti oni? - vikao je Čarter.

– Jeste li sigurni, čovječe? Jeste li ih dobro pogledali?

Čovjek je odmahivao glavom.

– Nisam ih gotovo ni pogledao. Bio sam na oprezu zbog onih drugih
dvoje, razumijete me, zbog modrobradog i djevojke.

– Naravno, računali su s time - zastenjao je Čarter. Iznenadno
uzviknuvši, Tommy se spustio i posegnuo za nečim pod krevetom.
Bio je to mali crni zamotak. Tommy ga je razmotao i iz njega je ispalo
nekoliko predmeta. Vanjski omotač bio je dugi crni kaput što ga je
Tuppence nosila tog dana. U paketu su bili još njezina haljina za
izlaske, njezin šešir i duga plava brada.

– Sve je sada jasno - rekao je gorko. - Imaju je, imaju Tuppence. Taj
nam je ruski vrug izmakao. Njegovateljica i mladić bili su ortaci.
Odsjeli su ovdje na dandva, da bi se hotelsko osoblje priviknulo na
njih. Tip mora da je tijekom ručka shvatio kako je pao u klopku i
počeo je provoditi svoj plan. Vjerojatno je računao na to da će
apartman do njega biti prazan, kao što je bio kad je pilio reze. Na
svaki način, uspio je ušutkati ženu u susjedstvu i Tuppence, donio ju
je ovamo, odjenuo ju je u dječakovu odjeću, promijenio je vlastiti
izgled i drsko je otišao. Odjeća je već prije bila negdje pripremljena.
Samo ne vidim, međutim, kako je postigao suradnju Tuppence.

– Ja vidim - reče Čarter. - Sa saga je podigao mali sjajni komad
čelika. - To je dio igle za injekcije. Bila je drogirana.

– Bože! - zastenjao je Tommy. - Uspio je umaknuti.

– U to ne možemo biti sigurni - reče Čarter hitro. - Ne zaboravite da
je svaki izlaz pod nadzorom.

– Za jednog muškarca i jednu djevojku. Ne za bolničku njegovateljicu i invalidnog dječaka. Do sada su već otišli iz hotela.

I to je bilo, poslije pretrage, i potvrđeno. Bolnička sestra i njezin pacijent odvezli su se prije pet minuta taksijem.

– Slušajte, Beresford - reče gospodin Čarter - saberite se, za Boga miloga. Znae da neću ni kamen ostaviti na kamenu dok ne nađem Tuppence. Idem odmah natrag u svoj ured i za manje od pet minuta sav će odjel biti na nogama. Svakako ćemo ih dograbiti.

– Hoćete li, gospodine? Taj Rus lukava je lija. Gledajte samo kako je domišljat bio ovaj njegov plan. No znam da ćete učiniti sve što je u vašoj moći. Samo molim Boga da ne bude prekasno. Gadno su nas pritislili.

Napustio je Blitz i besciljno je lutao ulicama, ne znajući kamo hoda.

Osjećao se potpuno nemoćnim. Gdje da je traži? Što da radi?

Otišao je u park Green i spustio se na klupu. Gotovo nije ni primijetio kad je netko sjeo na drugi kraj klupe i gotovo se zaprepastio kad je začuo dobro poznati glas.

– Ako smijem, gospodine, ako mogu biti slobodan. . Tommy je podigao pogled.

– Zdravo, Albert - rekao je potišteno.

– Znam sve što se dogodilo, gospodine, ali nemojte klonuti.

– Da ne klonem. - Gorko se nasmijao. - Lako je reći, zar ne?

– Ali promislite, gospodine. Bluntovi nenadmašni detektivi! Nikad pobijeđeni! I ako mi nećete zamjeriti, slučajno sam čuo oko čega ste se vi i gospođa prepirali ovog jutra. Oko gospodina Poirota i njegovih malih sivih stanica. Pa, gospodine, zašto ne biste potaknuli svoje male sive stanice i smislili što možete učiniti.

– Lakše je pokrenuti male sive stanice u romanu nego u stvarnosti, moj dječake.

– Dakle - reče Albert odlučno. - Ne vjerujem da je itko mogao omamiti gospoju, sasvim i potpuno. Znae kakva je ona, gospodine, poput one kosti od gume što je kupujete za pse.. zajamčeno neuništiva.

– Albert - reče Tommy. - Razvedrio si me.

– Pa da uposlite sive stanice, gospodine?

– Uporan si momak, Albert. Cesto smo dosad postizali uspjeh kad smo izigravali bedaka. Možemo pokušati ponovno. Idemo poredati činjenice kako slijede i sustavno. Točno u deset minuta poslije dva naša lovina ulazi u dizalo. Pet minuta poslije toga razgovaramo s poslužiteljem lifta, i pošto smo čuli što je rekao, i mi također idemo na treći kat. U, recimo, devetnaest minuta poslije dva, ulazimo u apartman gospode Van Snvder. I kakva nam bitna činjenica bode oči?

Zastao je. Nikakva bitna činjenica nikome nije upala u oči.

– Je li bilo nečega poput velikog kovčega u sobi, je li? - upita Albert, a oči su mu odjednom sijevnule.

– Mon ami - reče Tommy. - Ne razumiješ psihologiju neke američke žene koja se upravo vratila iz Pariza? Bilo je, rekao bih, nekih devetnaest kovčega u sobi.

– To što sam ja mislio reći to je bilo da je veliki kovčeg jako zgodan za to da se riješiš nekog mrtvog tijela ako imaš mrtvo tijelo, a koje nije mrtvo, a žuri ti se.

– Pregledali smo jedini kovčeg koji je bio dosta velik da se u njemu sakrije tijelo. Koja je sljedeća činjenica u vremenskom slijedu?

– Propustili ste jednu... kad su gospođa i onaj tip preodjeven u njegovateljicu prošli pokraj konobara u hodniku?

– To mora da je bilo upravo malo prije nego li smo mi izašli iz dizala - reče Tommy. - Za dlaku su izmakli da se ne susretnemo licem u lice.

Vrlo hitro obavljen posao. Ja...

Zastao je.

– Što vam je, gospodine?

– Budi tiho, mon ami. Imam jednu malu ideju.. genijalnu, veličanstvenu – jednu od onih koje prije ili poslije padaju na um Herculeu Poirotu. No ako je, ako je tako, oh Bože, nadam su da ću stići na vrijeme.

Izjurio je iz parka, a Albert ga je jedva stizao, ispitujući ga bez daha dok su trčali.

– Što se događa, gospodine? Ne razumijem.

– Tako i treba biti - reče Tommy. - Više se i ne očekuje od tebe. Hastings nikad nije shvaćao. Da tvoje sive stanice nisu znatno slabije kakvoće od mojih, što misliš kako bih se zabavio ovom igrom? Pričam grozne gluposti, no ne mogu si pomoći. Ti si dobar momak, Albert. Znaš koliko Tuppence vrijedi, vrijedi više od tuceta tebe i mene.

Govoreći to s pola daha, dok je trčao, Tommy je ponovno uletio kroz dveri Blitzla. Ugledao je Evansa, povukao ga je na stranu i izgovorio mu nekoliko užurbanih riječi. Njih su dvojica ušla u lift, a Albert je slijedio.

– Treći kat - reče Tommy.

Kod vrata s brojem 318 zastao je. Evans je imao pomoćni ključ i odmah ga je upotrijebio. Bez riječi upozorenja ušli su u spavaću

sobu gospode Van Snvder. Dama je još ležala u postelji, no sad je bila odjevena u prikladnu kućnu haljinu. Promatrala ih je začuđeno.

– Oprostite što nisam kucao - rekao je Tommy ljubazno. - No želim svoju ženu. Ako nemate ništa protiv, biste li se maknuli s tog kreveta?

– Mislim da ste potpuno poludjeli - kričala je gospoda Van Snyder.

Tommy ju je temeljito promotrio, malo nagnuvši glavu.

– Vrlo uvjerljivo - izjavio je. - No neće proći. Gledali smo ispod postelje - no ne i u nju. Sjećam se da sam se koristio tim skrovištem kad sam bi mali. Vodoravno preko kreveta, ispod jastuka. A ovaj lijepi veliki garderobni kovčeg spreman čeka da preuzme njezino tijelo. No ovaj smo put bili malo prebrzi za vas. Imali ste dovoljno vremena da drogirate Tuppence, stavite je pod jastuk, da je vaši ortaci iz susjedne sobe vežu i začepi joj usta, i priznajem da smo u prvi trenutak progutali vašu priču. No kad čovjek razmisli, sustavno i po redu, nemoguće je drogirati neku djevojku, odjenuti je u odjeću mladića, svezati i ušutkati drugu ženu i promijeniti svoj izgled, sve to u pet minuta. Jednostavno fizički nemoguće. Bolnička njegovateljica i dječak bili su samo varka.

Trebali smo slijediti njihov trag, a gospodu Van Snyder sažalijevati kao žrtvu. Pomozite gospodi da se digne iz postelje, molim vas, Evans.

Imate svoj automatski pištolj? Dobro.

Uz glasne prosvjede, gospoda Van Snyder izbačena je iz svog počivališta. Tommy je strgnuo pokrivače i zbacio jastuk.

Ondje, ležeći poprijeko preko gornjeg dijela kreveta, bila je Tuppence, sklopljenih očiju i lica poput voska. Tommyja je obuzeo iznenadan užas, no potom je ugledao lako dizanje i spuštanje prsa. Bilja je omamljena, ali ne i mrtva.

Okrenuo se prema Albertu i Evansu.

– A sada, gospodo - rekao je dramatično. - Posljednji potez!

Brzom neočekivanom gestom zgrabio je gospodu Van Snvderza brižno friziranu kosu. Ostala je u njegovoj ruci.

– Kao što sam pretpostavio - reče Tommy. - Broj 16\

Poslije otprilike pola sata Tuppence je otvorila oči i nad sobom je ugledala Tommyja i liječnika kako se naginju nad njom.

Preko događaja sljedećih četvrt sata iz obzira i pristojnosti valja povući zastor, no poslije toga liječnik je otišao uz uvjeravanje da će sve biti dobro.

– Mon ami, Hastings - reče Tommy nježno. - Još sam ga jednom zdrobio poput ljuske od jajeta, drugim riječima, Čarter ga ima. Te male sive stanice! Usput, podižem Albertu plaću.

– Reci mi nešto o tome.

Tommy joj je oduševljeno ispriповijedao događaje, s dva ili tri prešućivanja.

– Nisi li bio napola histeričan zbog mene? - upita Tuppence slabim glasojn.

– Ne pretjerano. Čovjek mora zadržati prisebnost duha, zar ne.

– Lažljivče! - reče Tuppence. - Još uvijek izgledaš grozno izmučeno.

– Dobro, možda sam bio malo zabrinut, draga. Dakle, sad ćemo se povući, zar ne?

– Svakako ćemo to učiniti. Tommy je uzdahnuo s olakšanjem.

– Očekivao sam da ćeš biti razumna. Poslije ovakvog uzbuđenja..

– Nije to zbog uzbuđenja. Znaš da nikad nisam imala ništa protiv uzbuđenja.

– Kost od gume.. neuništiva - mrmljao je Tommy.

– Imam pametnijeg posla - nastavila je Tuppence. - Nešto mnogo, mnogo uzbudljivije. Nešto što još nikad nisam radila.

Tommy ju je zloslutno pogledao.

– Zabranjujem ti, Tuppence.

– Ne možeš - reče Tuppence. - To je zakon prirode.

– O čemu ti to pričaš, Tuppence?

– Pričam - reče Tuppence - o našem djetetu. Žene danas ne šapuću. One viču. NAŠE DIJETE! Tommy, zar to nije čarobno?